

47
supra portam Ecclesiæ WIGORNIENSIS Præbendariorum Collegii.

Effigies perantiquæ EADGARI, R. et ATHELSTANÆ, et ATHELFRIDÆ, R. R.

47
supra portam Ecclesiæ WIGORNIENSIS Præbendariorum Collegii.

Effigies perantiquæ EADGARI, R. et ATHELSTEDÆ, et ATHELFRIDÆ, R.R.

HEMINGI CHARTULARIUM ECCLESIAE WIGORNIENSIS.

E Codice MS. penes
RICHARDUM GRAVES,
De MICKLETON in agro GLOUCESTRIENSI,
ARMIGERUM,

Descripsit ediditque
THO. HEARNIUS,
Qui & eam partem libri de *Domesday*,
quæ ad Ecclesiam pertinet WIGOR-
NIENSEM, aliaque ad Operis (duo-
bus Voluminibus comprehensi) nito-
rem facientia, subnexuit.

OXONII,
E THEATRO SHELDONIANO,
M. DCC. XXIII.

CONTENTA

In hoc OPERE.

I. **D**ITORIS Præfatio.

II. **D** Cenuulfi, Merciorum regis, Deneberhto episcopo & Uuigornensis ecclesiæ congregationi territoriorum quorundam donatio, A. D. DCCC.XVI. Indict. ix. regni xx. pag. 1

III. Æthelredi aldermanni, & Æthelflædæ, conjugis ipsius, beneficia in civitatem Vigornienfem, (quippe quam perfecerunt divitiisque ornarunt) Werfertho episcopo rogante, & Ælfredo, magno illo rege, concedente. p. 3

IV. Principium ac finis Coenwulfi cartulæ (jam olim editæ in Monastico Anglicano) de Kymeſei. pag. 5

V. Alhhuni episcopi (cum sua familia in peogepna civitate) Donatio Berhtwulfo regi terrarum aliquot in quinque dierum hominum spatium,

Contenta in hoc Opere.

spatium, A.D. DCCC.XLIX. Indict. XII. in loco,
qui nominatur æt glenne. pag. 5

VI. Berhtwulfi, Merciorum regis, terræ Donatio
Ecberhto ministro suo, in v. dierum ho-
minum spatium, in famoso loco, qui dicitur
tþine peopðing. pag. 8

VII. Æthelstani regis terrarum aliquot ecclesiæ
b. Mariæ, in peogepna civitate, donatio, A.D.
DCCCC°. xxx°. Indict. VII. in civitate, quæ
Lundonia dicitur. pag. 9

VIII. Principium & finis Cartæ Offæ regis de
Breodune anno Domini 780. pag. 12. In-
tegra autem habetur in Mon. Anglicano.

IX. Eðeneðer ȝeneðnerre ȝ Æðelȝlebe pið ȝerȝpið
birceop. ȝ pið þone heoped on piȝepna cerȝne.
i. e. Werfrithi episcopi dimissio terrarum
aliquot, in Wigornia civitate, Æthelredo Al-
dermanno & Æthelstædæ Merciorum Domi-
nis, &, post mortem illorum, Ælf ȝ [forte
Ælfpine 'sive Ælfwinæ.] Quibus omnibus de-
functis, ad ecclesiam revertentur Wigorn. A.
D. DCCCC°. IIII°. Indict. 1^a. pag. 13

X. Æthelbaldi, Merciorum regis, terræ sex
Cassatorum in Bpadanlæh Cyneburgo do-
natio. pag. 15

XI. Judicium Conciliabuli in Celchýð, præsiden-

1. Vide Hickeſii Theſ. Vol. III. p. 229.

Contenta in hoc Opere.

v

tibus duobus archiepiscopis, Iamberhto scilicet & Hygeberhto, mediante quoque Offa rege, de hereditate Hemeles & Dudæ in Tanbeopgar & Bpabanleah. A. D. DCC^o. LXXX°.
VIII. Indict. XII. regni Offæ xxxi. pag. 16

XII. Wulfheardi episcopi confirmatio terræ illius æt Intan beopgan, simul etiam æt bñaban leage, Teneberhto episcopo, et ejus familiæ in peogopna civitate. In loco qui dicitur cloferho hoc factum est A. D. DCCC^o. III°. Indict. XI. die ii. Non. Octob. pag. 19

XIII. Ceolulfi regis donatio terrarum æt bñemergaþan (vel potius Bñemergaþan) Heaberhto episcopo. pag. 21

XIV. Ætilredi vel Æthelredi regis terræ, quæ dicitur fledanbuph, Oſtforo episcopo donatio. pag. 21

XV. Ecuuini episcopi, Oſtfori in episcopatu ſucceſſoris, cartæ principium & ſinis (quæ tamen integra habetur in Mon. Angl.) qua monaſterium de Fledan buph eccleſiæ Wigornienſi confirmat. pag. 23

XVI. Coenuulfi, regis Merciorum, donatio De-
neberhto episcopo, atque ejus familiæ, quæ ſita eſt in peogepneny civitate, illorum. XII. hominum paſtus, qui rite ad illam civitatem pertinent, & ad alia quæ ſub ejus ſunt po-
teſtate monaſteria conſtituta. A. D. DCCC^o.
XIII°.

Contenta in hoc Opere.

- XIII°. Indict. VII^a. VII°. Kal. Jan. in vico celeberrimo, qui vocatur *tomoponðig*. p. 23
- XVII. Coenuulfi, regis Merciorum, Deneberhto episcopo, et ejus familiæ Weogernensis ecclesiæ, donatio terræ. xxx. tributarium in *plebanbuph*. pag. 25
- XVIII. Principium & finis alterius Cartæ Offæ regis de Bredune anno Domini 780. Integra autem exstat in Mon. Angl. pag. 26
- XIX. Berhtwulfi, regis Merciorum, confirmatio Heahberto episcopo terrarum aliquot, quas ab ecclesia Uueogernenyi sustulerat. In *tomoponðie* A.D. DCCC^o. XL°. Indict. III. pag. 26
- XX. Principium ac finis Cartæ (integre exstantis in Mon. Angl.) Berhtuulfi regis de Bredune an. D. 841. pag. 28
- XXI. Diffinitio litis cujusdam de terra, quæ appellatur *inuptune. v. manentium*, ea conditione, ut, post uullafi obitum, ad ecclesiam (ad quam jure pertinet) Weogernensem redeat. A.D. DCCC. XCVII. Indict. xv. pag. 29
- XXII. Privilegia à Burhredo, Merciorum rege, concessa Alhwino episcopo, et monasterio, quod nominatur *Bloccanleeh*. In *tomoponðigne* A.D. DCCC^o. LV°. Indict. III. pag. 31
- XXIII. Æthilbaldi, regis Suthanglorum (sive Merciorum) terræ octo cassatorum, quæ nomen

Contenta in hoc Opere.

VII

men habet æt þecceþ hopan, Wilfrido episcopo largitio. pag. 34

XXIV. Offæ, regis Anglorum, terræ octo manentium, hoc est, vici qui nuncupatur æt eulangelabe, ad monasterium, vocabulo æt þneobune, post obitum Riddan, ministri sui, & uxoris ejus Bugcgæ, vel filiæ ejus Heaburgæ, Concessio. pag. 35

XXV. Eanberhti, Uhtredi, et Aldredi, Huicciorum regulorum, alicujus agelli portionis, xxx. viz. cassatorum, id est, vici qui nuncupatur tpebinge tun, Milredo antistiti, et ecclesiæ S. Petri in uuegeþnenr civitate, largitio. pag. 36

XXVI. Wærferthi episcopi Cynelmo abbati, propinquo suo, partis agri, prope fluvium Aven, in loco qui dicitur benningeuuþð, sub quantitate. x. manentium, donatio. A. D. DCCCC. VII. pag. 40

XXVII. Ælfredi, regis Anglorum & Saxonum, & Æthelredi, subreguli & patricii Merciorum, Wærfritho, Huicciorum antistiti, ad ecclesiam uueogopnenrem, in lundonia unius curtis, æt hþæt munder rtane appellatæ, donatio. A.D. DCCC. LXXXIX. Indict. VII. pag. 41

XXVIII. Burhredi, regis Merciorum, donatio ac traditio Alhuno episcopo alicujus parvæ por-

Contenta in hoc Opere.

- portionis libertatis gaziferi agelluli in vico
luntonie, hoc est, ubi nominatur ceolmunðinge
haga. A.D. DCCC. LVII. Indict. v. in loco fa-
moso, qui dicitur tomanponðig. pag. 44
- XXIX. Instrumentum Anglo-Saxonicum de
nebbabe duarum navium ex portu Lundoniæ,
quam Æthelbaldus, Merciorum rex, Milredo
episcopo & Monasterio S. Petri in uneogep-
nenrī civitate dedit. pag. 45
- XXX. Osleri regis, (licentia præditi præstan-
tissimi regis Britanniaë Æthilredi,) terræ.
xxx. manentium in loco, qui dicitur pippell,
monacho Winfridi episcopi traditio. A. D.
DC. LXXX. Indict. VI. pag. 46
- XXXI. Wiglasi, regis Merciorum, concessio pri-
vilegiorum Monasterio de ðeanbýp̃g, A. D.
DCCCº. xxxº. IIIº. Indic. XIII. pag. 47
- XXXII. De cirisceatto episcopi Wigornienfis in
die festivitatis Sancti Martini. Item de
cirisceato de Periscora. pag. 49
- XXXIII. Feopm p̃iht of ciltan ham 7 of beccan fop̃ba,
sive de sinodali concliabulo æt clofer houn
(præsidente Æthelheardo archiepiscopo) in
quo Deneberhtus, Weogernensis ecclesiæ
antistes, Uulfheardusque, Herefordensis præ-
sul, inter se invicem concordarunt de pastu,
qui in monasteriis de celtanhom & beccan fop̃b
(in Wincelcumbe scire) archiepiscopo jure
perti-

Contenta in hoc Opere.

ix

pertinebat. A. D. DCCC°. III°. Indict. XI^a. IV.
Id. Oct. quo die & inter alios quosdam præ-
fules pacis conciliatio facta est. pag. 50

XXXIV. Principium & finis Chartæ (integræ
exstantis in Monastico Angl.) Offæ regis,
de timbingctun monasterio æt clife vocato
concesso. pag. 52

XXXV. Eanberhti, atque Uhtredi, necnon et
Aldredi regulorum donatio (licentia et per-
missione Offæ, regis Merciorum) terræ de-
cem cassatorum æt onnanfopda Headdæ ab-
bati, mense Febr. Indict. XII. An. Dom.
DCC. LVIII. pag. 52

XXXVI. Principium & finis chartæ Ethelredi
regis de uuibianðun. Integra autem habetur
in Monastico Anglicano. pag. 54

XXXVII. Principium & finis chartæ (integre iti-
dem editæ in Mon. Anglicano) Milredi regis
de uuibianðun. pag. 54

XXXVIII. Headdæ presbiteri & abbatis do-
natio ecclesiæ Weogernensi hereditatis suæ
æt dogeðer pýllan (sive dogeðerpellā) 7 æt tȳ-
peltune 7 æt onnanðune. pag. 54

XXXIX. Æthelbaldi, regis Merciorum, terræ.
xx. cassatorum, in loco quem dicunt æt eaf-
tune, et ad natangnarum, ministro suo valde
fideli Ofredo concessio. pag. 56. Deinde se-

Contenta in hoc Opere.

quantur termini terrarum æt eastune, quas Utelo episcopo & ecclesiæ S. Mariæ concessit prædictus Æthelbaldus A. D. DCC. XLIII. in loco regio, vocato beapupe. Saxonice nimirum. pag. 57

XL. Ceolwulfi, regis Merciorum, istius libertatis Werfritho, antistiti Huicciorum, & familiæ in uueogepnaceſtpe, donatio, ut tota parochia hpicciorum à pastu equorum regis, & eorum, qui eos ducunt, secura permaneat. Qua consideratione & ipse episcopus sex manentes æt bægleſſonb Ceolwulfo regi dedit. A. D. DCCC. LXXV. Indict. VII. pag. 57

XLI. Offæ, regis Merciorum, largitio Milredo, huicciorum antistiti, quinquies binorum manentium in loco, qui proprio nuncupatur vocabulo pýrgtun. pag. 59

XLII. Æthelredi, ducis et patricii gentis Merciorum, donatio. VI. mansionum æt beþhtanpellan, et. VIII. æt pæclintune, et sex hominum, qui prius pertinebant ad villam regiam in beonſincgtune, cum omni prole et stirpe eorum, ecclesiæ Wigornienſi. A. D. DCCC. LXXX. Indic. v. pag. 60

XLIII. Burhredi, regis Mercensium, et Æthelſwythæ reginæ, donatio Alhuno episcopo terræ quinque caſſatorum in loco nominato eatun. Dat. in illa famosa urbe, quæ nominatur

Contenta in hoc Opere.

XI

natur æt þæm hatum baðum, viii. Kal. Aug.
A.D. DCCC.LXIII. Indiēt.xii. regni Burhredi
regis. xiii. pag. 63

XLIV. Renovatio libri five chartæ terræ quin-
que manentium, quæ nominatur eatun, per
Eadwerdum regem, et Æthelredum ducem,
et æthelfledam, senatoresque eorum, impe-
trante nempe Wigfritho episcopo, A. D.
DCCCC. Indiēt. vii. pag. 65

XLV. Æthelstani, regis Anglorum, donatio ter-
ræ. v. cassatorum, id est, vici qui nominatur
eatun, ecclesiæ Dei genitricis Mariæ, quæ
sita est in peogepna civitate, A. D. DCCCC.
xxviii. regni sexto. pag. 67

XLVI. Æthelbaldi, Mercensium regis, terræ sex
cassatorum juxta fluvium, cui nomen est
blaben, prope vadum, cui vocabulum est bæ-
glefforþ, seruo Dei, quem vocant begia, tra-
ditio, ea conditione, ut in ea monasterium
construatur, A.D. DCC.xviii. Indiēt. x. p.68

XLVII. Beorhtwulfi, regis Merciorum, terræ.
vi. cassatorum, ubi nominatur bæglefforþ,
Heaberhto episcopo in libertatem perpe-
tuam liberatio. Hæc cartula scripta est in
tomanporðie A.D. DCCC.XLI. Indiēt.iii. p.69

XLVIII. Berhtwulfi, Merciorum regis, terræ. x.
manentium in loco, nominato huiccepuþu,
Heaberhto episcopo libertatis donatio. Ista
b 2 autem

Contenta in hoc Opere.

autem libertas scripta est in loco, qui dicitur
 cƿoppanƿopn, et iterum in natali Domini æt
 ƿomanƿopðie confirmata A.D. DCCC.XLI. regis
 præfati anno III. Indict. vero III. pag. 70

XLIX. Termini quarundam terrarum, lingua
 Anglo-Saxonica concepti, viz. þiſ ſýndan
 þær ƿuber ƿemeapa into ƿeaban opan &c. pag. 71.
 et þiſ ſýnð þære-XL-hiða lanð ƿemæpu &c. p. 71

L. De hundredo, quod vocatur oſuualber lau, ad
 ecclesiam de uuire ceſtra pertinente. p. 72

LI. Offæ, regis Merciorum, terræ cum finibus
 ſuis quæ pertinet ad villam, quæ vocatur
 Wican, Mildredo pontifici donatio, una cum
 terræ prædictæ terminis Latine & Saxo-
 nice. pag. 73

LII. Conuentio inter Wlſtanum epiſcopum et
 Walterium abbatem de Coueſham, de. xv. hi-
 diſ in heamtone &. IIII. in benincuuýrthe. p. 75

LIII. Goſfridi, Conſtantiensis epiſcopi, ea de re
 teſtimonium. pag. 77

LIV. Willelmi, regis Anglorum, Lanfranco ar-
 chiepíſcopo, et Goſfrido epiſcopo Conſtan-
 tienſi, mandatum, de ſoca & ſaca inter epi-
 ſcopum Wlſtanum et Walterum abbatem
 facienda. pag. 77

LV. Willelmi, regis Anglorum, Vrfoni vice-
 comiti,

Contenta in hoc Opere.

xiii

comiti, et Osberno filio Escrob, &c. præceptum, ut episcopus Wlstanus habeat focam & facam, consuetudinesque omnes, ad suum hundred pertinentes. pag. 78

LVI. Willelmi, regis Anglorum, omnibus Francis et Anglis, qui francas terras tenent de episcopatu de Wireceastre, mandatum, ut de terris suis tale relevamen sibi dent, sicut per barones suos disposuit. pag. 79

LVII. Commemoratio placiti, quod fuit inter Wlstanum episcopum & Walterum abbatem. pag. 80

LVIII. Hidarum, in quibusd. locis ad ecclesiam Wigorniensem pertinentibus, enumeratio. pag. 83

LIX. Wilfrithi episcopi terræ quinque cassatorum (vulgo vocatorum Beagan byrig) juxta fluvium, cui nomen est cunuglae, Leppæ comiti donatio. pag. 84

LX. Burgredi, regis Mercensium, libertatis & privilegii alhuno pontifici et ejus familiæ in peogepna civitate donatio, in hisce nimirum terris, bi cunelgan, æt eabbalæng tunc, æt pultunc, æt beopondeslea, 7 æt egege. Hoc gestum est anno D. DCCC. LV°. indictione. IIIa. in loco, qui vocatur orpalberdun. p. 85

LXI. Uuerefridi, episcopi Hwiccorum, terræ quinque

Contenta in hoc Opere.

quinque manentium juxta cunelgnan, ubi
 noto vocabulo eabbalbingtun vocitatur, Uuer-
 wulfo presbitero donatio, A. D. DCCC. XCIX.
 Indict. ii. pag. 87

LXII. Deneberhti episcopi donatio Balthuno
 presbitero terræ. vi. manentium æt beapmo-
 ðes lea, & viii. manentium in alio loco, æt
 colerbupnan appellato. pag. 88

LXIII. Offæ, regis Anglorum, terræ. v. manen-
 tium, hoc est, vici qui nuncupatur æt buctune,
 et. v. æt erig, monasterio S. Mariæ in peogepna
 ceastpe donatio. pag. 90

LXIV. Æthilbaldi, regis Australium Anglorum,
 terræ trium cassatorum ruris silvatici in loco,
 qui vetusto vocabulo nuncupatur uubuca-
 ertop, Wilfrido episcopo donatio. pag. 92

LXV. Æthelredi aldermanni, aliorumque con-
 firmatio terrarum in pubu ceastep ecclesiæ
 Wigorniensis, quum jam omnibus fere spo-
 liata esset. Et hoc factum est, Ælfredi regis
 licentia, in urbe gleape ceartpe A. D. DCCC.
 xcvi. pag. 93

LXVI. Offæ, regis Merciorum, donatio episco-
 pali sedi p̃r̃goncestrensis ecclesiæ vici, c̃p̃oppon-
 þopn nominati, cum omnibus membris per
 loca varia fundatis, & ad vicum eundem
 pertinentibus; una cum bibliotheca optima,
 &

Contenta in hoc Opere.

xv

& duabus aureis armillis. Facta est autem hæc donatio ad ƿleðanbuph, chartaque & concessio conscripta in loco celebri ad bregantforde, A.D. DCC.LXXX. Indict. iiii. Offæ regni xxiiii. mense Septembri, die quo passio Thebææ legionis celebratur. pag. 95

LXVII. Pertinentia ad ministerium cellerarii Wigornia. pag. 98

LXVIII. Principium ac finis Decreti Synodalis (integri exstantis in Mon. Angl.) Beornuulfi regis, et aliorum, de Westburie, A.D. DCCC. xxiv. pag. 100

LXIX. Offæ regis traditio illius terræ æt ƿestbýrīg, (cum omnibus ad se rite pertinentibus) id est, sexaginta manentium, et in alio loco æt heanbýrīg. xx. manentium, to ƿeoƿeƿna cestre. pag. 101

LXX. Principium ac finis chartæ Æthelrici de ƿestbuph 7 ƿtoc, (quæ quidem charta integra habetur in Mon. Angl.) pag. 103

LXXI. Charta Æthelredi, ducis Merciorum, qua (bona cum venia Ælfredi regis) monasterium æt beƿclea ab omnibus vectigalibus reddit immune, ea tamen conditione, ut & monachi de Bercleia Æthelredo vicissim dent xii. hidas æt stoce, & triginta mancas auri. Quinetiam &, hujus chartæ virtute, idem Æthel-

Contenta in hoc Opere.

Æthelredus concedit dictas duodecim hidas
æt ſtoce Cynulfo, Ceoluhti filio, duobusque
heredibus, modo eo nomine ſibi ſolvat ſexa-
ginta auri puriſſimi mancuſas, terraque, poſt
eorum obitum, ad eccleſiam deveniat Wi-
gornienſem. A. D. DCCC. LXXXIII. Indict. I.
pag. 103

LXXII. Aldredi largitio (cum conſenſu et li-
centia Offani, regis Merciorum, et Uhtredi,
ſui, Aldredi nempe, germani) terræ trium
caſſatorum, in loco, qui dicitur huntena tun,
Beornheardo comiti, digno eo nomine ab
ipſo comite pretio ſoluto. pag. 106

LXXIII. Ecgfridi, regis Merciorum, trium ante-
dictorum caſſatorum in huntena tun Æthel-
mundo, principi ſuo ſideli, conceſſio. Et hoc
geſtum eſt in celebri monaſterio, quod Saxo-
nice nominatur æt baðun. pag. 108

LXXIV. Offæ regis terræ. LV. caſſatorum in
provincia Huuicciorum ubi nominatur peſt-
burg Æthelmundo, miniſtro ſuo ſideli, con-
ceſſio. Scripta eſt autem hæc charta in loco
celeberrimo nuncupato cloſer hoar. p. 109

LXXV. Principium ac finis chartæ (integræ ex-
ſtantis in Monaſtico Angl.) Ceolfrithi abba-
tis, qua Hean burh concedit eccleſiæ Wi-
gornienſi. pag. 110

LXXVI.

Contenta in hoc Opere.

XVII

LXXVI. Æthelstani regis cujusdam terræ particulæ in loco, qui æt austan nuncupatur, ecclesiæ Wigornienfi concessio, A. D. DCCCC. xxviii. regni vi. pag. 111

LXXVII. Heathoredi episcopi confirmatio prædictæ terræ æt austan ecclesiæ Wigornienfi, in Synodo in loco qui dicitur cloſer hoaf A. D. DCC. xc.iiii. regni Offani, regis Merciorum, xxxvii^o. pag. 113

LXXVIII. Offæ, Merciorum regis, et Aldredi, subreguli Huicciorum, terræ, bis quinas mansiones habentis, id est, vici, qui nominatur æt ȝete, monasterio, quod proprie nuncupatur æt piȝopna ceastre, et ecclesiæ beatæ Mariæ matris Dei ibi fundatæ, concessio. pag. 114

LXXIX. Æthilbaldi, regis australium Anglorum, terræ trium cassatorum ruris silvatici in loco, qui vetusto vocabulo nuncupatur uubuceſter, ecclesiæ B. Petri in piȝopnan civitate donatio. pag. 117

LXXX. Werfrythi episcopi terræ. v. manentium in villa, quæ alchmunðing túún dicitur, ab ecclesia Wigornienfi sibi duobusque heredibus acquisitio, ea conditione, ut, post eorum obitum, ad ecclesiam piȝopnensem revertatur. A. D. DCCC. lxxxviii. Indict. vii^r. præfulatus sui. xvi. pag. 118

Contenta in hoc Opere.

LXXXI. Concordia, Saxonice scripta, in concilio apud ȝaltȝic, de terris quibusd. æt ȝoppanbȝpȝ, quas demum Eadnotho (40. mancusis eo nomine acceptis) dedit in æternam hereditatem Werfrithus, episcopus Wigorniensis, cum consensu Monachorum ejusdem ecclesiæ: ea lege, ut quotannis solveret Eadnothus 15. solidos clari redditus D. episcopo.

pag. 119

LXXXII. Oswaldi archipræfulis trium mansarum in loco, qui vocatur æt bisceoper ȝtoce, concessio æþelpeþbo militi suo, duobusque heredibus, ea conditione, ut, post obitum, ad ecclesiam Wig. redeat. A.D. DCCCC.LXXXIII°.

pag. 121

LXXXIII. Oswaldi præfulis duarum mansarum æt ȝtoce largitio Æthelweardo ministro, duobusque heredibus, eo fine, ut, post mortem, ecclesiæ Wig. restituatur. A. D. DCCCC.LXVIII. præfulatus IX°.

pag. 123

LXXXIV. Oswaldi archiepiscopi cuidam fideli suo, nomine Æthelwardo, duobusque heredibus, unius mansæ & dimidiæ æt uptune Dimissio. A.D. DCCCC. LXXXVIII.

pag. 124

LXXXV. Oswaldi episcopi terræ cujusdam, æþelmoder ȝneop vocatæ, Æthelmo, duobusque heredibus, concessio. A.D. DCCCC.LXII.

p. 125

LXXXVI. Oswaldi archiepiscopi unius mansæ

æt

Contenta in hoc Opere.

XIX

æt icenantún Ælfstano, fideli suo homini, duobusque heredibus, concessio. A. D. DCCCC. XCI. pag. 126

LXXXVII. Oswaldi præfulis unius manfæ æt icenantune Æthelweardo ministro suo, duobusque heredibus, largitio, A. D. DCCCC. LXVII. præfulatus VIII. pag. 127

LXXXVIII. Oswaldi, Huicciorum episcopi, duarum manfarum æt icenantune Wulfgaro ministro, duobusque heredibus, concessio, A. D. DCCCC. LXVII. pag. 128

LXXXIX. Oswaldi archiepiscopi, (cum consensu ac venia monachorum in Wigornia) Dimissio unius hidæ on cumtune, (dimidiæque partis sylvæ ad eandem pertinentis) & alterius hidæ on mepsce, Æthelmæro homini suo fideli, duobusque heredibus: pro qua tamen dimissione solvebat Æthelmærus duas libras argenti candidioris, deditque insuper xxx. oves cum agnis suis, IV. boves, duas vaccas, & unum equum. A. D. DCCCC. XC. pag. 129

XC. Oswoldi præfulis unius manfæ æt heopt forpð Æthelnotho ministro, duobusque heredibus, largitio, A. D. DCCCC. LXIII. pag. 130

XCI. Oswaldi archipræfulis duarum manfarum æt ælctún Æthelmæro familiari suo artifice, duobusque heredibus, traditio, A. D. DCCCC. XCI. pag. 131

XCII.

Contenta in hoc Opere.

XCII. Oswaldi, Huuicciorum episcopi, quatuor
mansarum æt sapepe tûn concessio Eadrico
ministro suo, duobusque heredibus, A. D.
DCCCC. LX.IX. pag. 132

XCIII. Oswaldi præsulis largitio unius mansæ
æt cobban hpycce Ælfrico ministro suo, duo-
busque heredibus, A. D. DCCCC. LXIII. p. 133

XCIV. Oswaldi, Hwicciorum archiepiscopi, u-
nius mansæ æt cloptune concessio Wulfgaro
clerico, duobusque heredibus, A. D. DCCCC.
LXXXV. pag. 135

XCV. Oswaldi præsulis Uulfgaro clerico, duo-
busque cleronomis, unius mansæ in baten
hagen five batenhale concessio, A. D. DCCCC.
LXIX. pag. 136

XCVI. Oswaldi archiepiscopi dimissio (cum
consensu Eadwardi Anglorum regis, & Ælf-
heri Merciorum ducis, monachorumque æt
ŷygepne ceastpe) unius hidæ æt pitlea Wulf-
garo presbytero, duobusque heredibus. p. 138

XCVII. Oswaldi archiepiscopi dimissio (cum
licentia Æthelredi Anglorum regis, & Ælf-
frici aldermanni, monachorumque Wigor-
niæ) trium hidarum æt bpadngc cotan, & u-
nius virgatæ æt genan five genen orpe, uti et-
iam aliarum aliquot terrarum, cuidam pres-
bytero, Godingco vocato, duobusque ipsius
heredibus.

pag. 139

XCVIII.

Contenta in hoc Opere.

xxi

XCVIII. Oswaldi archiepiscopi dimissio unius virgatæ terræ æt genen orpe Wulfheaho presbytero, duobusque heredibus, cum consensu Eadwardi, Anglorum regis, & Ælfheri, Merciorum ducis, monasteriique Wigornienfis. pag. 141

XCIX. Oswoldi archipræfulis largitio. v. mansarum æt peper læge Wulfgaro clerico, duobusque heredibus, A. D. DCCCC. LXXX. præfulatus xx. pag. 143

C. Osuualdi episcopi duarum mansarum in Beonet leage Eadmæro ministro duobusque heredibus largitio, A. D. DCCCC. LXII. p. 144

CI. Osuualdi episcopi largitio. vi. mansarum in uptun Cynelmo ministro, duobusque heredibus, A. D. DCCCC. LXII. pag. 145

CII. Oswoldi prælati collatio quatuor mansorum æt gþiman leag, unius mansi æt mof leage, et dimidii mansi æt pican, Ofulfo fratri suo, duobusque heredibus. pag. 147

CIII. Osuualdi archipræfulis largitio unius mansæ æt rmitan Æthelnotho ministro, binisque heredibus, A. D. DCCCC. LXXVIII. pag. 150

CIV. Dimissio unius hidæ terræ æt hýmel tune cuidam famulo, Wulfgeato nominato, duobusque heredibus, per Osuoldum archiepiscopum, cum consensu ac licentia Eadwærdi Anglo-

Contenta in hoc Opere.

- Anglorum regis, & Ælfheri Merciorum ducis, & coetus monachorum in ecclesia Wigornienfi. pag. 151
- CV. Ofuuoldi, archiepiscopi Eboracensis & episcopi Wigornienfis, dimissio trium mansarum in pulpintun Eadwigo consanguineo suo, & ejus conjugi Wulfgynu, duobusque heredibus, A.D. DCCCC.LXXXIII. Æthelredi regni anno quinto. pag. 153
- CVI. Ofuualdi archiepiscopi unius mansæ æt cubinlea Brihtlafo ministro suo, duobusque heredibus, largitio, A.D. DCCCC.LXXIII. p. 155
- CVII. Ofuualdi archipræfulis collatio quatuor mansarum in hptintun Gardulfo consanguineo suo, duobusque cleronomis, A.D. DCCCC.LXXXIX. pag. 156
- CVIII. Ofuualdi archipræfulis largitio unius curtæ in civitate peogepnenfi Ælffigo clienti suo fideli, duobusque heredibus. pag. 158
- CIX. Ofuualdi præfulis concessio.iiii. mansorum in pitleah Eadmæro ministro, duobusque cleronomis, A.D. DCCCC.LXVIII. pag. 159
- CX. Ofuuoldi, antistitis Huicciorum, donatio duarum & dimidiæ mansarum in obbunclea & æt lapepn Cynethegno cuidam, duobusque cleronomis, A. D. DCCCC. XLIII. pag. 160
- CXI.

CXI. Osuualdi præfulis concessio unius manfæ
in þeoſecan Hyl Ælfweardo fideli ſuo, duobus-
que cleronomis, A.D. DCCCC. LXVIII. p. 162

CXII. Ofuoldi archiepiscopi dimiſſio (cum con-
ſenſu ac venia Eadvardi Anglorum regis, &
Ælfheri Merciorum ducis, Monachorumque
in civitate Wigornienſi) duarum hidarum &
60. acrarum terræ æt pulſþingetún, famulo
cuidam, Æthelwodo nomine, duobusque he-
redibus, A. D. DCCCC. LXX. VII. pag. 163

CXIII. Koenwaldi, Hwicciorum præfulis, colla-
tio terræ tribus in locis ad tapanhalan, et
unius caſſati ad ʒpimanhýlle, Behſtano preſ-
bytero, & tribus poſt ſe heredibus, A.D.
DCCCC. LIII. pontificatus xxviii. pag. 164

CXIV. Ofwaldi archiepiscopi donatio Æthel-
mundo, nobiliſſimo viro, duobusque heredi-
bus, quinarum telluris manſarum æt codel-
tune, A.D. DCCCC. LXXXVII. pag. 165

CXV. Ofwoldi archipræfulis concessio quinque
manſarum æt codeltune Uulfeaho, fideli ſuo,
duobusque cleronomis, A.D. DCCCC. LXXVII.
pag. 167

CXVI. Ofwaldi archiepiscopi condonatio unius
manfæ et dimidiæ in nonðtun Byrcſtano mi-
niſtro, duobusque heredibus, A. D. DCCCC.
LXXXIX. pag. 169

CXVII.

Contenta in hoc Opere.

CXVII. Oswaldi episcopi dimissio (cum consensu ac licentia Eadgari Anglorum regis, & Ælfheri Merciorum ducis, & monachorum in pioƿopna ceastre) trium hidarum terræ, hinde hlep vocatarum, cuidam feminæ, Ælfildæ nomine, duobusque heredibus, A.D. DCCCC.LXVI. Præfulatus VII. pag. 170

CXVIII. Oswaldi præfulis largitio unius mansæ æt hƿitan hlince Brihtmæro ministro, duobusque heredibus, A.D. DCCCC.LXIX. Præfulatus X. pag. 171

CXIX. Oswaldi, episcopi Wigornienfis, traditio dimidiæ mansæ in heoptlanbýpƿg Leofwino amico, duobusque heredibus, A. D. DCCCC. LXXXV. pag. 172

CXX. Oswaldi, Wiogurnæ urbis antistitis, dimissio duarum mansarum æt bƿaban beophge 7 æt holan (sive hollen) fæstene (vel festen) Ælfwino nepoti suo, duobusque heredibus, A.D. DCCCC. LXXX.VIII. pag. 173

CXXI. Ofuuoldi archipræfulis concessio III. mansarum in ƿarrebupne Uuinfigo monacho duobusque cleronomis, A.D. DCCCC. LXXVII. pag. 175

CXXII. Ofuuoldi archipræfulis largitio unius mansæ æt ƿýðemæpe leage Æthelmundo ministro, duobusque heredibus, A. D. DCCCC. LXXVIII. Præfulatus XVIII. pag. 176

CXXIII.

Contenta in hoc Opere.

xxv

CXXIII. Oswoldi episcopi dimissio (cum consensu Eadgari regis Anglorum, & Ælfheri Merciorum ducis, & coetus monachorum Wigorniensium) hidarum in duabus villis, sc. in *teottingetun* ⁊ *ælrigertun*, Ofulfo ministro, duobusque heredibus, &c. A.D. dcccc. lxix. Præfulatus ix. pag. 177

CXXIV. Oswoldi præfulis largitio unius mansæ, in *peodemæpeleage*, Eadmæro ministro, duobusque heredibus, A.D. dcccc. lxiii. pag. 179

CXXV. Instrumentum, partim Latine partim Saxonice, quo Oswaldus archiepiscopus (cum consensu ac licentia monachorum Wigorniensium) dimittit duas hidas terræ on *Mortune* duobus fratribus *Beorhnægo* & *Byrhtano*, &c. (à quibus eo nomine iv. libras accepit) A.D. dcccc. xc. Indict. III. pag. 180

CXXVI. Osuualdi præfulis concessio. v. mansarum in *cpoman* sive *cpomman* Cynelmo ministro, duobusque cleronomis, A. D. dcccc. lxviii. pag. 181

CXXVII. Osuualdi antistitis concessio. III. mansarum duobus in locis, sc. *peonedoc* (vel *pe nedoc*) & *dýðinc*, *Hæhstano* ministro, duobusque heredibus, A.D. dcccc. lxvii. pag. 183

CXXVIII. Oswaldi archipræfulis concessio unius mansæ æt *intanbeorgan* *Æthelstano* fideli suo,

Vol. I.

d

fuo,

Contenta in hoc Opere.

fuo, duobusque cleronomis, A. D. DCCCC.
LXXVII. pag. 185

CXXIX. Oswaldi, episcopi Wigornienfis & archipræfulis Eboracensis, largitio terræ quatuor manentium æt intanbeorgan cuidam matronæ, nomine Wulflædæ, A. D. DCCCC.
LXXX.III. pag. 186

CXXX. Oswaldi archipræfulis collatio. v. manfarum æt lenc Gardulfo consanguineo suo, duobusque heredibus, A. D. DCCCC. LXXX.III.
pag. 187

CXXXI. Oswaldi episcopi dimissio (cum consensu Eadgari regis, & Ælfheri Merciorum aldermanni, & monachorum Wigornienfis ecclesiæ) III. hidarum terræ æt þopnbune Æthelstano thano suo, duobusque heredibus, A. D. DCCCC. LXIII. pag. 189

CXXXII. Ealdulfi archipræfulis largitio. XL. agrorum, in hunerhom, cuidam militi, nomine Leofenatho, duobusque heredibus, A. D. DCCCC. xcvi. pag. 190

CXXXIII. Oswaldi archipræfulis concessio quinque manfarum æt tibelminctune Ælfweardo fideli suo, duobusque cleronomis, A. D. DCCCC. LXXVII. pag. 192

CXXXIV. Osuualdi archipræfulis largitio duarum manfarum æt blace pellan Ælfnotho ministro,

Contenta in hoc Opere.

XXVII

nistro, & duobus heredibus, A. D. DCCCC.
LXXVIII. pag. 193

CXXXV. Termini terrarum æt tpeðinc tune.
pag. 194

CXXXVI. Oswaldi archiepiscopi dimissio (cum
consensu monachorum Wigorniensium) ter-
rarum aliquot duobus in locis, sc. duarum
hidarum on tætlintune, & unius hidæ æt neo-
pebolban, Eadrico ministro, unique heredi,
A.D. DCCCC.XCI. pag. 195

CXXXVII. Ofuualdi præfulis concessio unius
mansæ æt eartune Cynulfo ministro, duobus-
que cleronomis, A.D. DCCCC. LXXVII. p. 196

CXXXVIII. Oswaldi, episcopi Wigorniensis &
archipræfulis Eboracensis, largitio trium
mansarum æt clifforða sive clifforða Æ-
thelwardo ministro, pro termino trium ho-
minum, A.D. DCCCC.LXXXVIII. pag. 197

CXXXIX. Oswaldi archipræfulis concessio
trium mansarum et dimidiæ in cloptun &c.
Eadrico ministro, duobusque cleronomis,
A.D. DCCCC. LXXXVIII. pag. 199

CXL. Ofuoldi episcopi largitio duarum man-
sarum æt clifforða Wihtelmo ministro, &
duobus heredibus, A.D. DCCCC.LXVI. p. 200

CXLI. Oswaldi, Huuicciorum episcopi, conces-
sio.

Contenta in hoc Opere.

fio. vii. manfarum æt tibunctune Ætheleardo
 fideli suo, duobusque heredibus, uti etiam
 hidæ unius ac dimidiæ æt faccanlea Æthele-
 ardo, vel potius Æthelmæro, pro vita trium
 hominum, A. D. DCCCC. LXVIII. pag. 202

CXLII. Oswaldi archipræfulis concessio quin-
 que manfarum in tibunctun Eadrico suo fideli,
 duobusque cleronomis, A. D. DCCCC. LXXX.v.
 pag. 203

CXLIII. Oswaldi archipræfulis concessio. III.
 manfarum in tibunctun Eadrico ministro suo
 fideli, duobusque cleronomis, A. D. DCCCC.
 LXXVII. pag. 204

CXLIV. Oswaldi antistitis concessio. III. man-
 farum æt eanulfer tune, aliisque in locis, Ea-
 drico compatri suo, duobusque cleronomis,
 A. D. DCCCC. LXVI. pag. 206

CXLV. Oswaldi archiepiscopi donatio. v. man-
 farum terræ, in byphtan pelle, cuidam viro,
 Byrtrico nuncupato, unique Byrtrici ser-
 vorum, A. D. DCCCC. LXXIII. pag. 207

CXLVI. Oswaldi archiepiscopi concessio terræ.
 v. manentium in golbhopa Leofwardo fideli
 suo homini, unique heredi, A. D. DCCCC.
 LXXXVII. pag. 207

CXLVII. Oswaldi præfulis concessio quatuor &
 dimidii manforum æt longabune Byrnrico
 fideli

Contenta in hoc Opere.

XXIX

fideli suo, duobusque cleronomis, A. D.
DCCCC.LXVIII. pag. 209

CXLVIII. Oswaldi archipontificis dimissio ali-
cujus telluris partis æt bynnyncz pynðe Æl-
weardo militi, duobusque ejus fratribus, A.
D. DCCCC LXXX. pag. 210

CXLIX. Oswaldi archipræfulis concessio trium
mansarum in DEGILES FORD Æthelstano
suo carnaliter fratri, & duobus cleronomis,
A.D. DCCCC.LXXIX. Indict. VII. pag. 211

CL. Oswaldi præfulis dimissio. VIII. mansarum
in EOFLANGELADE Ealhstano suo fideli,
A. D. DCCCC. LXVIII. pag. 213

CLI. Oswaldi præfulis concessio. III. cassato-
rum in cungle cuidam regis ministro, Alf-
woldo nomine, matrique ipsius si forsitan
superstes fuerit. A.D. DCCCC.LXII. pag. 215

CLII. Oswaldi antistitis concessio. IIII. mansa-
rum duobus in locis, sc. in teobeces leage 7 æt
æps leage, Wulfrico, & duobus cleronomis,
A.D. DCCCC. LXIII. pag. 216

CLIII. Aethelbalthi, non solum Mercensium,
sed et universarum provinciarum, quæ com-
muni vocabulo dicuntur Suthengli, regis,
concessio terræ viginti cassatorum in uu-
dutan sive uubutan, AETHILRICÆ comiti; ita
nimirum, ut & ipse cuicumque voluerit
tradat. pag. 218

CLIV.

Contenta in hoc Opere.

CLIV. Offæ, regis Merciorum, concessio & confirmatio terrarum. xii. manentium in Domtune, & v. in ræhhaleage, ecclesiæ Wigornienfi, in tamouuonðie A.D. dcc. lxxxi. Indictione quarta, die natali Sancti Stephani martyris. pag. 219

CLV. Berhtwulfi, Merciorum regis, concessio privilegiorum monasterio bi earene quod appellatur uſepa r̅t̅net r̅op̅ð, quod quidem monasterium & ipse Berhtwulfus ecclesiæ donavit Wigornienfi, A. D. dccc. xlv. Indict. viii. in loco regali, qui dicitur Tomeuuonðig. pag. 221

CLVI. Offan r̅peols, five Offæ, regis Merciorum, concessio ac confirmatio terrarum aliquot in multis locis ecclesiæ Wigornienfi, A. D. dcc. lxxxi. Indict. iiii. in Synodo æt b̅p̅egent r̅op̅ða, quo tempore & controversia inter ipsum & Heathoredum, Huicciorum episcopum, terminata est. pag. 224

CLVII. Offæ, regis Merciorum, concessio. xxxiii. cassatorum in r̅cottaſit, & .iii. cassatorum in hnuthypr̅t, ecclesiæ Wigornienfi. p. 227

CLVIII. Offæ, regis Merciorum, concessio. xxxiii. cassatorum in r̅cottaſit, & .iii. cassatorum in Dellerlege, ecclesiæ Wigornienfi. pag. 228

CLIX. Werferthi, Hwicciorum antistitis, concessio

Contenta in hoc Opere.

xxx1

cessio duarum mansionum, on hnut hýrte,
Eanwulfo regis ministro, tribusque heredi-
bus, A.D. DCCC.LXXII. Indictione. v. p.229

CLX. Oswoldi archipræfuls concessio terræ qua-
tuor manentium in suðham & æt muctune Æ-
thelstano, binisque heredibus, A.D. DCCCC.
LXV. in metropoli huiciorum. pag. 232

CLXI. Oswoldi præfulis concessio. vi. cassatorum
æt stoce Eadmæro ministro suo, duobusque
Eadmæri heredibus, A.D. DCCCC. LXVII. p. 233

CLXII. Oswaldi archipræfulis largitio trium
cassatorum in pæcgleþpýrðe Æthelstano mi-
liti suo fideli, duobusque cleronomis, A.D.
DCCCC. LXXXI. pag. 235

CLXIII. Oswaldi archipræfulis concessio unius
mansæ in cumtun Eadwio ministro, duobus-
que cleronomis, A.D. DCCCC. LXXXVIII. p. 236

CLXIV. Oswaldi archipræfulis donatio unius
mansæ in cumtun Wulphelmo artifice suo fi-
deli, unique heredi, A.D. DCCCC. LXXXII.
pag. 238

CLXV. Oswoldi præfulis concessio unius mansæ
in cumtun uni Levitarum suorum, Ealhfertho
vocato, A.D. DCCCC. LXII. pag. 239

CLXVI. Termini terrarum ad piblandune perti-
nentium. pag. 241

CLXVII.

- CLXVII. Nomina episcoporum Huicciorum
post Saxulfum. pag. 242
- CLXVIII. De regibus Merciorum. pag. 242
- CLXIX. Homilia Saxonica de initio creaturæ
pag. 242
- CLXX. Termini terrarum ad clive spectantium
pag. 245
- CLXXI. Principium chartæ cujusd. (A.D. 1005,
datæ) adeo oblitteratæ, ut ne quidem possit
exscribi. pag. 247
- CLXXII. Codicellus Possessionum ecclesiæ Wi-
gornienfis, qualiter primitus Deo et Sanctæ
Mariæ à Religiosis hominibus donatæ, et
postmodum ab iniquis quædam sunt injuste
vi sive fraude ablata. Qui quidem Codicel-
lus exstat etiam in Monastico Anglicano
(Vol. I. p. 128.) pag. 248
- CLXXIII. Indiculum libertatis de OSVVALES
LAVVES HUNDRED, quæ à toto vicecomitatu
Uuireceastre sacramento juris jurandi fir-
mata est, Willelmo seniore regnante. p. 287
- CLXXIV. Domus in Wireceastre, quæ perti-
nent ad Monachos. pag. 289
- CLXXV. Et Ecclesiæ. pag. 290
- CLXXVI. Mansiones quas Monachi tenent in
burgo regis. pag. 290
- CLXXVII.

Contenta in hoc Opere.

XXXIII

CLXXVII. De OSWALDES LAWE HVNDRET.

pag. 291

CLXXVIII. Indiculum libertatis de OSVVALDES

LAVVES HVNDRED.

pag. 292

CLXXIX. Conventio inter Wlstanum episcopum de Wireceastre et Walterum abbatem de Eovelham.

pag. 296

CLXXX. Henrici regis breve in gratiam episcopi Wigorniae.

pag. 298

CLXXXI. Descriptio Terræ episcopatus Wigorniensis secundum cartam regis in Theaurario regio adservatam. Ubi etiam agitur de terra Monachorum secundum eandem cartam, & de ccc. hidis quæ pertinent ad Oswaldes Lawes Hundred.

pag. 298

CLXXXII. De terris monachorum de Wirecestra. --- Offæ, regis Mercensium simulque in circuitu nationum, donatio vici croppe-thorne ecclesiæ Uuigorcestrensi, una cum bibliotheca optima duabusque armillis aureis. Hæc donatio facta est ad fledenburh, chartaque & concessio conscripta ad bregantforde, A.D. dcc. lxxx. Indict. iii. regni Offæ. xxiii. mense Septembri, die quo passio Thebææ legionis celebratur.

pag. 319

CLXXXIII. Uhtredi, reguli Huuicciorum, concessio vici de Stoke monachis Wigorniensibus,

Contenta in hoc Opere.

- A. D. DCC. LXX. Indict. viiii. decennovenal.
xi. Lun. viii. pag. 322
- CLXXXIV. Termini terrarum juxta myðan,
&c. pag. 323
- CLXXXV. Uhtredi, subreguli Huicciorum, do-
natio terræ. ii^{arum}. mansionum jugera conti-
nentis, in Scepwæifctune, ecclesiæ Wigor-
nienfi. pag. 324
- CLXXXVI. Athelredi, Merciorum ducis, carta
Cuthulfo, ministro regis (Burhredi) concessa,
pro illa terra, i. e. x. manentt. in marnan
clue. pag. 326
- CLXXXVII. Offæ, regis Merciorum, concessio
unius mansæ in Bradeuuassan, sive Brade-
vueffe, monachis Guigornensis ecclesiæ A.
D. DCC^o. LXXXVI°. regni xxxi. pag. 328
- CLXXXVIII. Offæ, regis Merciorum, donatio
unius hidæ terræ æt bþabe passan monasterio
Wigornienfi, A. D. D. LXXXIX. [lege, DCC.
LXXXVI°.] regni xxxi. pag. 329
- CLXXXIX. Deneberhti episcopi donatio ter-
ræ. ii. cassatorum, in Hereforda, Eansuuiþæ,
ea conditione, ut, post ipsius mortem, ad
Uuigornensem ecclesiam deveniat. p. 329
- CXC. Ceoluulfi, regis Merciorum, concessio. vi.
cassatorum in uferebreodun, vel ufere biri,
cum duabus villulis, cantuaretun videlicet et
peo-

Contenta in hoc Opere.

xxxv

peoneboc, monasterio Wigornienfi. A. D.
DCCC.LXXV. pag. 331

CXCI. Eadvui regis, nutu Dei Angulfæxna et
Northanhumborum imperatoris, pagano-
rum gubernatoris, Breotonumq; propugna-
toris, donatio quinque cassatorum ad sep-
ternature monasterio Wigornienfi, una cum.
v. falsuginis fornacibus, caraxata in Cirna-
ceastre A.D.DCCCC.LVI. pag. 333

CXCII. De terra trium cassatorum apud cun-
dicotan ab Agelwino, decano Wigornienfis
ecclesiæ, fratreque illius Ordrico, cum pe-
cunia Monasterii Wig. emptæ, monasterio-
que deinde reddita. pag. 335

CXCIII. Wiburhgæ viduæ concessio unius man-
sæ, in SCIRANAC, monasterio Wigornienfi.
pag. 336

CXCIV. Ceonwlf, regis Merciorum, donatio
privilegii libertatis villæ de Heallangan sive
Halnegan, cum aliis quibusdam territoriis, in
gratiam Deneberhti fidelis pontificis et sibi
commissæ Wigornienfis ecclesiæ A.D. DCCC.
xvi. Indict. ix. regni anno xx°. Una cum
terminis omnibus ejusdem villæ Heallin-
genfis. pag. 337

CXCV. Wiferdi & conjugis suæ ALTÆ conces-
sio. xv. cassatorum in cnihtatun, et neowan-
ham,

Contenta in hoc Opere.

- ham, atque earbulfestun, cum villulis eorundem, monasterio Wigornienfi. pag. 341
- CXCVI. Bertwlfi, regis Merciorum, donatio. v. manentium in CROHLEA, monasterio Wigornienfi. pag. 345
- CXCVII. Termini terrarum ad SCEPÆSCETUNE. pag. 347
- CXCVIII. Termini terrarum ad HEREFORDTUNE. pag. 347
- CXCIX. Termini terrarum ad tibelminctune. pag. 348
- CC. Termini terrarum ad cobestune. pag. 348
- CCI. Termini. v. hidarum ad cpomban. pag. 348
- CCII. Termini terrarum ad laupejn five lauppen. pag. 349
- CCIII. Termini terrarum ad cloptune. pag. 349
- CCIV. Termini terrarum ad cobban hpycge. p. 350
- CCV. Termini terrarum ad hpyðmæplæge. p. 351
- CCVI. Termini terrarum ad pīt leage. pag. 352
- CCVII. Termini terrarum ad beonet leage. p. 352
- CCVIII. Termini terrarum ad jalopappan. p. 353
- CCIX. Termini. v. hidarum ad pæpof leage. p. 354
- CCX. Termini terrarum ad hpytanhlince. p. 354
- CCXI.

- CCXI. Termini terrarum ad beoþtlanbyrig. p. 354
- CCXII. Termini terrarum ad ȝmitan. pag. 355
- CCXIII. Termini terrarum ad obbinge lea. p. 355
- CCXIV. Termini terrarum ad hȳmel tune. pag. 355, 356
- CCXV. Termini trium hidarum ad Bpað, five
bpabiȝ cotan. pag. 357
- CCXVI. Termini terrarum ad pipian. p. 357, 358
- CCXVII. Termini terrarum æt cubilea. pag. 358
- CCXVIII. Termini quatuor hidarum æt hpiſtan-
tune. pag. 359
- CCXIX. Termini terrarum ad pulſpintune. p. 359, 360
- CCXX. Termini duarum hidarum æt peneboe.
pag. 360
- CCXXI. Termini. III. hidarum æt actune ultra
Tamedam. pag. 361
- CCXXII. Termini terrarum ad tȳpðebicȝan.
pag. 362
- CCXXIII. Termini terrarum ad teobintune.
pag. 362
- CCXXIV. Tabula in quoto Folio inuenietur
quod quæritur. pag. 363
- CCXXV. De Regibus Merciorum, quanto tem-
pore regnaverunt, et de terris quas mona-
ſterio

Contenta in hoc Opere.

sterio Wigornienſi dederunt; una cum teſta-
mentalibus Scedulis Teſtatorum ad confir-
mationem ſupra ſcriptarum villarum. p. 369

CCXXVI. Eadgari regis donatio duarum man-
ſarum at Suthtune & at Bicanmerſce Briht-
notho miniſtro ſuo fideli, ita ut ſucceden-
tium ſibi cuicumque Heredi voluerit æter-
naliter derelinquat. A.D. DCCCCLXVII. Indiſt.
x^{ma}. regni XIII. Una cum earundem dona-
tione Monafterio Wigornienſi per eundem
Brihtnothum. pag. 371

CCXXVII. Kenulfi, regis Merciorum, donatio
oſto manentium in ſtupe, Monafterio Wi-
gornienſi. A. D. DCCC. XIII. Indiſt. VII. in
vico celeberrimo vocato tomoponðin. p. 374

CCXXVIII. Æthilbaldi, regis Auſtraliſium An-
glorum, donatio trium caſſatorum in uudu-
ceaſtir, monaſterio Wig. pag. 375

CCXXIX. Æthilbaldi, regis Suð-anglorum, lar-
gitio oſto caſſatorum æt bæccel ðopan mona-
ſterio Wig. pag. 376

CCXXX. Offæ, regis Anglorum, donatio. v.
manentium, hoc eſt, vici, qui nuncupatur
æt ductun, et. v. æt elið, monaſterio Wig. p. 377

CCXXXI. Cenulfi, regis Merciorum, donatio
terræ trium manſionum æt ſluhfopða, mona-
ſterio Wig. A. D. DCCC°. xvii°. Indiſt. x.
regni. xxi. pag. 378

CCXXXII.

CCXXXII. Æthelstani, regis Anglorum, donatio. v. cassatorum, id est, vici qui nominatur eatun, monasterio Wigornienfi, A.D. DCCCC. xxix. regni. vi^{to}. pag. 379

CCXXXIII. Cenwulfi, regis Merciorum, donatio privilegiorum Monasterio Wigornienfi in istis territoriis, viz. huttingtun. spæcleahtun. teolopalingcoto. peogopna leage. et ceabesleage. A. D. DCCC. xvi. Indict. ix. pag. 381

CCXXXIV. Æthelredi, regis Merciorum, donatio terrarum, in Wicbolda, monasterio Wig. A.D. DC. xc. ii. pag. 383

CCXXXV. Offæ, regis Merciorum, donatio terræ. xii. manentium in homtune, et quinque in fæhhaleage, monasterio Wig. A.D. DCC. lxxxi. Indict. iv. die natali S. Stephani martyris, in tamouuopðie. pag. 385

CCXXXVI. Berhtwulfi, Merciorum regis, donatio. x. manentium, in huiccewudu, monasterio Wig. A. D. DCCC. xli. regni. iii. Indict. iii. pag. 387

CCXXXVII. Offæ, regis Merciorum, largitio quinquies binorum manentium, in Piritune five pirig tun, monasterio Wig. pag. 388

CCXXXVIII. Nomina Episcoporum Wigornienfium, cum terris, quas ipsi monasterio Wig. concesserunt. pag. 390

CCXXXIX.

Contenta in hoc Opere.

CCXXXIX. Præfatio istius libelli, [i. e. Codicelli Possessionum Ecclesiæ Wigorniensis.]

pag. 391

CCXL. Capitula Codicelli præfati.

pag. 392

CCXLI. Notula una & altera, nullius fere momenti.

pag. 392

CCXLII. Compotus summarum auri, quas Wilhelmo Conquæstori solvebant monachi Wigornienfes, ad quarum solutionem, suppellectilium fuorum pretioforum quicquid aureum erat aut vendebant aut oppignorbant.

pag. 393

CCXLIII. Ecclesiæ Wigorniensis tenentes in Wireceastre Scire.

pag. 393

CCXLIV. De terris, quas Aldredus archiepiscopus Fratribus Wigorniensis Ecclesiæ contulit.

pag. 395

CCXLV. Aldredi, Wigorniensis ecclesiæ episcopi, donatio trium hidarum terrarum in Theotinctun & Alffigestun, ecclesiæ Wig.

p. 396

CCXLVI. Aldredi archiepiscopi donatio terræ x. cassatorum, in Heantune sive Heamtun in vicecomitatu Glocestre, monasterio Wigornienfi.

pag. 398

CCXLVII. Berhtuuolfi, regis Merciorum, donatio unius mansæ in Myttun, monasterio Wigornienfi.

Wigor-

Contenta in hoc Opere.

XLI

Wigornienſi, A. D. DCCC. XLI. Indiſt. IIII.
in celebri vico Tomeuuorthie. pag. 400

CCXLVIII. Offæ, regis Merciorum, donatio.
III. manſionum in Secgesbearuue ſubregulo
ſuo Aldredo, duci videlicet Huuicciorum, ita
ut cuicumq; voluerit poſt ſe relinquat. p. 401

CCXLIX. Aldredi, Huicciorum reguli, terræ
prædictæ donatio monaſterio Wigornienſi,
A. D. DCC. LXX. VIII. Indiſt. xv. an. decen.
xviii. lun. xv. pag. 403

CCL. ðep ʒeſputelað hu Wlſtan biſceop becom to
biſcoppice. pag. 403

CCLI. Quomodo Wlſtanus epiſcopus per ſin-
gulos gradus Epiſcopatus Apicem conſcen-
derit. pag. 405

CCLII. De duabus Villis, ſcilicet WLFORDILEA
et BLACAVVÆLLA, quas LEOFRIC comes et
GODGIVA comitiſſa monaſterio Wigornenſi
contulerunt. Saxonice. pag. 408

CCLIII. Item de eiſdem duabus Villis. Latine.
pag. 409

CCLIV. Burhredi, regis Merciorum, donatio
duorum manentium ad Secceſlea, quam Uul-
fordilea ruricolæ etiam nominant, monaſte-
rio Wigornienſi, A. D. DCCC. LXVI. Indiſt.
xv. pag. 410

Vol. II.

f

CCLV.

Contenta in hoc Opere.

CCLV. Offæ, regis Merciorum, nec non in circuitu nationum, donatio terræ octo cassatorum, id est, vici nominati Iccecumbe five Icancumb, monasterio Wigornienfi, A. D. DCCLXXXI. Indict. 14. pag. 412

CCLVI. Willelmi, regis Anglorum, donatio duarum hidarum, five villæ Culla clife nominatæ, monasterio Wigornienfi, A. D. M LXVII. pag. 413

CCLVII. Kenulfi, regis Merciorum, donatio unius cassatæ terræ, Dunhamstýde vocatæ, monast. Wig. A. D. DCCC. XIII. Indict. VII. die VII. Kal. Jan. pag. 415

CCLVIII. Beorhtuulfi, regis Merciorum, donatio terræ III^{um}. cassatorum, Grimanlea vocitata, monast. Wig. A. D. DCCCLI. regni. XIII. pag. 416

CCLIX. Termini terrarum æt motheage. p. 418

CCLX. Wlstan, Uuigornensis ecclesiæ pontificis, donatio terræ. xv. hidarum, quæ Ealuestune five Alfestun ab incolis nominatur, monast. Wig. A. D. M. LXXXVIII. Indict. XII. regni regis Willelmi junioris tertio, episcopatus vero sui. XXVII. pag. 418

CCLXI. Indicium donationis Ecclesiæ WESTBYRIE, quam WLSTANVS episcopus usibus monachorum Wigornienfis Ecclesiæ DEDIT. pag. 421. **CCLXII.**

Contenta in hac Opere.

XLIII

- CCLXII. De molendino, quod WLSTANUS episcopus dedit ad victum monachorum Wig.
A. D. M. LXXX.IX. pag. 424
- CCLXIII. Excommunicatio, cuncta supradicta concludens. pag. 425
- CCLXIV. De ecclesia ad Heortlabyrig, quam SAMSON episcopus dedit ad victum monachorum Wig. A.D. M. XC.VII. Indict. v. epact. III. anno ii. episcopatus sui. pag. 426
- CCLXV. Privilegium Fritherici. pag. 427
- CCLXVI. Radulfi, Prioris Wigorniensis ecclesiae, concessio terrarum aliquot Fulquio de Horfelega. pag. 429
- CCLXVII. Terra Clericorum de Hantona, sive Wlfronohantona, in Stratfort scira. p. 430
- CCLXVIII. þære beoþ þe landmeþres in to Codditon. pag. 433
- CCLXIX. De homagio facto (A. D. M. CCC. xxx.vi. xvi. die Sept. regni Edw. iii. a^o.x^o.) à Johanne Godard domino Wlftano priori Wygorn. pag. 433
- CCLXX. Æthelstani regis donatio terrarum æt Austan monasterio Wigornienfi, A.D. DCCCC. xx. viii. regni vi^o. pag. 434
- CCLXXI. Burgredi, regis Mercensium, donatio privilegiorum in Pultune, et Efege, et Beonetlege,

Contenta in hoc Opere.

- netlege, ecclesiæ Wigornienſi, A. D. DCCC.
LV. Indiſt. III. in loco qui vocatur Oſual-
deſdun. pag. 436
- CCLXXII. Æthelredi, ducis et patricii gentis
Merciorum, donatio. VI. manſionum æt
Berhtanwellan, et. VIII. æt Wætlinctune,
monaſterio Wig. A.D. DCCC.LXXX. Indiſt. V.
pag. 438
- CCLXXIII. Athelſtani, regis Anglorum, dona-
tio terrarum in Cliftun, monaſterio Wig.
A. D. DCCCC. XXX. regni. VI. Indiſt. VII. E-
pacta. II. pag. 441
- CCLXXIV. Æðilbaldi, Mercenſium regis, do-
natio terrarum in Lotuic, vel Lootwic, &
Coolbeorg, five Colhülle, monaſterio Wig.
pag. 442
- CCLXXV. Offæ, regis Anglorum, donatio. XL.
caſſatorum in Readan Horan, five Readan-
oran, monaſterio Wig. A. D. DCC. LVIII.
Indiſt. XII. pag. 443
- CCLXXVI. Offæ, regis Merciorum, donatio
terrarum octo caſſatorum (pro viciffitudine
et comparatione terræ, quæ dicitur æt Se-
pian) id eſt, vici qui nominatur Iccacumb,
monaſterio Wig. A.D. DCCLXXXI. Indiſt. IIII.
in die feſtivitatis B. Stephani martyris. Hæc
reſ geſta in Tamouuorthige. pag. 445
- CCLXXVII.

CCLXXVII. Æthelrici, filii Æthelmundi, donatio terrarum in Bremesgræfan, et Feccanham, aliisque locis, monasterio Wig. pag. 446

CCLXXVIII. Coenwulfi, regis Merciorum, donatio privilegiorum in Salouuarpe, Beolne, Broctun, & Forfeld, monasterio Wig. A. D. DCCC. xvii. Indict. x. regni. xxi. pag. 449

CCLXXIX. *The Dissolution of the Priory of Worcester.* pag. 450

CCLXXX. Nuptiæ Johannis Alderford & Elizabethæ Dormer, A. D. 1579. pag. 450

CCLXXXI. Chartæ quædam è Monastico Anglicano (quarum principia ac fines duntaxat superius exhibuimus) ad fidem ejusdem Monastici hîc editæ. *viz.* (1.) Coenwulfi regis donatio terrarum monasterio de *Hyemesei* five *hemesei*, A. D. DCC. xcviii. Indict. vii. in concilio de *Colleshyll*. pag. 451. (2.) Offæ, regis Merciorum, largitio xx. manentium aet *Wersthylle* & aet *Costune* ecclesiæ, quam Eanulfus avus suus construxit aet *Breodune*. A. D. DCCLxxx. p. 453. (3.) Ecuini episcopi confirmatio monasterii de *ſledanbyrg* five *ſledanburh* ecclesiæ Wigornienſi. pag. 455 (4.) Offæ, regis Mercensium, donatio terræ, septies quina tributariorum jugera continetis, monasterio, quod nominatur *Breodun*, in provincia Hwiccorum. Aet *Bragantforda*

Contenta in hoc Opere.

forða A.D. DCCLXXX. Indictione III. die S. Mauricii. p. 456. (5.) Berhtuulfi, regis Merciorum, concessio privilegiorum monasterio de Breodune. On Tomemorthie A.D. DCCC XLI. Indict. III. die natali Domini. pag. 458 (6.) Offæ, Merciorum regis, & Aldredi, subreguli Huicciorum, donatio terræ, ter quinas mansiones habentis, id est, vici, qui nominatur Timbingetun, monasterio, quod propriè nominatur aet Clife. pag. 460. (7.) Fundatio Coenobii de Wudiaundun, in agro Wigornienfi, per Æthelredum, regem Merciorum, & Osherum, subregulum Hwiccorum. pag. 464. (8.) Milredi, Huicciorum episcopi, charta, per quam coenobium de Wudiaundun, post obitum Æthelburgæ abbatissæ, ecclesiæ Wigornienfi concedit, A. D. DCCLXXIII. Indict. XII. p. 467. (9.) Cartula Synodalis decreti ad Cloteshwas, A. D. DCCCXXIII. Indict. II. die III. Kal. Nov. ut monasterium de Westburhg ad ecclesiam Weogernensem redderetur. p. 467. (10.) Æthelrici charta de terris à se donatis aliquibus locis, inter quas concedit etiam, ut terra illa aet Westminstre (sive Westbury) & aet Store, ad ecclesiam redeat Wigorniensem. pag. 471. (11.) Ceolfriithi abbatis charta, qua Branberi concedit ecclesiæ Wigornienfi.

pag. 474

CCLXXXII.

CCLXXXII. Æthelredi, regis Anglorum, concessio cujusdam particulæ ruris æt orpe episcopali sedi æt deperstope, ea lege, ut, post trium hominum spatium, ad ecclesiam redeat Wigorniensem; ea insuper interposita conditione, *ut ille, qui præest episcopatu prædictæ [æt orpe,] in omnibus subditus sit wigornienfis ecclesiæ pastori.* pag. 479

CCLXXXIII. Series Benefactorum aliquot ecclesiæ Wigornienfis. pag. 479

CCLXXXIV. Ea pars libri de *Domestocan*, quæ ad ecclesiam pertinet Wigorniensem. p. 481

CCLXXXV. Chartularii Wigornienfis Epitome per Patricium Junium. pag. 513. In qua Epitome (inter alia) habemus, (1.) Episcoporum Wig. Catalogum, cum terris ab ipsis aliisque concessis ecclesiæ Wig. p. 515, 542 (2.) Chartam regis Eadgari de Oswaldeslawe. pag. 517. (3.) Confirmationem Wilhelmi regis possessionum ecclesiæ Wig. pag. 522. (4.) Chartam Sancti Wlstan de ecclesia Sanctæ Helenæ, pag. 527. (5.) Formam mutuæ familiaritatis inter monachos Wigornienfes & Remenses, & inter Ecclesiam Westmonasterienfem & Wigornienfem. pag. 538, 539

CCLXXXVI. Chartæ R. Offæ, Æthelbaldi, aliorumque Regum & Episcoporum, de libertatibus

Contenta in hoc Opere.

- tibus & privilegiis ecclesiæ Wigornienſis.
pag. 552
- CCLXXXVII.** Brevis annotatio omnium Epiſcoporum, tam præſentis quam veteris Eccleſiæ Wigornienſis.
pag. 569
- CCLXXXVIII.** Obituarium ſive Regiſtrum, quo tempore quidam Epiſcopi Wigornienſes, quorum donationes illic memorantur, obierunt.
pag. 572
- CCLXXXIX.** Verſus de Fundatore et Benefactoribus eccleſiæ Wigornienſis.
pag. 574
- CCXC.** Catalogus Chartarum, temporibus Regum *Anglo-Saxonum* confectarum, quæ haud ita pridem in Archivis eccleſiæ Wigornienſis exſtabant.
pag. 579
- CCXCI.** Cartæ, Anglo-Saxonicis temporibus confectæ, penes Illuſtriſſimum Dom. Dom. Joannem Somers, Baronem de Eweſham, nuper Angliæ Cancellarium.
pag. 590
- CCXCII.** Cartæ Regum &c. *Anglo-Saxonum* penes Reverendos viros, Decanum & Cap. eccleſiæ *Westmonaſterienſis*.
pag. 600
- CCXCIII.** Charta Henrici II. Regis Angliæ, Abbat. Glaſton.
pag. 602
- CCXCIV.** Proceſſus & Compoſitiones novæ & antiquæ, atque decertationes, ſuper Patronatu

Contenta in hoc Opere.

XLIX

natu ecclesiæ Glastoniensis. pag. 605

CCXCV. Compositio facta inter Walterum Bath. Episcopum, & Robertum Abbatem & Convent. Glaston. de Patronatu ejusd. ecclesiæ. pag. 618

CCXCVI. Ælfredi Magni Præfatio ad Gregorii Pastorale, in linguam Anglo-Saxonicam versum. Una cum ejusdem Præfationis duplici Interpretatione, Anglica nimirum ac Latina. pag. 624

CCXCVII. Leland's Judgment of the Itinerary of Antoninus. pag. 637

CCXCVIII. Out of a Letter, written to the Publisher (Nov. 3. 1722.) by Richard Graves, of Bickleton in Gloucestershire, Esq; containing some Things relating to Eowengelad or Eunelade, Deilesford or Dailesford, the Castle of Worcester, &c. pag. 638

CCXCIX. Some other Notes of Mr. Graves. p. 644

CCC. An Account of some of our British Writers, from four Leaves, printed in the old English Character, communicated to the Publisher by Mr. John Murray of London. pag. 645

CCCI. A short Discourse by the Publisher relating to the foregoing Fragments. pag. 652

CCCII. Nota de Hemingo nostro, ex Henrici Whartoni Præfatione ad primum Volumen Angliæ Sacræ. pag. 674

Contenta in hoc Opere.

CCCIII. An Account of an Inscription at Parthore to the Honour of William Petwinton, Abbat of that Place, and Founder, as it seems, of the South Cross Isle of the Abbey Church there. Written and communicated to the Publisher in a Letter (dated Dec. 3. 1722.) by Richard Graves, Esq.

pag. 676

CCCIV. Chartularii Wigorniensis Epitomes Julianæ cum novo, ad nos transmissio, Apographo collatio.

pag. 678

CCCV. Index.

pag. 682

CCCVI. Operum nostrorum hætenus impressorum Catalogus.

pag. 702

Ad

Ad Lectorem,

THO. HEARNIUS,

De Opere hoc, à se nunc primum edito.

HOMINUM malevolorum censura de rerum monasticarum historiis nullius momenti. §. I. Chartarum certe studium vel idcirco probandum, quod summi principes cura sua easdem dignissimas judicarint. §. II. Nec quidem lingua Anglo-Saxonica absque earum ope disci potest. §. III. Quam quidem linguam qui spernunt, pro antiquariis re vera neutiquam sunt habendi. §. IV. Hemingi monachi, scriptoris gravissimi, Chartularium, quod contexuit, è Codice Gravefiano à nobis divulgatum. §. V. Prius tamen cum Autographo Cottoniano collatum. Aliud amicitiae Gravefianæ testimonium. §. VI. Titulus, Chartulario præfixus, non Hemingo tribuendus. Antequam operi manum ultimam admoverit Hemingus, diem obiit. §. VII. Id quod è perturbato Chartarum ordine itidem liquet. *Textus Wigorniensis* inscriptione opus suum for-

THO. HEARNII

san insignivit Hemingus. §. VIII. Chartarum in Hemingo repetitio haudquaquam damnanda. Hemingi fides, & in lingua Latina peritia. §. IX. His in-monumentis res, non sermonis elegantiam, quærunt viri sapientes. Linguae Anglo-Saxonicae utilitas in Itinerariis veterum exponendis. §. X. De nummis juxta **Cwelm**, in agro Oxoniensi, nuper repertis. §. XI. **Ædes** Harcurtianæ, juxta **Cwelm**, **Tra-**jano imperante, ut videtur, constructæ. §. XII. De Chartulario nostro præclare sensit **Guilielmus Dugdalius**, qui tamen multa, ad rem suam adprime facientia, in Antiquitatibus agri Warwicensis omisit. §. XIII. Quemadmodum & permulta omissa sunt in Monastico Anglicano. §. XIV. **Georgii Hickesii** **Thomæque Smithi**, virorum summorum & clarissimorum, de hoc Chartulario judicia. §. XV. Qua de causa apud biographos nostros non commemoratur Hemingus; §. XVI. Cujus sane opus, Prioratu Wigornienfi dissoluto, ad manus privatas, tandemque ad bibliothecam Cottonianam, devenit. §. XVII. Hemingo eam partem libri de **Domesday**, quæ ad Ecclesiam spectat Wigorniensem, subjunximus, ad fidem itidem Apographi Gravefiani. §. XVIII. Liber de **Domesday** **Ælfredianus** penitus perditus. §. XIX. In eo fortean aliquid de **Æthelredi Aldermanni** ipsiusque conjugis **Æthelfledæ** in civitatem Wigorniensem beneficiis.

ficiis. §. xx. De Cýpircceattir Æthelredus & Æthelfleda solliciti, pariter atque de iisdem solliciti erant Æthelwulphus atque Ælfredus Magnus, reges illi inclytissimi, ad exemplum Inæ, regis itidem celeberrimi. §. xxi. Monasterium Perscorense A. D. circiter DCLXXXIX. fundatum. Inter Benefactores Perscorenses jure optimo numerandus Willelmus Newton. §. xxii. Hoc in opere edidimus etiam Chartularii Wigorniensis Epitomen Junianam, è Codice nimirum Cottoniano, subjectis itidem egregiis quibusdam aliis, (ad rem nostram vehementer pertinentibus,) è bibliotheca similiter Cottoniana, Chartarumque veterum Catalogis tribus è Thesauro Hickiano. Neque deest, in subsidium lectori, Alphabetum Anglo-Saxonicum. De Tabula ad initium operis. §. xxiii.

§. I. *U*M historia brevissima (ab antiquario pientissimo, & rerum monasticarum peritissimo, conscripta) quam nuperrime publico dedimus, Glastoniensi mirifice delectantur lectores bene-

Hominum malevolorum censura de rerum monasticarum historiis nullius momenti.

benevoli, alii interim, nescio qua malevolentia atque invidia suffusi, omnes id genus historias (ne quidem Actis Martyrum Monasticoque Anglicano exceptis) inter fabulas aniles numerant, legendaque vocant plane futiles ac incredibiles. Verum hujusmodi homines nihil moror. Libros enim, quos texuerunt, de miraculis & legendis flocci faciunt viri sapientissimi doctissimique; quippe qui optime notent, nonnulla in iisdem a veritate & antiquitate ecclesiastica longe distare & abludere, auctoresque etiam (id quod tamen optimorum ac prudentum officium esse his de rebus scriptorum arbitramur) nullibi, vel quid sit miraculum, vel etiam quid sit legenda, edocuisse. Ego autem neminem nomino. quare ira sci
mibi

*mihî nemo poterit, nisi qui ante de se
voluerit confiteri.*

§. II. *Ceterum illud maxime de his hominibus animadver-
tendum esse puto, quod & Char-
tam Henrici II. quam cœnobio
concessit Glastoniensi, damnent, per-
inde ac si ficta fuerit, nullaque fide
digna. Et tamen hanc ipsam Char-
tam in Chartulario¹ eximio reperit
doctissimus Harbinus, (eo scilicet
tempore, quo & in eodem Chartulario
in Processum² & Compositiones, Rege
Johanne regnante, Compositionemque
³ etiam, Henrico tertio regnante, su-
per Patronatu Ecclesiæ Glastonien-
sis incidit) eamque firmarunt multi
deinde Reges, qui in celsissimis tunc*

Chartarum certe
studium vel idcir-
co probandum,
quod summi prin-
cipes cura sua eas-
dem dignissimas
judicarint.

¹. Vide Appendicem ad hoc opus, Num. I. ². Vide Ap-
pend. Num. II. ³. Vide Append. Num. III.

*rerum fastigiis collocati, cum virtute
tum & sapientia id effecerunt, ut
totus fere orbis terrarum, omnium
prope in ipsos conversis oculis, eos-
dem admiraretur suspiceretque. Id
quod & in invidorum hominum gra-
tiam scribo, ut etiam ipsi (si fieri
possit) tandem aliquando fateantur,
hanc Chartarum cognitionem cum
principibus summis, & ad summas
dignitates amplitudinesque natis,
aptissimam esse, tum & illis potissi-
mum viris dominisque dignissimam,
qui studium suum in Antiquitati-
bus nostris rimandis, & in optimis
artibus illustrandis vindicandisque,
ponere solent.*

*Nec quidem lin-
gua Anglo-Saxo-
nica absque earum
ope dici potest.*

*§. III. Si diligenter attendi-
mus, intelligemus, dictos etiam
homines linguae Anglo-Saxo-
nicæ*

nicæ æque esse inimicos ac rebus nostris monasticis. Quicunque enim Chartas nostras vetustiores rejiciunt, hanc etiam linguam (cujus notitiam renovare tantopere conantur viri quidam, probitate sua atque eruditione insignissimi, in quibus est singularis virtus, clarissimaque auctoritas) contemnunt. Id quod iisdem notissimum est, qui, quum omnis antiquitatis sint instauratores, quam optime sciunt, linguæ Anglo-Saxonicae cognitionem magna ex parte a Chartis veteribus, quarum immensus sane numerus in bibliothecis adservatur, pendere. Nec quidem absque earum ope linguæ hujus amissam fere dignitatem restituere potuerunt Somnerus Hickesiusque.

Quam quidem
linguam qui sper-
nunt, pro antiqua-
riis re vera neu-
tiquam sunt ha-
bendi.

§. IV. *An igitur illi pro antiquariis re vera sunt habendi, qui, spreta lingua Anglo-Saxonica, linguas nostras recentiores duntaxat adhibendas esse contendunt, Anglo-Saxonumque morum consuetudinumque nullam rationem esse habendam? Non, opinor. Immo vero potius inter sciolos (sive illos, qui titulo tenus duntaxat sunt docti) collocandos esse judicarem. Neque enim illud dubium est, Historicos antiquos sine hujus linguae subsidiis non posse recte intelligi, neque illud etiam, nominum locorum hominumque etymologias minime posse describi atque declarari. Hujus rei testes optimi sunt haud pauci viri doctissimi, nemoque est, qui ex iis, quæ quotidie accidunt, intelligere non possit.*
Hinc

Hinc sane de laudibus linguae Anglo-Saxonicae crebro locuti sunt rerum vetustarum investigatores, qui per hosce annos in Britannia nostra per majorum nostrorum agros atque oppida itinera fecerunt. Jam vero, quemadmodum antiquarii illi, qui ceteris excellunt, in provinciis nostris itinera faciant, & quo etiam instituto, sæpissime sermones, ac litteræ perferuntur. Proinde oppido gaudeo, præter Chartas illas autographas, sive originales, in multis locis adservatas, tot aliarum exemplaria conspici in Chartulariis, quæ ad nostra usque secula devenerunt. Exscripta aliquamulta id genus apud Dodsworthium Dugdaliūque gravissimos utique auctores, habemus. Exstant item alia alibi. Verum ex

omnibus Chartulariis illud ad rem nostram in præsentia præcipue pertinet, quod Guilielmo Conquæstore (quem vocant) regnante contexuit Hemingus, monachus Wigorniensis, auctor & ipse etiam gravissimus.

Hemingi monachi, scriptoris gravissimi, Chartularium, quod contexuit, è Codice Gravefiano à nobis divulgatum.

§. V. Quamvis autem tantæ gravitatis ac vetustatis scriptor sit Hemingus, eum tamen nunquam vidi, donec, Forduni nostra Editione pene absoluta, mecum communicaverit antiquarius amicissimus eruditissimusq; (vir plane suavissimis moribus) Richardus Gravefius, de Mickleton in agro Gloucestriensi, armiger. Codicem vero hunc Gravefianum nactus avidissime perlegi, omnia in eodem maximi facienda esse illico cernens. Immo, perinde ac si cuncta in lapidibus veteribus

*bus exsculperentur atque celebra-
rentur, æstimanda duxi. neque aliter
judicarunt amici fidelissimi (aman-
tissimi reipublicæ litterariæ, sum-
misque ornamentis virtutis ac inge-
nii præditi,) in quibus ipse quidem
Grævesius est numerandus. Itaque
nemini mirabile videri debet, memet
tandem juris fecisse publici. Contra,
gratulari debent rerum antiquarum
studiosi, præstantissimum antiquita-
tis monumentum ex diuturna obscu-
ritate, in qua latuerat, in apertam
lucem prodisse. Quod si displiceat
sordido ac petulanti cuidam homi-
num generi, quæcunque occurrunt ef-
fundentium vocabula, de illorum sane
opinionem neque sum sollicitus, nec
est quod tu vel unquam eosdem inter
amicos ponas.*

Prius tamen cum
Autographo Cot-
toniano collatum.
Aliud amicitiae
Gravefianæ testi-
monium.

§. VI. *At priusquam prelo
mitteretur hoc Chartula-
rium, ut cum Autographo in
Bibliotheca Cottoniana conferretur
curavimus. Inde ortæ breviculæ
illæ notæ, partim inter lineares, par-
tim marginales, (sic nimirum, alia
manus, &c.) e quibus facillime in-
telligetur, assumpta quædam esse
in Chartulario, inserta scilicet post
mortem Hemingi. id quod tam in
purioribus Auctoribus, quam & in
Monasticis etiam scriptoribus acci-
dit. Unde Martialem non ausus est
varium, ob styli diversitatem, com-
pellare Verderius¹. Satiùs enim
(inquit) fuerit, omnia non esse
Martialis, asserere. nec enim in
manuscripto idem est initium,*

1. Claud. Verderii Censio in Auctores, p. 60.

ac in eo, quem typis mandatum habemus. *Inter notas autem illas (quas diximus) marginales non sunt censendæ, quæcunque ad imum pagine ponuntur. Hæ enim nostræ sunt, magnaque ex parte originem duxerunt ex alio Codice Cottoniano, Nero E. I. inscripto. in quo Codice quum plures essent Chartæ cum aliquot Hemingianis eadem, earundem etiam rationem habere volumus, discrepantiasque, Chartis inter se collatis, maxime memorabiles representare. Id quod fecimus quoque ad fidem Apographi, ab eodem singulari amico, Richardo Gravesio, (cujus officia cum mihi grata, tum & jucunda semper fuerunt) ad nos transmissi. E quo Apographo & Chartulamⁱ illam de Æt oppe exscripsimus,*

*psimus, in Hemingo nostro desidera-
tam; uti etiam nomina¹ hominum a-
liquot clarissimorum, qui beneficiis
suis amplissimis ecclesiam Wigorni-
ensem affecerunt, ab Hemingo iti-
dem omitta.*

Titulus, Chartula-
rio præfixus, non
Hemingo tribu-
endus. Antequam
operi manum ul-
timam admoverit
Hemingus, diem
obiit.

§. VII. *Age nunc Chartula-
rii titulum videamus. Hunc
nempe²: Liber de Terris &
redditibus Monasterii San-*

*ctæ Mariæ in Wigornia Civ-
itate, ab Hemingo, ejusdem Mo-
nasterii Monacho, tempore Gu-
lielmi Conquestoris, jussu Wul-
stani, tunc Wigorniensis Epi-
scopi, conscriptus. In quo con-
tinentur plurimæ Merciorum
Regum aliorumque Chartæ La-
tinæ & Saxonica vetustissimæ.*

1. Pag. ead. 2. Vide pag. 1.

Ejus mentionem feci in¹ Præfatione, Historiolæ, quam dixi, Glastoniensi præfixa. Et tamen titulus non est ipsi Hemingo tribuendus; utpote qui scriptus sit in Autographo Cottoniano characteribus recentioribus textualibus, sive, ut vulgo dicimus, in a modern Text hand, Elizabethæ regnum, ut videtur, non superantibus. Ita me docuit cl. Gravesius; qui etiam me certiore fecit, locorum, in Chartulario memoratorum, explicationem ad oram Autographi passim conspici; quæ tamen & ipsa a manu admodum recenti fuerit exarata. nec quidem dignam censemus, quæ a nobis in lucem proferatur. quippe quæ erroribus scatet, fidemque in aliquammultis neutiquam

meretur. Jam vero, quonam titulo opus egregium ornaverit Hemingus, me plane latet. Libris quinque constare monuit cl. Whartonus¹, qui ex eo vitam S. Wlſtani brevem edidit², ejusdem tamen vita omiſſa Anglo-Saxonica, quæ & inibi habetur, & quam nunc demum fideliter dedimus³. Aſt hanc omiſſionem idcirco forſitan dolebitis, quod inde intelligamus, cœnobium de Weſtbury (Weſtminſter ſæpe vocatum) in agro Glouceſtriensi, non, ut aſſeruit Notitiæ Monastiæ auctor clariffimus⁴, Wigornienſi, fuiſſe. 7 þæt mýnſtpe æt peſt býrig on gleapeceſtpe ſcipe, inquit Hemingus, tunc temporis, quando vitam hanc ſcripſit, ætate, ut videtur, admodum

1. Præf. ad Vol. I. Angl. Sacr. p. xxxvii. 2. Angl. Sacr. Vol. I. p. 541. 3. Pag. 403. 4. Pag. 245.

profecta. quæ verba on gleapecestpe scipe
quum in vita desint Latina, inde in
errorem ductus Notitiæ Monasticæ
auctor inter cœnobia comitatus Wi-
gorniensis collocavit; qui & male
itidem monasterium de Peanbirig in
agro collocavit¹ Wigorniensis, quum
re vera positum esset in provincia
Gloucestriensi. Sed e verbis hisce
versus finem², Explicit liber IIII.
Incipit liber V. libris quinque opus
contexuisse Hemingum, collegit, ut
existimo, cl. Whartonus. Aliorum
tamen librorum nullibi mentio. Unde
exploratum habeo, opus, quo frui-
mur, non esse perfectum, Hemingum-
que, antequam eidem manum ulti-
mam admooverit, diem obiisse.

1. Loco citato. 2. Vide opus hoc, pag. 426.

Id quod è pertur-
bato Chartarum
ordine itidem li-
quet. *Textus Wi-*
gorniensis inscri-
ptione opus suum
forſan inſignivit
Hemingus.

§. VIII. Jam vero neque illud
est contemnendum, hinc quoque
mibi videri, opus hoc imper-
fectum reliquiſſe auctorem, quia
aliquibus in locis admodum perple-
xus atque perturbatus eſt ordo Char-
tarum. Quid quod & una eademque
Charta nonnunquam repetitur? Ne
quid dicam de illis Chartis ad Ec-
cleſiam Wigornienſem pertinenti-
bus, de quibus nihil apud Hemin-
gum, qui tamen proculdubio ob ocu-
los habuit, ſummaque fide una cum
ceteris adjeciſſet, modo valetudo per-
miſiſſet. Non poſſum autem quin hic
animadvertam, quædam hoc in opere
perturbata eſſe ex incuria biblio-
pegi, numerumque etiam foliorum a
diverſis manibus additum fuiſſe.
Quod quum ita ſit, haud mirum eſt,
aliam

aliā atque aliā esse in hac etiam nostra editione subinde numerandi rationem. Ceterum, quamvis de titulo primævo incerti simus, suspicor tamen, opus suum Textum Wigorniensem appellasse Hemingum. Conjecturam firmat Textus Rossensis, ab Ernulfo, antistite Rossensi, concinnatus, & e Codice Deringiano, vehementer comprobantibus viris eruditissimis, a nobis non ita pridem in lucem editus.

§. IX. *Verum enimvero non est cur damnemus Chartarum in Hemingo repetitionem. Contra, laudandam esse existimo.*

Chartarum in Hemingo repetitio haudquaquam damnanda. Hemingi fides, & in lingua Latina peritia.

Inde certe manifestissima est ipsius diligentia. Nam quum variæ earundem Chartarum ipsi oblatae essent membranæ, omnes describi voluit,

luit, ne fides sua alicui suspecta esset. Atque hoc etiam ipsi in mandatis dederat Wulstanus. Quæ quidem fides in rebus quoque Grammaticis luculentissima est. Hinc tot errores Grammatici, non sane Hemingo, sed ipsis Chartis adscribendi. Nec aliud ab illis temporibus expectandum. Eorundem ignorantia ex ¹ Ælfrico satis constat. De eadem itidem scripsit Ælfredus Magnus, in Præfatione optima ad Gregorii Pastoralis versionem suam (vel, ut alii ², Werferthianam) Saxoniam, dignissima quæ a nobis ad exemplar editionis

1. Vide Ælfrici Præf. ad Grammaticam suam Latino-Saxonicam. 2. Vide infra pag. 573. Inde sane & in eximio Codice hujus operis Cantabrigiensi (in Bibliotheca Collegii Corporis Christi adseruato) notavit quispiam, Werferthum, episcopum Wigorniensem, versionis fuisse auctorem. Sic enim in litteris ad me scriptis ab amico pererudito Thoma Bakero, Febr. 2do. c10. dcc. xxii. "It is noted upon the Book in a modern hand (from the Annals of Worcester) that it was translated by Werferthus Bishop of Worcester: and so you find "it

Parkerianæ recudatur¹. Et tamen linguam Latinam calluit Hemingus. Pervolutaverat nimirum præstantioris notæ auctores. Siquidem id genus scriptoribus ornata est bibliotheca Wigorniensis, pariter atque armillis pretiosissimis, de quarum origine differere solebant monachi. Neque prævum esse iudicium nostrum de Hemingi peritia, ex ipsius colliges Codicello, opusculo ex sententia, ut videtur, absoluto, & Char-

"it in these Annals ad An. DCCCLXXII." Non desunt tamen qui afferant, Werferthum emendatorem hujus operis tantummodo fuisse. eo modo, quo & aliis emendatoribus (viris scilicet doctissimis) sapientissime usus est Ælfredus. Sic enim ille, qui Henrico VI. regnante Roberti Gloucestriensis Chronicon mire permutavit atque interpolavit. *Nothing in his expounding and translating of Bokes wolde he with a sole hardynesse of kennyng take al vpon his awne wýt, but enere by sighte and correccion of worthy clerkes, Pleymonde Erchebysshop, Allection Shirbournes byshop and Grymbolde monke, whiche shulde see and correte his bokes, or the come in opene.* E MS. in bibliotheca collegii Armorum Londini.

¹. Vide Append. Num. IV.

tulario

tulario huic, tanquam parte ejusdem, a seipso inserto.

His in monumentis res, non sermonis elegantiam, quærunť viri sapientes. Linguae Anglo-Saxonicae utilitas in Itinerariis veterum exponendis.

§. X. *Apagē, igitur, illos, qui, hanc ob causam, Chartularia hæc vetera abjicienda esse ducunt, quia etsi graviter, non tamen ornate, dixerunt eorum auctores. Nam plus apud nos illorum valet judicium, qui aliter plane sentiunt, resque ipsas his in monumentis, non verba, quærunť. Nemo, quod sciam, veterum Itineraria propter sermonis elegantiam, sed propter locorum notitiam, perlegit. Inter quæ Itineraria, id, quod Antonini nomen præ se fert, jure optimo est recensendum. Præclara quidem in Antonino (quantumvis mire corrupto) exstant², ad res no-*

1. Vide infra, p. 248.

2. Vide Append. Num. V.

Stras Britannicas spectantia. Re-
cliffime, proinde, qui de Romanorum
viis in Britannia militaribus ali-
quid memorie produnt nunquam non
ob oculos habent. At de harum via-
rum diverticulis nihil potest accu-
rate litteris consignari, reliquiis an-
tiquis non accurate observatis. Inde
factum, ut antiquarii paullo doctio-
res rudera etiam levissima colligant,
et, quæ scriptores vetusti de multis
rueribus, jam penitus evanescen-
tibus, scripserunt, perpendant. Unde
quoque liquet, quam necessaria sit
linguæ Anglo-Saxonica cognitio.
utpote sine qua de ruderibus quibus-
dam nihil sciri queat. De Pavimento
illo celeberrimo tessellato variegati
coloris, quod commemoravi in Præ-
fatione ad Historiolam Glastonien-

sem, in viculo de Water-Caton prope Oxoniam antiquitus conspecto, ne quidem audiveram, donec Hemingum pervolutarem. Verum haud alia voce quam Anglo-Saxonica signatur, *fagan flog* nimirum. Eo scilicet nomine veniebant monumenta hæc præclara apud Anglo-Saxones. Haud raro etiam *fagan stan* sive *fagan stan* inveniuntur. Itaque conjicerem, diverticulum quoddam viæ cujusdam militaris juxta Water-Caton percurrisse. id quod haud dubie cl. etiam Plotius observasset, modo Hemingum adspexisset. Quod si verum sit, quidni censerem, diverticulum dictum ad Begbrokiam sive *Bæganpellan* oppidulum, quod abest a Woodstockia duo millia passuum, tetendisse, deinde ad castra Begbrokiana (de quibus in
Le-

Lelando egimus¹⁾ & ab illis ad Bladoniam usque procurrisse? Adeo ut non longe a Bladonia cœnobium de Dæglesfordia sit quærendum, si oppidulum quoddam de Dæglesford in agro Oxoniensi re vera situm fuerit, a Dæglesfordia in comitatu Wigornienſi (de quo in litteris, ad me datis, cl. Graveſius²⁾ diverſum & diſtinctum. Et tamen in agro Oxoniensi fuiſſe e noſtro liquet Hemingo, in quo agro & ipſa ſunt oppida quædam alia ab Hemingo celebrata, ſicut item obſervavit cl. Graveſius³⁾, qui tamen putat, in provincia Oxoniensi male poni Dæglesfordiam.

1. Diſt. de Ravimento Stunſfeldiano, ad init. Vol. I octavi Itin. Lel. §. iv. Vide item Præf. ad Lelandi Collect. §. 12.
2. Vide Append. ad hoc opus, Num. VI. 3. Vide Append. Num. VII.

De nummis juxta
 Twelm, in agro
 Oxoniensi, nuper
 repertis.

§. XI. *Agnoscas ergo oportet linguae Anglo-Saxonicae si non necessitatem, at certe utilitatem, in re nostra antiquaria. Adeo ut de ea non necesse habeam illa producere exempla, quae quantumvis sint permulta, facillime tamen a me congeri possent. Non possum tamen non indicare quod anno jam proxime elapso contigit. Adulescens nimirum quidam, inter equitandum, incidit forte fortuna in nummos aereos aliquammultos Romanos, una cum urna veteri, cujus fragmina aliquot idem vir ille mihi ostendit, qui & quosdam e nummis monstravit. Reperti sunt in colle, vulgo vocato Darcourt Hill, duo circiter M.P. versus Orientem Brumalem supra vicum regium & amenissimum*

finium de Ewelme in agro Oxoniensi.
Per hunc collem transit pars supe-
rior viæ militaris Romanæ, The
Ikenild way, seu, ut vulgus loqui a-
mat, The Hachney sive Ihney (corru-
pte pro Iheni sive Iceni) way, voca-
tatæ, dum pars inferior ejusdem
viæ duobus stadiis ab Ewelme (versus
Orientem similiter) spectatur. Ea de
caussa memini, ut hinc etiam, quam
utilis sit lingua Anglo-Saxonica, fiat
manifestum. Nam hoc in loco ædes
aliquando fuisse non patuit, donec
animadvertirem, vocem Harcourt non
aliud denotare, quam curiam, sive
curtem, veterem. "haz, canus,
"hoazle, white or gray hair'd. item,
"mucidus, mouldy, musty," inquit

1. Vide Notas nostras & Spicileg. ad Guil. Neubrig. p. 736.

*Somnerus*¹. Adeo ut, ni fallor, e
 curtibus esset antiquis, de quibus
 tam frequens mentio in Codicibus
 vetustis. Et quidem de curtibus et-
 iam in Chartulario Hemingiano le-
 gitur. in quo item hagæ nominan-
 tur². Sed hic loci ædificia fuisse jam
 ipsis apud nos agentibus Romanis
 existimarim. Neque aliam ob caus-
 sam *Dapcouth* nominasse Anglo-Saxa-
 nes puto, qui *ƿ* *Ealdbcoupt* sive *Alacoupt*
 (vel etiam *Dapheale* sive *Ealdbheale*, id est,
 veterem aulam) pariter appellare
 potuerunt. Equidem fateor, nulla
 nunc ædificiorum indicia comparere.
 Sed neque talium vestigia in arce
 Sinodunensi prope Dorcestriam, ubi
 tamen ædificia plane admiranda fu-
 isse nemo dubitabit. Ni fallor, hoc

1. Dict. Saxonico-Latino-Angl. in voce. 2. Vide p. 498. 1409.

in colle tentorium sive tabernaculum
vel aula existit cujusdam Princi-
pis sive Imperatoris, ante quod ex-
cubias agebant κοτελίνοι seu κορταλίνοι
vel κορτινάριοι. Atque ex ejusmodi
curtibus (ut hoc obiter adnotem) fuit
etiam (sicut mihi videtur) Corton
ille viculus in agro Dorsettensi, ubi,
hæc dum litteris mando, urna, cum
nummis permultis Romanis, a colonis
quatuor inter fodiendum reperta e-
rat. Ceterum hac de re agat vir re-
verendus Thomas Naish, ecclesiæ
Cortoniensis Rector, & ecclesiæ Sa-
risburiensis subdecanus, penes quem
sunt ipsi nummi Cortonienses.

§. XII. Sed fidem narrationi
nostræ de nummis Harcurtia-
nis derogabit non nemo, obten-
detque, nullos omnino hic inventos
fuisse

Aedes Harcurtia-
næ, juxta *Æwel*m,
Traiano impe-
rante, ut videtur,
constructæ.

fuisse nummos. Atque eo fidentius
hoc denegabit, quod & ipsi custodes
vivarii Ewelmenfis (sive, ut vulgo
Ewelme Warren) in quo situs est collis
antedictus, tam scilicet pater quam
& filius, ambo homines moribus a-
grestibus, idem negent, metuentes
nempe, ne, si concederent, nescio quid
viri magni litem de thesauris, pro
more Dominorum manerierum, sibi
intenderent. Verum hominibus gra-
vibus, ac ab omni superstitione alie-
nis, qui sese oculatos testes affere-
bant, serioque dicebant, adolescentem,
quem dixi, nummos per veterem
hic loci reperisse, potius est creden-
dum. Proinde de re non est quod du-
bites. Quoniam vero seculo aedes hic
primo fuerint constructae, non est in
proclivi pronunciare. Nummorum
certe,

certe, quos vidi, antiquissimus pariter atque optimus est quidam Trajani imaginem ferens, anno Christi CIV. cusus. Epigraphe a parte postica oblitterata plane est; a qua tamen parte femina conspicitur, dextram altari imponens, sinistra cornucopie tenens. Inde conjectura, felicia tunc tempora fuisse. id quod etiam liquet ex inscriptione manca a parte antica,

GERM DAC COS V PP. Tunc nimirum Dacos, aliosque hostes atrocissimos, vicerat, atque de iisdem triumphaverat Trajanus. Post tot autem res præclarissime gestas, optimi Principis titulo jure merito decorabatur. Adeo ut e nummo tam insigni, hic loci reperto, non possim quin censeam, jam ipso Trajano imperante

ranteceptas fuisse ædes Harcurtianas, neque penitus dirutas, donec Dani hac in insula omnia pene vastarint. Quinetiam mihi videtur, mox post viam militarem a Trajano reparatam ædes fuisse ædificatas, pariaque item ædificia aliis in locis extructa. Id quod non mirum, si consideretur, alias similiter vias militares refecisse Trajanum, quarum primi auctores fuerant Britanni. Atque unius harum viarum (Ikenildicæ itidem, ut videtur) particulam quandam transisse puto juxta Garfordiam, viculum in parochia de Darcham prope Abbingtoniam in comitatu Bercheriensi. Opinionem firmant nummi plurimi Romani, Garfordiæ eruti. Locum ipsemet perlustravi, nummosque non paucos ibi-

ibidem conspexi. Ejusdem etiam antiquitatem vocis syllaba prima indicat. Garfordia quippe idem est quod vadum vetus. Perinde ac si dicas, the ford of yore, sive Old ford. & nimirum in e mutarunt recentiores. haud aliter atque in pro p, & pro r subinde usurparunt, uti plane intelligetur e terminis sive limitibus Codistonianis, ad pag. 433. hujus operis.

§. XIII. Atque his perpensis, alii, ut auguror, in nostram sententiam de lingua Anglo-Saxonica transibunt. Maxime quum celeberrimus Dugdalius, vir omni exceptione major, de Chartulario nostro præclare senserit. Haud aliter scilicet atque antiquarius quidam pereruditus, qui

De Chartulario nostro præclare sensit Guilielmus Dugdalius, qui tamen multa, ad rem suam adprime facientia, in Antiquitatibus agri Warwicensis omisit.

A. D. M. D. LXXXIV. nonnulla ex eodem excerpta sunt. Sic enim antiquarius ille in Volumine quodam (forma majori) Collectionum præstantissimarum, quas sæpenumero evolverat Dugdalius, qui Codicem hunc satis egregium Musæo Ashmoleano dono dedit. "1584. Ex Registro Wigorniensis Ecclesiæ, antiquissimo fane & fide dignissimo, observationum antiquarum & memorabilium quamplurimarum referto, reservato penes Johannem Alderford, Dominum de Abbotz Salford in Com. Warw." Crebro citavit Dugdalius in *Antiquitatibus agri Warwicensis*. in quo opere maximam partem Berthoulti, regis Mercio-

rum, Chartæ privilegiorum, monasterio de Stratford super Avonam ab ipso concessorum, ob antiquitatem atque raritatem ejusdem, inseruit¹. qui tamen multa, ad rem suam adprime facientia, illo in opere prætermisit. Verbi causa, nobis innuit², nihil sibi de Duthurst occurrisset ante regnum Henrici III. Meminit autem Hemingus noster³, in quo & Chartam integram de eo loco habemus⁴. Nec quidem notat Dugdalius, terras in Sudham & at mectune sive Winton datas fuisse A. D. DCCCC. LXV. (ab Oswoldo Archipræsule) Athelstano binisque heredibus. Atqui ita factum fuisse diferte ait⁵ Hemingus. qui & egregia quædam ab interitu vindicavit de Stoke⁶, de Wæcgles-

1. Pag. 514. 2. Pag. 700. 3. Pag. 227. 4. Pag. 229.
5. Pag. 232, 233. 6. Pag. 233.

Wyrth¹, de Cumtun², aliisque locis, a
 Dugdolio neutiquam animadversa,
 viro alioquin indefesso.

Quemadmodum
 & permulta omis-
 sa sunt in Mona-
 stico Anglicano.

§. XIV. Sed præter omissiones
 in Antiquitatibus comitatus
 Warwicensis Dugdalianis, per plura
 quoque prætermissa video in Mona-
 stico Anglicano, opere illo immor-
 tali. Proinde pessime illi, qui, omnia
 nostra Hemingiana in Monastico
 jam dudum edita fuisse, asserere non
 vereantur. perinde ac si operam ole-
 umque in hoc quantivis pretii monu-
 mento emittendo perderemus. At
 quorsum hoc, nisi ut illorum inimi-
 citia pariter atque imperitia simul
 pateret? Imperitia inquam, quia
 primo intuitu constabit, pauca in
 Monastico exstare præ illis, quæ

PRÆFATIO.

LXXXVII

nunc divulgamus, quæ quidem omnia antiquariis eruditis, antiquitatumque nostrarum omnibus cultoribus pergrata fore nullus ambigo, quotquot scilicet res ante conquestum gestas scire cupiunt. Verum illud non possum non mirari, Dodsworthium Dugdaliūque de quibusdam cœnobiis in Hemingo commemoratis nullam fecisse mentionem. De Beckford nimirum, Bertlea, atque Cheltenham, in agro Gloucestriensi, Bloccan leah sive Bloccanteah, Witumæque in agro Wigornienſi, ſitis. ne quid præterea ejusmodi, huc spectans, operis præstantiam adversariorumque petulantiam abunde probans, in medium proferam.

§. XV.

Georgii Hickesii
Thomæq; Smithi,
virosum summo-
rum & clarissimo-
rum, de hoc Char-
tulario judicia.

§. XV. *Ceterum, ne quid putes
me dixisse ex nescio qua vana
opinione, contraque sententiam
judicum præstantissimorum, id velim
scias, clarissimum Hickesium Char-
tularium hoc inter pretiosissima re-
gni monumenta numerasse. Hicke-
sium autem maximi semper æstima-
vi, cum ob integritatem amicitiam-
que, tum quod harum rerum palmam
ipsi lubentissime detulerit orbis lit-
terarius. Etenim talis erat vir, ut
nulla in Antiquitatibus Anglo-Sa-
xonicis difficultas tanta fuerit, quam
ille non expedire posset, summamque
sibi gloriam (amplissimum sane vir-
tutis præmium) inde comparare.
Post Hickesium, accedat scriptor
alius magni nominis, Thomas nempe
Smithus, vir integritate, virtute,*

*constantia singulari, amicus etiam
 & ille dum vixit noster optimus, an-
 tiquitatumque tam Græcarum quam
 Romanarum, quam & nostrarum
 quoque callentissimus. Quid ergo ille,
 vir summus & clarissimus? Chartu-
 larium certe hoc librum præcla-
 rissimum vocavit, in Catalogo libro-
 rum Manuscriptorum Bibliothecæ
 Cottonianæ¹. Sed en tibi verba inte-
 gra, prout ab ipso auctore correctæ
 habentur in exemplari, proprio suo
 calamo aucto & emendato, quod, in-
 ter alia maximi pretii κειμήλια, mihi
 moriens legavit.*

*“Tiberius A. XIII. --- I. Registrum
 “continens chartas vetustas, tum
 “Latine, tum Saxonice, regum Sa-
 “xonorum, præsertim Merciorum,
 “quibus terræ, possessiones, privile-
 “gia,*

“gia, & immunitates Monasterio S.
 “Mariæ in Wigorniae civitate do-
 “nantur. [¹ Ex hoc libro edidit vi-
 “tam S. Wlſtani H. Wh. in I. Vol.
 “Angliæ Sacræ, p. 541.]

“Librum hunc præclarissimum,
 “vel [saltem] majorem illius partem,
 “scripsit, ut ipse testatur, Hemin-
 “gus, ejusdem Monasterii Monachus
 “& Sacerdos; cujus verba sunt:
 “Multorum antiquorum homi-
 “num, & maxime Domini Wl-
 “ſtani Episcopi, piissimi patris
 “nostri, edoctus relatione & cor-
 “roboratus auctoritate; quæ-
 “dam etiam ex nostra memoria
 “ipsemet, quibus aut interfui,
 “aut quæ nostra ætate facta sunt,

¹. Voces, tum hîc tum & inferius, uncis inclusæ, defunt in impressis.

“inter-

“intermiscui. — *ut cetera omit-*
“*tam. Wulstanus autem floruit sub*
“*tempore regis Gulielmi I.*

“2. *Nomina Episcoporum hujus*
“*Ecclesiæ, cum terris, quas ipsi Mo-*
“*nachis, Deo & S. Mariæ servien-*
“*tibus, concesserunt; h.e. a Seaxulfo*
“*primo Episcopo ad Simonem, qui*
“*erat vicesimus sextus Episcopus.*

“3. *Libellus de terris & possessio-*
“*nibus Ecclesiæ Wigorniensis com-*
“*petentibus, quem piissimus & re-*
“*verentissimus Wlstanus Epi-*
“*scopus scribi fecit, utilitati*
“*consulens successorum suo-*
“*rum: partim Latine, partim*
“*Saxonice. [Inseritur indiculus de*
“*regibus Merciorum, & de terris,*
“*quas huic Monasterio dederunt.]*

i. Antea, *reverendissimus.*

Qua de caussa a-
pud biographos
nostros non com-
memoratur He-
mingus;

§. XVI. *At enim vero, quum hæc ita se habeant, unde, rogabitur, factum est, ut de Hemmingo, tanto equidem viro, siluerint biographi nostri? Hinc, ut arbitror. Etsi nimirum Lelandus auctoritate regia frueretur bibliothecas per regnum cunctas perlustrandi, Codicesque omnes MSS. ac membranas inspiciendi, Chartularii tamen hujus custodes summam curam adhibebant, ne illud adspiceret; timentes scilicet, ne secum auferret, Principique perditissimo (cujus animus impudicis puellarum amoribus immersus fuit) traderet. Adeo ut, quoniam silentio præteriit Lelandus, conticuerint etiam alii viri, alioquin celeberrimi, & qui quam plurima, de quibus ne xpo apud Leland-*

landum, memoriae prodiderunt. Inde sane neque Baleus, neque etiam Pitseus Scriptoribus suis accensuerunt. Nec est quod expectes apud minorum gentium auctores, qualis ille qui schedulas Murraianas (rarissimas quidem, eamque ob causam a nobis denuo typis excusas¹) conscripsit.

§. XVII. Non obstante tamen tanta cautela, Chartularium hoc tandem sublatum est e scriniis sive pluteis ecclesiae Wigorniensis (in quibus tamdiu delituerat) & in manus devenit privatas. Nam quum excerpta ex eodem colligeret Antiquarius (quem modo dixi²) eruditissimus, penes Alderfordios, de Salford Abbatis in agro Warwicensi, erat. Et quidem

Cujus sane opus, Prioratu Wigornienſi diſſoluto, ad manus privatas, tandemque ad bibliothecam Cottonianam, devenit.

1. Vide Append. Num. VIII. IX. 2. Vide ſupra, §. XIII.

ad hanc familiam paullo post Prioratus Wigorniensis dissolutionem pertinuisse e nota etiam ad finem¹ Codicis clarissime liquet. At quum primum Monastici Anglicani prodiret volumen, in bibliotheca adseruabatur Cottoniana. Forsitan bibliothecæ illi insignissimæ donauit quidam ex Alderfordiis. Ab ecclesia Wigorniensis subreptum fuisse monuit cl. Whartonus². Id unde didicerit me latet. De subreptione enim nulla in Codice Grævesiano nota. Quomodocunque hoc sit, gaudeo equidem in tam celebri bibliotheca reponi. præcipue quum nulla, quod quidem sciam, præter Grævesianum ejusdem exstent integra apographa. quæ sane consideratio maxime mihi

1. Vide infra, pag. 450.

2. Vide Append. Num. X.

incitamento fuit ad divulgandum,
 frendentibus forte nonnullis, qui e-
 quifmodi monumenta interire malint
 quam prodire, editoresque homines
 superstitiosos vocare soleant.

§. XVIII. Dum autem de ho-
 minibus superstitiosis lo-
 quuntur, quid plane per su-
 perstitutionem intelligant mi-
 nime exponunt. Forte pro su-
 perstitutione habebunt, quod non tan-
 tum in Latinis, verum etiam in An-
 glo-Saxonicis, Codicem Grævesianum
 religiose secuti sumus. pro more sci-
 licet nostro. quippe qui etsi cum cla-
 rissimo Hickeſio to þam cenan loꝛue in to þam
 cempan loꝛue, in Homilia de Oratione
 Moyſis, neutiquam mutaverim, ex-
 ploratiffimum tamen habeo, tam au-
 flores, quam & ſcribas, antiquitus
 mire

Hemingo eam
 partem libri de
Domelſday, quæ
 ad Eccleſiam ſpe-
 ctat Wigornien-
 ſem, ſubjunximus,
 ad fidem itidem
 Apographi Gra-
 veſiani.

mire cespitasse. ita nimirum, ut lapsus per plures in Chartis etiam vetustis deprehendantur. Itaque sphalmata¹ rectissime retinimus. Nec minus religiose Apographum item Gravesianum in ea parte libri de Domesday, (aliis land boke dicti) quæ ad Ecclesiam Wigorniensem spectat, exprimenda secuti sumus. Quam partem non est quod absurde a nobis insertam esse censeas. Quamvis enim in Chartulario ipso eadem habeantur, in libro tamen de Domesday fu-

1. Cujusmodi sphalmata, ut mea fuit sententia, sunt hæc quæ sequuntur: viz. pag. 7. l. 16. *piðing mēpe*. f. *piðing mēpe*. p. 102. l. 19. *supscripsi*. f. *subscripsi*. p. 104. l. 22. *pitnesse*. f. *pitnesse*. p. 125. l. 24. *þnōde hīð*. f. *þnōde healf hīð*. p. 131. l. 23. *cīnþapnō*. an *cīncþapnō*? p. 137. l. 26. *þont stnæte*. f. *þont stnæte*. p. 151. l. 17. *leorpine*. f. *leorpine*. p. 175. l. 6. *me monacho*, pro *meo monacho*. atque sic etiam alibi. Ibid. l. 21. *ceafte* pro *ceafte*. atque ita quoque p. 181. l. 4. - p. 180. l. 16. *geumge* pro *geiunge*. p. 189. l. 26. *ænetom æpe* pro *æneto mæpe*. p. 192. l. 22. *þeopan fuph* pro *þeopan fuph*. p. 201. l. 9. *þihteline* pro *þihtelme*. p. 451. l. 4. *Armiger* pro *Armigeri*. Hæc speciminis loco.

sius pariter atque clarius omnia enarrantur, id quod tute ipse ex omnium inter se invicem collatione facillime perspicias. Fidem igitur nostram superstitionis nomine, si velint, seu signent, seu etiam indigent malevoli, dum viris eruditissimis, prudentissimis optimisque (neminem viventium, ne quam in speciem adulationis incidam, nunc temporis nominabo) quæ edimus per placeant, quibus vitia scribendi in monumentis antiquis satis obvia longe sunt gratiora, quam emendationes criticorum aliquot audaculorum ac effrontium, conjecturis tantum nixorum, perinde quasi monumenta pro libitu suo sint mutanda, nullique ab initio in iisdem comparerent errores.

Liber de
Domes-
day Æl-
fredianus
penitus
deperdi-
tus.

§. XIX. *De libro de Domesday lectu dignissima sunt, quæ tum alii, tum præcipue Joannes Stoveus (in Analibus¹), Joannes Spelmannus (in vita Ælfrediana², a me lingua vernacula primum edita,) & Guilielmus Dugdalius (in Præfatione ad Antiquitates agri Warwicensis) tradiderunt. De hoc libro Descriptiones, Hemingo memoratæ³, sunt intelligendæ. Adeo ut Angliæ Descriptio vere possit vocari. Nec quidem ulla alia gens descriptione, eadem pari, gaudet. Imo de ejusmodi opere neque apud Græcos, neque apud Romanos legimus. Equidem Notitiam utriusque Imperii opus plane aureum esse arbitror; quam proinde sapienter commentario, libro spisso*

1. Ed. fol. p. 118. 2. Pag. 119. 3. Pag. 288.

Et operoso, illustravit Pancirollus.
Et tamen dictam Notitiam neuti-
quam cum nostra conferendam esse
existimo. Itaque utinam & quispiam
nostram similiter notis suis doctissimis
ornet. Maxime etiam miror, id non
præstitisse, qui optime potuit, claris-
simum Seldenum. Sed priusquam id
fiat, necesse est, ut accuratam quis
operis totius editionem det. Quo fa-
cto, pro re nata comitatus singulos
possunt ad ejusdem fidem describere
ac illustrare viri eruditi. Nec ta-
men est, quod existimes, Guilielmum
Conquæstorem omnium primum fu-
isse, qui hujusmodi descriptionem ag-
gressus est. Id enim totum fecit ad
exemplum Ælfredi Magni, qui &
ipse librum de Domesday confici cura-
verat, Rotulam, a loco ubi recon-
n 2 deba-

debatur, Wintoniensem haud raro vocitatum. In quibus sane libris hanc differentiam fuisse judico, quod, ni fallor, Ælfrediana Descriptio in multis Guilielmianæ esset antepo-
nenda. utpote in qua complura erant Anglo-Saxonica, descriptionesque locorum Anglo-Saxonicae adhibebantur accuratissimæ. Id quod quum Guilielmo compertum esset, ut penitus perderetur in mandatis dedit. scilicet, ne Ælfredianam potius quam suam quis forsitan sequeretur. Adeo ut nunc temporis ne quidem fragmenta ulla ejusdem videamus. Diligentissime de iisdem perquisivit Seldenus. Sed frustra. Ab illis igitur vehementissime dissentio, qui arbitrantur, reliquias ejus minime contemnendas nunc in bibliothecarum plu-

pluteis latere. Siquidem terrarum termini in Tabulariis sive Chartulariis pro descriptionibus Ælfredianis non sunt habendi, licet forsitan in multis iisdem respondeant.

§. XX. *In libro Ælfrediano fortean de Æthelredi Aldermanni & Æthelfledæ, conjugis ipsius, beneficiis erga civita-*

In eo fortean aliquid de Æthelredi Aldermanni ipsiusque conjugis Æthelfledæ in civitatem Wigorniensem beneficiis.

tem Wigorniensem mentio facta est. heroum scilicet summis encomiis ab historicis celebratorum. Æthelfleda ipsa multas civitates, arcesque pariter atque oppida condidit. Et quidem ex Hemingo¹ nostra constat, heroes istos civitatem Wigorniensem perfecisse. Nec vocem Anglo-Saxonicam^{buph} de cœnobio tantum intellexerim, licet alibi ipsum monasterium eo nomine veniat. Qua de caus-

sa

sa & Abingtoniam, in agro Bercheriensi, civitatem, ni fallor, dixerunt veteres. Aldermannum autem Æthelredum vocavimus, non propter senectutem, sed ob consuetudinem Anglo-Saxonum seculo Ælfrediano, quando idem quod subregulus (sive, ut Anglo-Saxones, unde cining) denotabat. Æthelredus nimirum subregulus (pariter atque patricius¹) erat Merciorum, potuitque etiam regis ornari titulo, quo sane decoratur Osberus, Huicciorum subregulus, id quod non animadvertit cl. Dugdalius, alioqui minus asseruisset², Comites (Aldermannos rectius, pro seculi ratione, scripsisset) Wigorniienses semper subregulos fuisse vocitatos. At post seculum

1. Vide infra, p. 41. 2. Baronage of England, Tom. I. p. 2.

*Ælfredianum Aldermannus idem
 quod comes sive dux valere incepit.
 ita tamen, ut nonnunquam tam Al-
 dermannus, quam & dux, munus
 præstantius, quam vox comes, in-
 digitaret, & de principe sive subre-
 gulo acciperetur, quum comes inter-
 ea principis affeclam tantum so-
 naret. Sed in præsentia satis est no-
 tare, Æthelredum proprie Alder-
 manni, non comitis, nomine fuisse
 insignitum, quum eo seculo comes
 idem esset quod ^{gerýðe} eople idem quod
 clito sive Ætheling, Alderman-
 nus vero idem quod subregulus
 sive regulus; quo sensu ^{gerýðe} infe-
 rioris cujusdam dignitatis officium
 denotabit. Nec abs re est monere,
 vocem dux, Offa, Merciorum rege,
 imperante, haud aliud atque clito-
 nem*

nem nonnunquam significasse, Chartamque illam (apud Hemingum nostrum¹) Athelredi, ducis Merciorum (qui haud alius ab Æthelredo antedicto) de Wapnan clife, diu jam post mortem Athelredi scriptam fuisse, ut Chartæ autographæ Athelredianæ tantummodo sit epitome, Hemingique etiam (inter alia) ipsa verba contineat, Athelredum proinde ducem (perinde ac si ævo jam suo viveret) non (ut debuit) Aldermanum, nuncupantis. Nec tamen diffiteor, exempla haberi, quæ & Aldermannum idem quod ducem seculo Ælfrediano, & citius etiam, valuisse probent, in quibus egomet ipse nihilominus discrepantiam aliquam videre videor. Verum hæc ob-

scuriora sunt, quam ut fusius de iisdem differam.

§. XXI. Sicut *Æthelredus* & *Æthelfleda* de amplificanda & ornanda civitate *Wigornien*si solliciti fuerunt, ita etiam admodum angebantur, quod nonnulli minus studiosi essent ecclesiarum per suam *Mercianam* provinciam commodorum. Quapropter monitis suis hortabantur, pœnisque etiam, ubicunque opus erat, usi sunt. Hinc & de *Cynricceat*ty egregie similiter erant solliciti, haud aliter atque *Ælfredus Magnus*, ipsiusque pater *Æthelwulphus*, de subdiacono *Wintonien*si in regem erectus. Sed neque dubitandum est,

De *Cynricceat*ty *Æthelredus* & *Æthelfleda* solliciti, pariter atque de iisdem solliciti erant *Æthelwulphus* atque *Ælfredus Magnus*, reges illi inclutissimi, ad exemplum *Inæ*, regis itidem celeberrimi.

i. *Ælfredi Magni Vita Spelmanniana*, a nobis edita, p. 16. ubi tamen *subdiacon* pro *subdean* est reponendum.

quin in libro de *Domestay* *Ælfredi-*
ano multa fuerint scripta de *Lýp-*
iceattir. Nam ejusmodi leguntur in
 libro *Guilielmiano*, e quo sua de
Lýpiceattir *Percorensibus* extraxit
Hemingus. De quibus *Lýpiceattir* om-
 nibus illud adprime est notandum,
 quod injunxit in suis legibus *Ina*
 (quem *Æthelwulphus* atque *Æl-*
fredus imitabantur) *Occiduorum*
Saxonum seu *Gervisorum* rex in-
 clytissimus. Sic enim ille¹: *Be cýpic-*
iceatte; Cýpiceattar rýn agifene be Seint Mar-
týner mærran; Gif hpa þ negelæte. rý he rcýlðig
reopertig rcill. 7 be tpef fealþum agýre þonne cý-
piceat; i. e. (ut in versione Spelman-
niana) De primitiis feminum.
 Primitiæ feminum ad celebre
 Divi Martini festum redduntor.
 qui tum non solverit, quadra-

1. Spelmani Concil. Tom. I. p. 183.

ginta solidis mulctator, & ipsas
 præterea primitias duodecies
 persolvito. *Neque aliter nonnun-*
quam hanc vocem vertit doctissimus
Lambardus; qui tamen alibi rectius
vectigal ecclesiasticum reddidit.
*Hinc cl. Somnerus*¹: “*Vox est pura*
“puta Sax. cȳricſceat sc. quam Lam-
“bardus, legum Saxonicarum pri-
“mus editor & interpret doctiss.
“sæpe Latine reddit (quomodo et-
“iam in verbor. explicatione eisdem
“LL. præfixa) primitiæ femi-
“num, ad verbum autem (inquit, &
“rectius) vectigal ecclesiasticum.
“quam quidem versionem, postero-
“rem sc. amplectitur doct. Whelo-
*“cus*², priorem, ut inconcinnam, nec

1. Glos. ad Decem Scriptores, voc. *cȳricſceattum*. 2. Ad
 LL. Sax. Præfat.

*adduxit*¹: Æperƿ fulh-ælmeƿƿan xv niht ofer
 Eartƿan. geogoƿe-teoƿunge be Pentecosten. Rom-
 feoh be Petƿer mæƿƿan. eoƿƿ-pæƿƿma be ealƿa hal-
 gena mæƿƿan. cƿƿicƿceat to Martinuƿ mæƿƿan. 7
 leoht-geƿceatu ƿƿiƿa on geape. æperƿ, on Eartƿen-
 eƿen. 7 oƿre ƿiƿe on Landel-mæƿƿe æƿen. ƿƿiƿƿan
 ƿiƿe on ealƿa halgena mæƿƿeeƿen. **primum**
arationis eleemosyna quindecim dies post Pascha; foetuum
decimæ in Pentecoste; nummus
papæ pendendus ad Petri fe-
stum; terræ fruges, in omnium
Sanctorum festo; ecclesiæ cen-
sus in festo Sancti Martini; num-
mi autem candelares ter in an-
no; primo in vigiliis Paschæ, se-
cundo in vigiliis festi purifica-
tionis B. Mariæ, tertio in vigiliis
festi omnium Sanctorum. Cete-
rum hoc vectigal solvi solebat ad

1. Gram. Anglo-Sax. & Mæso-Goth. p. 63. Ed. fol.

*valorem domiciliorum (id quod etiam in prædictis verbis innuit cl. Somnerus) in quibus die Salvatoris natali quisque vitam agebat. Nam hunc in modum alia lex Inæ*¹: Be cýricrceatte.

Cýricrceatte mon sceal agýfan to þæm hælme. 7 to ðæm heoppe. Ðe se man on biþ to middan panta;

*Hoc est, juxta versionem itidem Spelmannianam. De Cyricfceatis. i. censu Ecclesiæ. Primitias feminum quisque ex eo dato domicilio, in quo ipso natali die domini commoratur. Inde Joannes Johnsonus, vir eruditissimus*²: By the 13th. of these Laws, [of l. Ina] it will appear, that the Church-Scot was to be paid according to the value of the House in the which the Man lived at Christmas, but he had eleven Months, wanting one fortnight, allow'd for Time of Payment, viz. from December 25. to November 11. (call'd Martin-Mass) in the following Year.

1. Spelmanni Concil. Tom. I. p. 185. 2. Collection of Ecclesiastical Laws, Vol. I. an. DCXCIII.

§. XXII. *Quoniam de Eypic-*
Per scorensibus mentio a
nobis facta est, operæ pretium
fore videtur hic itidem signifi-
care, Æthelredum ac Æthel-
fledam Persoram non raro visitasse,
cænobiumque liberalitate sua ditaf-
se. Quod equidem cænobium jam du-
dum condiderat Oswaldus, Athel-
redi sive Æthelredi, Merciorum re-
gis, nepos. scilicet A. D. circiter
DC.LXXXIX. Nam sic Lelandus¹:
Anno D. 680. S. Hilda abbatissa
migravit. His igitur diebus mo-
naster: Persoræ & Gloverniæ a
2. fratribus Osuualdo & Ostri-
co, dicti regis gloriosi Athelredi
2 ministris nepotibus, fundata
fuerunt: S. Persora ab Osuual-

Monasterium Per-
scorense A.D. cir-
citer DCLXXXIX.
fundatum. Inter
Benefactores Per-
scorenses jure op-
timo numerandus
Willelmus Newn-
ton.

do, Gloverna ab Hoftric. Circa hoc tempus ab incarnat: Di. 689. fuerunt anni, quo tempore fundata est & constructa. In quibus verbis *perperam in Monastico Anglicano DCIII. pro 689. exaratur. in quo & ministris & nepotibus exhibuerunt editores. Atque eo potissimum allectum fuisse Æthelredum huc proficisci existimandum est, quod ejusdem esset cum rege cognominis, ipsique item affinitate, si non & consanguinitate, etiam conjunctus. Ast quum hisce seculis ædificia e ligno plerumque constarent, frequenter in cineres erant redacta, ruinasque præ se satis miserabiles ferebant. qualem hujus loci statum fuisse Æthelredo ac Æthelfleda nostris viventibus forte conjiciet nonnemo.*

Verum

Verum illud quomodocunque se habet, non est, quod neges, eos locum munificentia locupletasse, aliosque subregulos, ut & ipsi similiter essent munifici, exemplo suo concitasse. At post illa tempora sæpius combusta sunt tam Ecclesia Perscorensis, quam & alia Perscorensia ædificia. Adeo ut, quanta fuerit ecclesia ante Guilielmi Conquæstoris in Angliam introitum, admodum dictu sit difficile. Nedum ejusdem magnitudinem mox post conquæstum descripseris. Hoc pro certo habeo, ante domorum religiosarum stragem, omnibus lugendam, magnificam fuisse, abbatesque nonnullos inter benefactores connumerasse. inter quos jure optimo censendus est Willelmus Newton, ut ex hac inscriptione, nunc Per-

seræ exstante, satis liquet.

DC. bis bino triplex r addere quarto

Anna Wilhelmus Domini Newton fecit Abbas.

*Ubi male illi, qui Newton pro
Newton, fitque pro fecit edi-
derunt. Ut fecit legatur suadet
ratio carminis. Anno nimirum M.
CCCC. XXXIV. ecclesiae insulam au-
stralem transversam fecit Wil-
helmus Newton abbas Persorensis,
ea de causa inter benefactores mun-
ificentissimos numerandus; cuius ta-
men beneficium oblitteratum eunt,
qui fit prodigiose proferunt, indeque
(alia auctoritate minime fulti) le-
ctores docent, eo anno abbatiam Per-
sorensensem adeptum fuisse. Sed hac de
re videtur quid scripserit amicus per-
eruditus.*

§. XXIII. *Atque hæc demum
hactenus. At præter excerpta
e libro de Domestoy, subjecimus
quoque Chartularii Wigorni-
ensis Epitomen per Patricium
Junium. Accepimus etiam ab
amicissimo Gravefio, qui e bi-
bliotheca Cottoniana sibi com-
paravit. Meminit cl. Smithus¹.
Orbi litterario notissimus est
Junius. Ipse in litteris Græcis
nemini erat secundus. Id agnoscunt
omnes docti. Agnovit proinde & ipse
cl. Seldenus, cujus in gratiam Mar-*

Hoc in opere edi-
dimus etiam Char-
tularii Wigorni-
ensis Epitomen Ju-
niam, è Codice
nimirum Cottoni-
ano, subjectis iti-
dem egregiis qui-
busdam aliis, (ad
rem nostram ve-
hementer perti-
nentibus,) è bibli-
otheca similiter
Cottoniana, Char-
tarumq; veterum
Catalogis tribus è
Thesouro Hicke-
fiano. Neq; deest,
in subsidium le-
ctoris, Alphabe-
tum Anglo-Saxo-
nicum. De Tabu-
la ad initium ope-
ris.

1. Tam sc. in Catalogo Bibliothecæ Cottonianæ, quam & in Vita Patricii Junii. Sic enim in priori loco, p. 87. Vitel. IX. 2. *Excerpta ex Chartulario Wigorniensis Ecclesiæ, per Patricium Young, & Chartularii Wigorniensis Ecclesiæ abbreviatis, per eundem. In posteriori vero, p. 15. Illius diligentia specimen hac ex parte habetur in excerptis ex Chartulario Wigorniensis Ecclesiæ, & ejusdem compendio: quæ illius propria manu descripta exstant in Bibliotheca Cottoniana. sub Vitello C. IX.* Nos Epitomen duntaxat vocem usurpavimus, utpote quæ cum Excerpta tum & compendium satis commode indicat.

*mora Arundeliana descripsit Patri-
cius, quæ plane legere nequiiit Sel-
denus. Nec solum descripsit, sed &
difficultates subinde expediit. Hoc
jam olim didici e Codice quodam Bod-
leiano. Quinetiam maxime delecta-
batur simul atque Registra vetera
evolvendi occasio data fuerit. Epito-
men hanc sequuntur egregia quædam
alia, nobiscum itidem e Bibliotheca
Cottoniana ab amicissimo Grave-
sio communicata. quæ quidem omnia
in Epitome sua conficienda ob oculos
habuisse videtur cl. Junius; a cujus
proinde opusculo sejungere nefas esse
duximus. Tum deinde Chartarum
veterum Catalogos tres e Thesauro
Hiccesiano, Gravesii hortatu, sub-
nexuimus. eum nempe in finem, ut
manifestum sit, paucis abhinc annis
Char-*

Chartas autographas per plures ex-
stitisse, quibus haud dubie usus est
Hemingus. Denique, ne difficultas
in legendo suboriatur, en tibi Alpha-
betum Anglo-Saxonicum, e Præsa-
tione¹ equidem nostra ad Textum
Roffensem, sed cum additionibus le-
viculis, editum. Vale.

Vereor autem ut hæc placere
possint, nisi & verbum unum atque
alterum subdam de tabula ad ini-
tium operis, Edgarum regem am-
basque ipsius conjuges exhibente,
quam quidem tabulam & ipsi Ri-
chardo Gravesio acceptam quoque
referimus. Is nimirum quum mense
Decembri A.D. M.DCC.XXII. Wigor-
niæ² monumentum quoddam anti-

1. Pag. XXI. 2. At Worcester I took particular Notice
 of a very old Statue, supposed to be made for King Ed-
 gar, in an unusual sitting Posture, viz. with his Right Leg
 lying over his Left Knee; it is placed over the Gate, on
 the

quissimum vidisset, horum principum in memoriam positum, rectissime iudicavit e re nostra fore hoc in opere idem edere. Re itaque mecum communicata, confestim monui, ut non tantum delineandum sed & exsculpendum curaret, nobisque quamprimum transmitteret. Id quod amicissime fecit vir optimus, rei antiquariæ, si quis alius, amantissimus. Maximas igitur gratias de hac nova amicitiae tessera Gravesio omnes & agere & habere debemus, præcipue quum & eo tempore hoc negotium expedierit, quo (DEO OPTIMO MAXIMO ita volente) uxore lectissima charissimæque orbatus fuit. Ceterum

the East Side, of a very ancient Tower; under which is the Entrance into the College Green, where the Dean and Prebendaries Houses are; and faces the Street leading up from Sodbury, called Edgare's Street; &c. E litteris cl. Gravesii Dec. 3. 1722.

in

P R Æ F A T I O.

CXIX

in monumento hoc accuratissime delineando, & tanquam fati postliminio ad vitam revocando, opera ac judicio usus est amici cujusdam præstantissimi, hominis & diligentis & eruditi, a quo multa in re nostra antiquaria expectant docti. Iterum vale.

Oxonix A. D.

M. DCC. XXIII.

Alpha-

Alphabetum Anglo-Saxonicum.

Figura. Potestas. Figura. Potestas.

Æ A	A	a	a	
B	B	b	b	
C	C	c	c	
D	D	d	d	Æ Æ æ
E	E	e	e	Ð Th
F	F	f	f	} Proprie reor pronuntianda ut <i>th</i> in <i>Thæðs</i> , & <i>th</i> in <i>thing</i> Angl. — <i>Spelmanus</i> .
G	G	g	g	
H	H	h	h	þ th
I	I	i	i	} Tanquam <i>th</i> in <i>that</i> vel <i>this</i> , sed confunduntur hi characteres a scriptoribus. — <i>Spelmanus</i> .
K	K	k	k	
L	L	l	l	p þ
M	M	m	m	th
N	N	n	n	
O	O	o	o	
P	P	p	p	ʃ that
R	R	r	r	ʒ and
S	S	s	s	· · ʒ comma
T	T	t	t	· : ʒ colon
U	U	u	u	ʒ ; ʒ · · ʒ ; ; ; periodus
V	W	w	w	
X	X	x	x	
Y	Y	y	y	
Z	Z	z	z	

1. Infra p. 182. *ð* pro *that* habemus. nisi potius ibi (id quod opinor) *ð* in : *h* fit convertendum, ut simili notæ in margine respondeat. Quin & apud Hemingum nostrum, *þ* pro *þ* five *th*, occurrit. Nam p. 214. (lin. 19) *þan beoƿge* pro *þan beoƿge* legitur. & p. 352. l. 2. *þe gebýriað* pro *þe gebýriað*. 2. Nonnunquam & comma etiam hoc modo exprimitur. Sic infra, p. 430. l. 9. *on long ƿienðes? to ðam &c.* 3. Hæc prima nota (pariter atque secunda) occurrit etiam in Codicibus aliquot antiquis Latinis, speciatim in Codice quodam perveteri Historiæ Apostolicæ, five vitæ S. Pauli, carmine epico conscriptæ, Auctore Aratore, penes Amicum singularem ac pederuditum Thomam Rawlinsonum, Armigerum, cujus Specimen videtis ad calcem Textûs nostri Rossensis, p. 387.

Liber

Cotton Library Ti- }
berius A. 13. fol. 1. }

Liber de Terris & redditibus Monasterii Sanctæ Mariæ in Wigornia Civitate, ab Hemingo, ejusdem Monasterii Monacho, tempore Gulielmi Conquestoris, jussu Wulstani, tunc Wigorniensis Episcopi, conscriptus.

In quo continentur plurimæ Merciorum Regum aliorumque Chartæ Latinæ & Saxonica vetustissimæ.

INTO UUEOGERNA CESTRE.

GUBERNANTE altithrono
tonante cunctaque mundi
monarchia moderanti, qui est,
et qui erat, et qui venturus
est. Cujus melliflua gratia
adridenti, ego Cenuulf Merciorum regis regmina sceptri, cum consilio ac consensu pantorum proce-

Vol. I.

A

rum

Hemingi Liber de terris

rum pretorumque meorum, quorum infra caraxata liquescunt vocabula, meo preclari atque preponito pontificii, Deneberhto videlicet & ejus dilectae Uuigornensis aecclesiae congregationi, hoc libertatis & expeditionis privilegium de istis territoriis componere decrevi. Hoc est, Huuington & Spæcleah tun̄ & Ceolopalding coto. Et haec tellus ab oriente est fluminis Sæbrino. Et his luculentissimis est liquidata confiniis. ab aquilone et oriente amnis illa procedens, que est Salopeoppe, et de ea in Hæðleage. Et sic in antiquos dudum ascriptos territoriorum terminos. Et iterum in occidente Sæbrino haec terra est in peogopna Leage. xxx. manentes. Ita circum quaque term videtur. In primis of Moseleage in Subbing uuic, deinde in Laperne, exin cepte in Hagan. Et tunc post se trahitur in Temedan. Liberam vero terram istam conscripsi ab omnibus aliis saecularium rerum servitutibus; his exceptis, arcis & pontis constructione & expeditione, atque à pastu regis qui ad illam rite pertinet. Hanc quoque terram. xxv. manentium, in loco, qui dicitur æt Cedres leage, sic liberam conscripsi. Et si malus homo in aperto scelere tribus vicibus deprehensum sit, ad regalem vicum rite reddatur. Propter hanc videlicet libertatem iste Episcopus et ejus familia mihi tradiderunt. xiiii. manentes duobus in curtis, in loco que appellatur æt ðtupe. Peracta est autem haec donatio anno Dominice Incar-

& redditibus Ecclesie Wigorniensis.

3

carnationis DCCC. XVI. Indictione namque nona, Regni vero nostri à Deo concessi. xx. anno. Argentem vero vel servantem hanc nostrae donationis libertatem, Omnipotens Deus dies suas et vita hîc et in futuro augeat, corroborat, et benedicat. Minuentem utique vel frangentem hanc in magno seu in modico ejus districtæ examen ejus eradicat sanctis, nisi ante hîc cum satisfactione emendaverit.

fo. i. b.

✠ Cenuulf rex Merciorum.	✠ Ælfðrið regine.
✠ Uulfneb archiepiscopi.	✠ Uuigebeht episcopi.
✠ Hepeuuine episcopi.	✠ Æðelulf episcopi.
✠ Ræðhun episcopi.	✠ Tibðenð episcopi.
✠ Denebeht episcopi.	✠ Sibba episcopi.
✠ Uuilheapd abbas.	✠ Heapbeht Dux.
✠ Eanmund abbas.	✠ Beornnoð Dux.
✠ Uuihtped abbas.	✠ Dýnne Dux.
✠ Tilbeht abbas.	✠ Mucel Dux.

Cotton Library } ✠ INTO 7EORAC.
Tiberius A 13.

Dæm ælmetigan gode ðære soðan annerre 7 þære halgan ðrynerre on heofonum ryā lof 7 puldon 7 dæda þoncung ealra þara goda þe he us for gifen hafað. For þæs lufan æt æperstan æðelped ealdor man 7 æðelflæd 7 for rce petres 7 ðære ciricean æt peogerna ceartne 7 ec for pærferðes býreo- per bene heopa ppeonðes hehtan be pýrcean þa buph æt peogerna ceartne eallum þæm folce to gebeorpe 7 eac ðær on godes lof to aræpennne 7 heo nu cýðað on godes gepitnerre on ðýrre 1 bet þæt heo pýllað

Fo. 2.

on ælcum þara ge rihta þe to heora hlaforðs bome
 gebýpað oððe on ceap rtope oððe on rtræte ge-
 binnan býrð gebutan geunnan healfer gode 7 rce-
 petre 7 ðære cýncean hlaforðe þæt þý aþlicor on
 ðære rtope beon mæge 7 eac þý eað be sumum bæle
 þær heopeder helpan 7 þæt heora gemýnð on et-
 nerre ðý færtlicor on þære rtope reo þa hpile ðe
 goder hearsumner on ðam mýnrte beo. Onð pær-
 ferð birceop 7 re heoped habbað gereted þær god
 cundnýrre beforan ðære þe him mon bæð hþam lice
 beð ge be heora life ge æfter heora life þæt ðonne
 æt eol cum uht ronge 7 æt eolcum æfen ronge 7 æt
 eolcum unberronge be pprofundir ðone realm ða
 hpile ðe heo lif geon. 7 æfter heora life laubate
 deum. 7 ælce fæterner bæge on rce petres cýncean
 ðritcig realma 7 heora mærran ægðer gefor heo
 lifgende ge eac forð ge leorðe. Onð þonne cýðeð
 æðelræð 7 æðelflæð þ heo pillað mid ert fullon
 mode ðýrre unnan gode 7 rce petre on ælfreder
 cýniger ge ritnerre 7 ealra ðara pizena ðe on
 mýrcna lande rýndon. butan þæt re pagr rilling 7
 re ream penning gonge to ðær cýniger hanba
 rpa he ealning býðe æt ralt pic. Uheller ge land feoh
 ge rihte pite ge rtale ge poh ceapung ge burh pe-
 aller rceatunge ge ælc þara ponerra ðe to ænigne
 bote gebýrie þ hit æge healf ðære cýncean hlaforð
 goder þancer 7 rce petres rpa rpa hit mon to ceap
 rtope gerette 7 on rtrætum. Onð pið utan þa ceap
 rtope reo re birceop hýr lander 7 ealra hýr gerihtra
 pýrðe rpa hit ær upe rone gengran ge retton 7 ge
 fneodan 7 æðelræð 7 æðelflæð ðýr býðan on ælfre-

& redditibus Eccles. Wigorniensis.

5

ber cýniger gepitnerre 7 on mipeana pýtena þara na-
man hep be ærtan appitene standað 7 on góber
ealmihtiger naman hal 7iað ealle heopa ærten fyl-
genðan þ̅ nænig mon þar ælmeýran ne panige þe heo
for góber lufan 7 7cē petres to ðære cýpicean ge-
reald habbað.

Kýmeret.

TEMPORA Temporibus succedunt, atque
ad finem tamquam decidens folium in
praeceptis¹ transeat. Ideo omnes firmas * statu-
tiones literarum² serie commendamus, ne forte
in posterum aliquis ignorantiae avaritiae ve
fraude inlectus infringere presumat decretalia
patrum fidelium, sicut Grecorum est consue-
tudo, quia quicquid firmiter scire volunt, lit-
teris commendant, ne ex memoria labetur.
Ending. Ego Ceolmund Minister.

Fol. 2. b.
* Sic.

Cotton Library }
Tiberius A. 13.

Fol. 3.

* **S**tatur namq; saeculi p̅naerent̅y lub̅p̅ic̅y et
instabilis variis rerum perturbationibus
atque procellis, fluctivagi adinstar maris, con-
quatitur atque perturbatur. Quia modo pro-
spera et læta nobis temporum serenitates adri-
dent, modo vero tristitia et adversa rerum fata
mortalium mentes huc illucque vertendo ja-
ctant. Ideoque pernecessarium, litterarum se-
rie decreta nostra omnia firmiter commendare.

1. *Transseunt* Mon. Angl. Vol. I. p. 127. 2. *Seriei* Mon. Angl.

Ne

Hemingi Liber de terris

Ne forte temporum curriculis, aut labentium rerum eventis, posteris ex memoria patrum la-

fic

bentur procedentium condita. Qua de re ego Alhhunus episcopus, cum mea familia, in peogepna civitate, pro nostra defensione, donamus beþhtpulfo pegi aliquam partem telluris nostri, hoc est, In peapret þelba. v. manentium. et on coftune æt þemham ytalle. v. caryatopum. On ppeoban hale. v. manentium. 7 in alio loco in peopret hylle et in hoppuba duorum manentium. Similiter in tertio loco. III. manentium. id est nominatus pit lafer þelb. In quinque dierum ho-

Fo. 3. b.

fic

minum spatium. Ut habeant et perfruant cum justitia, et, post numero ^{rasura est} dierum illorum, sine aliqua diffensione et sine conflictu reddatur ad supradictam Ecclesiam in peogepna civitate. Et illi dabant terram illam ea tamen conditione, ut ipse rex firmitus amicus sit episcopo prefato et familia ejus in omnibus bonis eorum, quam in terrarum possessione tam in libertate illorum usquam conscripte. Et nec ipse, nec heredes

fic

ejus umquam aliquam aliquid in illis bonis, quæ ad peogepnerrem ecclesiam recte pertinent, aut

fic

ante datis aut in posteris aliquis amicorum dare vellet, nunquam presumant minuere, sed semper cum amicis augmentibus et defendentibus

& redditibus Eccles. Wigorniensis.

7

illius ecclesiæ bonum augere et defendere et
adjuvare, & numquam minuere nec minuenti-

fic

bus plus consentirent. & hos terminos perti-
nent ad coſtune. primum tomretna gemæpe ⁊
pencep retna ſonan nehter gæt in pæp burge nobe.
de inde ad mſc hylle bi ðæm eapðlande ſone peap-
bum. Sic in rtræt mepe. Tunc in hæðleage ſcea-
gan ðæp he ðýnneſt iſ of rtræt mepe. De inde in
hæð leage pællan. Sic in midleſtan bene. Tunc uſan
in blacan mepe. Deinde in ceolſepðer moſ. ðæt
ýmbe ceolſepðer æcep utan ðæt uſan in colle. ſuuae
and lang rtreameſ in piððan peop ðing. ðonan in
heobener ſceaſan ſone peapðne and lang piðger.
ſpa in ða tpiſ lihtpan biſicean be ſuðan coenberh-
ter gnappe ðæt ofep meapðer hpýcg ðueper. ⁊
ðonon in piðing mepe. ðæt ut pið hoppudeſ piſa. Fo. 4.
ðonne ond langer ðæſ heagan ðæt uſan be eamban
epne ſuðan. ðæt uſan in hapan eapol ðepne ðonan
uſan in cſapan bpoc. ſpa to penðan æt ðonon up in
ænne piðing. abi tpiſe ðæt hit cýmeð to permun-
der epne perſtan ſua ýmbe cſapan hýll utan ðæt hit
cýmeð to ðam gemýðum þæt up be þam gemænan
lande in hæð beoph midde peapðne. ⁊ ðonne in ſcſp
bupnan ðonan in neaðan ſloe ſua in mæpe bpoc þo-
nan pið heopt ſolpe ðonne pið nah gelega ðonon in
ane linde býpn helmeſ gemæpe ⁊ cýningeſ ⁊ eadbaldeſ
ſua in anne æſc. ⁊ ðonne ut in cſeoban ac. ſue in
týeſ mepe. ðæt ðonan ut ofep ðæt hæð in babban
ſælinge. ſue to pýlhearðeſ tpiſe ond lang þæſ holan
pegeſ. ðonne ut ofep ðæt hæþ pið cýbleſ peopð-
geſ ſuþe peapðeſ. ðæt ðæp ſonan nehter in ða
nobe

Hemingi Liber de terris

pobe ðonan eft in hæð leage pyllan. Gesta est au-
tem huius reconciliationis Kartula anno Domi-
nicæ Incarnationis DCCC°. XL°. VIII°. Indict.
vero. XII°. in loco qui nominatur æt glenne,
coram his Testibus, cum signo sancte crucis
Christi fixerunt, quorum hinc nomina notan-
tur.

sic

✠ Ego alhhun Episcopuꝝ huic decpeta ꝛ concorda
noꝛþra conꝛentiendo rubꝛipbo.

✠ Alhmund pꝛerbiteꝛ conꝛen ꝛ rub.

✠ Ꝝulꝛheapꝛ pp. conꝛen ꝛ rub.

✠ Leolbepht pp. conꝛen ꝛ rub.

✠ Ecgbepht pp. conꝛen. ꝛ rub.

✠ Putta prepositus conꝛen.

✠ Leolmund pp. conꝛen ꝛ rub.

✠ Eabpulꝛ pp. conꝛen ꝛ rub.

✠ Dægheh pp. conꝛen ꝛ rub.

✠ Eabbeþht diaconuꝝ conꝛ.

Cotton Library
Tiberius A. 13.

✠ **I**N nomine Dei summi. Ego beþht pulꝛ,
rex Merciorum, hanc prenominatam ter-
ram, cum testimonio optimatum meorum, dabo
Ecberhto ministro meo, in. v. dierum homi-
num spatium, sicut mihi ante datum fuerat,
pro ejus humili obædientia & placabili pecunio,
id est, LX. punda in puro auro & argento. Li-
berabo ab omnibus sæcularibus servitutibus,
magnis vel modicis, notis et ignotis, regis et
prin-

& redditibus Eccles. Wigorniensis.

9

principis vel juniorum eorum, nisi in confinio
rationem reddant⁷. ^{fic} 〰. alium. et qui hanc
meam donationem et libertatem conservare vo-
luerit, custodiat alma Trinitas hîc et in celis;
si quis fringerit, sciat, se aeternis maledictio-
nibus intus exterius que undique laqueatum,
nisi Deo et hominibus digne emendaverit. Et

hii testes aderant, qui hoc consenserunt, et
cum signo sancte crucis Christi firmaverunt, in
^{fic} famose loco qui dicitur tōme peopðing, quorum
hîc nomina notantur.

✠ Ego beph̃t pul̃, rex Merciorum, hanc meam
donationem et libertatem cum signo sancte
crucis Christi roboravi.

✠ Ego ræðrýð peginna conŷenr̃ 7 rubrcñp̃r̃.

✠ Ego tunbepht ep̃iscopur̃ conŷenr̃.

✠ Ego Leolp̃eb ep̃iscopur̃ conŷenr̃.

✠ Ego Bephtp̃eb ep̃iscopur̃ conŷenr̃.

✠ Ego Luðpul̃ ep̃iscopur̃ conŷenr̃.

✠ Ego hunbepht dux conŷenr̃.

✠ Albbepht dux conŷenr̃.

✠ Æðelheap̃ dux conŷenr̃.

Cotton Library Ti-2
berius A.13. Fol. B. 4.5

✠ **P**ROFLIGATIS saeculi hujus nefando-
rum facinorum turmis, quibus genus
rationale plus aequo pregravatur, ne libera men-
tis acie queat cernere verum, studendum est

Vol. I.

B

cunctis

Hemingi Liber de terris

cunctis omni pia intentione appetere illas ineffabiles caelestis patriae opes, ac terrena mundi emolumenta nisibus totis refutando respuere. quoniam veridico affatu illa apostolica perorat oratio dicens, *Nichil intulimus in hunc mundum, neque hinc aliquid auferemus.* Quade re ego æpelytanur, divine dispensationis providentia, tam super Brittannice gentis, quam super aliarum nationum huic subditarum, imperium elevatus rex, de remedio animae meae

premeditans, diemque tremendum ^{fic} terribili examinis ante oculos cordis componens quam

horribile erit ^{fic} standum ante tribunal et conspectu aeterni iudicis, quando totius mundi machinam vorax flamma in favillam redigendo consumat, ideo hanc libertatem et hujus elemosine munificentiam pro expiatione peccaminum meorum, et stabilitate regni mei, et jam pro amore patrie celestis dabo aliquam partem telluris mei ad ecclesiam beate Dei genetricis semperque virginis Mariae, quae sita est in pergepna civitate, hoc est, in pepyr pelsa. v. manentium. et on cor tune æt hamham ræalle. v. carratopum. On ppeoban hale. v. manentium. et in alio loco in pepyr hylle, et in hoppuda duorum manentium. Similiter in tertio loco. in. manentes, id est, nominatus pihæ laper pels. Ea

conditione, ut libera permaneat in ævum, tam ^{fic} diu

& redditibus Eccles. Wigorniensis.

11

diu fides Christiane religionis apud Anglos in
Brittannia permaneat. ^{fic} Soluta sit ab omni hu-
mano servitutis iugo, et ab omnibus saeculari-
bus tributis, et vectigalibus, cum cunctis utili-
tatibus ad illam aecclesiam rite pertinentibus,
silvis, campis, pratis, pascuis, fluminibus, ex-
cepto pontis vel arcis reedificatione, et viatica
expeditione contra hostes.

ANNO Dominice Incarnationis. DCCCC^o. Fo. 5. b.
xxx^o. regni vero mihi commissi. VI. Indictio-
ne. VII. Epacta. III. concurrente. II. septimis
Junii Idibus, luna. XXI^a. in civitate, omnibus

^{fic} nota, quae Lundonia dicitur, tota optimatu
generalitate sub alis regie dapfilitatis ovanti,
prescripta est. Cujus etiam inconcusse firmita-
tis auctoritas his testibus¹ roborata constat,
quorum nomina subtus grammulis depicta an-
notantur.

^{fic 1}
✠ Ego æþelyrtanur, singularis privilegii Ieparcha
preditus rex, hujus acumen Indiculi cum signo
sancte crucis corroboravi & subscripsi. ✠ Ego
pulf helmur, ðopobepnenrur aecclesie archiepisco-
pus, consensi. ✠ Ego pulf rtanur, Eboracensis
aecclesie archiepiscopus, consensi & subscripsi.
✠ Ego Loenpald episcopus consensi & subscripsi.
✠ Ego beopnrtan episcopus consensi & subscripsi.

1. Testes item exstant in Cod. Nero E. 1. sed cum differentia.

Hemingi Liber de terris

✠ Ego ælƿine episcopus consensi & subscripsi.	
✠ Ego þeobƿeb episcopus consensi ⁊ subƿcripsi.	
✠ Ego pulƿ hun episcopus consensi & subscripsi.	
✠ Ego ƿinƿie episcopus ⁊ subscripsi.	
✠ Ego ælƿhæh episcopus consensi & subscripsi.	
✠ Ego tƿihelm episcopus consensi & subscripsi.	
✠ Ego buƿhƿic episcopus consensi & subscripsi.	
✠ Ego cƿnƿige episcopus consensi & subscripsi.	
✠ Ego ælƿulb dux.	✠ Ego æþelƿtan dux.
✠ Ego Orƿepð dux.	✠ Ego Orulƿ dux.
✠ Ego ælƿƿtan dux.	✠ Ego uhtƿeb dux.
✠ Ego neƿnƿalb dux.	✠ Ego ðtula dux.
✠ Ego þuƿeƿepð dux.	✠ Ego healfden dux.
✠ Ego odda minister.	✠ Ego pulƿƿar minister.
✠ Ego ælƿhæh minister.	✠ Ego æðelnoð minister.
✠ Ego Eadnoð minister.	✠ Ego æþelƿtan minister.
✠ Ego pulƿƿige minister.	✠ Ego ƿihtƿar minister.
✠ Ego æþelmund minister.	✠ Ego ælƿnoð minister.
✠ Ego ælƿepē minister.	

Fol. A. 6.

Carta Offæ Regis de Breodune
anno Domini 780.

✠ **C**UNCTA labilis vitæ subsistentia momentanea et pre oculis caduca decessu præsentium ² proximorum cernentes, festinandum nobis est summopere, ³ ut operemur ad omnes, sicut veridica apostolici dogmatis com-

1. Adde, *consensi*. 2. *A proximis cernuntur*. *Fest. Mon. Angl. Vol. 1. p. 122.* 3. *Ut bonum operemur ad omnes*, in *Cod. Bibl. Cottonianæ* inscripto *Nero E. 1. fol. 103.* Et quidem rectius.

probat

probat assertio, maxime autem ad domesticos fidei. &c.

Ending, Signum manus Eadbaldi Ducis.

Cotton Library Ti-
berius A. 13. fol. B. 6. } ✱

¹ Læn haga 7 land læn. æþeneþe 7 æþelflæde. an. 904.

✱ OMNIBUS namque sapientibus notum ac manifestum constat, quod dicta hominum vel facta, pro ² multiplici erumnarum perturbatione & cogitationum vagatione, frequenter ex memoria recedunt, nisi litterarum apicibus et custodiæ cautela scripturarum reseruentur, et ad memoriam revocentur.

Quam ob rem, anno Dominice Incarnationis. DCCCC°. IIII°. Indict. vero. ³ 1°. has ob memoriam posteritatis litteras scribere iussimus. Ðæt 1ʳ ðonne ðæt uueƿƿið biſceop 7 ⁴ reo heoneþen æt peogenne ceartne ſýllað 7 ƿeppitað æþelflæde 7 æþelflæde heopa hlaforðum þone hagan binnan býrig æt ⁵ peogenne ceartne ſe 1ʳ ƿrom þære eá ſeolſne bi þam noƿð ſealle eart ƿearðer. xxviii. poða lang. 7 þanon ſuð ƿearðer. xxiiii. poða bƿað. 7 eƿt þanon ƿeƿt ƿearðer on ſæſerne xviii. poða long. 7 eac ⁶ hio ſellað him þæt meoþe land bi ƿeƿtan ſæſerne on efen þone hagan. and lang ⁷ þære biſce-

1. Exstat etiam in Cod. Nero E. 1. fol. 103. cum hoc titulo: Eðeneþer ƿeneþnerre 7 Æðelflede ƿið ſeƿƿið biſceop. 2. Multiplicibus criminum perturbationibus, & cogitationum vagationibus, Nero E. 1. 3 L. 12. 4. Se hipeð æt ƿiſna ceartne Nero. 5. ſiſna ceartne Nero. 6. Hi ſýllað Nero. 7. Ðær Nero.

oper dīce of ðære ea þæt hit cȳmð per̃t ut on þæt
 1. mor on dīc. 7 rpa 2. norð ut on efen þæt gelad.
 7 rpa eart pearðer ðæt hit cȳmeð eƿt pið 3. nioðan
 ðæt gelad on ræferne. Eac hio jellað him 4. bebe-
 fer bupnan þa luba dīng pic 7 ec þær to rextig æce-
 na eapð lonber beƿuðan befer bupnan. 7 oðer rex-
 tig be norðan. 7 ec rpiðe 5. rnumod lice tƿelf æceƿar
 þær to ful guber mæðpe lander. 7 eall hio jellað
 Fo. 7. þiƿ 6. him hioƿa milbe mobe. 7 pilniað him to þæt
 hio 7 rion ægðer ge hlaƿarðer rƿeond ge þære 8. hig-
 na ge þære cīrcan. 7 hio hiƿ pillað alning 9. him to
 eapnigan dæger 7 nehter mið heora god cund-nerre.
 rpa hio 10. beƿtð maƿon. 7 hio hit 11. hæbben a ge
 bynnan byng ge butan un be racen pið ælce hand
 þa hƿile þe hio liƿgean. 7 giƿ 12. ælf p̃ leng rīo. þon-
 ne rȳ hit 13. hȳpe" rpa un be racen þa hƿile ðe hio
 liƿge. 7 ofen hȳra þræora dæg. aƿere hit mon eƿt
 þære cīrcan hlaƿarðe rpa ge godað rpa hit þonne
 rīo. for hioƿa þrīora raule. 14. butan æg hƿelcum
 geƿlite. giƿ god pīle þæt hio hit 15. ge" godian
 moton.

Augentibus et custodientibus retributio æ-
 terne beatitudinis augeatur in celo. minuentes
 et frangentes sempiterna increpatione redar-
 guantur, nisi prius digna satisfactione emenda-
 verint; þar gepædnisse eall re hioƿeð ge giung ge
 eald mið cƿiƿter pobe tacne ge fært nodon. 7 þara

-
1. Moƿ dīc Nero. 2. Nopp þ hit cȳmð ut Nero. 3. Ne-
 oðan Nero. 4. Beferbupnan. 7 eac þær to. LX. Nero.
 5. Rumeðlice Nero. 6. Heom mið milbe Nero. 7. Sȳn
 Nero. 8. Hina N. 9. Hieom to eapmen N. 10. Beƿt
 N. 11. Habban N. 12. Ælf p̃ N. 13. Deest N. 14. Bu-
 ton ælcum N. 15. Deest N.

tƿelf

& redditibus Eccles. Wigorniensis.

15

ƿeƿeƿ noman heƿ ƿƿonƿaƿ appƿtene 1 be æƿƿtan.
ƿeac ƿana ƿƿonƿa noman ƿe ƿe uƿ to ƿeƿitneƿƿe
ƿe cupon.

✠ 3 Eƿneƿ alƿonƿan 7 æƿeƿƿlæƿ meƿcna hƿaƿanƿaƿ
miƿ uƿ hiƿ ƿeƿƿiƿtan.

✠ Ego uueƿƿƿiƿ epƿscopuƿ propria manu conƿenƿi
æt ƿubƿcƿiƿƿi.

✠ Ego Lƿnhelm ƿiaconuƿ et abbas subscriƿsi.

✠ 4 Ecƿƿiƿ ƿƿeƿbiter conƿenƿi.

✠ ƿiƿlaƿ ƿƿeƿbiter conƿenƿi.

✠ Oƿlac ƿƿeƿbiter conƿenƿi.

✠ Lƿnaƿ ƿiaconuƿ subscriƿsi. ✠ Beƿnhelm. ✠ eaƿƿ-
uulƿ. ✠ Uulƿneƿ. ✠ Uullaƿ. ✠ Liolhelm.

✠ Alhmund. ✠ Eaƿgaƿ biƿceop. ✠ Alƿneƿ.

✠ æƿeƿƿiƿ ealƿonƿon. ✠ æƿneƿ. ✠ æƿƿƿtan.

✠ Eaƿƿic ✠ Uulƿhun.

✠ æƿeƿeƿeƿ ƿeƿæƿniƿ 7 æƿeƿƿlæƿe ƿiƿ ƿæƿƿiƿ
biƿc. 7 ƿiƿ ƿone heopneƿ on ƿiƿeƿna ceƿƿƿe.

3 B R A D A N L E A D.

Fol. B.7.

✠ **D**ONANTE Domino nostro Jesu Christo, Fo. 7. b;
ego Æðelbaldus, rex Merciorum, ter-
ram juris mei sex cassatorum, cui vocabulum
est bradanlæh, pro redemptione animae meae,
synebunge trado, ut fiat ejus possessio in perpe-
tuum. Et 6 si cuicumque voluerit tradere vel
in vita illius, vel post obitum ejus, habeat po-
testatem tradendi. Si quis temptaverit hanc
donationem fraudare, ^{sic} sciat, se reddere ratio-

1. Bæƿƿtan N. 2. Deest N. 3. æƿeƿneƿ N. 4. Ecƿƿƿiƿ
N. 5. Exstat quoque in Cod. Nero E. 1. fol. 103. b. 6. Deest N.
nem

Hemingi Liber de terris

nem in die iudicii. Huic donationi Optimates mei testes sunt, quorum nomina infra ¹ expressi sunt. ✠ Ego Æþelbaldus, rex Merciorum, confirmationem hanc confirmavi propria manu, ² consensi et subscripsi."

✠ Ego uuop episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Uulfryð episcopus consensi & subscripsi.

✠ Ego Offa subscripsi. ✠ Ego Alberht consensi.

✠ Ego Eadberht subscripsi. ✠ Ego Ontuuini subscripsi. ✠ Ego Uuldhere subscripsi.

Hanc ³ cartulam composui in quarta feria viii.

^{fic}
kl. ⁴ Decembrii, passio cyrogoni martijr.

Fol. B.7.

⁵ IN TANBEORGAS 7 BRADINLEAH.

SAECULI namque labentis tempora velocius vento ad finem tranant. Ideo omnes firmas statutiones serie literarum adnotamus, ne forte in posterum aliquis ignorantie avaritiæve ea decreta infringere presumat, que venerabilium virorum fiunt verbis confirmata.

789. ✠ ANNO Dominice Incarnationis. DCC^o LXXX°. viiii. Indictione vero. xii. qui est ⁶ annus. xxxi. regni Offan, strennuissimi Merciorum regis, facta est pontificale conciliabulum

1. *Expressa* N. 2. *Defunt* N. 3. *Cartam* N. 4. *Decembrii* N. 5. Exstat item in Cod. Nero E. 1. fol. B. 103. ubi sic inscribitur: In Tanbeorge 7 Bradanleah. 6. *Annus regis mei. xxxi. qui Offa rex Merciorum vocor. Factum est conciliabulum in loco qui dicitur Celhýð* N.

& redditibus Eccles. Wigorniensis.

17

lum in loco famoso, qui dicitur Celchýð, pre-
sidentibus duobus archiepiscopis, Iambephto Fo. 8.
filicet¹ et hýgebeþhto, mediante quoque Offan
rege cum universis principibus suis. Ibi, inter
alia² plura, aliqua contentio facta est³ in hea-

^{fic}
ðoneþum⁴ episcopus, et Wulfhearðum, filium cur-
ran, de hereditate hemeles⁵ 7 buðæ, quod post
obitum suorum nominarent ad peogepna cestre,
hoc est, In Tanbeopgar 7 bpadan læg. Voluisset
ergo Wulfhearður illum agellulum avertere ab

^{fic}
æcclesia prefata in peogepna cestre, cum ignoran-
tie et insipientie, si potuisset. Tunc ille epi-
scopus illum refutabat, cum his testibus, qui
eorum nomina infra scripta liquescunt coram
Synodali testimonio. Et aiebat, quod ei rectum
non fieret, ulli alio post se tradere, preter et
ante dictam civitatem, hoc est, peogopna cea-
stre, et preter eorum prece et amore qui illam
terram adquisierunt, et ad æcclesiam prefatam
⁶ dedissent, illi Senatores familie consentientes
fuerunt, ut illud custodiret & haberet diem

1. Deest N. 2. Plurima N. 3. Inter N. 4. Episcopum N.
5. Wulfhearður ergo voluit illas à Yeogopna civitate avertere,
cum insipientia, si potuisset; sed episcopus illum vicit cum testi-
bus quorum nomina infra notantur coram universa Synodo. et
aiebat, quod rectum non esset, ulli alii post se tradere, nisi ad
Yeogepnam civitatem, et preter eorum N. 6. Dederunt.
Tunc archiepiscopus, cum universis episcopis ita finem posuerunt,
ut Wulfhearður terram possideret quamdiu viveret, N.

Hemingi Liber de terris

suum. Tunc archiepiscopus simul cum universis provincialibus episcopis ita finem composuerunt et reconciliaverunt, ut Uulfheapður terram possideret tam diu viveret, et, postquam viam patrum incederet, sine aliqua contradictione ¹ illuc ad ² ƿeogopnenre aecclesiae terras atque libellas cum semetipso redderet, ubi corpora requiescunt hemeley 7 ðubæ.

✠ Ego Offa, ³ rex Merciorum, consentiendo inposui.

✠ Ego I-ambepht, gratia Dei archiepiscopus, signo sancte crucis roboravi.

✠ Ego Hýgeberht similiter archiepiscopus consensi & subscripsi.

✠ Ego Ceolpulf episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Unuuona episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Alheapð episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Æþelmod episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Cýneberht episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego heapðneb episcopus consensi.

✠ Ego heaðoneb episcopus consensi.

✠ Ego Ceolmund episcopus consensi.

✠ Ego Alhmund abbas.

✠ Ego Æthelheard abbas.

✠ Ego ƿærmund episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Beonna abbas. ✠ Ego 4 Utel . . . abbas.

✠ Ego ƿopðneb. ✠ Ego 4 Uulfheapð . . . abbas.

✠ Signum Brordan principis.

1. Deest N. 2. ƿeogopnenrem ecclesiam terras atque libellos N. 3. Rex crucem Christi imposui N. 4. Sine punctis in N.

- ✠ Signum Eadbaldi principis.
- ✠ Signum Herefriði principis.
- ✠ Signum Ealhmundi principis.
- ✠ Signum Ceolmundi principis.
- ✠ Signum Beorhpaldi principis.
- ✠ Signum Æþelheardi principis.
- ✠ Signum ' Býnnan.

Cotton Library Ti-2
berius A. 13. fol. B. 8. }

✠² **I**N nomine Domini nostri Ihesu Christi.
Ea, que secundum aecclesiasticam disci-

plinam ac synodali ^{fic} decreta salubriter defini-
untur, quamvis solus sermo sufficeret, tamen
pro ⁴ evitando futuri temporis ambiguitate, fi-
delissimis scripturis et documentis sunt ⁵ co-
mendata. Qua propter ego benebephtur episco-
pus fui ⁶ memorando pristinae locutionis ante-

cessoris mei ⁷ hioþopeþi & pulþheapþi epis^{fic} circa
terram illam æt Intan beorgan, simul etiam æt
þpadan leage. Tunc pulþheapþur iterum coram
synodali testimonio confirmavit cum signo cru-
cis Christi tenebephto episcopo, & ejus familie
in peogopna civitate, ut ⁸ illud nolluisset um-

1. Principis addit N. 2. Exstat etiam in Cod. Nero E. 1.
fol. b. 103. ubi & sic inscribitur: IN TANBEORGE 7
BRADANLEAÐ. 3. Decreto N. 4. Evitanda N.
5. Cum duplici m in N. 6. Memor N. 7. Heaðopeþi Epi-
scopi et pulþheapþi circa terras illas æt inte beorgan 7 æt
þpadan læhe. tunc N. 8. Ille N.

Hemingi Liber de terris

quam avertere ab aecclesia ¹ ante nominata, preter ut ante veraciter ac firmiter definitum ² haberet, ut hoc per omnia firmum et fixum perpetuo inter eos ³ permaneret. Haec commemoratio facta est in loco qui dicitur clofeyho, anno Dominice Incarnationis. DCCC°. III°. Indictione. XI. ⁴ die. II. Non. Octob.

✠ Ego æþelheapd archiepiscopus. ✠ Ego albuulf episcopus.

✠ Ego peþenbeþht episcopus. ✠ Ego Eadpulf episcopus.

✠ Ego ðenebriht episcopus. ✠ Ego pulfheapd episcopus.

✠ Ego uurgbeþht episcopus. ✠ Ego alhmund episcopus.

✠ Ego alhheapd episcopus. ✠ Ego tidfeþ episcopus.

✠ Ego ormund episcopus. ✠ Ego peþmund episcopus.

✠ Ego pihtun episcopus. ✠ Ego cenpulf rex Merciorum conſenſi ⁊ ſubſcripſi.

✠ Ego heabepht princeps. ✠ Ego beoþnoð princeps conſenſi.

✠ Ego ⁵ ceolpald princeps conſenſi. ✠ Ego cýnehelm princeps conſenſi.

✠ Ego picga princeps conſenſi. ✠ Ego piſheapd princeps conſenſi.

✠ Ego býþpald princeps conſenſi. ✠ Ego ealþeð princeps conſenſi.

1. Prenominata, nisi ut ante N. 2. Habuit N. 3. Maneret N. 4. Pridie Nonarum Octobrium. His adſtipulantibus N. 5. Ceolpald N.

✠ Ceolulf

Fol. 9.

✠ **C**Eolulf rex pilnade þær lanðer æt bremesgra-
 fan to heabephte byrceope, 7 to his ²higun.
 7 ðarende ³ he his ærend pæocan to pulfhearpe to
 intanbeorgum 7 heht þ he cuome to him 7 to þam
 higum þa dýde rpa þa heo him to ⁴rppæton se bi-
 rceop 7 his peotan ymbe þ land þ he his him geuðe
 þ heo mehtan þone pæobom begeotan. 7 þa pær he
 eab moblíce ondeta þ he rpa palde 7 to him pilniende
 pær þætte heo him funden rpylce londape rpylce he
 midanum onbeon mehte 7 his pic þær onbýrig beon
 mihte on his life. þa sende he moun to þam arce
 byrceope 7 to eadberhte 7 to dýnne 7 him heht ⁵ræt-
 gan þ he pilnade þær lonðer æt utan beorgan. þa se
 ærcebyrceop 7 eadberhte hit pæpan ærndiende to cý-
 ninge þa cuom dýnne to gelærpe þono cýning þ he
 his noðe þær pær. þa pær higen 7 hlaforpe lond un-
 berliten eghpær 7 reoððan a oð his daga ende."

✠ To fleðan býrig boc.

APOSTOLUS Paulus, de extremo iudicio
 Domini manifestissime loquens, ita re-
 fert. *Omnes enim stabimus ante tribunal Christi, ut
 recipiat unusquisque, prout gessit, sive bonum sive ma-*
lum. Quid autem sit, quod Apostolus pro me-
 ritis suis quosque percepturos adfirmat, ipse Do-
 minus in euangelio suo manifestat, dicens :
Ibunt impii in supplicium æternum, iusti autem in

Fo. 9. b.

1. Particulam hujus Donationis habemus etiam in Cod. Nero
 E. 1. fol. B. 10. ubi BREMESGRAF præfigitur. 2 Hipebe
 pro higun in N. 3. Desunt omnia in N. usque ad finem
 Donationis. 4. L. rppæcon. 5. L. ræcgan.

vitam

vitam æternam. Hoc sane tremendum ac terribile omnipotentis Domini iudicium ego ætelpes, Christo largiente rex, tota cordis formidine sine cessatione perhorresco. qua propter ut ibidem sub presentia veniam merear adipisci, pro absolutione criminum vel meorum vel conjugis quondam mee orðpyðe, terram, que dicitur ðlebanbuph, quadraginta. iiii^{or}. cassatorum capacem, orðtrowo episcopo in possessionem tradidi, ut, quemadmodum primitus tradita fuerat, rursus per illius diligentiam monachorum in ea sub abbate degentium ho-

fic

nestissima conversatior exuperetur. Si quis autem pertinacium contra hanc donationem fractoris animo venire temptaverit, eamque infringere conatus sit, sciat, se sub tremendo examine penas debitas luiturum.

✠ Ego æðelpes, propriam donationem corroborans, titulo sancte crucis subscripsi. ✠ Ego heabba episcopus consensi.

✠ Ego tophtrapalð (comes) conyenri. ✠ Ego eadpalð consensi.

✠ Ego Cille consensi. ✠ Ego orðpnið consensi.

✠ Ego ecðpnið consensi. ✠ Ego tubbul consensi.

✠ Ego guðlac consensi. ✠ Ego riðgepalð consensi.

✠ Ego ðolchepe consensi. ✠ Ego bepehtþes consensi.

✠ Ego orðtrow episcopus donationem, quam a rege accepi, propria manu confirmans subnotavi.

Carta

Fol. 10.

Carta ecuuini episcopi plogopn, de Fleban buph.

✠ **R**EVERENTISSIME semper memorie pontificis οϛϛϛοϛι, ego ecuuine, Deo dispensante, successor in ¹ episcopatu existo &c. **End.** hii sunt confirmatores & testes.

Cotton Library Ti- }
berius A. 13. Fol. 10. }

Carta Regis Coenuulfi deneberhto episcopo.

✠ **I**N nomine Dei excelsi, qui est spes om-
fic
nium finium terre et in mari longe. Ego
coenuulf, ejus melliflua gratia largiente rex
Merciorum, cum consilio et consensu optima-
tum meorum, quorum infra caraxata sunt vo-
cabula, meo fideli atque venerabili episcopo Fo. 10. b.
denebephto, atque ejus familie, que sita est in
peogepnenrī civitate, illorum. xii. hominum pa-
stum, que rite ad illam civitatem pertinent, et
ad alia quæ sub ejus sunt potestate monasteria
constituta, liberaliter perenne concedo. Quia
fic
ille episcopus et ejus familia civitati uueogep-
nenrī michi, in perpetuam hereditatem. xiii.
manentes tradiderunt. Hoc est monasterium
quod nominatur bitumæum. iiii. manentes, et
in occidentali plaga fluminis Sabrine. x. & sic
firmam pacem atque placationem inter nos,
omnium undique discussis convitiis obsta-

1. *Episcopatum* Mon. Angl. Vol. I. p. 121.

culis,

culis, ^{fic} constituti sumus. Acta est autem haec donatio anno. DCCC°. XIII°. indictione. VII^a. in vico celeberrimo, qui vocatur *tomoponðig*. die. VII°. kl. Januarii, regni autem nostri, à Deo concessi. XVIII°. anno. Si quis autem hanc libertatem nostram servare vel augere voluerit, augeat omnipotens dies suas hîc et in sempiternum. Si quis autem hoc in aliquo frangere vel minuere temptaverit, sciat, se separatim,

^{fic} alienatum atque anathematum à Deo atque omnibus sanctis in die tremendi examinis, nisi ante hic cum satisfactione emendaverit. Hanc libertatis donationem Dominice incarnationis an̄

✠ Ego Coenuulf, rex Merciorum, cum virtute sancte crucis scribendo conroboravi.

✠ Ego uulfred archiepiscopus consensi. ✠ Ego

^{fic} ælfðryð regine consenſi.

✠ Ego ealdbulf episcopus consenſi æt subſcripſi.

✠ Ego uuerepenbepht episcopus consenſi.

✠ Ego ðenebepht episcopus consenſi. ✠ Ego uulfheapð episcopus consenſi.

✠ Ego heapðbepht dux consenſi. ✠ Ego beornnoð dux.

✠ Ego dýnna dux. ✠ Ego ceolbepht dux.

✠ Ego mucel dux. ✠ Ego ceolpulf.

✠ Ego

Fol. II. }

✠ **E**GO etiam coenuul^{fic}, rex Merciorum,
eodem honorabili episcopi ^{fic} benebephto,

et ejus familie uueogepnenfis ecclesie, post vite ^{fic}
spatium dierum meorum dabo terram. xxx.
tributariorum in loco, qui vocatur plebanbuph,
propter traditionem istius prenominate terre,
ut perpetualiter perfruantur in evum, et dimi-
diam partem hujus agri possessionis precipio, ut
cum illo ad predictam ecclesiam reddatur, que
illis diebus illic æt plebanbypig habeatur. Libe-
rabo quoque terram istam sub testimonio illo-
rum, quorum nomina prescripta liquefcunt, ab
omnibus seculariarum rerum honeribus duris ac

^{fic} leviis, exceptis his arcis et pontis constructione

et expeditione, et singulare ^{fic} pretium foras ad-
versum aliud. Ad penam vero neque quadran-
tem minutam foras resolvat. Siquis autem
hoc fervare vel adnuere voluerint, fit benedi-

ctus à Deo, celi omnium ^{fic} possessori. Si vero
aliquis, quod non optamus, hoc in aliquo fran-

gere vel minuere tentaverit, sciat, se anathema-
tum à Deo in die magno, nisi ante hñc cor-
rectus cum satisfactione emendaverit.

Hemingi Liber de terris

Fol. 11. Carta alia Offæ regis de Bredune
anno Domini 780.

† **I**N nomine omnipotentis Dei & Domini
nostri Ihesu Christi, qui vivit in secula,
Amen. Ego Offa, Dei gratia concedente, rex
Mercensium, &c. **End.** ✠ Signum manus Ead-
baldi ducis.

Fol. 12. }

✠ **A**LTO et agio et omnipotentissimo Deo
nostro, ac sancte et gloriose Trinitati,
virtus, honor et potestas sit in perpetuum. A-
men. Anno autem ab incarnatione ejusdem
Dei et Domini nostri Ihesu Christi. DCCC^o.XL°.

Indictione. III. Contigit autem, quod ^{fic} beþhtpulf,
^{fic}

rex Merciorum, tollerat à nobis, et tradidit ter-

ram nostram, quod recte ac jure sub proprio ^{fic}
potestate ac libera possessione cum firma dona-
tione, tradita est et concessa et firmata ad se-
dem episcopalem, id est, ad uueogepnenrem ec-
^{fic}

clesiam, rex prefatus suobus propriis hominibus
condonavit, sicut se inimici homines docue-
runt, hoc est, ʀtoltun, uuarranbupna, cýnebunġin-
getun, tatepingetun, codelpelle. Tunc perrexit
ille episcopus heabepht, cum suis secum seniori-
bus, in pascha, ad tomeponðie, et suas libertates
et

^{fic}
et cartulas ante nominatorum terrarum secum habentes, et ibi ante regem ejusque proceres fuerunt allecta, & ibi Merciorum optimates dejudicaverunt illi, ut male ac injuste dispoliati essent in suo proprio. Tunc illis terra sua red-
dita est cum pace, et simul etiam ille episcopus

^{fic}
hanc donatium regem predonavit iterum in pelerbupnan, hoc est. IIII. caballos bene electos, et unum anulum in. xxx. mancufis, et discum fabrefactum in tribus pundis, et duas albas cor-
Fo. 12. b.

^{fic}
nas in. IIII. libris, et ille regina dedit duos equos bonos et duas steapas in tpxem pundum, et unam cuppam deauratam in duobus pundis. Et tunc rex cum testimonio has terras firmiter liberavit sibi in evum, coram suis archontis, uni-

^{fic}
uscujusque necessitatis et sustulionis. et illud etiam cum signaculo sancte crucis Christi suo manu firmiter roborando scripsit & munivit.

Siquis vero rex, aut princeps, vel alicujus gradus homo, hanc nostram elemosinam et li-

^{fic}
bertatem per diabolicam avaritiam deceptus sit, ut frangere vel minuere temptaverit, sciat, se separatum à consortio omnium sanctorum Dei

^{fic}
in die magni judici ante tribunal Christi, nisi hinc Deo et hominibus cum bona satisfactione emendaverit. Et hii testes adfuerant, qui hoc

Hemingi Liber de terris

consenserunt et scripserunt, quorum hîc nomina in altera plaga cartule flavescent.

✠ Ego beþhtpulf, rex Merciorum, hanc meam libertatem et donationem cum vexillo sancte crucis munio, ut fixa permaneat in evum.

✠ Ego ræðpýð regina consensi. ✠ Ego cýneþenð episcopus consensi.

✠ Ego heabepht episcopus consensi. ✠ Ego beþehtþeb episcopus consensi.

✠ Ego cuðpulf episcopus conþenrī. ✠ Ego eam-mund abbuð.

✠ Ego hunbeþht ðux.

✠ Ego æðelheapð ðux.

✠ Ego mucel ðux.

✠ Ego ðubba ðux.

✠ Ego cýnebeþht ðux.

✠ Ego rīgeþeb ðux.

✠ Ego æðelpulf ðux.

✠ Ego mucel ðux.

✠ Ego eapulf.

✠ Ego ælþneb.

✠ Ego picga.

✠ hþit hýre.

✠ Ego eaduulf.

✠ Ego ¹ albbeþht.

Fol. 13. } Carta ² Berhtuulfi Regis de Breo-
dune anno Domini 841.

✠ ³ ^{fic} A IO et alto Domino Deo Zabaoth
⁴ regnanti in ⁵ evum. Siquidem hu-
mani generis ⁶ profapio de primo patre & ma-
^{fic} tre oriundus in ⁷ hanc seculum venit. &c. **End.**
Ego ceolþeb abbas consensi.

1. Albbeþht *minister* Cod. Nero E. 1. fol. 106. ubi testium aliquot exstant nomina, licet charta ipsa desideretur. 2. Habemus etiam in Cod. Nero E. 1. fol. 106. 3. *Agio* N. & Mon. Angl. Vol. I. p. 122. 4. *Regnante* Mon. Angl. 5. *Honor* post *evum* occurrit in N. 6. *Profapia* Mon. Angl. 7. *Hoc* Mon. Angl. Uptun.

Fol. 14.

Uptun.

✠ ¹ **A**NNO Dominice Incarnationis. DCCC. ² xcvii. Indictione ³ vero". xv. ⁴ eo anno" contigit, quod æðeluulf^r venerabilis dux recitavit et investigavit hereditarios libros cenpul^ri regis, et in privilegiis illius scriptum inveniebat, quod nullus heres post eum licentiam haberet hereditatem cenuul^ri, que pertinet ad pincelcumbe, alicui hominum longius donandam ⁵ vel conscribendam, quam dies unius hominis. sed si quis hoc observare noluiſſet, vel contraire longius spatium addendo conatus fuiſſet, ſciret, ſe anathematizandum eſſe, niſi digna ſatisfactione emendaret. Accidit autem tunc, inter alias ⁶ locutiones, quod æðeluulf^r loquebatur de illa terra que appellatur ⁷ inuptune. v. manentium ad uullaſum qui tunc eam poſſidebat, quoniam de hereditate ipſius cenuul^ri fuit. Tunc ⁸ ille" dicebat, quod cýneðpýð patri ſuo illam terram dies trium hominum donafſet, et ælſleo ſibi poſtea trium addidiſſet: ſed æðelpes et illi omnes ⁹ adjudicabant, quod illa donatio aliter ſtare non poſſet, niſi ſicuti in diebus cenuul^ri conſtitutum erat. Tunc ille predictus pullaſ reddidit æðeluulfo priſtinos libellos, à cýneðpýða et ælſleda conſcriptos. et æðeluulfor ei

1. Habemus quoque apud Cod. Nero E. I. fol. 106. 2. Deest N. 3. Defunt N. 4. Defunt N. 5. Loquelas N. 6. Uptun N. 7. Deest N. 8. Judicabant N.

Hemingi Liber de terris

^{fic}
istum postea scribere precipiebat. Ea namque
dictione, ut habeat, et perfruatur per tempora
vite sue, et postea sine contradictione contra-

^{fic}
rietatis reddatur ad sedem episcopalem, que
Fo. 14. b. est in uueogepnenſi civitate, antistiti, ¹ qualif-
cumque rector et gubernator illius ² tunc existi-
terit, pro redemptione anime cenuulſi regis,
et omnium heredum ipsius, ³ nec non quoque
et pro renovatione et reconciliatione pacis in-
ter illam familiam que est in uueogepnenſi civi-
tate, et illam que est in uuincelcumbe, et sedatione ⁴ discordie et convitiarum quas ante inter
se habuerunt. Et ut illa pax, quam uuæppriður
episcopus et ædeluulſur dux, cum testimonio
ælfreði regis et æðelſreði ducis Merciorum, atque
omnium senatorum ipsorum, invenerunt, fir-
mior ac stabiliior inter illas perpetualiter per-
maneret. Et hec diffinitio cum uullaſo facta
^{fic}
est ⁵ cum testimonio ⁶ supradicturam familia-
rum, et eorum hominum quorum nomina infra
caraxata ⁷ patebunt.

✠ Ego uuæpprið episcopus consensi. ✠ Ego
bephtun pperbiten.

✠ Ego bephtmund pperbiten. ✠ Ego tıbbalð pper-
biten.

1. Qualis sit rector N. 2. Desunt N. 3. Nec non pro re-
conciliatione pacis N. 4. Discordie quam ante habuerunt inter
se. et ut N. 5. In N. 6. Supradictarum N. 7. Patent N.

✠ Ego

& redditibus Eccles. Wigorniensis.

31

✠ Ego cýnelm diaconur. ✠ Ego ecgþepð diaconur.
 ✠ Ego piðheapð. ✠ Ego æðeluulþ dux.
 ✠ Ego 1 piðneb. ✠ cenþriht. ✠ pýnhelm. ✠ alhelm.
 ✠ Ego ðeopþriht. ✠ æðelrþýð. piðrþýð. ✠ lulle.

Fol. B. 14. } ✠ 2 BLOCCAN LEAH.

✠ **R**EGNANTE inperpetuum ^{fic}agio et alto
 profatori nostro universitatis creatore,
 in seculorum secula. amen. Ego quidem bupþne-
 bur, 3 omnipotentissimo Domino largiente, rex
 Merciorum, 4 donabo ac" trado pro redempti-
 one anime meae, et pro absolutione peccami-
 num meorum, 5 et pro spe ^{fic}superne remunera-
 tionis, meo 6 ^{fic}fidele et ^{fic}percaro ^{fic}presule et amico
 alþpino hujus libertatis munificentiam 7 et dona-
 tio, id est, monasterium quod nominatur bloc-
 canleeh. 8 liberabo illud à pastu et ab refectione ^{Fo}
 omnium anciptrum et falconum in 9 terra Mer-
 censium, et omnium venatorum regis vel priu mu-
 cipis, 10 nisi ipsorum tantum qui in provincia

1. piþriht *minister*. ✠ Ego koenþriht *princeps*.
 ✠ Ego Wýnhelm *min.* ✠ Ego alhelm *min.* ✠ Ego
 ðeopþriht *min.* ✠ Ego æþelrþýð *matrona*. ✠ Ego
 Wigrþið *matrona*. ✠ Ego lulle *matrona*. N. 2. Ha-
 bemus item apud Cod. Nero E. 1. fol. 106. 3. Desunt N.
 4. Desunt N. 5. Desunt N. 6. *Fideli Episcopo et amico al-*
huno N. 7. Desunt N. 8. *Liberam à pastu omnium acci-*
pitrum N. 9. Deest N. 10. Desunt N.

hpic-

Hemingi Liber de terris

hþicciorum sunt. etiam¹ similiter¹ et à pastu
et refectione illorum hominum, quos Saxonice
nominamus palhræpelb 7 heopa færtīng. 7 ealpa
angelcýnney monna. 7 æl ðeodigra nabe færtīnge.
tam nobilium quam ignobilium, istorum om-
nium sint liberati prenominatorum in perpe-

tuum, quam diu Christiana fides in Brittannia²
infula² aput Anglos perseverat. Propter hu-

jus³ prefati libertatis⁴ donatione ille episcopus
alluine mihi donabat placabilem pretium, hoc
est, trecentorum solidorum in argento, ut eo
liberior perfruantur hujus mee elemosine in
eternum. Si⁵ quis autem hanc donationem
vel libertatem meam cum bona voluntate au-
gere vel fervare, aut in omnibus custodire co-
naverit, sciat, se in celestibus habere consortium
cum justis, et in eternum requies illius⁶ cum
Deo et angelis ejus. Et si⁷ aliquis, quod non
optamus, sit, qui convertere hoc voluerit, et ad

malum servitutem vel ergastulum mutare mal-

luerit, sciat, se separatum et anathematatum à

1. Et pastu hominum illorum quos N. 2. Deest N. 3. Pre-
fate N. 4. Donum, aliuinuy Episcopus mihi donabat placabile
pretium. CCCtos. solidos argenti, ut eo liberius perfruantur N.
5. Quis hoc donum cum bona libertate ac voluntate augere vo-
luerit, et in omnibus custodire conaverit, sciat, N. 6. Desunt
N. 7. Quis sit qui hoc in pejus mutare voluerit, sciat, se ana-
thematizatum à consortio N.

& redditibus Eccles. Wigorniensis.

33

consortio omnium Sanctorum Dei in celis, et cum 1 Diabolo et angelis ejus 2 fine fine" in perpetuum dampnatum, nisi ante hic Deo et hominibus 3 cum satisfactione emendaverit. Gesta

fic

est hujus liber cartula anno Dominice Incarnationis. DCCC°.LV°. Indictione. III, in 4 vico celebre, que à multis vocitatur tomanpoðigne. et hii testes adfuerunt, 5 quorum hic nomina infra notantur.

✠ Ego buhpheo, 6 rex Merciorum, hanc meam donationem et elemosinam signum crucis Christi muniat.

✠ Ego æðelrpyð regina consensi. ✠ Ego tumbepht episcopus consenr.

✠ Ego ceopped episcopus consensi. ✠ Ego alhpine episcopus consenr.

✠ Ego bepehtred episcopus consensi. ✠ Ego cuðuulr episcopus consenr.

✠ Ego humbriht dux. ✠ æpelheapd dux. ✠ beopnoð dux.

✠ Ego albbepht1 dux. ✠ 7 pepembepht1 dux. ✠ mucel dux.

-
1. Zabulo N. 2. Desunt N. 3. Cum digna satisfactione emendaverit, & à malo cesset. Gesta est hujus carte libertas anno N. 4. Vico, qui tomanpoðin nuncupatur. Et hi N. 5. Quorum nomina infra, ut cunctis legentibus liquet, adnotantur N. 6. Rex hoc meum donum cruce Christi munio N. 7. 7epembepht N.

Fol. B. 15. }

¹ B Æ C C E S O R A N.

✠ EGO æþilbalð, divina ² dispensante gratia, rex ruðanglorum, terram octo ³ cassatorum, que nomen habet æt beccer hopan, pro redemptione animæ meæ, ut sit juris ecclesiastici, reverentissimo ⁴ episcopo uualþrþo libenter largitus sum. notis hec terra limitibus ab aliis litem discernit. agris montis ad meri-

fic

diem versus haut parvam ⁵ obtinit partem. ad ⁶ oriente via regia septa. ab aquilone fluvialibus cingitur undis ⁷ paludibus, þýrrý certis determinat illam." ✠ Ego æðilbalð ⁸ rex meam donationem pro Domino factam signaculo sacratissime crucis confirmo. ✠ Ego uualþrþo episcopus subscripsi. ✠ Ego uualþrþið subscripsi. ✠ Ego æðelpic subscripsi. ✠ Ego oba subscripsi. ✠ Ego rígebed subscripsi.

1. Hæc Charta occurrit quoque in Cod. Nero E. 1 fol. B. 107.
 2. Dispensatione rex N. 3. Manentium, que nominatur æt beccerope, N. 4. Domno uualþrþo Episcopo libenter N. 5. Obtinet N. 6. Orientem N. 7. Desunt N. 8. Rex donum meum confirmo. ✠ Ego þalþrþo episcopus donationi regis humiliter consensi. ✠ Ego uualþrþo episcopus. ✠ Ego æþelped subscripsi. ✠ Ego oba minister. ✠ Ego rígebed minister.

¹ EU.

Fol. B.15. }

¹ EULANGELAD.

✱ CUNCTA regalia scepra recto iustoque moderamine ² jugitur gubernante pio salvatore hominum. Ego offa, ³ Dei predistinatione, rex Anglorum, seniorum meorum magisterio edoctus ⁴ et exemplo roboratus, ut ex
^{fic}
 percepto mundanis regni dominio qualem cumque partem, quamvis minus dignam, pro absolutione meorum peccaminum, et pro redemptione anime mee, in usus ecclesiastice liberalitatis subrogarem, ideoque nunc terram octo manentium, hoc est, vicum qui nuncupatur æt ⁵ eulangelade, (qui situs est in orientali parte ⁶ fluvii, qui nominatur bladen,) pro ⁷ æterna salute mee anime, quandoque in futuro dante Deo ad monasterium, vocabulo æt bneo-dune, post obitum ribban (et uxoris ejus bugcgan) ministri mei, vel filie ejus heaburpe, in jus ruris ecclesiastici ⁸ libentissime perdonans concedo. Sunt autem termini illius in orientali plaga ceneper moop, in australi heoptuuelle æt muley hlæpe, in ⁹ occidentali fluvius ante nominatus bladen, in aquilonali ælsepamepe. insuper æt cettantpeo. adq; adjacent plurima confinia viculorum.

1. EOY LANGELAD Cod. Nero E.1. in quo etiam (fol. B.106.) habetur hæc Charta. 2. Jugiter moderante pio N. 3. Desunt N. 4. Desunt in N. usque ad terram octo. 5. Eoylangelade, N. 6. Fluminis, quod N. 7. Deest N. 8. Desunt N. 9. Occidentali plaga fluvius prenominate N.

Condonantium vero et ¹ consentientium signa
infra et nomina sub testimonio majore per-
scripta notabo. ✠ Ego ofra rex hanc meam
^{fic}

² munificentiam signum crucis munio.

✠ Ego eabbeþtur episcopus consensi.

✠ Ego beþhtun episcopus. ✠ Ego ðeopa epi-
scopus. ✠ ³ Signum manus beþhualbī pperþitept.

✠ Ego uneþmund episcopus. ✠ Ego ealbbeþht epi-
scopus. ⁴ Signum manus cubb abbatis.

✠ Ego ceoluulþ episcopus. ✠ Ego botuuine epi-
scopus. ⁵ Signum manus bþorþan pp.

Fol. 16. }

⁶ TREDINE TUN.

✠ **R**EGNANTE inperpetuum Domino Deo
⁷ Sabaoth. Dum certum constat om-
nibus orthodoxis ac catholicis viris, quod istius
volubilis vite transitoria videlicet tempora mo-
mentaneis cursibus termino adpropinquare, et
inrevocabiles esse jam præteriti dies, nec non
annorum curricula cum suis mensibus in prio-
rem statum numquam reverti à nullo creden-
tium dubitatur. Et cetera que restant subse-
quentia nullam facere moram festinando ad fi-

1. *Consentientium nomina infra sub testimonio perscripta no-
tantur* N. 2. *Donationem signo munio crucis* N. 3. *Ego beþh-
ualb sacerdos* N. 4. *Ego cubb abbas* N. 5. *Ego brordan
princeps* N. 6. *Habetur item in Cod. Nero E. 1. fol. B. 106.
7. Sabaoth, cujus concedente clementia ego eanbeþht, regulus
proprie* N.

nem pro certo noscuntur. Idcirco ego ean-
bephtur, Deo predestinante, regulus proprie
gentis huiciorum, simulque germani mei me-
cum, uhtpebur ¹ videlicet et alpebur, eadem
vocabuli dignitate et imperio ² fungentes, his
ante dictis manifestissimis causis instructi, quati-
nus cum istis secularibus rebus, que citius trans-
ire constant, eterna paradisi premia, que sem-

^{fic}
piterna esse scimus, lucrare valeamus, aliquam
agelli portionem, pro remedio anime nostre,
milpebo, venerando ³ antistite, ad sedem pon-
tificalem, et ad ecclesiam beatissimi apostolo-
rum principis Sancti Petri, ubi corpora paren-
tum nostrorum quiescunt, quae in ⁴ uuegepnenr
civitate fundata est, ter dena cassatos, id est,
vicum, qui nuncupatur tpebinge tun, in ⁵ duabus
locis, (in ⁶ altero quater fena, in altero bis
terna,) juxta fluvium qui dicitur rtauur, isdem
⁷ terminibus adjacentibus, quibus ⁸ tynba co-

^{fic}
mir antea tenebat, ⁹ libentissime in commune
largiti sumus. ut semper, seu nobis viventibus
seu in Christo dormientibus, digna remunera-
tio in sanctarum orationum cum missarum sa-
cris celebrationibus ab eadem ecclesia die no-

1. Deest N. 2. Fungentes, aliquam agelli portionem N.
3. Antistiti, N. 4. Yeogopnenr civitate sita est. XXXII. cassa-
tos, N. 5. Duobus N. 6. Altero. XXIII. or. in altero VI. juxta
N. 7. Terminis N. 8. tynba comes N. 9. Deest N.
Etique,

Et tuque, Deo ⁱ patrocinate, fideliter reddatur. Si quis vero (quod absit) hanc munificentiam nostram, ² pro Deo omnipotenti concessam, plurimorumque consilio corroboratam, quorum infra nomina ponuntur, avaritie estibus succensus, et ³ diabolica presumptione incitatus, infeliciter inritam facere presumat, sciat, se ab aeterna requie separatum, et cum Juda impio ⁴ traditore aeternis dampnationum legibus mancipatum. Si quis vero augendo multiplicare voluerit, Christi instinctus ⁵ amore, augeat Deus partem illius in remuneratione justorum, ubi anime Sanctorum fulgent in gloria. His hinc inde subscriptis terminis prefata certissime circumgiratur tellus.

✠ Ego eanbepht hanc nostram communem donationem pro ampliori firmitate signum sanctissime crucis libens aravi.

✠ Ego uhtpeb ante prescriptam donationem nostram confirmans subscribo, et vexillum crucis praetitulavi.

✠ Ego alpeb, majorum meorum conroboratus exemplis, alme crucis vexillum inposui.

✠ Ego milpeb, gratia Dei episcopus, his predictis rebus canonice consensi, et signum venerabile inpressi.

✠ Ego ofsa, nondum regno Mercionum à Do-

1. Patrocinate N. 2. Deest N. 3. Demonica N. 4. Proditore N. 5. Reliqua omnia hujus Chartæ defunt in N.

mino accepto, puer indolis in provincia huic^{fic}

ciorum constitutis huic donat^{ic} eorum consensu, & signum honorabile beate crucis conscripsi.

✠ Ego totta, Dei diffinitione antistes, hanc prenotatam munificentiam consensu et subscripsi.

✠ Ego hemele Dei gratia presul ecclesiastice consensu, et signum salutifere crucis prenotavi.

✠ Signum manus heapðeþht^{ic} prefecti. Signum manus alðeþht^{ic} prefecti.

✠ Signum manus tiluuni abbatis. Signum manus curan abbatis. Signum manus heaðan presbiteri.

✠ Signum ealðbalð^{ic} prefecti. Signum eatan prefecti. Signum ceccer. Signum ðunner.

✠ Signum bþogan. Signum penðheper. Signum uualer prefecti.

✠ Signum beopnhaþbur prefectus.

Ðis rýndan þa land gemæpu to tnebingetune. Fol. 17.b.

Of rtupe on þa rtanrcalc þonne be ðan heafðan þ
on þa ðuner ende onð long ðuner þ on rcipe mepe
of rcipan mepe þ on bþocnanbýph of bþocnanbýph
on þ riðig onðlong riðiger on moþ reað of moþ-
reaðe on riðrýðepellan of riðrýðepellan on rýð
mæðpanðfeþarðe of neoðmæðpan on hapanytan of
hapan rtane on þa langan ðic onð long ðice þ on
þone pýt of þam pýtte þ on neoðpellan of neoðpel-

lan þ̅ on þone ofen onð long ofper þ̅ on rtanforð
 of rtanforða onð longer þære lace of þære lace
 ruð be ðam heafdon þ̅ on nahpeg þ̅ onð long nah-
 peger on nahdene þ̅ þonne on pad beongar of pad-
 beongan þ̅ on þone ný cpeg of nýc pege on hpæte
 dune of hpæte dune on þone rtapol of þæm rtapole
 on þ̅ mæn dic onð long bicer þ̅ on rtuper rtream.

Fol. B.17. } ✱ BENNING 7EORD.

✱ **I**N nomine Domini. Ego uuærþeþð episco-
 pus, cum consensu et licentia ælþrebi re-
 gis, et æþelrebi, necnon et æþelræbe ducis Mer-
 ciorum, et cum licentia venerabilis familie in
 uueogepna cerþpe, donavi cýnelmo abbati, pro-
 pinquo meo, partem agri, prope fluvium auen,
 in loco qui dicitur benningeuuýrð, sub quanti-
 tate. x. manentium, ut habeat et bene utatur
 diebus vite sue, et post se derelinquat duobus
 heredibus quibus voluerit, et, decursis illorum
 terminibus, iterum reddatur ad sedem episco-
 palem supra dicta terra, sine ulla contradic-
 tione, nisi heredes illius tempus prolixius à pon-
 tifice sedis illius adipisci poterint. Et sciat,
 quicumque hanc terram teneat, cotidie elemo-
 sinam faciendam pro anima buþhþeþi regis, et
 alhuni episcopi, qui hanc terram donaverunt
 Deo et Sancte Mariae ad ecclesiam in uueogepna
 cerþpe. Et hoc donum factum est anno Domi-
 nice Incarnationis. dcccc. vii. consentientibus
 hiis, quorum nomina inferius conscribi vi-
 dentur.

✱ ealh-

& redditibus Eccles. Wigorniensis.

41

✠ ealhmund presbiter. ecbeþht presbiter. uulþhano presbiter.

✠ Ceolbeþht presbiter. putta prepositus. eabbeþht diaconus.

✠ balþped diaconus. fribulþ diaconus.

Fol. 18.

}

L U N D E N.

✠ **S**EDULO namque nonnullis, et maxime per instantis vite turbidam discordia rabiem, in hac decrepita finis mundialis canitie, contingere solet, quod simplicem memorabilis precordii oculum turbines obliviose obscenitatis quatientes reverberant, seu nebule negligentiarum nubiferis depravationum fuscationibus à recte possessionis jure radiantem justicie phoebum obnubilant. qua propter necesse cuilibet homini est, ut litteratoriis apicibus omnia atquisita, seu possessa, ob presentium five succedentium cautelam, que à catholicis vel heroicis viris, cujuslibet persone majoris minorisve potestatis, Deo ejusque Sanctis per celorum celsitudinem tradita sunt, etiam testimonio et roboratione ipsorum firme rationis serie firmentur, rectoque caraxantis stilo in scedulis notentur. Anno igitur postquam almifica celestini luminis gemma, per agrum virginalis puditie, humano generi desiderabilis mistici spiraminis specimine enituit, octingentesimo octuagesimo nono, indictione. VII. cujus denique splendoris et

Fo. 18. b.

I. L. pudicitie.

Vol. I.

F

gratie

Hemingi Liber. de terris

gratie nobis jubare radiante ego ælfræd, rex
 Anglorum et Saxonum, et æðelred, subregulus
 et patricius Merciorum, cum testimonio et li-
 centia seu consensu fenatorum episcoporum
 seu ducum utriusque gentis, pro revelatione
 facinorum nostrorum, et pro acquirenda dei-
 fice remunerationis requie, uuæppriðo, exinio
 huiciorum antistiti, ad ecclesiam uueogopnenrem,
 in lunbonia unam curtem, (que verbotenus ' ad
 ad antiquum petrosum ædificium, id est, æt
 hpæt munder ptane à civibus appellatur, à ptata
 publica usque in murum ejusdem civitatis)
 cujus longitudo est perticarum. xxvi. et lati-
 tudo in superiore parte perticarum. xiii. et
 pedum. vii. et in inferiori loco perticarum. xi.
 et vi. pedum, ad plenam libertatem infra to-
 tius rei sempiternaliter possidendum in eccle-
 siasticum jus conscribimus, et concedentes do-
 namus, et intro urnam et trutinam ad mensu-
 randum in emendo sive vendendo ad usum,
 sive ad necessitatem propriam et liberam omni-
 modis habeat, et totius debiti, vel pene fiscalis,
 vel publice rei, nisi ad dominium episcopi, ec-
 clesie uueogepnenry que intus contingat abso-
 luta persistat. Si autem foris vel in strata pu-
 blica seu in ripa emtorali quislibet suorum mer-
 caverit, juxta quod rectum sit, thelon ad ma-
 num regis subeat; quod si intus in curte pre-
 dicto quislibet emerit vel vendiderit, thelon
 debitum ad manum episcopi supra memorati
 red-

reddatur, et semper, quamdiu unde sacri baptismatis populi Anglorum sive raxanum per Fo. 19. fidem Christiane religionis aspersantur, seu ipsorum auctoritatis dominio urbs Lundonia habilis subiaceat, ad uueogepnenrem civitatem subdita persistat. Contestamur et obsecramus unius cujusque personas hominum presentium sive subsequendum, ut hoc nostrum donum inviolatum et integrum, sicut presens pagina testatur, permaneat. Si qui vero, ut non optamus, serpentino suggestionis demonice toxico inflati, hujus tramitis seriem in aliquo temptaverint feodare, noverint, se cum Anna et Zaphira¹ herebica aeternae anathematis machera perforandos, nisi prius digna satisfactione emendare maluerint. Haec autem sunt nomina illorum, qui huic nostre donationi testes et consentientes fuerunt, et trophico sancte crucis vexillo roborantes propriis manibus subscripserunt.

✠ Ego ælfræd, rex Anglorum et Saxonum, hanc donationem confirmans signo crucis subscribo.

✠ Ego æðelred, subregulus et patricius Merciorum, hanc donationem signo crucis subscripsi.

✠ Ego æþelræd consensi. ✠ Ego uulfred episcopus consensi.

✠ Ego alhan episcopus consensi. ✠ Ego uuærfrith episcopus consensi.

✠ Ego beneuulf episcopus consensi. ✠ Ego uulfrike episcopus consensi.

Fol. 19.

}

L U N D E N.

✠ **I**N nomine Domini Dei excelsi, qui est spes omnium finium terre et in mare longe. Ego autem buþhpebur, omnipotentissimo Deo concedente, rex Merciorum, donabo ac trado alhuno, episcopo meo, pro remedio anime mee, aliquam parvam portionem libertatis, cum consensu consiliatorum meorum, gaziseþi agelluli in vico lundonie, hoc est, ubi nominatur ceolmundinge haga, qui est non longe

^{fic}
 ƿom ƿertgetum positus, sibi epis in propriam libertatem ad habendum, vel ad uueogepna civitate pertinentem, cum omnibus rebus, que ad se recte pertinent, modicis et magnis, hoc est, quod habeat intus liberaliter modium et

^{fic}
 pondera et mensura, sicut in porto mos est ad fruendum. Hec libertas hujus agri comparata est a rege, cum sexaginta solidorum argenti, et

^{fic}
 ante empta cum tanto pecunia uno libra et ceolmunde prefecto. Pax et securitas sit omnibus servantibus hanc libertatem, contradicentibus vero et rennuentibus eterni regis ultio sibi incumbat, si non digne emendaverint Deo

^{fic}
 et hominibus. Gesta sunt hec anno Dominici Incarnatione. DCCC.LVII. Indictione vero v. in loco famosa, qui dicitur tomanƿopðig, in Sancta Pascha

Pascha Domini. Ad censum vero regi reddatur in anno de agriunculo illo. xii. denarios. Hii fuerunt testes, quorum nomina hîc sunt.

✠ Ego burghneb, rex Merciorum, hanc libertatem, quam epis donavi, signo crucis Christi munio et confirmo.

✠ Ego eþelrpyð regina hanc dont regis consensi et subscripsi.

✠ Ego tumbeþht episcopus. ✠ Ego ceoneþ episcopus. Ego alhun episcopus.

✠ Ego býþhtneb episcopus. Ego cuðuulr episcopus. Ego hunbeþht dux.

✠ Ego beoþhtnoð dux. Ego ealðbeþht dux. Ego mucel dux.

✠ Ego aðulr dux. Ego beoþnhapð dux. Ego eadþeb dux.

Fol. 20. }

LUNDEN.

✠ **I**N urrer ðnyhtner noman hælender cnyrter ic ædelbalb mýrþna eincg þær beðen fróm þæm arpullan byrceope milneðe þæt ic him alyfe 7 hi þæm halegan hipeðe alle nebbade tæcna rceopa þe þær to limpenðe beoð þæt ic him forgere. þa þæm eadgan petre aþortola alþorþmen in þæm mýrþne þeopiað þ 1r gereted in huicca mægðe. in þære rtope þe mon hateð þeogerna certer þære bene rpyðe arfulþe geðarunge ic þær rýllende for minne raple læce ðome toðon þæt ic for minum rýnnum hi heo ge eað meðden þ te heo þærten gelomlice þingepar pið ðrihten rpyðe lurt fullice þa for geofenðe ic him alyfe alle neð babe tæcna rceopa. þa

Hemingi Liber de terris

þa þe þær abæbbe beoð fram þæm neð babeþum in
 lundentuner hyðe onð næfre ic ne mine laſt peapðar
 ne ða neð babeþar geðriſt læcen þ heo hit onpen-
 den oððe þon riðgæn. gif heo þ nýllen rýn heo
 þonne amanumade fram ðæl neomenge liceman 7
 blober urres drihtnes hælendes criſtes. 7 fram alre
 neperſte geleafulpa rýn heo arceabene 7 arýnðrade
 nýmðe heo hit her mið þingonge bote gebete. ✠
 Ic æþelbalð cincg mine agene rýlene trým menðe ic
 heo ppat. milpeð biſceop þare halegan rode tacen
 he hepongefærtnode. ingupalð biſceop geðarſende
 he hit ppat. pilſfrið biſceop he hit ppat. alba
 cinger geſepa he hit ppat.

Fol. B.20. } ✠

REGNANTE inperpetuum ac gubernante
 Domino nostro ſalvatore ſecula univerſa
 anno recapitulationis dioniri, id eſt, ab Incar-
 natione Chriſti rexcenterymo octuagerymo, In-
 dictione ſexta revoluta. Nihil ergo intulimus,
 ſecundum apoſtolum, in hunc mundum, verum
 nec auferre quid poſſumus. Qua propter, Ego
 orbe rex, Catholicam regulam majorum me-
 orum humili, qua valeo, imitatione ſubſecutus,
 peditus etiam, ad majorem confirmationem,
 licentia preſtantiffimi regis Britannie Domini
 ſcilicet mei nomine 1 indito æðilpeð, pro abſo-
 lutione ſclerum meorum, terram. xxx. ma-
 nentium in loco, qui dicitur pippell, (confir-
 mantibus epiſcopis ac principibus et abbatibus,)

1. F. *inclito.*

frido-

pro pallo, monacho uniusque episcopi, tradidi, quatinus ibidem ecclesiastice conversationis normam, Christo favente, exercent. Et eam liberam conscribo ab omnibus tributis et vectigalibus, cum omnibus utilitatibus, ad illam ecclesiam rite pertinentibus, silvaticis, ¹ pastuis, campis, pratis, fluminalibus piscationibus, et ab omni opere regale, à pastu regis et principis et subditorum eorum. Quid plura? ab omni vi

tribulationis parvi et magni, nisi quatuor causis expeditionem, arcem et pontem facere, et singulare pretium solvere adversus alium et ad penam nihil. de ceteris omnibus in sua libertate hec terra secura permaneat in sempiternum in alma Dei nomine precimus. Si quis vero contra hanc donatione venire tyrannica presumptione conaverit, superne indignationis offendiculum horrescens, et in tremendo examine ultime discussionis districtam animadversionem peremerat.

Fo. 21.

Fol. 21. }

REGNUM ² Dei querendum est super universa lucra terrena, Paulo testante apostolo. *Quae enim videntur temporalia sunt, sed quae non videntur eterna sunt. Quid prodest*

1. F. *pasturis*, vel potius *pasuis*. 2. Hujus Chartae similis quaedam habetur (è Bibliotheca Cottoniana) in Mon. Angl: (Vol. I. p. 123.) ubi & testium nomina, hic omissa, occurrunt.

Hemingi Liber de terris

hominis totum mundum lucrare, si anima ejus de-
trimentum patietur? Qua propter, ego uniglap,
 rex Merciorum, cum meis Episcopis, et duci-
 bus, et magistratibus, illud monasterium in he-

anbyng in circuitu, cum silva ad eam pertinen-
 tem, et cum campis, et pratis, et cum omnibus

utensilibus, et cum puteis salis, et fornacibus,
 plumbis, et villis, et omnia illuc pertinentia,

in caelestem culmen generaliter per totum gen-
 tem Merciorum, et pro absolutione criminum
 nostrorum, liberaliter liberamus à modicis et à

magnis causis, à notis et ignotis, preter vallis
 et pontes constructionem. Factum est hec do-

natio in chæst, anno Dominicae Incarnationis,
 DCCC°. xxx°. iiii°. Indic. vero. xiiii°. regni autem
 nostri à Deo concessi. iiii°. pro redemptione
 anime mee placabile atque dilectabile mente

prædicta loca liberabo, cum universis casallis,
 que ipsis locis universis sunt subditi. Hoc mo-
 do per aevum liberabo à pastu regis et princi-
 pum, et ab omni constructione regalis ville, et
 à difficultate illa, quam nos Saxonice ræertung
 menn dicimus. Hec omnia mente concedo
 spontaneo. Scitote ergo vos, qui hanc labens
 regnum post me obtineatis, quare hoc munus

et

et hanc libertatem scripsi, et scribere precepi, Fo. 21. b.

quod in Deum meum desidero, et in ^{sic. forte, ¹ ejus} ineffabilem misericordiam confido, ut Dominus noster ihesus Christus meas iniquitates, quas per ignorantiam feci, Deus delere faciat. Credo per hoc bonum à cunctis me emendare dignetur. quod scriptum est, peccatum ibi emenda, ubi nascitur. Modo posteros meos, per gloriosum & per mirabile nomen Domini nostri ihesu Christi, humiliter supplico, ut elemosinam, quam in altitudinem celi culminis in manus Domini datam habeo, communiter pro me, & pro

^{fic} totum gentem Merciorum, tam benigniter stare demittetis, et multiplicare dignemini.

continetur in libro de Domes Dei.

DE CIRYCEATTO. dicit vicecomitatus, quod episcopus de omni terra, que ad ecclesiam suam pertinet, debet habere, in die festivitatis Sancti Martini, unam summam annone, qualis melior crescit in ipsa terra, de unaquaque hida libera et villana. Et si dies ille fractus fuerit, ille, qui retinuerit, reddet ipsam summam, et undecies persolvat, et ipse episcopus accipiat inde forisfacturam, qualem ipse debet habere de terra sua. ¶ De CIRYCEATO de peprcopa. dicit vicecomitatus, quod illa ecclesia de peprcopa debet habere ipsum ciryceattum de om-

I. Quo modo plane in Mon. Angl.

nibus. ccc. hidis, scilicet de unaquaque hida, ubi francus homo manet, unam summam annone, et, si plures habet hidas, sint libere. et si dies fractus fuerit, in festivitate Sancti Martini, ipse, qui retinuerit, det ipsam summam, et undecies persolvat abbati de peyrropa, et reddat forisfacturam abbati de uuest-minstre, quia sua terra est.

Fol. B.22. } ✠ INTO VVINCELCUMBE
SCIRE.

Feopm pih̃t of ciltan ham 7 of beccan forpa.

ANNO Dominice Incarnationis. DCCC°. III°. ^{o sic}
indict. XI^a. V. qui est annus. VII. regni
^{fic} cenpulf¹, pii regis Merciorum, factum est sino-
dali conciliabulum æt clofer hōum, presidente
æþelheapdo archiepiscopo; ubi cum universi pro-
vincialis episcopi, cum abbatibus et pr. de neces-
sariis et pluribus universe aecclesie statutis con-
gregarentur, ibi etiam, inter alia plura, facta est
contentio inter deneberhtum, uueogernensis
aecclesie antistitem, uulþheapdumq; hepeforþden-
^{fic}
rem presulem. Sunt autem monasterio in paro-
chia benebepht¹ celtanhom, beccanforþ, quae olim
in antiquis diebus ad hepeforþdenrem ecclesiam
prestita fuerunt, in quibus postulabat suam pa-
^{fic}stam, qui ei episcoli jure pertinebat, ipse bene-
^{fic}bepht sibi reddi. uulþheapd autem econtra nar-
rabat,

rabat, ut ei nullam dare debuisset, neque umquam antecessores illius aliquam ibi haberent. Et si erat umquam, jam. xxx. annis et eo amplius nemo illum, neque antecessores ejus hujuscemodi pastu pulsaret neque tangeret. benebepht autem cum testimonio narrabat, ut uuepmund episcopus pastum acciperet æt beccanþorða, haðonebur similiter æt celtanhomme, insuper et ipse pulþheapn ei pecuniam daret pro pastu, hecque cum testimonio conprobavit. Cum vero hujuscemodi hinc et inde multa contenderunt, ventum est ad sermonem, ut archiepiscopus benebephtum rogabat dimedia sibi hujus pastus prestare, et altero anno semper æt beccanþorða

suam refectionem acciperet, altera æt celtan-^{fic} Fo. 23.
homme. Ille autem respondebat, se et velle

et debere in omnibus ejus parare preceptis.^{fic}
hoc modo tamen in testimonio totius sinodi in diem ejus prestare, et non amplius, idque literis confirmare, ut scient omnes, qui ejus sunt successores, quod ipse nunquam intermittit,

quod uueogeþnenre aecclesie ad utilitatem recte^{fic}
pertinet. Haec autem pacis conciliatio facta

est sub die. iiii. Idum Octobrium. Eodem die in simili contentione placiti sunt þepenbephtur, meditanorum Anglorum episcopus, et albulþur licetþelþenryr presul, auigbephtur similiter rcinabun-

Hemingi Liber de terris

nenr̃ antistes, et alhmunbur pentane pastor aecclē-
fiæ. tale aliquid inter se habentes, omnes ad
vere fraternitatis pacem adunati, perrexerunt
unusquisque ad suam. Erat autem dies. v. feria.
et hii sunt testes hujus pacis.

✠ Ego æðiheapd archiepiscopus conrenr̃.

✠ Ego albulr̃ episcopus. Ego penenbepht̃ epi-
scopus.

✠ Ego eadulr̃ episcopus. Ego benebepht̃ episco-
pus. Ego alheapd̃ episcopus.

✠ Ego t̃ibepd̃ episcopus. Ego pr̃gebepht̃ epi-
scopus.

Fol. 23. } Carta Offæ regis t̃imbingctun &c.

✠ **I**N nomine Domini nostri Ihesu Christi,
qui cuncta secula jugiter pro modera-
mine regit.

Constat ergo, et incunctanter verum esse
patet, omnia, quae hîc humanis cernuntur visi-
bus, vana ac caduca transitoriaque fieri. &c.

End. ȝ ȝpa on þone ȝopd̃ æt hleoþeðe hlæpe.

Fol. B.24. } Onnan ȝopd̃.

✠ **I**N nomine Domini nostri Ihesu Christi
Salvatoris. Nihil intulimus in hunc mun-
dum, verum nec auferre quid possumus. id-
circo terrenis ac caducis aeterna et celestis pa-
trie premia mercanda sunt. Qua propter, cum
licentia et permissione piissimi regis off̃am Mer-
ciorum,

ciorum, nos tres germani, uno patre editi, ean
 bepht, atque uhtped, necnon et alpeb, pretio
 redemptionis anime nostre non ignorantes in
 futuro prodesse, si quid Christi membris liben-
 ter impendimus, donabimus tibi, heabba abbas,
 terram juris nostri decem cassatorum æt onnan-
 forða. confine tamen ejusdem terre ab australi
 plaga uuyrleag, ab occidente pinbbupna, à se-
 ptemtrionale meorgeleo, ab oriente vero onnan-
 dum, cum campis, filvis, pratis, pascuis, cum
 omnibus ad se pertinentibus, ut, quicquid ex
 inde agere volueris, liberam habeas arbitrium
 donandi in tuo sit potestate, numquam nos he-
 redesque nostros ullo tempore contra hanc do-
 nationem esse venturos. Quod si quis presum-
 pserit in magno vel in modico inrumpere, sit
 separatus ab omne societate Christianorum, et
 in examine districti justique judicis presumptio-
 nis sue poenam incurrat. Ad cujus cumulum
 nihilominus firmitatis testes competenti nu-
 mero ut subscriberent rogavimus, et ipsi si-
 gnum sancte crucis inpresserunt. Peracta est
 autem haec donatio in mense Februarii indi-
 ctione. XII. anno vero ab incarnatione Christi.
 DCC. LVIII. Et isti testes consenserunt.

✠ Ego orra, rex Merciorum, huic donationi
 consensi et subscripsi.

✠ Ego eanbepht regulus conrenri. Ego uhtped
 regulus consensi.

Fol. 25. } Carta Ethelredi regis de uuibianbun.

✠ **G**LORIOSISSIMUS ¹ Mercensium rex
 æpelpes, cum comite suo ² subregula
 huicciorum ³ ophope, rogatus ab eo terram. xx.
 cassatorum juxta fluvium, cui vocabulum est
 tillath, duabus sanctimonialibus, bunnan vide-
 licet et ejus filie bucgan, &c. **End.** Ego cuðberht
 episcopus.

Fol. B. 25. } Carta Milredi regis de uuibianbun.

✠ **D**OMINO & Salvatore nostro perpetu-
 aliter ⁴ regnanti, Ego milpebur, Christi
 tribuente gratia, humilis huicciorum episcopus,
 terram monasterii, quod nominatur ⁵ uuibianbun,
 quod situm est in occidentali parte fluyii, qui
 dicitur tillnoð. xxi. ⁶ manentia, &c. **End.** sicut
 preceptum erat patris ejus ælfrædi.

Fol. 26. } Dogeber pyllan ⁊ æt tyneltune ⁊ æt
 onnantune.

✠ **S**AECULA namque ^{fic} lauentis tempora
 umbre fugientes velociter tranant, va-
 rieque eventum status in cogitationes hominum
 conscendunt, ideo omnes firmas statutiones
 nostras litterarum serie confirmamus, ne posteris

1. Merciorum Mon. Angl. Vol. I. p. 121. 2. Subregulo M.
 A. 3. Oshero M. A. 4. Regnante Mon. Angl. Vol. I. p. 122.
 5. Wudlandun M. A. 6. Manentium M. A.

cadant ex memoria precedentium decreta patrum Grecorum. ad hoc inbuti exemplis, quicquid scire volunt, litteris tradunt, ne ex me-

^{fic} moria lauetur; estque nobis necesse premeditandum in vagabundis temporibus seculi, quomodo ad aeternam felicitatem pervenire valeamus, quia cuncta que videntur fugitiva sunt ad caduca, quae autem non videntur perenniter sunt manentia. Quae de re ego heabba presbiter & abbas, ob honorem Dei et reverentiam ho-

^{fic} minum preditus, donans donabo in testimonio totius venerabilis familie in uueogepna certpe meam propriam hereditatem tali conditione ad firmo, quod mei heredes, in mea genealogia, in

^{fic} ecclesiasticu gradu de virili sexu percipiant quam diu in mea prosapia tam sapiens et presciens invenire potest, qui rite et monastice Fo. 26.b. ecclesiasticam normam regere queat, et nunquam potestati laicorum subdetur. Postquam autem in nostra generatione tales aecclesiastici viri desint, qui indigni et inscii eam bene moderare et regere ignorent, precipio, quod, absque ullo obstaculo, ad sedem episcopalem in uueogepna certpe reddantur, id est, æt bogoberpellan. 7 æt tyneltune. Super haec etiam adicio et aliud meae possessionis prediolum, quod à circumpositis cognominatur æt onnanbune, pro remedio anime meae et propinqui mei hæde-
nebi

nebi episcopi. nec non pro salute cunctarum
animarum stirpis nostre, quia alumnus sum il-
lius familie, et juxta liminibus aeclesie disci-
plinatus et nutritus fui.

Fol.B. 26. }

Carta Æthelbaldi regis de eartune
et ad natangparum.

✠ **S**IT nomen Domini benedictum in se-
cula. Ego æþelbaldu, Deo dispensante
rex Mercensium, terram. xx. cassatorum, id est.
x. et viii. in loco quem dicunt æt eartune, et ad
natangparum

ministro meo valde fideli, qui est de stirpe non
ignobili prosapia regali gentis huiciorum,
orpebo, in possessionem juris aeclesiastici, pro
redemptione anime meae, largiens concedo,
quatinus eo vivente possideat et regat, et post
se cui cumque voluerit hominum possidendum
liberum arbitrium habens derelinquat, et ut
ab omni tributo vectigalium operum onerum-
que secularium sit libera inperpetuum, pro mer-
cede aeterne retributionis regali potestate de-
cernens, statuo tantum, ut Deo omnipotenti ex
eodem agello aeclesiastice servitutis famulatum
inpendat. Haec autem testamenti traditio per-
petualiter postea tradita est sancte Mariae uue-
ogopnenrj monasterii pro ipsius regis salute.

Fo. 27.

✠ Ego æþelbaldu, rex Mercensium, hanc donatio-
nem meam subscribo.

✠ Ego

& redditibus Eccles. Wigorniensis.

57

✠ Ego uulfriduſ episcopus. Ego huiſa episcopus. Ego tophthelm episcopus.

✠ Ego cuðberht episcopus. Ego alhuig episcopus. Ego riðebod episcopus.

Ðiſ riðb þa land gemæru æt eartune þe æþelbalð cýning mýrcna gebocade utele biſceope into ſcē marian. æreſt of tuncanpýllar heafde and lang ſtæte on cýnelmer ſtan on mýlenſeg þonne and lang hſýtger on heortſorð þanen and lang ſtreamer on buhſorð on ſoſ on þaſpel ſtope þonan on tuncandene on ſeoſenpýllar miðdepearðan of þam pýllan to baler beorge ſuðan þonne on cealc peallar þonan eſt on tuncan bene and lang eſt on tuncanpýllar heafod. Þiſ pær gebon þý geape þe pær agæn ſrom cſiſter ſlæſcneſſe. DCC. XLIII. on þam cýnehame þe iſ ge cýgeb beapupe.

Fol. 27. } Carta Ceolulfi regis de Dæglesford.

✠ **I**N nomine ſancte et individue Trinitatis, anno ejuſdem Incarnationis humane. DCCC. LXXV. Indiſt. VII. Ego ceolpulf, gratia Dei gratuita largiente rex Merciorum, aliquid mihi in elemoſinam donare precogitavi, ut ſempiternae mercedis portionem acceptarem. ideo rogatus à peſſiðo antefite huiciorum, et familia in uueogepnaceſſe, iſtam libertatem, cum meorum omnium unanimò conſenſu episcoporum et principum, ac etiam cunctorum optimatum noſtre gentis, perpetualiter donavi, ut tota parochia hſiciorum à paſtu aequorum re-

Fo. 27. b. gis, et eorum qui eos ducunt, obſoluta et ſecura permanſiſſet, et ille epiſcopus dedit regi ceolpulfo ſex manentes, ubi appellatur ^{ſic} bægler-

ropð, et hoc divinum ſervitium pro expiationem peccaminum ceolpulfi regis diffiniunt, ut in illis monaſteriis, in quibus prenominata ſervitus perſolvi deberet, memoria et oratio Dominica cotidie ad celum mitteretur, quamdiu Chriſtiana fides in iſta gente ſervaretur. Tunc etiam ſupradictus rex ante nominato epiſcopo dedit. lx. mancuſos auri, ea conditione, ut ipſe iſtam terram habuiſſet, et tribus heredibus, quibus voluiſſet, poſt ſe relinquiſſet, et poſt dies iſtorum heredum ante dicta terra ad uueogepnenyem civitatem rediret, pro anima ceolpulfi regis et poſterum illius, et tamen libertas ſupradicta perpetualiter permaneret. Omnipotens Deus illos cuſtodiat, qui hoc donum cuſtodire dignentur, et qui violare temptaverint, ſciant, ſe ra-

^{ſic} tionem reddituri in tremendo examinis die. Hii ſunt teſtes et confirmatores huius donationis, quorum nomina infra ſigno ſancte crucis notantur. ✠ Ego ceolpulſ, rex Merciorum, hanc conditionem propria manu confirmo.

✠ Ego eabbeþht epiſcopus conſenſi. ✠ Ego pæpþeþð epiſcopus conſenſi.

✠ Ego deoplaſ epiſcopus. ✠ Ego beopþtnoð bux. Ego æþelhun bux.

Fol. 28. } Carta Offæ regis de pypigtun.

✠ INTO OXINA FORDA SCIRE.

IN principio, secundum geneſeos, *fecit Deus celum et terram*; Caelum videlicet caeli Domino conſtituens, terram autem dedit Adam, de qua factus eſt et iterum in eam reverſus. Ipſius fabricatoris teſtimonio patet, ad eum dicentis: *Terra es, et in terram ibis; pulvis es, et in pulverem revertêris.* diviſitque terram in filios ac nepotes filiorum ejus, per innumera ſeculorum latercula. Noviffime quoque nobis, ſecundum Apoſtolum, in quos fines ſeculorum deveniunt, aliquam portionem regendam ſua pre-diſtinatione commendavit. Qua propter, ego Offa, rex Merciorum, imitatus antecellorum meorum exempla, ut ex mortali regno, quod citius conſtat finire, regnum immortalẽ, et finem neſciens, (ubi juſtorum anime ſimul cum angelis juncti fulgent in gloria, coram altithrono Deo Deorum) facilius conſequi et optinere valeam, atque, ex erogatione talenti mihi credite, aliquid Domino meo lucri proferrem, ideo partem aliquam agelli, pro remedio anime meae, proque inſatiabili contemplatione regis ſuperni, fruendum viro honorabili milpædo, huiciorum antiffite, in proprium dominium, regia utens poteſtate, libentiſſime largitus ſum.

id est, quinquies bina manentia in loco, qui proprio nuncupatur vocabulo *pýrington*. Cum omnibus ad se convenientibus rebus, ut eo vivente bene utens possideat, et post, evoluta calculo momentanei cursus dierum, illius cuicumque

voluerit hominum ^{fic} rato hereditario relinquat possidendum.

✠ Hanc quoque donationem predicti ruris ^{fic} ego *offa* rex, cum consensu meorum episcopum, omniumque principum, per signum venerabile crucis muniens munio. ✠ Ego *iamberht*, Dei ^{fic} predistinatione *achi* epi, die ordinationis mee,

cum epis^{is} mihi manum inponentium, huic donationi consentiens signum crucis infixi.

✠ Ego *eabberht* episcopus. Ego *cýneheap* episcopus. Ego *ecgulf* episcopus.

✠ Ego *huithyre* consensi. Ego *cýnman* consensi.

Fol. B.28. } *Býphton pýllan 7 pæcling tun.*

✠ **R**EGNANTE inperpetuum Domino nostro Ihesu Christo, cuius imperio huius seculi labentis prosperitas in adversis successibus sedulo permixta et conturbata cernitur, et omnia visibilia atque desiderabilia pompae mundi ornamenta ab ipsis amatoribus suis cotidie fugiendo transeunt. Qua propter quique

quique sapientes ac beati cum his fugitivis seculi aeterna gaudia jugiter mansura celestis patrie magnopere mercanda sunt. Quapropter ego æðelped, gratia Domini largiflua concedente, dux et patricius gentis Merciorum, cum licentia et inpositione manus ælfrædi regis, una cum testimonio et consensu seniorum ejusdem gentis episcoporum vel principum, pro redemptione animarum nostrarum, et pro sospitate, nec non et stabilitate regni Merciorum nobis in eternam elemosinam, quandam ruris portionem Domino Deo et Sancto Petro, liberatam ab omni tributo regali, magno vel modico, noto vel ignoto, hoc est, æt beþhtanpellan. VI. mansiones, et æt pæclinctune. VIII. cum omnibus pertinentibus ad rura eadem, in silvis et in campis, sicut exterius finibus certis dinota consistunt, ad ecclesiam illam, que vocatur æt peabanopan, pertinentes, utrasque terras in unam possessionem hereditatem, id est, ad episcopalem sedem, scilicet uueogepnenr̃ civitatis, plena vide-
Fo. 29.
licet mentis devotione concedendo humiliter donavimus. Insuper etiam huic donationi in augmentum sex homines, qui prius pertinebant ad villam regiam in beonr̃inc̃gtune, cum omni prole et stirpe eorum, ad eandem conscripsimus ecclesiam, cum consensu prefati regis et eorundem optimatum meorum, ut, sine contradictione alicujus nobilis vel ignobilis, semper ad terram ecclesie supradicte pertineant, in semper-

Hemingi Liber de terris

piternam hereditatem hec possidenda donavimus. Si quis autem, quod absit, ausu philargirie, hoc nostrum traditionis donum in aliqua corrumpenda fedare pertemptent, sciant, se rationem reddituros, in die iudicii, cum Anna

^{fic} et Zaphira, nisi prius digna satisfactione emendare malurint. Acta sunt hec Dominice Incarnationis. DCCC. LXXX. indict. vero. v.

Ðiſ eapen þa pa manna noman þe Ʒeppitene eapen
ƿrom bynningtune to neadanopan in þ þirceoppice
to uueoƷerna ceſtpe mid heapa teame 7 mid þy
tubpe þe ƿrom him cume aoneceypprepaþneſſe. alh-
mund. tiþulſ. tiþheh. lull. lull. eaduulſ. hoc autem
rus his finibus ambitur. Æt byphtan pellan ƿrom 'teo-
lulſer tpeope onb long longanhýlley on ƿilbena ƿeƷ
þonan on holandene upon cadandune to ædelheƷer
Ʒemæpe þonan to ecƷƿiþder Ʒemæpe þonne abig
ecƷƿiþder Ʒemæpe to cuceſ hæma Ʒemæpe þ to
incghæma Ʒemæpe þ ƿpa onb long incghæma Ʒemæpe
ƿuþ þunheart leh þ toƷiſley bæce þ onb long Ʒiſ-
Fo. 29, b. ley bæce þ eſt to ceolpulſer tpeope. 7 þ mæþ lond
be bet-ƿeonom eƷraſonþam 7 ƿtƿæt ƿonþa be noþ-
þan bƿoce 7 þone ƿuþu þæſto þe ƿcýlſ hƿýcƷ iſ
haten. Hec nomina sunt qui hanc libertatis do-

^{fic} nationem consentientes signo crucis subscripsi.

✠ Ego ælſƿeþ rex consensi et subscripsi.

✠ Ego æþeþeþ dux hoc nostrum donum signo crucis confirmavi.

✠ Ego æþelſlæþ conjux subscribens confirmavi.

i. L. ceolulſer.

✠ Ego

& redditibus Eccles. Wigorniensis.

63

✠ Ego pulfrneb episcopus. Ego pærfrpīð episcopus. Ego beoplar episcopus.

Fol. B.29.

Ea tun.

✠ **I**N nomine Sancte Trinitatis, atque vere unitatis Dei et Domini nostri Ihesu Christi, qui cunctam mundi monarchiam celsam, celi climac terram, falsam limbam latentis ponti, cum suo nutu in eternum stabilitate

gyrando omnia gubernat ^{fic} inicto atomo, Ego buphpebur, Deo omnipotente donante et concedente, rex Mercentium, et æþelrpyð regina

mecum, cum consensu ac ^{fic} licentia totius senatui nostri episcoporum, principiorum, atque om-

nium simul optimatum nostrorum, pro redemptione anime nostre, et pro spe eterne salutis etiam, placabile pecunio et munere, id est, unum chiatum pretiosum de auro et argento fabre factum pulcre, in quibus fuit cccc. solidos, et. c. siclos in alio mundo pretio nobis donavit, dederimus nostro episcopo venerabile alhuno caro et fideli, aliquam portionem terre proprii juris nostri in loco, ubi solicoli nominant eatun, juxta flumine ceappellan, terram quinque cassatorum, ad liberam potestatem omni rei sibi adabendum regis vel regina vel principes, et omnium juniorum meorum, nisi tantum

Fo. 30. tantum post annum reddat. xxx. solidos, ad

^{fic}egenes homine ad illam aecclesiam à ^{fic}atributo.
hanc prescriptum agellum cum felicitate ha-
beat, regat et perfruat, cum pratis, cum pas-
cuis, cum jugeris, cum segetibus, cum piscatio-
nibus, cum omnibus necessitatibus magnis et
modicis, cum antiquis terminibus circumseptis,
quibus sibi ad agrum istum recte pertinent, et,
postquam viam patrum incēdat, cuicumque he-
rede voluerit in sempiternum suam hereditatem,
ad servitium Dei ad uueogepna certyne, dederit
et relinquat. Pax servantibus et custodiantibus
hanc nostram donationem et libertatem, con-
tradicientibus vero, et negantibus, atque fran-
gentibus deleantur de libro viventium, et cum
iustis non scribentur, et cum Juda, traditore
Dei, sint in eternum damnati, nisi ante hūc e-
mendauerint. Scripta est autem hujus dona-
tionis cartula in illo famoso urbe, qui nominatur
et calidum balneum. þ 1r æt þæm hatum baðum.
^{fic}die autem in. viii. Kal. Augustus, quo missa be-
ati Jacobi apostoli celebratur, anno ab Incar-
natione Christi. dccc. lxiij. indictione. xii.
buphpebe rege regnante. xliij. anno. Hii sunt
testes et confirmatores hujus rei, quorum hūc
nomina et signa notantur.

✠ Ego buphpeb, rex Merciorum, hunc dona-
tionem nostram consentiendo signum crucis
^{fic}Christi meo manu impressi.

✠ Ego

& *redditibus Eccles. Wigorniensis,*

65

✠ Ego æþelrþyð regina hanc nostram elemo-
finam signum crucis Christi munio.

✠ Ego alhun episcopus donationem hanc,
quam mihi rex et regina dedit, rigno.

✠ Ego hunberht dux. Ego mucel dux. Ego ean-
pulf dux.

Fol. B. 30. }

Eatun.

✠ **R**EGNANTE ac dispensante Deo omni-
potente mundana regimina, cujus
videlicet Incarnationis anno. DCCCC. indictione.
VII. eo scilicet anno pīgfrīð rogabat eadpepðum
regem, et æþelpeðum ducem, et æþelræde, sena-
toresque eorum, ut ei istum librum scribere ius-
sissent, hoc est, illius terre quinque manen-
tium, que nominatur eatun. illam denique ter-
ram alhun episcopus à hungrædo rege, æþelrþyða
regina, comparavit, eandemque terram iterum
pæpfrīð episcopus ceolpulfo regi pro recta re-
tributione tradebat, ipseque rex postea hungrīde
illam tribuit. post hec namque pīgfrīð eam ter-
ram ab hungrīde cum placabili pecunia, cum te-
stimonio optimatum Merciorum, comparavit.
Et tunc eadpeapð rex, et æþelpeð dux et domi-
nator Merciorum, necnon quoque et æþelræde,
cum testimonia episcoporum et principum, ali-
quorumque senatorum sibi subjectorum, pīg-
frīðo hunc librum rescribere preceperunt, ad
eandem conditionem, ad quam predictis pos-

1. F. et æþelrþyða.

Vol. I.

I

fesso-

fefforibus erat conscripta, id est, in perpetuam hereditatem: quia vetustus liber illius terre quocumque modo perditus erat, et si umquam evenerit, ut antiquus liber in palam venerit, sit prescriptus et interdictus, nisi ad manum *piġſſiður* veniat vel heredum ipsius. Circumcincta est hec terra his terminibus. *þ* 1r þonne æperſt *ſſrom* *piſeler* lace *þ* *ſſpa* up anblang *niðiger* *þ* hit cýmð to *ſagan* *ſlopan* 7 þonne *ſpa* anblang *ſlæber* be þam *ſpam* lýtlan beorġan *þ* hit cýmð to *pulſuner* *ſpæop* *ſtealle* *pill* anſuna *þ* *ſpa* þpýper oſer *þ* *ſuplang* *þ* on þa þýpnan perſepanðe þær ſe mýcla þorn ſtoð *þ* *ſpa* on *ſugelmene* *þ* þonne a onð long *ðicer* oð *þ* hit cýmeð to hoppyll an *þ* *ſpa* onblang *niðier* *þ* hit cýmð to ceappýllan þonne mæpeð hit ceppýlle *ſeoððan*.

Nomina autem testium hujus reparationis hîc subter caraxantur.

✠ Ego eadpeapð rex consensi et subscripsi.

✠ Ego æðepeð, dux Merciorum. Ego æþelſlæð consensi. Ego *piġmund* episcopus.

✠ Ego *pærſſið* episcopus. Ego eadġar episcopus. Ego *alſpald* dux.

✠ Ego æþelſſið dux. Ego eadnað minister. Ego ælſepe minister. Ego *ſiġenic*.

1. Vide infra, fol. 169.

Ea tun.

Fol. 31. }

Ea tun.

† **C**ULMEN catholice fidei, quod Deus est, teste clavigero, qui portam pulsantibus nutu deifice Trinitatis in arce pandit bethleemita, cunctis sanum sapientibus sententiam dat euangelico paradiigmate taliter dicens. *Qui non renuntiat quod possidet, sinistram vertendo in dexteram, esse* et reliqua, id est, subsidia prebens postulantis, quia manus Lazari est gazophilatium Christi. Qua de re ego æpelytan, Dei providentia gubernante, rex Anglorum, cum mihi indigno, et absque ulla meritorum prerogativa, et ineffabilis Dei clementia regalem dignitatis honorificentiam contulisset, utile mihi fore mente precogitavi, ut aliquid ex percepti mundanis regni distributione, pro aeterna salute anime mee, quamvis minus dignum, ad ecclesiastice liberalitatis servitium expenderim; atque ideo terram. v. cassatorum, id est, vicum, qui nominatur eatun, juxta flumine ceappellan, cum consensu et licentia venerabilium episcoporum ac principum meorum, quorum infra signa et nomina conscriptas demonstrabo, libenter pro Domino ad ecclesiam Dei genitricis Mariae, que sita est in peogepna civitate, in perpetuum perdonabo. Pax servantibus et custodiantibus hanc nostram donationem et libertatem, contradicentibus vero et negantibus atque frangentibus deleantur nomina eorum de libro vite,

Hemingi Liber de terris

vite, et cum iustis non scribentur, et cum Juda traditore Dei sint damnati in aeternum, nisi ante hîc emendaverint. Scripta est hec cartula, anno Dominice Incarnationis. DCCCC. XXVIII. ac sexto regni æþelſtani regis, Christo Ihesu gubernante renovando in melius cum senatorum signaculo confirmavit. ✠ Ego æþelſtan rex, ^{fic} sceptris fretus regalibus, hanc cartam signavit cum manibus.

✠ pulſhelm archiepiscopus, cum ceteris prefulibus ælſpino. ðeodſedo. fneoðe; tano. riſghelmo. pſynſigio. beopneho. eadgaro. ælſeho. obano. confirmavit. orſepð comer cum ducibus ac ceteris optimatibus.

Fol. B.31. }

Dæglerſſopð.

✠ **E**GO æþelbalð, divina diſpenſante gratia Mercenſium rex, terram ſex caſſatorum, juſta fluvium, cui nomen eſt blaðaen, prope vadum, cui vocabulum eſt ðæglerſſopð, pro redemptione anime meae, ſervo Dei, quem vocant begia, in poſſeſſionem juris eccleſiaſtici libertatiſque tradidi, ita ut in ea monaſterium conſtruaretur, et ſervorum Dei habitaculum fieret, ea tamen conditione in omnibus rebus ^{fic} donabo illi, noti et ignotiſ regis ſive principis, libera permaneat in ſempiternum. Si quis autem hanc donationem meam violare temptaverit, ſciat, ſe in tremendo extremi iudicii Dei

& redditibus Eccles. Wigorniensis.

69

Dei examine rationem Deo redditurum.

✠ Ego æþelbalbur rex propriam meam donationem consensi et subscripsi.

✠ Ego uulfrīður episcopus consensi. Ego eabbeþt consensi. Ego æðelpic consensi.

✠ Ego cýnpic consensi. Ego ælfneþ consensi. Ego rīgebeþ consensi. Ego orþneþ consensi.

Hec sunt confinia hujus ante nominati agelluli. hoc est, primum orþlabene on bæganpellan. inde in montem fusibren. urbs antiqua et postea bi þæpe alban certel býrig on nunnena beorþar. ac deinde on reaphom et sic orþreaphom neoðepear dum iterum on bleadene. Acta est autem hec donatio, anno Incarnationis Christi. DCC. XVIII. Indictione. x.

Fol. 32.

}

Dægler fōþo.

✠ **E**GO beoþhtpulf, Divina gratia dispensante rex Merciorum, terram. vi. casuatorum, ubi nominatur dæglerfōþo, pro redemptione anime mee, et pro ejus pecunia placabile, id est. III. pundus argenti, heabephto episcopo in libertatem perpetuam liberabo, id est, notis et ignotis regis et principis seu subditorum eorum, magnis vel modicis, libera permaneat in sempiternum.

Haec cartula scriptum est in loco qui dicitur tomanpōðie, anno Domini Incarnationis. DCCC. XLI. indictione. III. Et prefata pretio fuit ibi regi redditum, his testibus consentientibus.

✠ beþhtpulf

Hemingi Liber de terris

✠ beþhtpulf, rex Merciorum, hanc libertatem propria manu confirmo.

✠ Sæðnyð regina conyenri. Lyncenð episcopus. heabepht episcopus. beþhtneb episcopus.

✠ ȳihtneb abbar. eanmunð abbar. ceoppneb abbar. mucel dux. humbeþht dux. cýnebeþht dux. dubba dux.

Fol.B.32. }

þpicce pubu.

✠ **I**N nomine Domini, ego beþhtpulf, gratia Divina gubernante, Merciorum rex, terram videlicet. x. manentium in loco, ubi ruri-
culi nominantur huiccepubu, viro venerabili hea-
beþhto episcopo, pro redemptione anime mee,
et pro ejus placabile pecunia, id est, xxxi. man-
cofas in uno anulo, hujus libertatis donationem
libenti animo illi concedo, hoc est, ut sit libera
in omnibus rebus, notis et ignotis, regis et
principis, magnis et modicis, vel juniorum eo-
rum, libera et segura in sempiternam perma-
neat. Si quis autem hanc donationem nostram
firmare vel augere voluerit, confirmantur dies
ejus hîc et infuturo. Violantes et frangentes
sub iram Dei aeterni judicis sine ulla venia ae-
ternaliter incumbunt. Ista libertas scripta est
in loco, qui dicitur cpoppanþorn. et iterum in
natale Domini æt tomanþornie. istis testibus con-
firmata anno Domini. dccc. xli. regis prefati.
iii. anno, indict. vero iii.

✠ Ego beþhtpulf, rex Merciorum, hujus liber-
tatis

& redditibus Eccles. Wigorniensis.

71

tatis donationem propria manu confirmo.

Ɔæðpýð regina consensi. Lýneƿenð episcopus.
 ƿæðhun episcopus consensi. heabepht episcopus.
 Luðpulf episcopus. ƿihtƿeð abbas. eanmund
 abbas. ceopped abbas. mucel dux. humberht dux.
 ƿiƿeƿeð dux.

✠ Ðiſ ƿýndan þær ƿuðer ƿemeaƿa into ƿea-
 id est, ƿiƿiſ
 dan oƿan 7 lang enġlungabene ealƿra ƿæteƿpile ýr-
 nan innan þæne hæfenan býrgelſ of þan hæðenan
 býrgelſ beƿýrt ƿalan innan baruoſ ƿæð 7 of barfoſ
 ƿæðe innan tiðeƿƿæð 7 of tiðeƿƿæðe innan ƿtea-
 pancnollerſeýð 7 of ƿteapan cnoller ſeýððe on han-
 ƿlæðeſ hæƿðan 7 of hanƿlæðeſ hæƿðan innan ġſenan. Fol. 33.
 ƿeġ 7 of þam ġſenanƿeġ innan heal ðæm æƿeſ hling
 7 of þam hlince innan ƿtanopanleġe 7 of ƿtan oƿan
 leġe inan ƿtan meſeſ hling 7 of ƿtanmeſeſ hlince

et

on cabeneſ hæƿðan 7 of cabeneſ hæƿðan on holeme-
 ƿerhling 7 of holemeſerhling inan ƿtan beoƿh 7 of
 ƿtan beoƿhġe innan þæneſ malan ærc of þonſ malan
 ærc ſcē innan þone mapel ðne on ƿerthalſe anſumen
 ƿitce

bene of þan mapel ðne me leſ ƿýrte innan ðraġe
 meſeſ hling 7 of ðraġemeſeſ hlince innan ƿuġanƿic
 7 of ƿuġanƿic innan ðeƿanhamſteal on hƿemƿýrc
 7 of hƿemhƿýrcce on þene ſulanſloſtend anapel ðeſe
 ofeſſ innan ƿiġeſðene 7 of ƿiġeſðene innan baðan-
 bene on clacceſ ƿaðland 7 of clacceſ ƿaðlande into
 luſanmeſe

luſe meſe þærut on þæneſelð;

Ðiſ ƿýnd þæne-xl-hiða land ġemæru of claceſ
 ƿað-

ƿablande on clānandune on ȝrotter ȝraƿ 7 ȝƿa in
 ceopla ƿytte to þære fleotan 7 ȝƿa on cƿapan þorn
 on þone hæþ on hƿeohel riþi 7 ȝƿa on moƿpýtt on
 ȝænet hýlle. in ƿoppa bƿoc and lang bƿoceƿ on þa
 ealban ðic 7 ȝƿa on cƿýppƿan hýlle on ȝcýttan meƿe
 7 ȝƿa on ȝcýttandune 7 ȝƿa on ȝmalan bƿoc on cnihta
 bƿicce 7 ȝƿa to ƿinecalea oþæ ne hæþenan býrigelf
 in colnoƿan 7 ȝƿa on eȝlingadene þær hit ær uparaƿ.

Fol. B.33. }

Continetur hoc in Libro de Domes Dei.

IN vicecomitatu uuireceſtre habet Sancta
 Maria de uuire ceſtra unum hundred, quod
 vocatur oruual der lau, in quo jacent. ccc.
 hide, de quibus epiſcopus ipſius eccleſie, à con-
 ſtitutione antiquorum temporum, habet omnes
 redditiones focarum, et omnes conſuetudines
 in ibi pertinentes ad dominicum victum & regis
 ſervitium & ſuum. ita ut nec vice comes poſſit
 ibi habere ullam querelam, neque in placitis,
 neque in aliqua re, teſte vicecomitatu. Et he
 predicte. ccc. hide fuerunt de ipſo dominio
 eccleſie, et quocumque modo preſtite fuiſſent,
 et cuicumque preſtite fuiſſent ad ſerviendum
 inde epiſcopo, ille, qui eam preſtitam terram
 tenebat, nullam omnino conſuetudinem ſibi-
 met retinere poterat, niſi per epiſcopum, ne-
 que terram retinere, niſi uſque ad impletum
 tempus, quod ipſi inter ſe conſtituerunt, et nuſ-
 quam cum hac ſe vertere poterat.

AD

Fol. B. 34.

}

AD WIKAN.

OMNIBUS patet fidelibus, quod hic
non habemus manentem civitatem, juxta
gloriosi doctoris gentium Pauli vocem, quo-
niam, per momentanea succedentium tempo-
rum curricula et carnis fragilitatem, omnia la-
bentis vite subsistentia festinare videntur ad
finem. Propterea ego OFFA, rex Merciorum,
divine misericordia gratie, pro acquirenda Dei-
fice remunerationis requie, animeque mee re-
medio et salute, et meorum facinorum releva-
tione, terram, cum finibus suis, que pertinet
ad villam, que vocatur Wikan, sitam in occi-
dentali parte SAFERNE, regio utens potestate,
dono libertati, et MILDREDE pontifici per-
petua hereditate trado in possessionem juris ec-
clesiastici, ad laudem, et gloriam, et honorem
altissimi Dei, omniumque Sanctorum, nunc &
omni tempore seculi. Si quis ergo hanc nostre
donationis elemosinam minuere voluerit et de-
lere, auferatur et deleatur memoria ejus de li-
bro vite, et cum Juda, Christi traditore, crema-
tur eterna combustionem, et Annania et Saphira
sentiat iram ultionis divine, nisi in presenti
vita emendaverit condigna satisfactione. Hec
enim sunt nomina finium terrarum, ad supra-
dictam villam adjacentium.

Primus de tamede muthan recto cursu in

Vol. I.

K

of

of Wýnna bæce. deinde in Wudamor. sic ex-
 tenditur in Wætanyic. sic statim in locum, que
 Fo. 35. dicuntur bakas. proinde in veterem vallem. de
 illa valle usque in fecmæres oram. sic recto
 cursu in pulles camp. sic in longum usque ad
 thornbrycge. inde quoque in kade rapull. de
 caderapulle in bechabrycge. de hoc ad introi-
 tum hypesmor. de ipsa more in coforet broc
 in illam hagan. post illud ad tumulum voca-
 tatum kett. ex kette usque ad monticulos. ex
 inde vero in lawern. sic usque ad atfice. post
 usque ad quercum, que nuncupatur scip ac.
 inde autem ad locum dictum greatan æspan.
 et ex eo loco ad hreadan floh. deinde vero ad
 alias monticulos. post ea vero ad viam, que
 dicitur fīf ac. recto itinere ad eandem fīf ac.
 proinde autem ad threomgemæran. et ex illo
 loco recta occidentis semita in illam dic. sicque
 protenditur in kyllan' hpygt. Deinde in fyllweg.
 sic extenditur in hæthihtan leahge. et ita in fu-
 lan floh. post hinc supra buttinge graf in lo-
 cum dictum ecles broc. qui terminus adjacet
 in dorepīc usque ad sæferne, quod transit in
 ore temede.

Fol. 35. Ðis rýnb þa land ge mæpa into pīcan. ærest of
 temede ge mýðan and lang, temede in pýnnabæcel
 ge mýðan. of pýnna bæce in pubamor. of puba-
 more in pætan fīce. of þam pætan fīce in þa bakas. 7

i. L. hpygc.

of

of þam bakan in þa ealban bic. of ðære ealban bic
in secges mene. 7 of secges mene in þes pulles hea-
rod. and long to þorn brýcge. of þorn brýcge
in kabena pull. of kabena pulle in beka brýcge. of
becha brýcge in fonepandān hipef mor. of þam ^{Fo. 35. B.}
more in non coropð broc. of þam broke in non
þone hagan. æfter þam hagan in non kett. of kette
in þa hlapar. of þam hlapān in laperne. of laperne in
þæt sic. 7 æfter þam sice in non þa scip ac. 7 of
þære scip ac in þa gnatan ærpan. 7 spa in þæt hneabe
rloh. of þam rlo in non þa hlapar. 7 of þam hlapān
in fīf acana peg. 7 æfter þam pegē in non þa fīf
æcc. of þam acan in non ðrum gemæpan. of ðrum
gemæpan in lacge burnan. of ðære burnan to nula
stane. of þam stane on ða hapan apel tpeo. of
þære apel tpeo in non borepīc. æfter borepīce in
sæfepne 7 and lang sæfepne in temede muðan.

Fol. B. 36. } *Conventio inter Wlstanum episco-
pum et Walterium abbatem.*

HEC est confirmatio conventionis, facte
inter episcopum Wlstanum & Walte-
rium abbatem de Eouesham, de xv. hūis in hean-
tone. & .iiii. in benincūyrthe. hoc est, quod ipse
abbas recognovit, teste omni conventu wigor-
nensī ecclesie, & multis fratribus de Eouesham,
& Remigio episcopo, & Henrico de Fereris,
& Waltero Giffardo, & Adam regis principi-
bus, qui venerant ad inquirendas terras comi-
tatus, quod ille. xv. hide iuste pertinent ad Of-
ualdes lauue hundredum episcopi, & debent cum

Fo. 36.

ipso episcopo censum regis solvere, & omnia alia servitia ad regem pertinentia, & inde idem requirere ad placitandum. & de. iiii. hūis predictis in bennincuuſrthe similiter. set episcopus ibi plus calumniabatur, quia reclamabat totam ipsam terram ad suum dominium; set quia ipse abbas hoc humiliter recognovit, rogatu ipsorum qui affuerunt, ipse episcopus permisit illam terram ipsi abbati & fratribus tali pacto, ut ipse abbas faciat inde tam honorabilem recognitionem & servitium, sicut ipse ab ipso episcopo & quam diu requirere poterit. Hujus conventionis testes sunt prenominati barones regis, & alii quorum nomina hīc habentur.

✠ Serlo abbas de Glocestre. ✠ Nigellus clericus Remigii episcopi.

✠ Vlſ monachus Remigii episcopi. ✠ Wlſi presbiter.

✠ Rannulfus monachus ejusdem. ✠ Edric de hindelep.

✠ Alfuinus monachus de Sancto Remigio.

✠ Gobric de piria.

✠ Ailricus archidiaconus. ✠ Ordric niger.

✠ Frithricus clericus. ✠ Alfuinus filius brihoneri.

Fol. 36. }

GOSFRIDUS, Constantiensis episcopus,
Remigio uualterio Henrico
R. episcopo, ⁊ W. Giffardo, & H. de
adam

Ferer, ⁊ A. ceterisque baronibus regis, salutem.
Sciatis, quod ego testimonium fero, quia, dum,
ex precepto regis, placitum tenui inter episco-
pum Wlstanum et abbatem de ueshant, quod epi-

fic

scopus diraciocinauit. 1111. hidaf ad bennincuuyrthe,
et domos in civitate de suo feudo esse, ita quod
abbas sibi debet inde servire, sicut alii sui feu-
dati. Et deraciocinavit socam ⁊ facam de
hamtona ad suum hundred Osualdes lauue, quod
ibi debent placitare, ⁊ geldum et expeditio-
nem, et cetera legis servitia, de illis. xv. hidaf

fic

secum debet persolvere, ⁊ cirisceat, ⁊ sepultu-
ram, ad suam villam croppethorn debent red-
dere. Hoc fuit deratiocinatum et juratum co-
ram me, et Vrs de abetot, et osberno filio escrob, Ep. 36. b.
et ceteris baronibus regis, iudicante et testifi-
cante omni vicecomitatu.

Fol. B. 36. }

W Rex Anglorum, Lanfranco archiepi-
scopo et Gosfrido episcopo Constan-
tienti Salutem. Facite ita esse socam ⁊ facam
inter

inter episcopum Wlstanum et Walterum abbatem de Euesham, sicut erant die, qua novissime, tempore regis Ebuuardi, geldum acceptum fuit ad navigium faciendum, & ad istud deplacitandum sic
 sis Gosfride presul in meo loco, et, ut plene episcopus Wlstanus suam rectitudinem habeat, stude, et domos, quas episcopus contra abbatem reclamat in Wireceastre, facite sibi iuste habere. Et ut omnes illi, qui terras ejus tenent, parati sint semper in meo servitio, et suo. Teste Rogero de iuerio.

Fol. B.36. }

W Rex Anglorum, Vrloni vicecomiti, et Osberno filio escrob, & omnibus francis ⁊ anglis de Wireceastre, salutem. Volo et precipio, ut episcopus Wlstanus ita pleniter habeat focam ⁊ facam, et servitia, et omnes consuetudines ad suum hundre, et ad terras suas pertinentes, sicut melius habuit tempore regis Ebuuardi, et de terris, quas ipse diracionavit abbatem de euesham de suo feudo tenere, scilicet. iiii. hris ad Bennincunyrthe, et domos in civitate precipio, ut, si abbas illas vult habere, sibi inde seruiat sicut alii sui feudati. Et de. xv. hris de hamtona, unde episcopus diracionavit focam et geldum, et expeditionem, et cetera mea servitia ad suum Hundre, ⁊ captescot, et sepulturam ad suam villam pertinere,

tinere, precipio, ne ullus ei contra teneat, sed sic habeat omnia de illis ad meum opus et suum, sicut coram Gosfrido episcopo, et coram vobis, secundum meum preceptum, testante vicecomitatu, diraciocinatum et juratum est. Teste ipso Goisfrido episcopo, et Rogero de Iverio.

Fol. 37. }

W Rex Anglorum, omnibus Francis et Anglis qui Francas terras tenent de episcopatu de Wireceastre, Salutem. Scitis, quia, mortuo episcopo, honor in manum meam rediit. Nunc volo, ut de terris vestris tale relevamen mihi detis, sicut per barones meos disposui. Hugo de Laci. xx. libras. Walterus Punh. xx. libras. Gislebertus, filius Tuoldi. c. solidos. Robertus episcopus. x. libras. Abbas de euesham. xxx. libras. Walterus de Gloece-quietus per breve regis ster. xx. libras. Roger, filius Dur. x. libras. Winebald de balaon. x. libras. Drogo, filius Pontii. x. libras. Rodbert, filius scilin. c. solidos. Robert firmannus lx. solidos. Anschitillus de colesburna. x. libras. Rogerus de Cumtune. xx. solidos. Eudo. lx. solidos. Willermus de begebiri. xl. solidos. Ricardus j Franca. c. solidos. Angotus. xx. solidos. Beraldus. xx. solidos. Willermus de Wic. xx. solidos. Robbertus, filius Nigelli. c. solidos. Alricus archidiaconus. c. solidos.

dos. Orbricus dapifer. xl. libras. Orbricus blaca. c. solidos. Colemannus. xl. solidos. Warinus. xxx. solidos. Baluwinus. xl. solidos. Suegen, filius Azor. xx. solidos. Aluredus. xxx. solidos. Suiuardus. xl. solidos. Saulfus. xv. libras. Algarus. xl. solidos. Chippingus. xx. solidos. Testibus Ranulfo capellano, ⁊ Eudone dapifero, ⁊ Vrfon de Abetot. Et qui hoc facere noluerit, Vrfon ⁊ bernardus fatant ⁊ terras ⁊ pecunias in manu mea.

Fol.B.37. }

HEC commemoratio placiti, quod fuit inter W. episcopum ⁊ Walterum abbatem de eouesham, hoc est, quod ipse episcopus reclamabat super ipsum abbatem facam, ⁊ focam, ⁊ sepulturam, ⁊ circsceat, ⁊ requisitiones, ⁊ omnes consuetudines faciendas ecclesie Wigornensi in hundredo de oswaldeslawe, ⁊ geldum regis, ⁊ seruitium, ⁊ expeditiones in terra ⁊ in mari, de. xv. hidis de hantona, ⁊ de. iiii. hidis de Benningewrde, quas debebat abbas tenere de episcopo, sicut alii feudati ecclesie ad omne debitum seruitium regis ⁊ episcopi libere tenent. De hac re fuit magna contentio inter episcopum ⁊ abbatem, qui abbas diu resistens iniuste hoc defendebat. Ad ultimum tamen hec causa ventilata, ⁊ discussa fuit per iustitiam, ⁊ breve, ⁊ preceptum regis Willelmi senioris, quod misit de Normannia, in presentia Gosfridi, Constantiensis

zienfis episcopi, cui rex mandaverat, ut inter-
esset predicto placito, ⁊ faceret discernere veri-
tatem inter episcopum ⁊ abbatem, ⁊ fieri ple-
nam rectitudinem. Ventum est in causam. Con-
ventus magnus factus est in Wirecestra vicino-
rum comitatum ⁊ baronum ante Gosfridum
episcopum. Discussa est res. facta est supra-
dicta reclamatio W. episcopi super abbatem.
Abbas hanc defendit. episcopus legitimos testes
inde reclamavit, qui tempore regis eþarbi hec
viderant, ⁊ predicta servitia ad opus episcopi
susceperant. Tandem, ex precepto iustitie regis,
⁊ decreto baronum, itum est ad iudicium. ⁊
quia abbas dixit, se testes contra episcopum
non habere, iudicatum est ab optimatibus,
quod episcopus testes suos nominaret, ⁊ die con-
stituta adduceret, ⁊ per sacramentum dicta epi-
scopi probarent, ⁊ abbas quascumque vellet rel-
liquias afferret. Concessum est ab utraque parte.
Venit dies statuta. Venit episcopus W. ⁊ abbas
Walterus, ⁊ ex precepto Gosfridi episcopi, af-
fuerunt barones, qui interfuerant priori placito
⁊ iudicio. Attulit abbas reliquias, scilicet cor-
pus sancti Ecguini. Ibi affuerunt ex parte epi-
scopi probabiles persone, parate facere pre-
dictum sacramentum. Quarum unus fuit Eþri-
cus, qui fuit, tempore regis Eþarbi, stermannus
navis episcopi, ⁊ ductor exercitus ejusdem epi-
scopi ad servitium regis. ⁊ hic erat homo Rod-
berti Herefordensis episcopi, ea die, qua sacra-
mentum

Hemingi Liber de terris

mentum optulit, ⁊ nichil de episcopo W. tenebat. Affuit etiam *kinewarbus*, qui fuit vicecomes Wirecestrescire, qui hec vidit, ⁊ hoc testabatur. Affuit etiam *Siwardus* dives homo de Seropscyre, ⁊ *Osbernus* filius *Ricardi*, ⁊ *Turchil* de Ware Wicscyre, ⁊ multi alii seniores, ⁊ nobiles, quorum major pars jam dormiunt. Multi autem adhuc superstites sunt qui illos audierunt, ⁊ adhuc multi de tempore regis *Willelmi* idem testificantes. Abbas autem videns, sacramentum ⁊ probationem totam paratam esse, ⁊ nullo modo remanere si vellet recipere, accepto ab amicis consilio, episcopo demisit sacramentum, ⁊ totam querelam recognovit, ⁊ omnem rem sicut episcopus reclamaverat, ⁊ inde, concordiam se facturum cum episcopo, conventionem fecit. Et inde sunt legitimi testes apud nos, milites homines sancte Marie ⁊ episcopi qui hoc viderunt ⁊ audierunt, parati hoc probare per sacramentum ⁊ bellum, contra *Rannulfum* fratrem ejusdem *Walteri* abbatis, quem ibi viderunt, qui cum fratre suo tenebat illud placitum contra episcopum, si hanc conventionem negare voluerit, factam inter episcopum ⁊ abbatem. Habemus etiam sacri ordinis viros, sacerdotes ⁊ diaconos, paratos illud affirmare iudicio Dei. ¶ *Willelmus*, rex Anglorum, V. vicecomiti, ⁊ *Osberno* filio *Escrop*, ⁊ omnibus *Francis* ⁊ *Anglis* de *Wirecastrescire*, Salutem. Volo ⁊ precipio, ut episcopus *Wl.* ita pleniter habeat

habeat focam, ⁊ facam, ⁊ servitia, et omnes consuetudines, ad suum hundred ⁊ ad terras suas pertinentes, sicut melius habuit in tempore regis edwardi, ⁊ de terris, quas ipse diratiocinavit abbatem de eouesham de suo feudo tenere, scilicet. IIII^{or}. hidas ad benningurde, ⁊ domos in civitate, precipio, ut, si abbas illas vult habere, Fo. 38. b. sibi inde serviat, sicut alii sui feudati. Et de. xv. hidis de hantona, unde episcopus diratiocinavit focam, ⁊ geldum, ⁊ expeditionem, ⁊ cetera mea servitia ad suum hundred, ⁊ cirichescot, ⁊ sepulturam ad suam villam pertinere, precipio, ne nullus ei contra teneat, set sic habeat omnia de illis ad meum opus ⁊ suum, sicut coram Gosfrido episcopo, ⁊ coram vobis, secundum meum preceptum, testante vicecomitatu, diratiocinatum ⁊ juratum est, teste ipso Gosfrido episcopo, ⁊ R. de Ivereio.

Fol. 39. }

AD begabiriam pertinent. xxi. hibe. in begabiria et Abolingatune. xv. hibe. In beopudeslea. v. hide, & in etigkote. i. hida. Ad uuibriabune pertinent. xxx. hide. In eastuna sunt. x. hide. In nategnaphe. v. hide. In dothesuuella & petlesuurthe sunt. III. hide & dimidia. In albesuuella. II. hide. In foxkota. III. hide. In uulkota. i. hida. In koleburna. i. hida. In upkota. i. hida. & i. virgata. In comtuna. i. hida. & ad ecclesiam pertinet dimidia hida. Ad clitiam

pertinent. xxx. hide. Ad uuestbūriam pertinent. l. hide. xxxv. hidas in dominio habet episcopus, & milites sui habent. xv. hidas. In icenatune. v. hidas. In comtuna. v. hidas. In briscopef ftoke. v. hidas.

Cotton Library Ti- }
berius A. 13. fol. 39. }

Beagan byrig.

INTO GLEAƷECESTRE SCIRE.

✠ **I**N nomine Domini Ihesu. Terram quindecim cassatorum, juxta fluvium, cui nomen est cunuglae, ad metropolim huicciorum, id est, uuegrinancæstir, pertinentem, tertiam partem, hoc est, quinque cassatos, Ego uulfrid, episcopus diocesis huicciorum, viro non ignobili reverentissimo comiti, cui nomen est Lepa, propter veterem inter nos amicitiam, libentissime in possessionem donans concedo. Ita tamen, ut, post terminum dierum ejus, et filie sue, que vocatur beage, eadem agelli pars ad episcopalem sedem praefatae parochiae cum suis sumtis iterum reddatur. Propter firmitatem hujus conditionis;

✠ Ego æpelbaldu, rex Merciorum, signum sancte crucis inposui cum terminis.

Of cunuglan sulhƿopda onb long ƿrihtner bene on leppan cƿundlar. þæt on earƿ hleopan. 7 ƿpa on ƿupan beph. þonne þƿeƿer oƿer Ða bene on Ða alban sic æt lec;

✠ Ego pilƿriður episcopus consensi et subscripsi subinfertis.

✠ Ego

& redditibus Eccles. Wigorniensis.

85

✠ Ego æþelpn̄c subscripsi.

✠ Ego ælbneð consensi et subscripsi.

✠ Ego heapðbepht̄ consensi et subscripsi.

✠ Ego Leppa consentiendo subscribo.

Fol. 39. }

Eabbolbingtun. pultun. Benenberlea. Eseg.

✠ **I**N nomine omnipotentis Dei, et Domini nostri Ihesu Christi, qui vivit in secula, Amen; Ego bupgpebur, Deo auxiliante, omnium regnorum regnatore concedente, rex Mercensium mihi in elemosinam perpetuam, Fo. 39.b. largiendo hujus libertatis compositione et privilegium meo praeclaro pontifice et fidele amico alhuno, et ejus familiae in peogepna civitate, cum consilio et licentia pontorum procerum meorum, in hiis territoriis et locis hanc libertatem illis firmiter perdonabo et scribo.

Hoc est, bi cunelgan decem manentium. æt eabbalbing tune. 7 æt pultune. viii. cassatorum, æt beoponbes lea similiter. vi. cassatorum. 7 æt erege. v. manentium, ita ab omnibus servitutibus et tributalibus rebus, magnis vel modicis, regis vel principis, aut juniorum illorum, in perpetuum sint liberati has terras omni rei, nisi tantum quattuor causis, pontis, et arcis, et expeditione contra hostes, et singulare prae-tium contra alium, et ad poenam nihil foras resolvat, et illam terram trium manentium in beo-

beonet lege, in occidentale plaga sæbrine, etiam
 liberabo à pascua porcorum reis, quod nomi-
 namus ƿeanlerpe. Propter hujus libertatis tra-
 fic

ditione ille praenominatus episcopus mihi per-

donabat duas bradiolas aureas fabre ^{fic} factus,
 quas penfarent. XLV. mancufas. Si quis autem

benevola mente hujus libertatis ^{fic} donant et
 nostrae elemosine largitionem augere, vel ad-
 fic

iuuarū, aut servare voluerit, ordinetur, coro-
 netur, et benedicetur hic in praesenti et in fu-
 turo cum justis. Et qui in aliquo fraude vel
 disceptione per diabolicam gastrimoniam istam

Fo. 40. libertatem frangere aut minuere temptaverit;
 sciat, se cum rapacibus et peccatoribus esse con-
 junctum, et sine ullo honore in aeterna dam-
 pnatione cum diabulo dampnatum et fociis
 ejus, nisi hîc cum satisfactione emendaverit
 Deo et hominibus. Gesta est autem hujus li-
 bertatis donatum, anno Dominice Incarnatio-
 nis. DCCC.LV°. indictione. IIIª. in loco, qui vo-
 catur orpalberdun, quando fuerunt pagani in
 ppeocen retum.

✠ Ego bupgneb, rex Merciorum, hanc liber-
 tatem ^{fic} praescriptam mea manu consensi et
 subscripsi.

^{fic}
 ✠ Ego æþelƿið regina libertatem istam con-
 sensi.

✠ Ego

& redditibus Eccles. Wigorniensis.

87

- ✠ Ego cīoƿeð episcopus consensi et subscripsi.
- ✠ Ego alhhun episcopus consensi et subscripsi.
- ✠ Ego bephƿeð episcopus consensi et subscripsi.
- ✠ Ego cuðpulf episcopus consensi et subscripsi.
- ✠ Ego hunbepht dux. ✠ Ego mucel dux.
- ✠ Ego æpelheapð dux. ✠ Ego æpelpulf dux.
- ✠ Ego beopnoð dux. ✠ Ego omunð dux.
- ✠ Ego beopnoð dux. ✠ Ego bepnhað dux.
- ✠ Ego albbepht dux. ✠ Ego cīolmunð.
- ✠ Ego pepbepht dux. ✠ Ego balðneð.
- ✠ Ego eabgar. ✠ Ego mucel.
- ✠ Ego eabpulf ✠ Ego æpelpulf.
- ✠ Ego pepbepht. ✠ Ego balðneð.
- ✠ Ego albbepht. ✠ Ego æpelheapð.

Fol. B. 40. }

Eabboldingtun.

✠ **R**EGNANTE inperpetuum Domino nostro Ihesu Christo, cui non solum caelestia, sed etiam terrestria legibus aequitatis imperio gubernante, anno autem ejusdem Infic
carnationis humane. DCCC. nonagesima nona, indictione vero. II. Ego uuepessur, gratia Dei gratuita episcopus hpicciorum, terram quinque manentium, juxta cunelgnan, ubi noto vocabulo eabboldingtun vocitatur, dies duorum hominum uueppulfo presbitero, pro nostra antiqua sodalitate, et sua fidei amicitia atque oboedientia, donando concedo. Ea tamen conditione interposita, ut illi, qui hanc terram habeant, sint fideles

fideles et amici episcopo, et suam rectitudinem, quam cūperceat et raplyceat dici solet, et tobegan bypꝛ reddant. Facta est autem haec traditio, cum consensu et licentia totius familiae, que sita est in peogepna civitate, et omnes patres simul inponendo manus cum signaculo sanctae ^{fic} crucis at firmabant, quorum nomina hīc infra caraxata consistunt.

✠ Ego perppibur episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego cýnelm abbas et diaconus consensi.

✠ Ego perppid presbiter. ✠ Ego Ecꝛpid diaconus.

✠ Ego bephꝛmunb presbiter. ✠ Ego bephꝛelm.

✠ Ego eadmunb presbiter. ✠ Ego cýnað.

✠ Ego tıbbalb presbiter. ✠ Ego cýnelaꝛ.

Fol. 41. }

Beapmober lea 7 coleꝛbupna.

✠ ^{fic} SÆCUL'A namque lauentis tempore umbre fugientes velociter tranant, varie-

^{fic} que eventum status in cogitationes hominum ^{fic} conscendunt. ideo omnes firmas statutiones ^{fic} sic: debet esse, nostras.

noā litterarum serie confirmamus, ne posteris cadant ex memoria præcedentium decreta patrum Grecorum, ad hoc imbuti exemplis, qui, quod scire volunt, litteris tradunt, ne ex memoria

fic. corrige, labatur.

moria lavetur. Estque nobis necesse praemedi-
tandum in vagabundi temporibus seculi, quo-
modo ad aeternam felicitatem pervenire valea-
mus, quia cuncta, que videntur, fugitiva sunt
ad caduca, quae autem non videntur peren-
niter sunt manentia. Qua de re ego benebephtus
episcopus, ob honorem Dei ut reverentiam ho-
minum, donans donabo, cum consensu et testi-
monio totius venerabilis familiae in uuegepna
civitate, balthuno praesbitero, viro bono et
modesto, terram. vi. manentium æt beapimodes-
lea, ut habeat tam diu vivat, et post se uno he-
redi, cui vellet, tribuat; post diem autem illius
heredis, sine dissensione aliqua, haec terra ad
uuegepnensem iterum reddatur ecclesiam, inde
ante donata fuerat. In alio quoque loco. viii.
manentium, ubi solicoli suescunt appellare æt
collebyrnan, eodem balthuno similiter donantes

fic
donamus, ut hanc etiam terram possedeat, et,
postquam viam patrum incedat, duobus post
se heredibus, quibus vellet, relinquat: expleto

fic
autem cursu dierum illorum duorum hereduum,
haec quoque terra ad ante memoratam eccle-
siam reddatur. Sciantque omnes, qui hanc car-

fic
tulam recitaverunt, ut non ego solus neque
hanc donationem donavi, neque solus hoc de-
cretum confirmavi, sed simul universa congre-

sic

gatio mecum uegernensis ecclesiae, quia prefatus ille sacerdos balthun carus ac fidus amicus illae congregatione est, rectaeque illius ecclesiae ^{sic} alumnus. Pax augentibus et consentientibus huic decreto, minuentibus vero vel contradicentibus dispersio sit sempiterna, neque hinc stabilitas vitae neque in futuro requies. Hii sunt testes hujus donationis atque decreti.

✠ Ego benebepht episcopus, ad confirmationem sermonum istarum, signum sanctae crucis inpono.

✠ Ego pigbepht presbiter. ✠ Ego heahferð ^{sic} diaconus.

✠ Ego eanpald presbiter. ✠ Ego ceoppa diaconus.

✠ Ego aldbepht presbiter. ✠ Ego pynhelm diaconus.

✠ Ego haðopald presbiter. ✠ Ego bica ^{sic} dic.

✠ Ego tophtpald presbiter. ✠ Ego tiba clericus.

✠ Ego jelheapð presbiter. ✠ Ego pulfheapð clericus.

✠ Ego tophtrpð presbiter. ✠ Ego pighelm.

✠ Ego hepppð presbiter. ✠ Ego pleipð.

✠ Ego heahferð presbiter. ✠ Ego haðopald.

Fol. 42. }

Duc tun 7 Eseg.

✠ **C**UNCTA regalia sceptris recto iustoque moderamine jugiter gubernante pio salvatore hominum, Ego ofra, Dei praedestinatione, rex Anglorum, seniorum meorum magisterio edoctus et exemplo roboratus, ut ex per-

^{fic}
percepto mundanis regni dominio qualemcum-
que partem, quamvis minus dignam, pro abso-
lutione meorum peccaminum, et pro redem-
ptione animae meae, in usus ecclesiasticae libe-
ralitatis subrogarem. Ideoque nunc terram. v.
manentium, hoc est, vicum qui nuncupatur æt
ductune, et. v. æt ærīg, pro aeterna salute meae
animae quandoque in futuro dante Deo ad mo-
nasterium Sancte Mariae, vocabulo peogerna ce-
astre, in jus ruris ecclesiastici libentissime per-
donans concedo. Sunt haec termini ruris il-
lius.

Ænert of pinter bupnan into mægþan pýllan. of
mægþan pýllan on puttan cpundell of puttan cpun-
delle on bpadanbeoph. of bpadan beorge on þone
ellen rtub. of þam ellen rtubbe on þone yfremertan
hangnan. þuph yfremerta hangnan on hrippeg. of
hrippege adune to ðæpe dene and lang þæpe dene to
ægan rtane. of ægan rtane on mæppege. and lang
mæppeger on pumepe. of pumepe on bedepillan. of
bebe pellan ruðrihte on pinterþupnan.

Condonantium vero et consentientium signa
hic infra et nomina sub testimonio majore
perscripta notabo.

Fo 42.b.

✠ Ego ofra rex hanc meam munificentiam
signo crucis munio.

✠ Ego eabberhtur episcopus. ✠ Ego biepa
episcopus.

✠ Ego berhtun episcopus. ✠ Ego albbepht
episcopus.

M 2

✠ Ego

Hemingi Liber de terris

✠ Ego permund episcopus. ✠ Ego botpine abbas.

✠ Ego ceolpulf episcopus. ✠ Signum manus eatam presbiteri.

✠ Ego cubb abbas. ✠ Signum manus bephēpalbi.

Fol.B.42. }

ƿubu ceastep.

✠ **I**N nomine Sancte Trinitatis. Ait enim apostolus, *nihil intulimus in hunc mundum, verum nec auferre quid possimus.* et beatus Job dixit, *nudus egressus sum ex utero matris, et nudus*

fic; corrige, iterum.

revertar in terram. Qua propter eo æthilbalbur, rex australium Anglorum, brevitatem hujus vite consideravi: et quod cum his caducis mercanda esse aeterna polorum regna, rogatus à venerabili episcopo pilpīðo, terram trium cassatorum ruris silvatici, in loco, qui vetusto vocabulo nuncupatur uubucaertop, ad ecclesiam beati

fic

Petri apostolorum principis, in peoƿerna civitate, in jus proprium libentissime concedens possidendum donabo, his terminibus institutis. In borea roddan beopƿ. In oriente ƿinececumb. In austrum ƿengeð leaƿ 7 heapðanleaƿ. minor totus uubancumb. In ceopler leage. In occidentale hælbunƿ. heafoc cumb. palhpeƿ. In aquilone ƿemyð leaƿ.

✠ Ego æþelbalbur, rex Merciorum, signum Sancte crucis Christi inposui. ✠ Ego pilpīð praefectus. ✠ Ego

✠ Ego obba.	✠ Ego æþelpic.
✠ Ego heapðberht.	✠ Ego pilfpið episcopus.
✠ Ego riðbeð.	✠ Ego cuðneð abbas.
✠ Ego iebe abbas.	✠ Ego æþelpað abbas.

Fol. 43. }

ƿudu cēaster.

✠ **R**ixendum uſſum ðrihtene ðem helenban
 cripte eftre þon þe aȝan ƿar ehta hund ƿin-
 tra 7 riȝ 7 hund niȝontig eftre hiȝ acenneðnerre. 7 þȝ
 feoƿer teoþan ȝe bonn ȝer. þa ðȝ ȝere ȝebeon æþel-
 neð alðerþman alle meȝcna ƿeotan to romne to ȝleape
 ceartne biȝcopaȝ 7 alðerþmen 7 alle hiȝ ðuȝuðe 7
 ðæt ðȝðe be ælfeðer cȝningeȝ ȝeritnerre 7 leafe.
 7 heo þa þær ſmeaðan hu heo nȝhtlicarð heora þe-
 oðſcipe aȝþer ȝeƿon ȝode ȝeƿon ƿeolde ȝehealðan
 mehton. 7 ec moniȝe men nȝhtan ȝe ȝoð cunðna
 haða ȝe ƿeolde cunðna. ȝe on lonðum ȝe on mǝ þaȝa
 þinga þe heo on ƿor halðne ƿeȝan. Ða cȝððe ƿeȝ-
 ƿeȝð biȝcop þam ƿeotum þ̅ him ƿæne ƿorðneð eall
 þæt ƿuð. lonð onȝeneafað þe to ƿuð ceartne be-
 lomþ. þ̅ æþelbalð cȝning ȝe ſalðe to ƿeoȝeȝna cea-
 rtne him to ecne æl meȝȝan ƿilfeȝðe biȝcope to
 mæȝtlonðe. 7 to ƿuð lonðe. 7 þ̅ ſaðe þæt hit ƿæne
 ſum ȝenumen to biȝ lege. ſum to æſenunȝum ſum
 to ſconþan ſtane ſum to þorðnȝȝ þeȝ þe heȝenðe.
 þa cƿæðan alle þa ƿeotan þ̅ mon uðe þæne cȝcon Fo. 43. B.
 nȝhter ſpa ƿel ſpa oðerre. 7 ða ſona ƿar eðelpalð þær
 ƿorðeȝ þ̅ he no þeȝ nihter ƿið ſacan ƿolðe 7 ſaðe þæt
 alðberht 7 alhhun biȝcop ƿæȝon æȝ ȝmb þ̅ ilce. 7
 cƿeð þæt he ælcne cȝcan áá hiȝ ðæla nȝhter uðe. 7
 hit þa ſƿiþe mildelice aȝeaf þam biȝcope 7 heht hiȝ
 ȝeneat ecȝlaȝ hatte ȝiðan mið ceartre ſetna ƿƿe-
 oȝte

orte pulfhun hatte. 7 he hine þa ge læbbe all ða
 gemæru rpa he him of þam alban bocum ræbbe hu
 hit ær æþelbalb cýnning gemæruþe 7 gerald. Ða
 rilnebe æþelpalþ rpa þeh to ðam biſcope 7 to ðam
 higen þæt heo him milde mode aleyðan þæt he hī
 moſte brucan ða hpile ðe he pæpe 7 heo alhmund
 hī runu. 7 heo hit polbon habban on hī læne 7 hina
 7 he næpe ne heopa noþðer hine beþearian polbe
 þæpe mærtnebbene þe he him aleyð hæfde on longan
 hrýcge þam tidum þe hine god him ralde. Onð he
 þa æþelpalþ þæt porþ ge cƿæð þæt hit áa hæfde
 ofen goder ert þe hit hæfde butan þæpe cirpan hla
 forþe þe he hit to agear butan alhmunde. 7 þæt
 þonne on ða gepan þe he heolde þa ilcan fpeonþ neð
 bene þe he heold rið ðone biſcop. gif hit þonne ge
 berie þæt alhmund rpa þa fpeonþ nebbene halðan nolde
 Fo. 44. oððe hine mon ofen rihte þæt he ne moſte lonðer
 pýrðe beon. oððe ðriðða penð gif him ær hī ende
 ge relde þæt þonne þæpe cirpan hlaforþ fenge to
 hī lonðe rpa hit mepcna peotan on þam gemote ge
 nahtan 7 him ða bec riððan ðær lonðer 7 ðiſ pær
 gedon on æþelneðer gepitnerre alðermonner. 7 on
 æþelræbe. 7 æþulfer alðermonner 7 æþelſenðer al
 ðermonner 7 alhhelmer alðermonner 7 eadnoðer 7
 ælſneðer 7 penſenðer 7 æþelpalðer mæſſe ppeortet
 7 hī agenra maga æþelſtanet 7 æþelhuner 7 ec alh
 mundeſ hī agener runa.

7 ðurſe cearteſ retna ppeort hit ge rað. 7 ſe
 æðelpalðer ge neat mid hine. æport on gemýð lege.
 7 þanon on roððan beorð rilſne. þanon on rmeceþumb.
 þanon on ſenget lege. þanon on heapðan lege. þæpe
 iſ oðer noma ðriðgan leg. ðæt rpa on ða læſſan
 nægler lege. 7 rpa to æþelſenðer lonðe þur him ge
 piſeþe

þrebe þe æðelpaðer mo þa gemæru rpa him þa alban
bec nýhtan 7 þrebon.

Fol. B. 44. }

Offra cing bocabe 7 gæf cpoppa-
þorn into þrecepte.

IN nomine omnipotentis Dei et Domini
nostri Ihesu Christi, qui vivit in secula.
Ego offra, Dei gratia concedente, rex Mercio-

rum, simulque nationum in circuitu, sciens certe,
quod cuncta, que humanis conspiciuntur optu-

tibus, transitoria esse, et, que conspici non
possunt, eterna fieri: et quod cum his transi-
toriiis eterna mercari possunt. Ideoque, pro
mea meorumque propinquorum perpetua ani-
me salute, dabo libenti animo ad episcopalem
sedem pigorcestrensis ecclesie, petitione venera-
bilis episcopi Tillherii, regalem vicum, croppon-
þorn nominatum, supra ripam fluminis, ab in-
colis aþene vocatum, antecessorum meorum
precepto positum, cum omnibus membris per
loca varia fundatis, et nominibus segregatis, ad
vicum eundem pertinentibus. Ad cpoppeþorne.

vii. manentes. ad neopepetune. i. æt elmlege. ii. æt
cpiðdesho. i. æt ceopletune. xiiii. æt heantune. xv.
æt benincpýrðe. x. Que in unum collecte sunt.

l. manentes. Insuper dedi ad predictam ec-
clesiam bibliothecam optimam, cum duabus ar-
millis ex auro purissimo fabricatis, conditione

i. Vide infra, fol. 142.

facta inter me et episcopum, ut memoria anime mee in predicta ecclesia sit in eternum. Facta est autem hujus telluris donatio ad plebanbuph, ubi episcopus tilhepe mihi meisque optimatibus dignum preparavit convivium. Eodem namque anno predictus episcopus ad bregantpope venit, et licentiam à me querivit, ut medietatem viculorum supra scriptorum, scilicet. xxv. manentes, parentibus suis tribuere posset. et ego, principum meorum consensu, petitioni episcopi ipsius consensi, eo tenore, ut, quisquis habuerit aliquem ex ipsis viculis, venerabili episcopo tilhepe, omnibusque suis successoribus servitium faciat, in vectigalibus, et expeditionibus, omnibusque aliis subjectionibus, qualescumque episcopus ipse sui que successores mihi meisque successoribus persolvere debuerint. Si vero aliquis ex ipsis hominibus deliquerit, vel de patria in exilium missus fuerit, vel alio aliquo modo de honore pulsus fuerit, terra ipsa, sine omni refragatione, antique ecclesie in pigpeceastpe restituatur. Precipientes quoque jubemus, et auctoritate summe et individue Trinitatis mandamus, ut nullus successorum nostrorum, quicumque fuerit, rex, dux, ^{hic} episcopus, comes, vicecomes, aut aliqua magna parva ve persona, hanc nostram donationem in nullo violare presumat. Si vero quis temerarius, vel avaritia diabolica seductus, huic nostre aucto-

auctoritati obviare, aut eam frangere vel minuere in aliquo, temptaverit, sciat, se separaturum anathematis vinculo ab omnium Sanctorum consortio, et cum angelis apostaticis infernali submersurum iudicio. Conscripta est autem hujus telluris donatio, atque supradicta consensio, à me atque meis principibus, quorum infra signa et nomina caraxantur, in loco celebri ad bnegantropde, Anno Incarnationis Dominice. DCC. LXXX. Indictione. III. regni mei Fo. 45. b. anno. XXIII. mense Septembri, die, quo passio thebaide legionis à fidelibus Dei famulis celebratur.

✠ Ego ofra, Dei dono, rex Mercensium, hanc meam donationem et consensionem signo Sancte crucis muniens confirmo.

✠ Ego kýneðpyþ, Dei gratia, regina huic donationi et consensioni regis consensi.

✠ Ego Iambertus, dopbernnensis archiepiscopus, consensi et subscripsi.

✠ Ego Gabbertus episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego ceotpulfus episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Tilhere episcopus consensi.

✠ Signum manus bradani principis.

✠ Signum manus bpiheþalor ducis.

✠ Signum manus gabbalor principis.

✠ Signum manus Gabbalor principis.

✠ Signum manus Esius principis.

✠ Signum manus humzhusyf principis.

Fol.B.45. }

AD ministerium ¹ cellarii pertinet firma que datur per annum. ¶ In ² septimanam recipiet. x. sextarios frumenti fannatos. 7. x. mittas brasii. 7. ii. sextarios pisarum. 7. viii. pondera caseorum. 7. iiii. sextarios avenæ ad prebendam. 7. i. marcam argenti in coquinam. 7 ad servientes sexcentos panes de grossa annonæ. 7 in festivitate Sancti Martini dabunt firmarii. ^{fic} Lii. porcos, ^{fic} 3 valentes totidem horas, ad occidendum, vel totidem horas. ¶ In nativitate Domini dabitur de unaquaque villa, que firmam dat. 1. sextarius frumenti. 1. sextarius brasii. 1. sextarius avenæ, 7. xvii. denarii, ii. auce. v. galline, cc. ova, 7. i. denarius ad butirum. In pascha similiter, 7 contra. ii. aucas. i. agnus. In assumptione 7 in natali Sancte Marie, sicut in natali Domini, fiet. ¶ In Quadragesima pro caseo dabitur omni ebdomade. i. sextarius mellis. ¶ Ad pisces emendos in Quadragesima, de unaquaque hida villanorum dabuntur. xii. denarii, 7 pro conductu. iiii. denarii. ¶ Ad lac in coquinam, 7 ad pabula equorum hospitem, Tidbertun, Lippard, 7 Herdere-

1. *Cellarii Mon. Angl. Vol. I. p. 136. ubi hæc (ad cellarii ministerium spectantia) etiam existant.* 2. *Septimana M. A.* 3. *Valentes M. A.*

vica. ¶ Ad vasa ⁊ utensilia officinarum, man-
fure et domus quas possidemus in civitate. ¶ Ad
ligna emenda Hinewica major ⁊ minor, ⁊ Wan-
tesford, ⁊ Wrbenhala, ⁊ de prepositis qui fir-
mant in ¹ festivitate Sancti Martini. xii. solidi.
⁊ in tertia ebdomade Paschæ similiter. xii. so-
lidi, ⁊ de supra dicta marca argenti omni ebdom-
made. iiii. denarii. ¶ De Cliva, ⁊ Hallega, ⁊
Grimelega, ⁊ Fepsintun, ² septia pars ³ decuma-
tionis. ¶ De Grimelega, ⁊ Hallega, ⁊ Brade-
was, ligna. iiii. ³ navigiorum ad fervientes in
aula, in natali Domini. ¶ De Grimelega ⁊
Bradewas. c. discos in natali Domini, ⁊ in ⁴ fe-
stivitate Sancte Marie similiter. ¶ De Stoca ⁊
Wlfard due vacce pingues ad occidendum in
⁵ festivitate Sancte Marie. ¶ Ad karitatem
fratrum. De duodecim villis, que firmant, sci-
licet Linderugga, Neweham, Bradewas, Grime-
lega, Croppetorn, Vuerabire, Tetintun, Scep-
wast, Blachewelle, Segesbere, Cliva, Alveston,
dantur. xii. sextarii mellis. De Wlfwarde. ii.
De Horselega. ii. De Dunhamstude. iiii. De
Stoctune i. De dimidia hida de Scepwast. i.
sextarius mellis, ⁊ de supra dicta marca argenti
omni ebdomade. iiii. denarii. ¶ Et molendi-
num ad Salewarpam. Et, ex dono domini Sam-
sonis episcopi, ⁊ domini Teowaldi episcopi,
⁶ decimatur vini ² septia pars de Flabeberia, Rip-

1. Festum M. A. 2. Decimationis M. A. 3. Navigiis M. A.
4. Festo M. A. 5. Festum M. A. 6. Decimatio vini, ³ tertia M. A.
N 2 pelega,

Hemingi Liber de terris

pelega, Saltemare. ¶ Et sunt ad ¹ ministerium. v. piscarie ⁊ dimidia, scilicet ² Atsieswera, quam dedit nobis Walterus Puhere, secunda Scadewella, tertia apud Hallega, quarta apud Bevereburna, quinta apud Bevereie, dimidia apud Grimelega. ¶ De molendinis de cliva. xl. sticcae anguillarum. De Herforte. xxx. De Cropethorne. xxx. De Salewarpa. xxx. ¶ Ex dono Domini Teolwaldi episcopi. xx. solidi in Pentecoste ex processione ad caritatem fratrum.

Fol. 47. }

³ Decretum Synodale Beornuulfii regis et aliorum de Westburie anno Domini 824.

✠ **R**EGNANTE in perpetuum Domino nostro Ihesu Christo, qui mundi ⁴ monarchia sua semper virtute gubernat in aeternum. Anno vero ab Incarnatione Domini nostri Ihesu Christi. DCCC. xxiiii^o. &c. **End.**
✠ Lȳnemunb diac. ✠ dȳnne diac.

1. *Ministros* M.A. 2. *Et sieswera* M.A. 3. Habemus item in Cod. Nero E. i. fol. 102. ubi sic inscribitur: Boc to perȳ bȳnig. 4. *Monarchiam* Mon. Angl. Vol I. p. 125. uti etiam in Cod. Nero.

Fol. 48. } ¹ Vestbuph 7 heanbuph.

✠ **I**N nomine Domini nostri Ihesu² Christi.
Ego ofra trado illam terram æt pestbýpiz,
cum omnibus ad se rite pertinentibus, id est, Fo. 48. b.
sexaginta manentium. et in alio loco æt heanbý-
piz. xx. manentium to peogenna cestre, pro re-
medio anime meae ac parentum meorum, post
obitum meum et filii mei egypti³ et eadem
libertatis ditione in omnibus⁴ rebus jure per-
manendam, qua eam ante æpelbalbur rex avo
meo eanulfo conscripserat, id est, ut sit⁵ libra
tam in terrarum donatione, ⁶ seu in omnibus
causis⁷ parvis vel magnis inconcussa⁸ perma-
neat

usque in seculum tam diu fides Christiana
apud Anglos in Brittannia maneat. ⁹ Soluta sit
ab omni vi regum et principum et subditorum
ipsorum, in summo Dei nomine precipimus,

preter his vectigalibus, hoc est, ðær garoler æt
pestbýpiz tpa tunnan fulle hlutpær aloð. 7 cumb
fulne liðer aloð 7 cumb fulne peliscer aloð 7 vii.
hniðhu 7 six peðepar. 7. xl. cyra. 7. vi. lang ðepo 7

1. Habetur quoque apud Cod. Nero E. I. fol. b. 102. ubi sic
inscribitur: To Vest býpiz 7 to heanbýpiz. Exhibet item
Monast. Angl. Vol. I. p. 125. sed ex Annalib. Wigorn. pa-
riter atque Chartulario nostro. 2. Christi, qui cuncta regit se-
cula. Ego N. 3. Deest N. 4. Rebus possidendam, qua N.
5. Libera N. 6. Et N. 7. Modicis et magnis N. 8. Per-
maneant quam diu fides N. 9. Desunt in N. usque ad Hoc ita-
que &c.

þæt itig ombra puer conner feoþen ambpu meolper,
ad regalem vicum." Hoc itaque, cum ¹ consensu
et ² consilio pontificum et senatorum ³ meo-
rum, ⁴ firma foedere + dejudicaverunt. Nulla
regalis vel principalis aut aliqua secularis digni-
tas de nostra hereditate plus his in modico vel
in magno appetendo, per vim aut petitionem
aliquid ⁵ exigerit, absque hoc tantum quid hæc
presens cartula continet.

✠ Ego offra gratia Dei rex hoc regi singu-
lis annis statum censum manus meae
proprie signo confirmo.

✠ Ego ecgrefð, ejusdem regis filius, consensi
et subscripsi.

✠ Ego æpelheapð archiepiscopus consensi et
subscripsi.

✠ Ego heaðoneð episcopus consensi et sub-
scripsi.

✠ Ego uuuona episcopus consensi et supecripsi.

Fo. 49. ✠ ⁶ Signum brordani patricii. ✠ Signum
beonnan abbatis.

✠ Signum alhmundi abbatis. ✠ Signum
pigmundi abbatis.

✠ Signum forðneð abbatis. ✠ Signum byn-
na principis.

✠ Signum erne ducis. ✠ Signum æðelmund
ducis.

1. Desunt N. 2. Deest N. 3. Firmo N. 4. Judicavi, ut
nulla secularis dignitas N. 5. Exigat. Hi sunt testes. + Ego
offra, rex Anglorum, hanc donationem confirmo. Ego N. 6. Ego
þpoppdan princeps N.

& redditibus Eccles. Wigorniensis. 103

✠ Signum alhmund ducis. ✠ Signum pīg-
bepht ducis.

✠ Signum pīgcan ducis. ✠ Signum eadgar
ducis.

✠ Signum alhmund ducis.

Fol. 49. } Carta Æthelrici de pest buph 7 p̄toc.

Anno 804.

✠ ^{fic}IN nomine Domini Dei summi ⁊ rex re-
gum, qui in altis habitat et prospicit om-
nia celestia et terrestria. Anno ab Incarnatione
Christi. DCCC°.IIII°. Indictione. XII°. Ego æþelpīc,
filius æðelmundī, &c. **END.** ✠ Ego aloþeo dux
consensi et subscripsi.

Fol. 50. }

870c.

✠ **S**AECULI namque labentis tempora, sicut
umbræ fugientes, sic velociter tranant,
varieque eventuum status in cogitationes ho-
minum conscendunt. ^{fic}Ideo omnes firmas statu-
tiones nostras litterarum serie confirmamus, ne
posteris cadant ex memoria precedentium de-
creta patrum Grecorum talibus exemplis sta-
tuta sunt, qui, quod scire volunt, litteris tra-
dunt, ne ex memoria labetur, estque nobis ne-
cesse premeditandum in fugabundis tempori-
bus saeculi, quomodo ad aeternam felicitatem

Fol. 50.b.

1. Habemus etiam in Cod. Nero E. 1. fol. b. 102. 2. Regis
Mon. Angl. Vol. I. p. 127.

per-

pervenire valeamus. quia cuncta que videntur
fugitiva sunt et caduca, que autem non viden-
tur perhenniter sunt manentia. for þære pisan
ic æðelræd eldop man in brýrðendre godes gere ge
pelgob 7 ge plenced mid sume dæle menra rice for
godes lufan 7 for alésnezza minra gýlta 7 synna
7 for benum abbodes 7 ðære heo rædene æt berplea
7 eac for ealre merce ic heo ge fpeoge ecelice ðær
garoler ðe hio nu get to cýninges handa ageofan
sceolan of ðam dæle þe þær ungerfeod to lafe pær
ðære cýninges feorwe ge on hlutrum alað. ge on
beore ge on hunige. ge hrýppum. ge on spýnum.
ge on sceapum. And þæt ic dyde for hiora godcun-
dræ gebedredenne 7 for þan eac þe hio me hiora
landes sumne dæl in ece ærfeperðnesse to for leor-
tan þ 1r æt stoce tpele hida 7 ðritig mancusa gol-
des hio sealðan eac me. 7 þ ic þ mýnster fram ægh-
pelcum garolum ge fpeoge þe to þiobe hlaforde
behwpeð litley oððe micler cuder ge uncuder bu-
tan angilde prð oþrum 7 fæsten gereþice 7 fýrð
roene 7 brýcg gereorwe 7 þ ic do mid ælfreder cý-
ninges leafe. 7 ge ritnsse. 7 mid ealra mýrcna pi-
tena god cundra hada 7 worold cundra. And nu æft

þ ilce land æt stoce þ 1r tpele hida ic felle cýnulfre
ceoluhter suna. in ðreora manna dæg for fýr trigum
mancera. clanes goldes æghpeker þinger to fpeon
ge prð cýning. ge prð ealðor man. ge prð gerefan
æghpeker þeo domes lýtles 7 micler butan fýrð
roene 7 fæsten ge worce. 7 brýcg gereorwe. 7 an
gýlde prð oðru 7 noht ut worce. Ond þe beodað
þ nænig mon on ceoluhre ge sib oððe fremde hit

ge nearige in ænigum þingum þa hpyle ðe he lýfe.
 for ðon þe he hit ge earnode æt mepcna hlaforðum
 mid rihtre eadmodnysse. On ð nu þe beodað in go-
 ðer almihtiger naman þ ðer bufan cpebena fpeo-
 ðom þær mynstres æt bericlea 7 eac sio georū þær
 landes þe pe cýnulfe rýllað in ðneopa manna un be-
 nearfoð ðorh punige on ecnesse. on þar gepað þ
 æfter cýnepulfer 7 hir eise perða trega þæt tpele
 his land æt stoce butan ælcum riðen cride sio age-
 fen to rigorna cestne þam birceop rtole for æðel-
 ped ealðor mon 7 nor ealle merce him to ecne æl-
 mesfan. Eac pe biðað 7 alsiað in naman ðære hal-
 gan þrinerre þ gif hpelc mon sio þ he mid ýfle pyllan
 oht ðær 1 abpetan pylle ðe on ðisse captan appiten
 is pite he þonne þ hé hit ðe ofer goðer est 7 ofer
 ealra his haligra 7 eac ofer monna goð cunðra haða
 7 popold cunðra elces ðæra þe ænig riht ge þen-
 cean cunne oððe pylle 7 he hit gebete beforan þam
 heah 2 recle ðær ecean ðeman butan he hit ær mid
 rihtre bote gebetan pille goðe 7 monnum. Acta est
 autem hujus donationis munificentia anno Do-
 minice Incarnationis. DCCC. LXXXIII. Indict. au-
 tem. 1. his testibus consentientibus et subscri-
 bentibus, quorum hîc infra nomina notescunt.
 ✠ Ego ælfræd rex hujus traditionis munificen-
 tiam signo sancte crucis adfirmo. ✠ Ego æþelred
 dux hanc meam donationem ^{fic} signo sancte cru-
 cis inpono.

✠ Ego pulfræd episcopus consensi. ✠ Ego
 perfræd episcopus consensi.

1. L. abpetan. 2. L. recle.

Hemingi Liber de terris

✠ Ego ðeoplaſ episcopuſ conſenſi. ✠ Ego æðelſepð dux conſenſi.

✠ Ego eapðpulſ conſenſi et ſubſcripſi. ✠ Ego æðelpold dux conſenſi.

✠ Ego eabnoð conſenſi et ſubſcripſi. ✠ Ego ælſpeð conſenſi et ſubſcripſi.

✠ Ego æðelhun abbaſ conſenſi et ſubſcripſi. ✠ piſheapð preſbiter.

✠ piſghelm. ✠ luda. ✠ piſſepð. ✠ Ecſhun. ✠ Acha.

Terra autem iſta hiis circumcingitur terminibus. æperſ of hærl pellan in hærl ðene þonne of hærl ðene on palðer pellan of palðer pellan on ſpeopder ſtan of ſpeopder ſtane in eop cumb of eop cumbe in æfene ſtream of æfene ſtream eſt up þ in hpiçg leage þon of hpiçg leage þ on pen pau of penpau þæt in ſæſerne ſtream of hærl pellan eſt þ in leað ge ðeſ of leað geðeſ on mýle pul of mýlen pulle in æfene ſtream.

Fol. B. 51. }

Huntena tune.

✠ **I**N nomine Domini noſtri Iheſu Chriſti, mundi ſalvatoris. *Nihil intulimus in hunc mundum, verum nec auferre quid poſſumus.* Idcirco terrenis et caducis cæleſtis patriæ premia mercanda ſunt. Qua de re ego alþpeð, cum conſenſu et licentia ofſan, regis Merciorum, et uhtpeð geþmani mei, pro redemptione anime meae, et pro ſpe ſalutis æterne, terram trium caſſatorum, in loco, qui dicitur huntena tun, cum

cum omnibus sibi adjacentibus rebus et rectis
hiis omnibus in silvis in campo, beornheapdo
comite meo, digno pretio insuper ab eo susce-
pto, in jus proprium libenter pro Domino lar-
gitus sum. Si autem (quod absit) quis, avari-
tiae spiritu infectus, hanc donationem, quam
cum conscientia et permissu offrani, regis Mer-
ciorum, et uhtpebi fratris mei, minuere tem-
ptaverit, ponet Deus partem ejus cum Juda,
infideli traditore. Si autem quis, benevolo a-
nimo instinctus, augere voluerit, augeat Deus
partem illius in paradiso, cum fideli latrono,
qui meruit audire, *Hodie mecum eris in paradiso.*
Signa autem et nomen consentientibus et con-
scribentibus hinc infra adnotabo.

✠ Ego offrā, Dei gratia rex Merciorum, hanc
donationem consentiendo describo.

✠ Ego milpeb episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego uhtpeb consensi. ✠ Ego eabba con-
sensi et subscripsi.

✠ Ego alþpeb hanc meam donationem con-
firmando subscripsi.

✠ Ego brorda consensi. ✠ bephtpab. ✠ Til-
hepe abbas. ✠ Cusa. ✠ hunta. ✠ bpoga. ✠ he- Fol. 52.
abba. ✠ Cec. ✠ æðelmund. ✠ Eabgar.

Fol. 52. }

Huntena tun.

✠ **I**N nomine Domini nostri, Ego ecgfridus,
Deo donante rex Merciorum, æðelmundo,
meo fideli principe hanc prenominatam terram
fic. tres cassatos, id est, huntena tun et iam libe-
raliter illi omni rei et firmiter ad habendum
concedo, pro ereptione peccaminum meorum
et salute anime meae. Ac, sicut antea alþred et
uhtred, subreguli huiciorum, beopheard con-
cesserunt, sic iterum plene conscribimus illi,
cum omnibus utilitatibus que ad illius agricul-
tura rite pertinet. Et hoc gestum est in celebre
monasterio, quod Saxonice nominatur æt baðun.
Et hii testes adfuissent, quorum hinc nomina et
signa tenentur.

✠ Ego ecgfridus, rex Merciorum, hanc meam

1. Habetur quoque in Cod. Nero 1. fol. 52. tanta tamen cum discrepantia, ut inde integram hanc chartam describere visum sit. Scilicet his verbis: *Seculi namque labentis tempora, sicut umbre fugientes, sic velociter tranant, varieque eventuum status in cogitationes hominum conscendunt. Qua propter ego ecgfridus, rex Merciorum, concedo meo fideli principi. III. cassatos æt huntena tun æðelmundo, liberaliter ad possidendum, pro ereptione peccaminum meorum, sicut antea uhtred et alþred beopnaro concesserunt. Et hoc gestum est in celebri vico, qui Saxonice vocatur æt baðum. His testibus consentientibus. + Ego ecgfridus rex hanc meam donationem confirmavi. + Ego bpihticus rex. + Ego æðelhæpbus archiepiscopus. + Ego heaðoneb episcopus. + Ego eadulf electus. + Ego forðred abbas. + Ego bponba princeps. + Ego æðelmund. + Ego EADGAR.*

ele-

elemosinam signo crucis Christi confirmabo.

✠ Ego berht̃ric, rex Occidentalium Saxo-
num, signo crucis Christi munio.

✠ Ego æðelheap̃ archiepiscopus configno et
subscribo.

✠ Ego heaðopeb̃ episcopus consensi & sub-
scripsi.

✠ Ego eadwulf̃ electus consensi et subscripsi.

✠ Ego forðpeb̃ abbas consensi.

✠ brorba. ✠ æðelmund. ✠ eadgar.

Fol. 52. }

ƿest̃ buph.

✠ **I**N nomine summi tonantis, qui est bene-
dictus in saecula, Regibus potentibus, et
hujus saeculi divitibus, cum fallacibus istius

fic

lugubri mundi substantiis, quae omnia sicut
umbra evanescunt, aeternae vite premia mer-
canda sunt. Qua propter ego ofra rex à rege
regum constitutus, Terram. LV. cassatorum in
provincia huiciorum, ubi nominatur ƿest̃ bupg,
prope flumen, qui dicitur Aven, Æðelmundo,
fidei meo ministro, pro ereptione animae meae,
in libertatem perpetuam, sub hac condicione
libens concedo. Ita ut ab omni tributo, parvo Fo. 52. B.
vel majore, pupicalium rerum, et à cunctis
operibus vel regis vel principis sit imperpetuum
libera, preter expeditionalibus causis et pontium fic
structionum et arcium munimentum, quod omni
populo

Hemingi Liber de terris

populo necesse est agere, atque ab eo opere
 nullum excusatum esse. Scripta est autem
 haec libertatis cartula ab universo concilio sy-
 nodali in loco ^{fic}celeberimo, que nuncupatur
 clofer hoar. Quorum signa et nomina infra te-
 nentur.

✠ Ego orra rex Dei dono propriam dona-
 tionis libertatem signo sancte crucis confirmo.

✠ Ego ecgrefð, filius regis, consensi.

✠ Signum hýgebephtī archiepiscopi. ✠ Si-
 gnum ceolulfi episcopi.

✠ Signum æðelheapðī archiepiscopi. ✠ Si-
 gnum heaðonebī episcopi.

✠ Signum unuuona episcopi. ✠ Signum
 cýnebephtī episcopi.

✠ Signum ðeneþepðī episcopi. ✠ Signum
 ceolmundi episcopi.

✠ Signum coenpalh episcopi. ✠ Signum þep-
 mundi episcopi.

✠ Signum alheapðī episcopi. ✠ Signum alh-
 mundi abbatis.

✠ Signum beonna abbatis. ✠ Signum uuig-
 mundi abbatis.

Fol.B. 52. }

Dean buph.

✠ **I**N nomine Domini Ihesu. Spe enim salvi
 facti sumus. Spes autem que videtur non
 est spes. et que non videmus per patientiam
 ex-

expectamus, quia aeterna sunt. &c. **End.** Ego
eabbalo prefectus et princeps offe regis con-
fensi.

Fol. 53.

}

Aur̃tan.

* **V**ARIANTE jam temporum statu, et
presentis erumne termino propemo-
dum adpropinquante, plurima nos, que olim
euangelicum paradigma predixit, presentialiter
impleta fore cognoscimus. Promens inter ce-
tera ita prenuntiavit. *Surget gens contra gentem,
et regnum adversus regnum,* quod presentialiter
impletum nos, ut ita dicam, esse in nobis ex-
perti sumus. Que cum ita se res habeat, ne-
cessarium cuique fidelium fore videtur, quo in
futuro sibi persistentem prevideat mansionem.
Unde ego æþelstanus, regnum totius Albionis,
Deo auctore, dispensans, compunctus, quandam
terre particulam in loco, qui ab indigenis æt
austan nuncupatur vocabulo, ad ecclesiam beate
Dei genetricis Marie, que est in p̃gona civi-
tate sita, ad piscium videlicet utilitatem capi-
endorum, animo concedo benivolo. Constabat
enim jam ante predictum rus pertinens ad ean-
dem basilicam. sed ut firmior esset stabilitas
ejus, rogante me episcopo ejusdem ecclesie,
coenpabo scilicet vocabulo, testibus probabilibus

Fo. 53.b.

1. *Que pro quia* in Mon. Angl. Vol. I. p. 123. Quin &
fragmentum hujus Chartæ habemus in Cod. Nero E. 1. fol.
B. 102.

consentientibus, haec caraxata cartula constat. Benevolentibus autem, et augmentibus meam donationem et libertatem, augeatur vita illorum hîc et imperpetuum; qui vero minuere temptaverint, tradentur in manus gladii, et cum Juda proditore inperpetuum damnentur, nisi hîc satisfactione poenituerint digna. His terminis circumcincta predicta terra esse videtur. Ðis rindon þa land gemæro to austan ærest of sæfepn 7 rpa forð betatan gnafer pupt pale. 7 þonn rpa forð þ hit sticað on miclan cumb. 7 of miclan cumbe þ hit sticað on litlan cumb. 7 of litlan cumbe þ on 1rþuplanger dîc 7 of 1rþuplanger dîc þ on mæ'r dîc. 7 of mæ'r dîc. þ on ealban dîc. 7 of ealban dîc. þ on braban brîcge. 7 of braban brîcge þ on holan pyl. 7 of holan pylle, on pincan hammer dîc. 7 of pincan hammer dîc innan miclan pyl. 7 of miclan pylle þ æft on sæfepne. Scripta est haec cartula anno Dominice Incarnationis DCCCC. XXVIII. ac sexto regni æpelstani regis, Christo Ihesu gubernante, renovando in melius cum senatorum signaculo confirmavit.

✠ æpelstan rex, sceptris fretus regalibus, hanc cartam signavit cum manibus.

✠ Fulhelm archiepiscopus cum ceteris prefulibus. ✠ ælfrino. þeodredo. frýðestano. Sige-helmo. pýnsigio. beornheho. eadgaro. ælfheho. obano. consignavit.

✠ Osferð comes, cum ducibus ac ceteris optimatibus. ælfraldo. pulfrsigio. guðrumo. urmo. æpelstano. obbano. pulfhelmo. pulfgaro. eadrico. ælfhego.

r. Sic MS. nostr.

& redditibus Eccles. Wigorniensis. 113

hego. rigepebo. ælƿpalbo. buhppebo. eadmunbo. Fo. 54.
 ælƿepio. ælƿpico. hunlafo. consignavit. ƿodepaƿo
 quoque archipresul, cum Eboracensis suffraga-
 neis æscbeƿhto. ƿigpebo. eapnulfō. columbano. con-
 signavit.

Fol. 54. }

Auſtan.

✠ **O**MNIS itaque hujus vite prosperitas,
 Deo miserante, existit, etiam et fu-
 ture vite beatitudo eo largiente perveniet.
 Contigit autem, in diebus orſani regis Mer-
 ciorum, quod bynna, comes regis, sustulit sine
 recte hanc terram æt auſtan. v. manentes, quod
 æðelbalð rex ante liberavit, et hoc recte perti-
 nebat ad sedem episcopalem in ƿegƿin civitate.
 Tunc fuit synodus in loco, qui dicitur cloſer hoaf,
 anno incarnatione Christi. dcc. xc°. iiii. regni
 orſani. xxxvii°. anno. Tunc episcopus heaðope-
 bur, cum conscientia totius synodalis concilii,
 referebat, et fiducialiter incunctanteq; confir-
 mavit, cum testimonio scripturarum illarum,
 quas æðelbalð rex ante in æternam libertatem
 suis processoribus prescripsit. Et tunc rex, cum
 omni consilio sancti concilii consentiebat, quod
 episcopus prefatus salva manu accipiebat in
 fic
 contenditum suam propriam prenominatam
 terram, et hoc cum confirmatione sancte crucis
 Christi omnes munierunt, ut firma et infracta
 permaneat in ævum.

✠ Ego ofra, rex Merciorum, signo sancte crucis confirmavi.

✠ Ego ecgrefð, filius regis, consensi et subscripsi.

✠ Signum hýgebephtī archiepiscopi. ✠ Signum æðelheapōī archiepiscopi.

✠ Signum ceolpulfī episcopi. ✠ heaðoneb episcopi.

✠ Lýnebephtī episcopi. ✠ ðenerepð episcopi.

✠ ƿigmunð abbas. ✠ bƿonða dux. ✠ alhmunð
 Eo. 54. b. dux. ✠ býnna dux. ✠ ƿigbepht dux. ✠ heapð-
 bephht dux. ✠ ^{uoba} tioba dux.

Fol. B. 54. }

Æt ȝete.

✠ **I**N nomine Domini nostri Ihesu Christi, qui cuncta secula jugiter pio modamine regit. Constat ergo, et incunctanter verum esse patet, omnia, que hīc humanis ^{fic}ceruntur visibus, vana ad caduca transitoria que fieri. Atque ea, que hominum oculis velantur, semper mansura, et fine fine stabiliter perdurare in secula. Unde et certissime notum est, ex auctoritate testimoniorum sacrorum voluminum, quod cum istis fugitivis mundanis rebus sempiterna mercare possint caelestia regna. Qua propter, ego ofra, gratia gratuita Dei patris concedente, Merciorum rex, Majorum meorum imitans exemplum, cogitavi ergo in corde meo,

meo, quatenus ex his sceptris regalibus mundanis regni perceptis, à conditore ac largitore omnium bonorum aliquid, quamvis minus dignum, pro remedio anime meae, et pro adi-

^{fic} piscenda premia polorum, in usus monastice libertatis ecclesiis donarem. Ideoque ego, et alioquin, subregulus huiciorum, in commune, pro Deo omnipotenti et in aeterna salute anime nostre, terram, bis quinos mansionis habentem, id est, vicum qui nominatur æt gete, ad monasterium, quod proprie nuncupatur æt pigonna ceastre, et ad ecclesiam beate Marie matris Domini, que ibi fundata est, libenter in aecclesiasticam possessionem donantes concedi-

^{fic} mus, eadem per omnia liberatis ditione in

^{fic} ejusdem ecclesie jure permanendam, qua eandem ecclesiam ædelbalous rex avo meo eanulfo conscripsit. Id est, ut in omnibus causis, magnis et modicis, libera et inconcussa permaneant usque in seculum, tam diu fides Christiana apud

Fo. 55.

Anglos in Brittannia maneat. Soluta sit ab omni vi regum, et principum, et subditorum ipsorum in summo Dei nomine precipimus. Ut haec munificentia nostra, pro Christo concessa, eo firmiore stabilimento perpetualiter permaneat, testium et consentientium episcoporum,

^{fic} abbatuum ac principum nostrorum signa et nomina

mina in hac cartula testimonii infra perscriptas adnotare curavimus. ✠ Ego offa, Domino concedente rex Merciorum, huic donationi nostre pro maiore firmitate vexillum crucis Christi propria manu inpressi.

✠ Ego alþneþus, Deo dono subregulus Huuciorum, hanc donationem nostram muniens
 sic signum salutifere cunctis gentibus inpono.

✠ Ego eabþeþtus, Christo Domino concedente episcopus, his dictis consensi et subscripsi.

✠ Ego beþþhunuf, Deo et patre donante preful, his statutis consensi et subscripsi.

✠ Ego ceolulfus, gratia Dei permittente antestres, his rebus consensi.

✠ Ego tilþeþus, predestinatione dante sacerdos, his causis consensi.

✠ Ego alþþeþtus, Domino tribuente ecclesie pontifex, his donis consensi et subscripsi.

✠ Signum manus botuuini abbatis.

✠ Signum manus þolcþeþti abbatis.

✠ Signum manus þponþani principis.

✠ Signum manus beþþþalbi principis.

✠ Signum manus efne principis.

✠ Signum manus eabþalbi principis.

✠ Signum manus eabþalbi principis.

✠ Signum manus þponþan prefecti.

Fol. 55. }

Ƴubu ceafteƳ.

Ʒ In nomine Sancte Trinitatis. Ait enim apostolus, *Nibil intulimus in hunc mun-* Fo. 55. b.
dum, nec auferre quid possumus. Et beatus Job,
Nudus egressus sum ex utero matris, et nudus revertar
in terram. Qua propter ego æðilbalbur, rex au-
stralium Anglorum, brevitatem vite huius con-
siderans, et quod cum his caducis mercanda esse
aeterna polorum regna, rogatus à venerabile
episcopo pilſpſybo, terram trium cassatorum ru-
ris silvatici, in loco, qui vetusto vocabulo nun-
cupatur uubucesteƳ, ad ecclesiam beati Petri
apostolorum principis, in piogopnan civitate, in
ius proprium libentissime concedens possiden-
dum donabo. His terminis institutis. in borea
robban beopƳ. in oriente smiece cumb. In au-
strum sengeb leag. et heapðan leag. 'negler leag.
In moƳtotuf uuððan cumb in ceoples leag. In occi-
dente hæll burƳ. hauoc cumb. In aquilone iemyð
leag.

✠ Ego æðilbalbur, rex Mercionum, signum
sancte crucis Christi inposui.

✠ Ego pilſepð prefectus. ✠ Ego æðelpic.

✠ Signum manus iebe abbatis.

✠ Signum manus pilſepð episcopi. ✠ Ego oða.

✠ Ego heapðbepht. ✠ Ego cuðneð abbas.

1. Vide supra, fol. B. 42.

Fol.B.55. }

Alhmundingtun.

P Divina favente gratia. Anno ejusdem fa-
 cre Incarnationis. DCCC. LXXXVIII. Indi-
 ctio. VII^a. Ego þeppnyð episcopus, anno presu-
 latus mei. XVI. à dilecta mihi familia in ecclesia
^{fic}
 þeogepnensis, cui, Christo Ihesu auctore, deser-
 vio, terram. V. manentium, in villa, qui alch-
 munding túán dicitur, que antea ad monasterium
 to clise pertinebat, (cum hominibus ad illam
^{fic}
 pertinentibus, quarum nomina paup inferius
 scripta sunt, et cum omnibus utilitatibus, in sil-
 vis et in campis,) dies trium hominum adqui-
 sivi. Cujus quidem supra memorate familie
 consensu, & testimonio, et roboratione, in signis
 vexilli in hac pagina firmata consistit, illa con-
 ditione, ut, post quam vita duorum mihi succe-
 dentium heredum terminata sit, iterum, sine
 alicujus contrarietatis refragatione, ad ecclesiam
 þiogopnensem terra prememorata reddatur, et
 tam diu totius debiti certi sincera libera per-
 sistat, quam diu in manibus meis, meorumve
 heredum sit, nisi tantum, ut omni anno censum
 a ecclesie secundum rectitudinem to clise red-
 dantur. Haec sunt nomina familie, cujus de-
 votione mihi terra predicta subscripta signo
 crucis et firmata concessa est.

Fo. 56.

✠ Ego

✠ Ego perþpýð episcopus huic beneficio vexillum sanctissimum inprimo.

✠ Signum beornheapði presbiteri. ✠ Signum bephuni presbiteri.

✠ Signum perþpýð pa. ✠ Signum cuðbalði presbiteri.

✠ Signum pulþepe presbiteri. ✠ Signum alchepe presbiteri.

✠ Signum pulþlaſi presbiteri. ✠ Signum tiðbalði presbiteri.

✠ Signum bunþheapði diaconi. ✠ Uuiheapð. ✠ Uulþhun. ✠ Lýnehelm. ✠ beorn þeþð. ✠ Lýnehelm. ✠ pulþped.

Fol. 56. } Soppan býnig.

✠ **I**N urſer þpýhtner naman hælender cpiſter. Ic perþpeþð biſceop cýðe ſpa me alchun biſceop ſægðe 7 eac mine geppýtu piſobon. þæt mineþ biſceop ge ſealde eanbalde þ land æt ſoppan býnig mid þiſ bebode. 7 ſeoððan eanbalð hit ſealde eaſt munde 7 him bebeað mineþ biſceop be bod on goder ealmuhtiger noman 7 on þære halgan þpneſſe þ ða hpile þe æniſ man pære on hiſa mægðe þe gob cunder haber beon palde 7 þær pýpðe pære þ he þonne ſenge to þam lande æt ſoppan býnig. 7iſ hit ðon hpæt eller geſelðe þ hit næſſe on lætu hand ne penðe. Ac hit Fo. 56.b. ſeoððan eode to þam biſceop rtole to peogopna ceaſtre for heopra ealpa ſaule. Onð he þa eaſt munde ær hiſ ende be beað on þær liſ genðan goder noman þā mén þe to þā lande ſenge þ he þon on þa ilcan piſan to ſenge þe mineþ biſceop be beað. 7iſ he þon to þan geðpſtiſ pære þ he þæt abpæce þ he

he riſte hine ſcýlbigne be ſonan goder heah ſetle
 æt þam miclan dome. Ða æfter eaſt munder ſonð
 ſiðe be neafoðe ſeo mægð þær ilcan lonðer ge þa
 gaſtaſ þara ſonð gepitenra manna ge þone biſceop
 7 þa cipecean æt peogorna ceaſtre. 7 heabenht bi-
 ſceop oft þær mýngode oððe þær lander bæð. 7
 ſeoððan alchun biſceop ſon oft þa pile þe he pær.
 7 eac ic perſepð biſceop oft hir bæð. 7 pe ne miht-
 ton to nanum rihte be cuman ær æðelneð pær mýrc-
 na hlaforð. þa ge ſamnobe he mepcna peotan to ſalt
 pic ýmbe mænig fealde þearfe ge goder dæler ge
 popolde dæler. þa ſppæc ic on þa magaf mid þý epfe
 geppite 7 pilnabe me rihter. þa be peððode me ead-
 noð me 7 ælfeð 7 ælſtan þæt hio oðer þara dy-
 don oððe hit me ageafon oððe on hira mægðe
 þone man funden þe to þam habe fenge 7 to lande
 7 me pære ge hearfum ſon gode 7 ſon popolde. þa
 eadnoð þe þæt land hæfde ge beab hit ealne þære
 mægðe hpæðer hit ænig ſpa ge gan polde þa pær ælc
 þær porðer þ̅ him leofne pære þ̅ he land ſon eode
 þon̅ he þæne had under fenge. þa ge ſohte he æðel-
 neð 7 æðelflæde 7 eac æðelnoð unne ealpa fpeonð
 7 heo ealle to me pilnodon þ̅ ic hine læte æt me þ̅
 land begeotan him to agenpe æhtſpelcum epfeþear-
 þum to fýllenne ſpelce he polde 7 ic þa ſpa dyðe eal-
 ler ſpýðoſt ſon hiora bene 7 he eac megeſtalde
 feopeptig manceſa. 7 ic þa mid mīna higna leafe
 æt peogorna ceaſtre him fealde þ̅ lond on ece epfe
 7 þa béc 7 þ̅ eaſt munder epfe geppit 7 eac une agen
 pæden geppit þ̅ pære him to þam gepade þ̅ land to
 læten þe mon ælce gene ge fýlle fiftene ſcillingaf
 clæneſ feof to tettanbýrg þam biſceope 7 him eac
 þone ne ſcrip̅t healde. Ond ic eadnoð eac beode mi-
 num

num eƿre ƿearðum on ƿoðer ælmihtiger naman þ
heo næfre þis feoh ƿelutlæn ah sien á þam biſceope
mið rihte holde 7 þære heo ƿæðene æt ƿeoƿorna
ceaſtre. ƿod ælmihtig þa ƿe healde for þam lifun
þe unne þ þeor ƿeræðniſ ƿtonbon mote in écneſſe.
7 þis ƿýndon þara manna naman þe æt þæreðniſſe
ƿæron 7 æt ƿeritnýſſe þe heƿ beneoðan aƿritene
ſýndon.

✠ Ic ƿærferð biſceop mið minne aƿenpe handa
þar ſýlene ƿetrum me 7 ƿe fæſt me.

✠ beornferð prebiter. ✠ beƿhthelm. ✠ Capðulƿ.

✠ ƿerƿrið prebiter. ✠ ƿiſheapð. ✠ beornferð.

✠ beƿhthun prebiter. ✠ pulƿneð.

✠ Tiðbalð prebiter. ✠ Cýnehelm.

✠ Oſlac prebiter. ✠ pulƿhun.

✠ heƿ beneoðan ſýnð þa ƿen bec into gleape ce-
ſter ſcýpe.

Cotton Library Ti-2
berius A. 13. Fol. 57. }

Leantec into glepecearƿen æt biſceoper ſtoce.
æƿelpeapð 7 æƿelmæpo.

✠ Alma et individua ubique inlocaliter re-
gnante Trinitate, nec ne æƿelpebo allu-
beſcente ac favente, per omni parentis notum sic
totius Albionis baſileo, Ælfrici Merciorum
comite conſentiente. Ego oſƿalbur, largiſſua
Dei clementia archipreſul, quandam rurifculi
partem, tres ſcilicet manſas, in loco, qui voca-
tur æt biſceoper ſtoce, libenti concedo animo,
cum omnibus ad eum utilitatibus rite pertinen- Fo. 57. b.
tibus, cum conſultu atque permiſſione venera-
bilis

Hemingi Liber de terris

bilis peogepnensium familiae, æþelpedo, meo vide-
^{fic}
 licet milito, pro ejus humili subjectione atque
 famulatu, ut vita comite illo feliciter perfrua-
 tur, absque ullius refragatione, duobusque qui-
 buscumque decreverit, post metam proprii ævi,
 clero nominis relinquat, finitoque illorum
 vite curriculo, ad usum primatis in peogopna
 ceastre redeat immunis aecclesiae. Anno Domi-
 nice Incarnationis. DCCCC. LXXXIII°. scripta est
 cartula ista, his testibus astipulantibus, quorum
 nomina infra caraxata cernuntur. Ðis rýnb þa
 land gemæpo þæra þreopa hīða æt býscooper stoce.
 ærest on þær heges hýpnan be pestan stoce. of þam
 on þa ealdan dīc on hapan mære nonðparðne. of
 hapan mære innan fīlīð leage nonðparðe. of fīlīð
 leage nonðparð in þone holan broc. of þam holan
 broce innan speoþeplan stream. of speoþeplan
 streame on dinninge gþafer pýrt tþuman. of dýn-
 ninge gþafer pýrt tþuman eall spa se dīc sceot on
 esnīg mæþpæ peapðe. of esnīg mæþþan eal spa þ ealde
 nīþīg sceot upon þone ealdan heap pað. of þam eal-
 dan heappaðe upon þa healðan dīc pið stocer peapð.
 of þære ealdan dīc eal spa se hege sceot be stoce
 pestan eft on þær heges hýpnan. ✠ Ego ospalbus,
 Christi largitione Archipontifex, cum caractare
 sancte crucis corroboravi.

- ✠ Ego pýnsige presbiter. ✠ Ego eadgar presbiter.
 ✠ Ego æþelstan presbiter. ✠ Ego piðtan presbiter.
 ✠ Ego ælfīge presbiter. ✠ Ego æþelstan presbiter.
 ✠ Ego æþelsige presbiter. ✠ Ego eadparð presbiter.

I. L. cleronomis.

✠ Ego

& redditibus Eccles. Wigorniensis. 123

✠ Ego ȝobingc diaconus. ✠ Ego leofpine monachus.
 ✠ Ego leofstan diaconus. ✠ Ego pulfþic clericus. Fo. 58.
 ✠ Ego pulfþearð diaconus. ✠ Ego æþelpoð clericus.
 ✠ Ego æþelpic diaconus. ✠ Ego pulnoð clericus.
 ✠ Ego cýneþegn clericus. ✠ Ego pulfþine clericus.
 ✠ Ego pulfþan clericus.

Fol. 58. }

Æt biſceopel ſtoce. æþelþearðo 7 æþelmæno.

P Ego oſpald ergo Chriſti criſmate preſul
 judicatus, Dominice Incarnationis anno.

^{ſic}
 DCCCC.LXVIII. anuentē regi Anglorum eadgar,
 ælſepeque Merciorum comite, nec non et familie
 peogornenſis eccleſie, quandam ruris particu-
 lam, ^{ſic} duas videlicet manſas, in loco, qui celebri
 vocatur à ſoliculis æt ſtoce vocabulo, cuidam
 miniſtro meo, nomine æþelþearðo, perpetua lar-
 gitus ſum hereditate, et, poſt vite ſue termi-
 num, duobus tantum heredibus immunem de-
 relinquat; quibus deſunctis, aeccleſie Dei in
 peogorna ceaſtpe reſtituatur. Þiſ pær ȝe ðon ýmbe.
 1 VIII. niȝon hund pintpa. 7 LXVIII. 7 on niȝoþan
 ȝeape þe oſpald biſceop to ſol ȝoðe ſeng. Sancta
 Maria et Sanctus Michahel, cū Sancto Petro, 7
 eallum ȝoðer halȝum ȝemilt ſie þiſ heallendum, ȝiſ
 hpa butan ȝepýphtum hiȝ abſpecan pýlle, hæbbe him
 pið ȝoð ȝemæne, buton he ær to bæbbote ȝecýppe.
 hep iſ ſeo honð ſeten.

1. Sic MS. noſtr.

Q 2

✠ Of

✠ Ospald biſceop.	✠ pulfric preſbiter.
✠ Eadgar preſbiter.	✠ piſtan preſbiter.
✠ alfred clericus.	✠ æþelſtan preſbiter.
✠ pulphun clericus.	✠ byphtſtan clericus.
✠ ælfric clericus.	✠ pulfric clericus.
✠ Eadwine clericus.	✠ pynſtan clericus.

Fo. 58. b. ✠ Þiſ rýndon þa land gemæru tpegra hiba æt ſtoce æper on æſc pellan of æſc pellan peſt on þa halar þanon on býnninceſ gnaſer pýnt tnuman þ rpa on rpepelan rþneam. of ſpepelan rþneame perþ be pubu niman on neaban pege ruþþearþan of neaban pege peſt eþt in ærc pellan.

Fol. B. 58. }

Uptun æþelpenþ 7 æþelmær.

ſic. ſcil. *ſubſtantiæ.*

✠ OMNIS uſe opifici ſit laus Deo patri, ejuſque unigenito, cum Sancto Spiritu, qui vetiti ligni malo perditum crucis patibulo redemit genus humanum, cujuſ benigniſſime miſerationis opere creati mortis ſecunde poena, que primi parentis incuria contigit, evadere multimodiſ ſperamus. Ipſius itaque annuente clementia, Ego oſpaldur archiepiſcopuſ, pontificali utique uſuſ licentia, ut antecellores mei fecerunt, prebeo cuidam meo fideli, nomine æþelpenþ, unam videlicet manſam et dimidiam, in loco, qui dicitur æt uptune, ea vero ratione, ut habeat et perfruatur dieſ ſuoſ, et, poſt vite ſuæ terminum, duobuſ tantum heredibuſ immunem derelinquat, quibuſ deſunctiſ ec-

ecclesie Dei in peogopne ceastre restituatur. Sit autem terra illa libera ab omni mundiali seruitio, preter pontis arcise restorationem, et communem contra hostes expeditionem. Anno Dominice Incarnationis. DCCCC. LXXXVIII°. scripta est haec scedula et confirmata sub testimo-

nio, quorum hic infra subscribuntur. ^{fic} ✠ Ego ospalbur archipresul signaculum deifice crucis propriis digitulis inpressi atque corroboravi.

✠ Ego æpelftan primus. ✠ Ego ælfsie presbiter.

✠ Ego eadgar presbiter. ✠ ospiz monachus. Fo. 59.

✠ Ego pistan presbiter. ✠ Cýneþem clericus.

✠ Ego æpelfige presbiter. ✠ pulfgar clericus.

✠ Ego æpelftan presbiter. ✠ leorþine monachus.

✠ Ego goding diaconus. ✠ pulfþic clericus.

✠ Ego leorþtan diaconus. ✠ pulfnað clericus.

✠ Ego æþelpic diaconus. ✠ pulfþine clericus.

✠ Ego pulfþearþ diaconus.

Fol. 59. }

Æþelmoder tpeop æþelme 7 ælfrtane 7 pulfþrice.

✠ Ic ospalþ þurh goder gefer byrceop mid geþa-
funge 7 leafe eadgaper angul cýniger 7 ælfe-
ner mýrcna hepetogan 7 þær heoreder æt peogerna
ceastre lander sumne dæl þ̅ 1 þ̅i þ̅iude his þe fram
cuðum mannum æþelmoder tpeop if ge haten ru-
mum men þam 1r æþelm nama mid eallum þingum
þe þær to belimpað. fpeolice his dæg for gear 7
æfter his dæge anum ypre pearðum 7 æfter heora
forð siðe to þære halgan rtope into peogerna
ceastre

Hemingi Liber de terris

ceaſtpe þam biſceope to bpiſce. Sit autem terra iſta libera omni regi, niſi eccleſiaſtici cenſi. Ðonne iſ ealler þær landeſ þpiode heaſp hit þe of paſb biſceop bocað æþelme. mid hiſ hlaſopdeſ leaſe þpiopa manna dæg on þa ge nað pýnce þ he pýnce þ þ land ſi unſop poſht into þære halgan ſtope. Anno Dominice Incarnationis. DCCCC. LXII. ſcripta eſt haec carta, hiſ teſtibuſ conſentientibuſ, quorum inferiuſ nomina notantur.

✠ Ego pulſpuc preſbiter. ✠ Ego ælſpuc preſbiter.

✠ Ego ælſpud clericuſ. ✠ Ego eaðgar diaconuſ.

✠ Ego pulſhun clericuſ.

✠ Ego cýneþen clericuſ. ✠ Ego hýphſtan clericuſ.

Fol. B. 59. }

Æt icenantune ælſtano.

X Regnante in perpetuum Domino noſtro Iheſu Chriſti, cujuſ Incarnationiſ humane anni laterculo. DCCCC. xci. Ego oſpaſbuſ archiepiſcopuſ, cum licentia illiuſ familiae, quae ſita eſt in peogepna ceaſtpe, unam videlicet manſam, ubi ruricole icenantún dicunt, ælſtano, fideli meo homini, tradendo concedo, ſibi dieſ ſuoſ perfruendum, et poſt ſe duobuſ heredibuſ tradendum conceſſi. quibuſ deſunctiſ, aeccleſie Dei in peogepna ceaſtpe reſtituatur. Sit autem

ſic

terra illa libera ab omni mundialiſ ſervitio, preter pontiſ arcive reſtaurationem, et communem contra hoſteſ expeditionem. Scripta eſt haec ſcedula ſub teſtimonio, quorum nomina híc infra ſubſcribuntur.

✠ Ego

Et redditibus Eccles. Wigorniensis.

127

✠ Ego ospalbus archipresul signaculum Deifice crucis propriis digitulis inpressi atque roboravi.

✠ Ego æþelstan presbiter.	✠ gobinc diaconus.
✠ Ego æþelsige presbiter.	✠ leofstan diaconus.
✠ Ego eadgar presbiter.	✠ leofpine clericus.
✠ Ego æþelsige presbiter.	✠ æþelstan diaconus.
✠ Ego pistan presbiter.	✠ Cýneþen clericus.
✠ Ego æþelstan presbiter.	✠ pulfgar clericus.

Cotton Library Ti-
berius A.13. Fol.B.59.

Æt icenantune æþelpeape.

Ð Ego ospalbo ergo Christi crismate presul
judicatus, Dominice Incarnationis anno
DCCCC.LXVII. annuente rege Anglorum eadgaro,
ælsepeque Merciorum comite, nec non et fa-
milie piogepnensyr aecclesie, quandam ruris par-
ticulam, unam videlicet mansam, in loco, qui
celebri à folliculis nuncupatur æt icenantune vo- Fo. 60.
cabulo, cuidam ministro meo, nomine æþelpeapo,
perpetua largitus sum hereditate, et post vite
sue terminum duobus heredibus tantum inmu-
nem derelinquat. quibus defunctis, ecclesie Dei
in piogepna ceastre restituatur. þis pær gedon
ýmbe. viii. hund pintpa 7 seofan 7 sýxtig on þý
eahteofan zeape þær þe ospalbo bisceop to folgoþe
feng. Sancta Maria 7 Sanctus Michahel, cum
Sancto Petro, 7 eallum godes halgum ze miltien
þis healbendum. gif hpa buton gepýphtum hit a-
bpetan

bretan wille hæbbe him wið god gemæne. buton he to
 bæd bote ge cýppe. ðer is seo hand seten.

✠ Ospald biſceop.	✠ pulfhun clericus.
✠ pulfric presbiter.	✠ byrſtan clericus.
✠ Eadgar presbiter.	✠ ælfrſtan clericus.
✠ Elfric clericus.	✠ pulfgar clericus.
✠ æþelſtan presbiter.	✠ eadwine clericus.
✠ pulfric clericus.	✠ penſtan clericus.
✠ ælfgar clericus.	✠ ufric clericus.
✠ pulfric clericus.	✠ leofwine clericus.
✠ tūna clericus.	✠ pulfric clericus.

Fol. 60. }

Æt icenantūne. pulfgaro pulfric pulbyr.

P Anno Incarnationis Dominice. DCCCC.
 LXVII. Ego ospald, gratia Dei gratuita
 huiciorum episcopus, cum consensu et unanimi
 Fo. 60. B. licentia venerande familie in pioepne ceastre,
 terram aliquam juris nostri, id est, duas manſas
 æt icenantūne concedo pulfgaro ministro meo, ea
 vero ut habeat et perfruatur dies suos, et post
 vite sue terminum duobus tantum heredibus
 immunem derelinquat, quibus defunctis aec-
 clesie Dei in pioepna ceastre restituatur. Sit au-
 sic. tem terra ista libera omni regi nisi aecclesia-
 stici censi. Þonne is ealler þær lander tpa hīða þe
 ospald biſceop bocað pulfgare hiſ þægne mid hiſ
 hlaforðer læafe þneopa manna bæg on þa ge nað
 pýpce þ he pýpce þ þ land is unfor poþht in to þære
 halgan ſtope. Scripta est haec carta his testibus
 con-

consentientibus, quorum inferius nomina notantur.

+ Oſpold biſceop conſenſi.	+ ælfræd clericus.
+ pulfric preſbiter.	+ æþelſtan preſbiter.
+ eadgar preſbiter.	+ pulfhun clericus.
+ piſtan preſbiter.	+ byrþſtan clericus.
+ ælfrſtan clericus.	+ pulfrgar clericus.
+ eadwine clericus.	+ penſtan clericus.
+ ælfrgar clericus.	+ ufric clericus.
+ pulfr heah clericus.	+ leoſwine clericus.
+ tuna clericus.	+ pulfrnoð clericus.

Fol.B. 60. }

Æt cumtune. æþelmære.

+ **I**N uſſer drihtner noman hælenðer criſter. Ic oſpold aſce biſceop mid geþaſunge ⁊ leaſe þær appurðan hyneðer on piogetna ceaſtre ge iungel ge ealdeſ gebocege ſumne ðæl landeſ minan holdan ⁊ ge tpiopan-men þæm iſ æþelmære nama on tþam ſtopum tpega hida landeſ on þneopa manna bæð ane hida on cumtune on hiſ ham ſtealle ⁊ heaſ þone pubu þær to ⁊ oþre on meſſce for hiſ ead moðre hyrſumnyrſe ⁊ for hiſ lic weorðan feo þ iſ tpa punð meſe hwiſeſ ſeolſreſ. ⁊ xxx. eupa mid hiona lambum. ⁊. iiii. oxan ⁊ tpa cy ⁊ an hopy þ iſ þæt hæbbe ⁊ pel bruce hiſ bæð ⁊ æfter hiſ bæge tþam epreapdan þam þe him leoſeſt ry ⁊ him to ge earman pylle ⁊ hio hit hæbben to frion ælceſ þinger butan peal ge porce ⁊ brýge ge weorce ⁊ ſepð ſocne; þiſ rýnd þære ane hida land ge mæru on meſte æreſt of æþelſtaner gemære to þam pylle on bileſ hamme þon út to þam midbel geape; þiſ pær gedon þý geape þe pær aſan fram criſter ge-

Fo. 61.

Hemingi Liber de terris

býntibe nigon hund pintpa 7 hund nigontig pintpa
on þara broðra gepitnýsre þe hioþa naman heþ
beneoðan appitene standað. + Ic ofþalþ ancebifceop
mið crifter þob tacne þaf rýlene gefæstnode. + æ-
þelstan primus.

+ ælfige presbiter.

+ eadgar presbiter.

+ piſtan presbiter.

+ æþelfige presbiter.

+ æþelstan presbiter

+ goðingc diaconus.

+ leofſtan diaconus.

+ pulfpeapn diaconus.

+ æþelric diaconus.

+ cýneþen clericus.

+ pulfgar clericus.

+ leofþine monachus.

+ pulfþric clericus.

+ pulfnoð clericus.

+ pulfþine clericus.

+ 7 ic ge an him þær

þorðiger æt brýner hamme þe æþelm ahte 7 þaf
crofþer þærto be eaſtan þære ſþæte on þ ilce ge
Fo. 61.b. þad þe þif oðer 1r. + þar gen bec hýpað into
þinceſcumbe.

Fol. B. 61. }

Æt 'beoþt forða. æþelnode 7 ælfige.

Ð Ego ofpolo, ergo Christi crismate preſul
judicatus, Dominice Incarnationis anno
DCCCC.LXIII. annuente regi Anglorum Eadgaro,
ælſepeque Merciorum comite, nec non et fami-
liae piogepnenſis aeccleſie, quandam ruris parti-
culam, unam videlicet manſam, in loco, qui
celebri à ſoliculis nuncupatur æt heoþt forð
vocabulo, cuidam miniſtro meo, nomine æþelnoð,
perpetua largitus hereditate, et, poſt vite ſue
terminum, duobus tantum heredibus immunem
derelinquat, quibus deſunctis, eccleſie Dei in
1. Sic MS. noſtr. peo-

peogopna ceastre restitatur. Ðis rýnð þa land ge-
mæro þære afe hīðæ into heort forða of stan
forða úp on mærel slæð. of mærel slæde up on þa
cæstello easte pearðne. of þan cæstello on colomóner
sic neoþe pearðne. of colomóner sice. úp on burg
hæma peg. onð lang þær pegel on þone litlan beoph
þonne spa and lang furu þæt on þa healðan stige.
onð lang stige þ̅ forð on ælfrices gemæro þon
and lang hricpegel on þa ea æt þære ealban mýlne
and lang ea eft on stan forð. þon̅ if þæs landes an
hīð þe ospold bisceop bocað æþelnoðe hīf þegne þre-
opa manna dæg on þa ge rad pýpce þ̅ he pýpce þ̅
þæt land sio un for popht. Scripta est haec car-
tula, his testibus consentientibus, quorum infe-
rius notantur nomina. + Ego pulfric presbiter.

+ Ego pulfric presbiter.	+ Ego eadgar diaconus.
+ Ego ælfric presbiter.	+ Ego ælfred clericus.
+ Ego pulfrhun clericus.	+ Ego býrstan clericus.
+ Ego cýnsige clericus.	+ Ego pulfgar clericus.
+ Ego cýnstan clericus.	+ Ego æþelpold clericus.
+ Ego cýneþegn clericus.	+ Ego pulfeah clericus.
+ Ego pýnstan clericus.	
+ Ego æþelstan cýnðrapd.	

Fol. 62. }

Æstun æþelmære 7 pulfrape 7 eadmepe. 7 ælmære.

R Regnante inperpetuum Domino nostro
Ihesu Christo per universa quadriflui or-
bis. climata; anno ejusdem Incarnationis dcccc.
xci. Ego ospalbur, Dei munificentia archipresul,

trado cuidam meo familiari artifice, ^{fic} nomine
 æpelmær, ejus bene pro merentibus meritis, duas
 manfas, ubi ælctún, tempore quo vixerit, et
 post se duobus derelinquat heredibus; quibus
 ex hac vita sublatís, restituatur supra memorate
 ecclesie. Sit autem terra illa libera ab omni
 saecularis rei negotio, preter pontis arcisve re-
 stauracionem, et contra hostes communem ex-
 peditiōem. Scripta est haec cartula, his testi-
 bus consentientibus, quorum nomina inferius
 scripta cernuntur.

+ Ego ospalbur archipresul donavi. + æþelstan pres-
 biter.

+ Ego æþelstan primus. + godinȝc diaconus.

+ æþelryȝe presbiter. + leofstan diaconus.

+ ælfrȝe presbiter. + æþelric diaconus.

+ eadȝar presbiter. + cýneþeȝn clericus.

+ piſtan presbiter. + pulfȝar clericus.

+ leofþine monachus. + pulfnoð clericus. + pulf-
 þine clericus.

Fo, 62. b.

+ pulfþic clericus. + Godþine clericus.

Fol. B. 62. }

Æt ræpeþtune Eaðþico. 7 ælfric 7 sipic. 7 ælþilb.

D Anno Incarnationis Dominice. dccc. lx.
^{fic}

ix. Ego ospolb, gratuita huiciorum ^{fic} epi-
^{fic} scopus, cum consensu et unianima ^{fic} licentia ve-
 randæ familie in piogopna ceastre, terram ali-
 quam

quam juris nostri, id est. IIII^{or}. mansas, æt saepe
tūn, swa alhstan hit hæfde, concedo eadwico ministro
meo, ea vero, ut habeat et perfruatur dies suos,
et, post vite sue terminum, duobus tantum he-
redibus immunem derelinquat; quibus defun-
ctis, aecclesie Dei in uiuogopna ceastre restitua-
tur. Sit autem terra illa libera omni regi, nisi
ecclesiastici censi. Scripta est haec carta, his
testibus consentientibus, quorum inferius no-
mina notantur. + Ego ospold episcopus sub-
scripsi.

+ Ego pulfric presbiter.	+ Ego pulphun clericus.
+ Ego eadgar presbiter.	+ Ego byrhtan clericus.
+ Ego pistan presbiter.	+ Ego cyþegn clericus.
+ Ego iohan presbiter.	+ Ego pulfgar clericus.
+ Ego ælfstan presbiter.	+ Ego ælfrige diaconus.
+ Ego ælfstan clericus.	+ Ego ælfgar clericus.
+ Ego upric clericus.	+ Ego eadwine clericus.
+ Ego pulfhea clericus.	+ Ego eadward clericus.
+ Ego tuna clericus.	+ Ego penstan clericus.
+ Ego pulfheah clericus.	+ Ego leofwine clericus.

Fol. 63. }

Æt eobdanhwycce. ælfrice 7 æþelric.

D Ego oruuald, ergo Christi krismate presul
judicatus, Dominice Incarnationis anno.
DCCCC. LXIII. annuente regi Anglorum Eadgaro,
ælsepe que Merciorum comite, nec non et fa-
milie piogopnenr̃y ecclesiae, quandam ruris par-
ticulam, unam uidelicet mansam, in loco, qui
celebri

celebri à solicolis nuncupatur æt cobban hpycce vocabulo, cuidam ministro meo, nomine ælfpic, perpetua largitus sum hereditate, et, post vite sue terminum, duobus tantum heredibus immunitatem derelinquat; quibus defunctis, ecclesie Dei in uulogorha ceastre restituatur.

On þæt geara þe he ælce geara of þam lande ge epiſce tpegen æcepaſ 7 þær on hys cipe ſceat geara 7 þæt æft geara 7 in ge brynge. 7 ic an him ælce geara on minum pubu. xii. forþe pubaſ butan ceape. Ðis rindan þa land gemæru to cobban brycge æper upon temedan and lang byrceoper gemæper nonð rihte on ætinc peg of ætinc peg in cobban hpycgeſ bece and lang beceſ to brycge byrnan forþer þanan and lang ſtæte þæt hit cymeð beneoþan oban tpeop þanan ruð rihte and lang þære bece næpe in rixuc and lang rixuc on hihteſ gehæg þanan ruð rihte in þa ſtæte and lang ſtæte þ in brycner forþ up and lang temedan þæt eft on byrceoper gemæpe. Scripta eſt hec carta, iſ teſtibuſ conſentientibuſ, quorum inferiuſ nomina notantur.

+ Ego pulſpic preſbiter. + Ego ælfpic preſbiter.
+ Ego Eadgar diaconuſ.

Fo. 63.b.

+ Ego ælfred clericuſ. + Ego Eadwine clericuſ.
+ Ego pulſun clericuſ. + Ego Byrhtan clericuſ.
+ Ego cýneſige clericuſ. + Ego pulſgar clericuſ.
+ Ego cýneſtan clericuſ. + Ego æþelſtan cýppaſ.
+ Ego cýneðegn clericuſ. + Ego æþelpoſ clericuſ.
+ Ego pýnſtan clericuſ. + Ego pulſeah clericuſ.

Ic ælfpic cýþe minan leoſan hlaforde þæt ic on æþelſige minan runa þær landeſ þe ic to þe gearnode æfter minan dæge to habbanne hyſ þæg 7 æfter

& redditibus Eccles. Wigorniensis. 135

teþ hiſ dæge to ſýllane þæm þe him leoſaſt reo 7
þæt ſio on þa ſpepe hand.

Fol.B.63. }

Æt cloptune. pulſgaſo.

P Anno Dominice Incarnationis. dcccc.
Lxxxv. Ego oſuuoþ, gratia Dei gratuita

ſic
hpicciorum archiepiscopus, cum consensu et una-
nima licentia venerande familie in piogopna ce-
aſtpe, terram aliquam juris noſtri, id eſt, unam
manſam, æt cloptune, concedo pulſgaſo clerico,
ea vero, ut habeat et perfruatur dies ſuos, et,
poſt vite ſue terminum, duobus tantum here-
dibus immunem derelinquat. quibus deſunctis,
eccleſie Dei in piogopna ceaſtpe reſtituatur. Sit
autem terra iſta libera omnis rei, niſi eccleſia-
ſtici cenſus. Ðiſ ſýnt þa land gemæþu æt cloptune.
æpeſt of peþmunþingc ſopþa. onþ long heg ſtope
to pulſpiceſ gemæþe. Onþ long þæſ gemæþeſ on
ælſpiceſ gemæþe onþ long þæſ gemæþeſ on þa eal-
dan ſtþæt onþ long ſtþæte on bpeþge buþnan ſopþ.
on lang buþnan on þone hege. onþ long hegeſ on
ſæþpeþ. onþ long pegeſ on þone puþu heþpaþ. onþ
lang heþpaþeſ on ciolan peþ. onþ long pegeſ þ be
eaſtan þa biþcan on cýne þegneſ gemæþe. onþ long
gemæþeſ in on laþeþn. onþ long laþeþn on ceolan
ſopþ þæt ſpa be cýneþegneſ gemæþe ſpa þa ealþan
þica beþgaþ þ eſt ſpa on peoþmunþinc ſopþ. onþ
þiſ iſ þ mæþ land þæþto. æpeſt of temedan on
lullan hlyþ on þa hege ſtope uſeþaþþe. onþ long
heg ſtope on langan æceþ. onþ long æceþeſ on hina

Fo. 64.

hom

hom þ̅ ƿpa eft in temeban. Ðonne iſ ealler Ðær lan-
 der an hið Ðe oruualð ence biſcup bocað ƿulſgape
 ƿneofte Ðneopa manna ðæg mið hiſ hlaſonðer leaſe.
 7 þone haƿan binnan mýnſtne on ƿoſte þe ƿulſpic
 mæſſe ƿneoft becpæð ƿulſpanðe hiſ mæge ic hiſ geon
 him hiſ ðæg and he hiſ ƿel bpuce. 7 æfter hiſ ðæge
 ƿam mannan ſƿilce him leofeſte ƿen to bpuenne.
 Scripta eſt hec cartula hiſ teſtibuſ et conſen-
 tientibuſ, quorum inferiuſ nomina notantur.
 + Ego OſVVALDUſ archipontifex conſenſi
 et ſubſcripſi.

+ Ego kýneþegn clericuſ. + Ego ƿiſtan preſbiter.
 + Ego ƿulſgan clericuſ. + Ego eapand preſbiter.
 + Ego ƿýnſige preſbiter. + Ego Gobinge diaconuſ.
 + Ego æþelſtan monachuſ. + Ego leofſtan diaconuſ.
 + Ego ælſige preſbiter. + Ego ƿulſpanð diaconuſ.
 + Ego æþelſige preſbiter. + Ego æþelpic diaconuſ.
 + Ego æþelſtan preſbiter. + Ego leofſpine monachuſ.
 + Ego eadgan preſbiter. + Ego ƿulſpic clericuſ.
 + Ego ƿulſnoð clericuſ. + Ego ƿulſpine clericuſ.

Fol. B. 64. }

Æt baten haƿen. ƿulſgano. 7 æþape ƿýrian.

Ð Anno Dominice Incarnationis. DCCCC.
 LXIX. . . . Ego oruualð, ſuperni rectoriſ
 ſultuſ iuvamine, preſul, cum licentia EADGARI
 REGIS ANGLORUM ac ÆLFERE duciſ Mercio-
 rum, cuidam clerico, qui à gnoſticis noto uulſ-
 gan nuncupatur vocabulo, ob ejuſ fidele obſe-
 quium, quandam ruriſ particulam, unam vide-
 licet

licet mansam, quod solito vocitatur nomine
batenhale, cum omnibus ad se rite pertinenti-
bus, liberaliter concessi, ut ipse vita comite fi-
deliter perfruatur, et, post vite sue terminum,
duobus, quibus voluerit, cleronomis derelin-

hac

quat. quibus etiam ex ac vita migratis, rus pre-
dictum, cum omnibus utensilibus, ad usum pri-
matis ecclesie Dei in pignora ceastre restituatur
immunis. His metis prefatum rus hinc inde
giratur. eac pe him ppritað þone hagan be ruþan
pealle pið rce petner circa. hir dæg 7 tþam oþrum
ærter him. Ðir rýndon þære halfe hude land ge-
mæru æt baten hale æper of þan neaban ofne ond
long stræte on æþelmunder gemære ond long ge-
mæper þ in þæt eorþe býrft of þon eorð ge býrft
on neob leage þ ond long þær brocer in titten halh
þ embutan calfe cpoft þ cýmeð eft in þone broc.
þæt spa on east cpoft þæt spa ond long þære hege
nære þ on ondon ciller pombe þæt þana. xii. æpar
an pest healfe þære rþæte 7 an meþa beneoðan
þæm hlipe eft ond longer hole brocer þ up ongean
þa cotu on þa stræt ond long stræte þ on neaban
ofne 7 norð cpoft þærto. Þir is þær feorðan
dæler land gemæru up æt þære pipian ærest of gold
bupnnan ond longer þære hegte þ up on þone hýll
þæt of ðæm hýlle ofen þære port stræte up on
þone oþerne hýll of þæm hýlle bun in þæt dæll þ ond
long þær dæler þæt up on þone hýll be hionan lippenð
ofen mid þone. gpar þæt on þæne mid lestan hole
peg on long þær peger þæt in þa hegge pið portan
þa catu ond longer hegge eft in gold bupnan. ✠ Ego
osuald episcopus.

Fo. 65.

Hemingi Liber de terris

✠ Ego pulfric presbiter.	✠ Ego Eadwine clericus.
✠ Ego Eadgar presbiter.	✠ Ego ælfstan clericus.
✠ Ego Wistan presbiter.	✠ Ego leofwine clericus.
✠ Ego Iohan presbiter.	✠ Ego Wulfheah clericus.
✠ Ego æbelystan presbiter.	✠ Ego ælfgar clericus.
✠ Ego ælfred presbiter.	✠ Ego Uric clericus.
✠ Ego Bruhstan presbiter.	✠ Ego Tuna clericus.
✠ Ego kyneþen clericus.	✠ Ego pulfheah clericus.
✠ Ego pulfhun clericus.	✠ Ego Eadward clericus.
✠ Ego ælfrige diaconus.	✠ Ego penstan clericus.

✠ Eac pe ppiƿað him þa circean 7 þone circe stall
7 þone porþig to þære byrnan 7 þone cnoſt be ru-
þan þære byrnan. 7. iii. æcraſ mæde on þa ƿeneſ
mæde 7 ic on him be ƿoder bletſunga 7 be ure ægþen
ge puða ge on ſelða ſpa hiſ bōc him piraþ.

Fol. B. 65. }

Æt pitlea. pulfſane.

✠ Ic oruuald þurh ƿoder ƿæne aƿce byrceop mid
geþaſunge 7 leaſe Eadwardes angul cýningæſ
7 ælþheſer meſcna hepeƿogan 7 þæs heopoder æt
pýſerne ceaſtre landes ſum ne dæl þæt iſ an hið æt
pitlea ſumum ppeorte þam iſ pulfſan noma mid
allum þingum þe þaƿto belimpað ſneolice hiſ dæge
forſear 7 æfter hiſ dæge tƿam yſſe pearbum 7
æfter hieopa forð riþe to þære halſan ſtope into
plogorna ceaſtre ðam byrceope to byſce. Sit autem
terra iſta libera omni regi, niſi eccleſiaſtici
cenſi. Sancta Maria 7 Sanctus Michahel, cum
Sancto Petro, 7 allum ƿoder halſum ge miltſien
þiſ halbenbum ƿæne hpa buton geppihum hiſ aþpe-
can pille hæbbe him pið ƿod ƿemæne on þam yteme-
ſtan

ſtan bæge þiſſer liſer buton he an to dæd bote ge
cýpne. Þiſ ſindon þær lander gemæna þe gebýriað
into þære þeſt meſtan hide æt pitleage ſelb londer
7 þudu lander ſpa hit to dieled iſ of ðrým gemæ-
nan peſt rihte on þa dīc and lang dīcer on kýllan
hriſc of kýllan hriſce on ſyl peg and lang peger on
þa hæþihtan leage 7 ſpa on þæt ſule ſloh of þam
ſlo ofen buttinge gnaſ on eccleſ bꝛoc and lang
bꝛocer ond ofenīc. ✠ Ðer iſ ſio hond ſeten orpald
apceb.

✠ pinſige preſbiter.	✠ ælſrige preſbiter.
✠ pulſric preſbiter.	✠ eadgar preſbiter.
✠ pulſheah preſbiter.	✠ piſtan preſbiter.
✠ æþelſtan preſbiter.	✠ eadparð preſbiter.
✠ ælſgar diaconus.	✠ Bꝛihtaſtan clericus.
✠ Godinc diaconus.	✠ Eadwine clericus.
✠ leofſtan diaconus.	✠ pýnſtan clericus.
✠ æþelſige diaconus.	✠ ælſſtan clericus.
✠ ſulſparð diaconus.	✠ æþelpoð clericus.
✠ Kýnepeg clericus.	✠ ælſnoð clericus.
✠ leofpine clericus.	✠ Uſic clericus.
✠ ſulſhun clericus.	✠ æþeſic clericus.
✠ kýneſtan clericus.	

Fo. 66.

Fol. 66. }

At bꝛadingc coton. Godingce 7 æt genen ofne.

Ð Ic oruuald þuſ goder giefre apce biſceop mið
geþaſunge 7 leaſe æþelneber angul cýningceſ
7 ælſpiceſ aldermanner 7 þær heorodeſ æt pýgeſne
ceaſtne landeſ ſumne dæl þæt ſýndon. iii. hide æt
bꝛadingc cotan 7 angýnð æt genen ofne mon cpeð
ſumum pꝛeoſte þam iſ GODINGC. noma mið allum
þin-

Fo.66.b.

þingum þe þær to belimpað fpeolice hir dæg for
 gear 7 æfter hir dæge 7 pam ȳrf pearðum ðæm ðe
 he sylf wille 7 æfter heora forð riðe to þære hal-
 gan stope into ȳrgerne ceastre þam biſcope to
 brýce. 7 þær to ic him fylle. vii. æfter mæðue on
 þam homme ðe gebýrað into tidbrihtinge tune
 feorþe hælfe on anum stede 7 feorðe hælfe án
 oþrum stede alſra hit to ge dale gebýrað. Eac pe
 witað him þone hagan þe he hæfð beforan þam
 gete. 7 7 pam ȳrf pearðum æfter hir dæge. Þiſ
 riðon þiepa þreora hida land gemæru to bradingc
 cotan þæt iſ þonne æreſt of calapan hýlle on ſone
 pearðan þære aldan díc. and lang þære aldan díc. to
 þære mære stope. of þære mære stope þæt in þa
 díc and lang þære díc þ to þære ſalt ſtæte ſpa
 peſt ofer þære ſtæte in þa hege ſtope to ſpæc
 hæme gemære of ſpæc hæme gemære be peſtan oxna
 leage be þam hliþe of oxna leage norð in þa hege
 ſtope and lang þære hege stope to þam fulan ſlo.
 of þam fulan ſlo in þa díc. of þære díc to ȳne
 mæðuan be þære ſtæte and lang ſtæte þæt to þam
 lýtlan hýlle of þam hýlle þæt ſpa be þam. iiii. ðor-
 nan of þam þornan be þam heafdon to þam þornih-
 tan heafod londe of þam heafod londe to þære hege
 ſtope. and lang þære hege stope to humburnan. and
 lang humburnan to þære díc of þære díc to þam
 lýtlan ſlo. of þam ſlo to þære aldan díc. and lang
 þære díc to þam hæfe ſone pearðan ſpa ſuð and lang
 þære lýtlan díc þ þonne peſt pearð ofer þone hæð
 to þam lýtlan gnafe. of þam gnafe ſuð pearð be-
 aſtan þam pulſſeaðe and lang þære ſtice ðæt eft
 to calapan hýlle to þære díc ſone pearðan. Sit au-

tem

tem terra illa libera ab omni secularis rei negotio, preter pontis et arcis restaurationem, et contra hostes expeditionem. Sancta Maria ⁊ Sanctus Michahel, cum Sancto Petro, ⁊ allum goder halgum ge miltien þis halbenðum. gief hpa butan geppihtrum hit abpecan pille hæbbe him pið god gemæne on þam ytemestan dæg þisses lifes buton he ær to dædbote gecyrræ. Ðis is reo hond reten. ✠ Ego pulfpanð diaconus.

Fo. 67.

✠ Oypold arcebirceop. ✠ Ego æþelstan presbiter.

✠ Ego æþelstan ppresbiter. ✠ Ego kyneseng clericus.

✠ Ego ælfrige ppresbiter. ✠ Ego pulfðan clericus.

✠ Ego Eadðan ppresbiter. ✠ Ego oruin clericus.

✠ Ego pirtan ppresbiter. ✠ Ego leofpine clericus.

✠ Ego æþelrige ppresbiter. ✠ Ego pulfþic clericus.

✠ Ego leofstan diaconus. ✠ Ego pulnoð clericus.

✠ Ego æþerþic diaconus. ✠ Ego pulfþine clericus.

Fol. 67. }

Æt genan ofne. pulfege. Godpine. ælfrice.

Ð Ic oruualð þurh goder giefre arce birceop mið ge þafunge Eadpanðer angul cýninges. ⁊ ælfrheper mepcna hepetogan ⁊ þæs heopoder æt pyðenna ceartre landes sumne dæl þæt is an gýrð æt genen ofne mon cpeð sumum ppeofte þam is pulfheah noma mið allum þingum þe þærto belimpað ppeolice his dæge forðear ⁊ æfter his dæg tram yrr pearðum ⁊ æfter heora forð riðe to þære halgan stope into pioðerne ceastre þam birceope to bryce. Eac þe ppiðað him þone gnað þærto. þis

Hemingi Liber de terris

þiſ ſynðon þæ gemæpu þe to þam gnafe gebýriap.
 Æperƿ of þam clife in norð pearðen ſtoð leag þæt
 ſpa eart riht in þone acen gearð onð long gearðer
 þæt in lipperðer gemæne onð long gemæper þæt in
 ſteopſan halh onð long ofne þæt in þone cpoſt of
 þam cpoſte neoþe pearðe eft up in þone holan peg
 of þam pege in pulſgarer gemæne onð long gemæper

ſic

þ eft on þ clif beruðan þam ruðmerſtan holan pege.
 Sit autem terra iſta libera omni regi, niſi ec-
 cleſiaſtici cenſi. Sancta Maria et Sanctus Mi-
 chahel, cum Sancto Petro, ⁊ allum goðer halgum
 gemilt ſien þiſ halbendum. gief hpa butan geppih-
 tum hit abſrecan þýlle hæbbe him wið goð gemæne
 on þam ýte merſtan bæge þiſſer liſer buton he ær
 to ðæð bote gecýrpe. þiſ iſ reo honbreten.

✠ oruuoð aſce biſceop. ✠ Ego kýneþegn cle-
 ricus.

✠ Ego pýnriſe ppeſbiter. ✠ Ego leoſpine clericus.
 ✠ Ego pulſpic ppeſbiter. ✠ Ego pulſgar clericus.
 ✠ Ego æþelſtan ppeſbiter. ✠ Ego pulſhun clericus.
 ✠ Ego ælſriſe ppeſbiter. ✠ Ego kýneſtan clericus.
 ✠ Ego Eaðgar ppeſbiter. ✠ Ego Bwihtan clericus.
 ✠ Ego piſtan ppeſbiter. ✠ Ego Eaðpine clericus.
 ✠ Ego Eaðpaſ ppeſbiter. ✠ Ego pýnſtan clericus.
 ✠ Ego ælſgar diaconus. ✠ Ego ælſrtan clericus.
 ✠ Ego Liobingc diaconus. ✠ Ego æþelpoð clericus.
 ✠ Ego leoſrtan diaconus. ✠ Ego ælſnoð clericus.
 ✠ Ego æþelſriſe diaconus. ✠ Ego æþepic clericus.
 ✠ Ego pulſpearð diaconus. ✠ Ego uſic clericus.

Æt

Fol. B.67. } Æt pæper leage. pulfȝape ppeofte.

ƿEgo oruolb, ergo Christi krismate archi-
presul iudicatus, Dominicae Incarnationis
anno. DCCCC. LXXX. annuente regi Anglorum
æþelpeðo, ælþhepe que, Merciorum comite, nec
non et familie plogopnenrȝr ecclesie, quendam
ruris particulam, v. videlicet mansas, in loco,
qui celebri à soliculis nuncupatur æt pæper læge Fo. 68.
vocabulo, cuidam clerico meo, nomine pulfȝap,
perpetua largitus sum hereditate, et, post vite
sue terminum, duobus tantum heredibus im-
munem derelinquat, quibus defunctis, ecclesie
Dei in plogopna ceastre restitatur.

Ðiſ pær ȝeðon ȝmbe. viii. hund pintpa. ȝ hund
eahta tiȝ on þȝ. xx. teoþan ȝeape þær þe oruolb
apce biſceop to fol ȝoþe ſengc. Sancte mariae ȝ
ſanctur michahel, cum ſancto petro, ȝ allum ȝodeſ
halȝum ȝemiltriē þiſ halbendum. ȝieſ hpa buton
ȝeppihtum hit abſpecan pille hæbbe him wið ȝod ȝe-
mæne buton he to dæb bote ȝecȝppe. amen.

Ðiſ rȝndon þa lond ȝemæpu þæra. v. hiða into
pæper læge þ̅ iſ æneſt of þære ſtæræt þe rceot to
heortla býriȝ on þa dīc and lang dicer on þone moſi
of þam moſe ond lang ȝeapder on þæt hlȝp ȝeat
of þam hlȝp ȝeate onelinȝetena ȝemæpe ond long
ȝemæper on ombepȝetena ȝemæpe ond long þær ȝe-
mæper þ̅ on þæ port ſtæræt ond long ſtæræte on ha-
keber ſtub of þam ſtubbe on cumbpa pȝlle of cum-
bpa pȝlle on ſagan ſtan of ſagen ſtane on æþel-
noðer cnoſt of þam cnoſte ond long þær ȝemæ-
per eft on þa dīc. ✠ þep

Fo. 68. b.

+ ðen 17 reo honb 7eten. + Ego Eadgar p̃p̃esbiter.
 + Oruuold añce bi7ceop. + Ego Eadp̃ar̃d p̃p̃esbiter.
 + Ego p̃yñ7ige p̃p̃esbiter. + Ego Grobingc diaconus.
 + Ego pul̃f̃m̃c p̃p̃esbiter. + Ego æp̃el̃7ige diaconus.
 + Ego pul̃f̃heah p̃p̃esbiter. + Ego æp̃eñc diaconus.
 + Ego æp̃el̃7tan p̃p̃esbiter. + Ego pul̃f̃hun clep̃icus.
 + Ego æl̃f̃7ige p̃p̃esbiter. + Ego leor̃pine clep̃icus.
 + Ego Eadpine clericus. + Ego k̃yñer̃tan clep̃icus.
 + Ego piſtan p̃p̃esbiter. + Ego æl̃f̃ſtan clep̃icus.
 + Ego æl̃f̃gar p̃p̃esbiter. + Ego æp̃el̃p̃old clep̃icus.
 + Ego leor̃7tan diaconus. + Ego uſic clep̃icus.
 + Ego pul̃f̃p̃ar̃d diaconus. + Ego æl̃f̃noð clep̃icus.
 + Ego k̃yñeþe7n clep̃icus. + Ego pul̃f̃noð clep̃icus.
 + Ego pul̃f̃gar clep̃icus.

Fol. B. 68. }

Beonet leahe eadmæpe 7 pul̃f̃p̃une.

✠ Ego OSUUALD, gratia Dei episcopus,
 cum consensu ac licentia EADGARI, re-
 gis Anglorum, et æl̃f̃hepe, ducis Merciorum,
 quandam ruris particulam, quod à gnosticis
 Beonet leage appellatur. ii. videlicet manſas, cui-
 dam ministro meo, nomine Eadmæp, cum om-
 nibus illud rite pertinentibus, quatuorque vaf-
 cula ad coctionem ſalis on upp̃ic, et ſilvam ne-
 cessariam on b̃p̃adan læge ad illam preparatio-
 nem ſalis pertinentes, perpetua largitus ſum
 hereditate, et, poſt vite ſue terminum, duobus
 tantum hereditas^{fic} immunem derelinquat. Qui-
 bus defunctis^{fic}, aecclesia Dei in pio7opna ceaf̃7pe
 reſti-

restituatur. Sit autem terra ista libera omni regi, nisi aecclesiastici censi, id est, duos modios de mundo grano, & nichil foras ad poenam. Þiſ rýnb þa lonb gemæpu to beonet læge æpuſt of ſæuepne on bæle on long bæley on riht ſopð of riht ſopð on bæp bpoc of bæp bpocce on þa alban díc on long bicer on hiopt buþnan onb long hiopt buþnan neoþan to heaſuc hpýcge þæt ſpa nonð riht eft on bæle on þa díc on long ðæpe díc in boſepic onb long boſepicer on ſæuepne onb long ſæuepne eft on bæle. Anno Dominicae Incarnationis. DCCCC.LXII.

Fo. 69.

ſic

ſcriptum eſt haec carta, iſ teſtibus conſentientibus, quorum inferius nomina notantur. Eabmæp þæſ ſe ſopma man 7 pulſtun 1ſ þe oðer.

- + Ego pulſpic ppeſbiter. + Ego Cýnſige clepicus.
- + Ego ælſpic ppeſbiter. + Ego æþelytan clepicus.
- + Ego Eadgar diaconus. + Ego Cýneþegu clepicus.
- + Ego ælſped clepicus. + Ego pulſgar clepicus.
- + Ego kýnſtan clepicus. + Ego Býphſtan clepicus.
- + Ego Eadpine clepicus. + Ego piſtan clepicus.
- + Ego pulſhun clepicus. + Ego pulſheah clepicus.

Fol. 69. }

Uptun Cýnelme 7 Godpine.

P Ego oruualb, gratia Dei epiſcopus, cum conſenſu ac licentia EADGARI, REGIS ANGLORUM, et ælſhepe, ducis Merciorum, quandam ruris particulam, quod à gnoſticis UPTUN appellatur. vi. videlicet manſas, cuiſdam miniſtro meo, nomine CYNELM, cum omnibus ad illud rite pertinentibus, perpetua lar-

gitus sum hereditate, et, post vite sue terminum, duobus tantum heredibus immunem derelinquat. quibus defunctis, aecclesie Dei in piogupna ceastre restituitur.

Fo. 69.b. Ðis rýnð þa lonð gemæpa to uptune æpert of sæ-
uepne on innan pulle. onð long pulley þæt to þære
hina gemæpe onð long þær gemæper þæt hit cýmð
on þone feld a be þan puda spa fulh 7 riþe hit gegan
mæge þæt hit cýme to þære æc þæt rpa forð be
þam puda ꝥ on þa rupan æc of þære æc on þone
alban hagan onð long hagan þæt on þa lhyðan on
long lhyðan up on long alpe on þone æcen gearð á be
þam gearðe þæt on þa pon ac þæt spa on ret mor þær
þeo díc to rceot ꝥ þonon ongerihten on eopp hýc
þæt rpa on fulan mor. of þam more on rinnan pul
onð long pulley on mæn bþoc onð long bþocer þæt
on fciþan pul. forð on gerihten ofen þæt pul to
þan hagan on gerihten on þone hagan onð long þær
hagan on fæfepn onð long fæfepn þæt eft to innan
pulle 7 iiii tene æcenar on earþ halue fæfepn. 7 þone
per. þonne iŕ ealler þær lander. vi. hida þe orþolð
birceop bocað kýnelme hýr þegne mid hýr hlaforðer
leafre þreopa manna dæg on þa gearð þeorce þæt
he þeorce ꝥ þæt land ŕeo in to þære halgan rtope
ún for poþht. Anno Dominicae Incarnationis.

fic

DCCCG. LXII. scriptum est haec carta, his testi-
bus consentientibus, quorum inferius nomina
notantur. Cýnelm iŕ þe forþma man 7 godþine iŕ
þe ofen.

+ Ego pulfþic pþesbiter. + Ego Cýnerige cleþicus.

+ Ego ælfþed cleþicus. + Ego Cýneþegn cleþicus.

+ Ego

& redditibus Eccles. Wigorniensis. 147

+ Ego kȳnȳtan clepīcus. + Ego pulȳȳap clepīcus.
 + Ego eabpīne clepīcus. + Ego ælȳpīc diaconus.
 + Ego æþelnob p̄presbiter. + Ego pȳȳtan clepīcus.
 + Ego pulȳhun clepīcus. + Ego Eabȳȳap clepīcus.
 + Ego ælȳstān clepīcus. + Ego pulȳheah clepīcus.
 + Ego Bȳpȳhȳtan clepīcus. + Ego pulȳpīc clepīcus.
 + Ego æþelȳtan clepīcus.

Fol. 70. } Æt ȳpīman leaȳe ȳ æt mof leaȳe
 ofulȳe ȳ æþelȳtane. ȳ uȳede.

P Largitate mirabili conditoris homini temporalibus quibus libet potenti indultum est. quo respectu, pietatis solamen relevationis satagat dignanter impendere cunctis, illis que permaxime, qui, Deolatricam exhibentes, temporalis vinculi sibi sunt adstricti unanimitate. Unde ego oȳpoldus, magnifica poli archis Christi
 sic
 allubefcente dinamī p̄ceȳennensium parrochiae prelati, à me quoque huiusmodi animi devotione fieri arbitratus, cum jussu et hortamine EADGARI, Angligine cohortis basilei, nec non et etiam cum voluntate AELFHERE, Merciorum finium ducis, tibi fratri meo oȳulȳo contuli quinque mansorum et dimidii possessionem telluris. sed tamen in tribus à se invicem divisam locis. Uno videlicet in eo loco, cui vocabulum est, æt ȳpīman leaȳ. iiii^{or}. mansos, cum omnibus ad se rite pertinentibus. Secundo vero æt mof leaȳe, unum mansum, cum cunctis pertinentibus ad ipsum. Tertio itaque æt pīcan,
 T 2 man-

Hemingi Liber de terris

mansum videlicet dimidium. Haec autem omnia in perpetue hereditatis stabilitate tibi concessi, cum omnibus utilitatibus jure debito ad illam terram respicientibus, videlicet cum terris, campis, pratis, pascuis, silvis, venationibus, cum piscuariis, ut habendo teneas, et potiundo omni vite tue spatio perfruaris; demumque, te obeunte, duobus, quibus magis volueris, heredibus perpetuo habendam derelinque. Sicque dum ipsi pertransierint seculum in potestate

fic

SANCTAE MARIAE SEDIS restituatur. Augentes et conservantes hoc donum conservet eos omnipotens Deus in celesti sua gloria, sine

fic

penali metu. minentes et spoliantes sciant, se,
 Fo. 70. b. in novissimo iudicio, coram omnium iusto Deo ipso iudice, rationem reddituros. Ðiſ rýndan þær lonber gemæpu æt gríman leage þe hígen býrceope gerald habbað æperƿ of sæpuepne be hígna gemæpe on ƿcaeccan halh 7 ƿpa be þære alpa oferce in þa nípandíc 7 spa up on long þære nípán ðice þæt on þa alban hege ftope. 7 feoððan a on long þære alban hege ftope on þone folc heappað þæt up on long þær heappofer to þam cƿíster mæle 7 ƿpa fƿom þam cƿíster mæle of ðun peapð on long anpe ealðpe ðíc perƿ peapð 7 nonð peapð þæt in alpa bƿoc 7 feoð þan a fpa alƿ bƿóc lígeð up peapð to moƿ ƿetna gemæpe 7 fpa bí moƿƿetna gemæpe of ƿíht fepð on þone alban cýniger hagan þæt fpa on long þær alban cýniger hagan nonð peapð to þam alban

alban ƿtōð ƿalobe 7 þonne ƿnom þam alban stōð
 ƿalobe bi beonet setnæ gemæpe on ƿiht ƿepð 7 ƿæ
 on long ƿiht ƿepðer in bæle ƿæ on long bæler in
 ƿæƿerne. Þiſ ƿýndon þæſ lonðer gemæpu æt moſ
 leage of þam alban ƿelðæ ƿeſt ƿiht on gearuec ƿa
 on long bƿoceſ on þone gemæp haƿan þæt onð long
 haƿan ofeſ ƿilð buſnan on timber hƿýcƿ þonon on
 beoſtinc hƿicƿ. ƿæ eaſt ƿeaſð on blæcan hƿýcƿce
 ðonon eſt in þone alban ƿelð. Þiſ ƿýndon þæſa halƿa
 hiðe lonð gemæpu æt ƿican æpeſt of tƿuſtlingc-
 ƿoſða on hoſra cƿoſt of hoſra cƿoſte be ƿulƿſi-
 ceſ gemæpe in þæt pull of þam pulle up ƿeaſð bi
 ðæpe ƿellan þæt up in þa lanan onð long lanan noſð
 ƿeaſð þæt on æntingc ƿæſtun in þa hegean and lang
 hæƿcan eaſt ƿeaſð þæt on lapeſn onð long lapeſn
 þæt on ſtƿeon halh be ſtƿeonen halæ þæt in tæme-
 dan upon gean ſtƿæam onð long tæmedan þæt eſt
 in tƿuſtlingc ƿoſð. 7 reo ƿalt ƿellingc þe hƿýð into
 ƿriman leage in bƿað ſetena ƿelle ofeſ into moſ
 leage in þam ilcan ƿele þiſ iſ aller þe heſ on þiſſe Fo. 71.
 béc cƿeð an oſƿoð biſceop hiſ bƿeðeſ oſulƿ þƿeopa
 manna ðæg ſe ðe hiſ aƿende æt un ƿoſ ƿoſthum
 þingum ƿoð aƿilƿie hiſ noman of liſeſ bocum buton
 he æſ to boðe ƿecýſſe. Scriptum eſt haec carta,
 his teſtibus conſentientibus, quorum inferius
 nomina nomina notantur. Oſulƿ ƿæſ ƿe ƿoſma ſic
 man 7 æƿeſtan munuc iſ þe oðeſ. Sit autem terra
 iſta libera omni regi, niſi aecceſiaſti . . cenſi.

+ Ego oſƿoð epiſcopus conſenſi.

+ Ego ƿulƿſic ƿpeſbiter. + Ego Eaðƿine cleſicus.

+ Ego Eaðƿar ƿpeſbiter. + Ego ƿeſtan cleſicus.

+ Ego ƿiſtan ƿpeſbiter. + Ego ælƿƿar cleſicƿ.

+ Ego

+ Ego ælfneð clepicur. + Ego uſic clepicur.
 + Ego æþelſtan ppeſbitep. + Ego pulſheah clepicur.
 + Ego pulſhun clepicur. + Ego leoppine clepicur.
 + Ego Bpahlſtan clepicur. + Ego Tuna clepicur.
 + Ego ælfſtan clepicur. + Ego pulſnoð clepicur.
 + Ego pulſgan clepicur. + Ego Eaſpeano clepicur.

Fol. 71. } Æt ſmitan. æþelnoð. 7 leoppine.

ƿ Ego oſuualo, ergo Chriſti kriſmate archi-
 preſul iudicatus, Dominicae Incarnatio-
 nis anno. DCCCC.LXXVIII. annuente regi Anglo-
 rum EADUUARDO, aelfereque Merciorum
 comite, nec non et familiae pioſepnenniſ eccle-
 ſiae, quandam ruris particulam, unam videlicet
 manſam, in loco, qui celebri à ſoliculis nuncu-
 patur æt ſmitan vocabulo, cuidam miniſtro
 meo, nomine æþelnoð, perpetua largitus ſum
 hereditate, et, poſt vite ſue terminum, duobus
 Fo. 71.b. tantum heredibus immunem derelinquat. Qui-
 bus deſunctis, eccleſie Dei in pioſepna ceſtpe re-
 ſtituatur. Þiſ pær gedon ýmbe. viii. hund pintpa
 7 eahta 7 hund reoſantiſ on þý eahta teoþan geape
 þær þe oſuuald aſce býceop to folgoþe ſengc.
 Sanctae Mariae, Sanctus Michahel, cum Sancto
 Petro, 7 allum gober halgum gemilttien þiſ hal-
 denbum. gief hpa buton geppahtrum hiſ abſecan pille
 hæbbe him pið god gemæne buto he to dæd bote
 gecýppe. amen. Þiſ iſ þære aſe hibe land gemæpu
 to ſmitan ꝥ iſ þonne æperc of alh þpetune midde
 pearoþe to þære alðan býriſ ſrom þære býriſ to
 ýmpan

ympan leage of impan leage to þorn leage of þorn
leage to babeler beorpen of þam beorpen to þam
bradan flo on cýlmer gemæne of þam flo to rmi-
tan of þære rmitan to berige of þam berige to
brocer cnoſte of þam cnoſte to heſan cnoſte of
heſan cnoſte to þære glæbenum. heſ 1ſ reo honb
ſeten.

+ Orpolo arce biſceop æþelnoð þær ſe forma
man 7 leorpine hiſ ſunu 1ſ þe oðer.

+ pinſige pperbiter.	+ Godingc diaconur.
+ pulſpic pperbiter.	+ leorſtan diaconur.
+ pulſheah pperbiter.	+ æþelſige diaconur.
+ æþelſtan pperbiter.	+ pulſpearð diaconur.
+ ælſrige pperbiter.	+ Cýneþegn clepicur.
+ Eadgar pperbiter.	+ pulſgar clepicur.
+ piſtan pperbiter.	+ pulſhun clepicur.
+ Eadpand pperbiter.	+ leorpine clepicur.
+ ælſgar diaconur.	+ Cýnſtan clepicur.
+ Eadpine clepicur.	+ uſic clepicur.
+ ælſſtan clepicur.	+ ælſnoð clepicur.
+ æþeric clepicur.	+ pulſnoð clepicur.
+ æpelpoð clepicur.	

Fo. 72.

Fol. 72. }

Æt hýmeltune. pulſgete 7 pulſmæpe.

Ð Ic oruold þurh godes giefre arce biſceop mið
geþarunge 7 leaſe eadpærðer angul cýniger
7 ælþeſer menſna heſetogan 7 þær hupeder æt pio-
gerpa ceaſtpe lander ſumne ðæl þæt 1ſ an hið æt
hýmel tune ſumum cnihte þam 1ſ pulſgeat noma
mið eallum þingum þe þærto belimpað ſneolice hiſ
ðæge forgear 7 æfter hiſ ðæge træm yſſ pear-
dum

ðum 7 æfter hiepa forð riþe to þære halgan rtope
 into pioƿerna ceaſtne þam biſcope to bryce. Sit
 autem terra iſta libera omni regi, niſi eccle-
 aſtici cenſi. Sancta Maria, 7 Sanctus Michahel,
 cum Sancto Petro, 7 eallum ƿoder halgum ƿemilt-
 ſien þiſ halbenðum ƿieſ hpa buton ƿeppihtrum hit
 abſecan pille hæbbe him rið ƿob ƿemæne on þam
 ytemertan dæge þiſſer liſer buton he ær to dæd
 bote gecyrrne. / þiſ iſ þære aſe hibe land ƿemæru æt
 hymeltune ꝥ iſ æreſt æt eƿc bſihtingc ðinne uſe
 pearðne of þære þýrne onð lond þære hæƿce ꝥ on
 rcipene lea of rcipene lea ꝥ on eſene lea þæt to mæg
 denne bſigce of þære bſigce on long heƿce þæt to
 hſýan cnoſte onð long þær cnoſter heafob lonðer
 ꝥ to þam oþpan heafob lonðe of þam heafob lonðe
 þæt to ben cnoſte of þam cnoſte þæt eſt to
 heƿc bſihtingc þýrne uſe pearðne þonne ƿe bſiðð
 re fiſta æcer þære dæl mædne to þære hibe. þiſ
 iſ ðær puda ƿemæne þe to þære hibe ƿebýneð. ꝥ
 Fo. 72.b. iſ æreſt æt ceaſter ƿeate to ceaſter ƿege onð long
 ceaſter ƿeƿer to miðdel ƿege of miðdel ƿege þæt
 eſt to ceaſter ƿeate of þam ƿeate to longan
 leage of longan leage onð long þære díc to deor
 leage to þam hſiþige onð long hſiþier to dún hām
 rteder æcer ƿearðe onð long þær æcer ƿearðer to
 longan ¹ ætne onð long þær ² æterer to þam miðle-
 rtan piç ƿege onð long þær ƿeƿer þæt eſt to ceaſter
 ƿeate. ƿulſƿeat þær re forma man 7 pulſmæp iſ
 þe oðer þe hit nu on honda rtant. her iſ reo honð
 reten. + Ego orpolo archiepiſcopus.

+ Ego pýnſige pſeſbiter. + Ego kýneþegn cle-
 ricuſ.

1. L. æce. 2. L. æceſer.

+ Ego

& redditibus Eccles. Wigorniensis. 153

+ Ego pulfric pnesbiter. + Ego pulphun clepcur.
 + Ego pulpheah pnesbiter. + Ego Bpnhstan clepcur.
 + Ego ælfrige pnesbiter. + Ego pulfzan clepcur.
 + Ego æpelytan pnerbiter. + Ego Cýneftan cle-
 picur.
 + Ego Eadgar pnerbiter. + Ego Eadpne clepcur.
 + Ego Eadpeapn pnerbiter. + Ego pýnftan clepcur.
 + Ego ælfzan diaconur. + Ego ælnoð clepcur.
 + Ego æpelyge diaconur. + Ego pulnoð clepcur.
 + Ego Trobingc diaconur. + Ego pulfpeapn cle-
 picur.
 + Ego leofftan diaconur. + Ego æþeríc clepcur.
 + Ego leopine clepcur.

Fol. B. 72. }

Fulfringun. eadpige. pulfgeore. ⁊ heopa bohton.

* **R** EGNANTE Domino nostro Ihesu
 Christo, anno ejusdem Domini In-
 carnationis. DCCCC. LXXXIII°. regni vero regis
 nostri ælpebri anno quinto, Ego ornuolbus, di-
 vina largiente clementia Eboracensis ecclesiæ Fo. 73.
 archiepiscopus, non minus episcopalem adeptus
 sedem, que est in piogopna monasterio in re-
 gione Merciorum, cuidam consanguineo meo,
 nomine eadpiz, pro ejus humillima obedientia,
 et conjugii ejus, nomine pulfgyuu, trado in pos-
 sessionem perfruendam terram trium mansa-
 rum, in loco, ubi dicitur pulfringun, diebus qui-
 bus vixerint. Quod si viri vite decursus super-
 transcenderit conjugis sue terminum, sit ipse
 primus terre ipsius possessor. Si autem ipsa vi-

rum supervixerit, maneat ipsa prima ejusdem telluris heres, et post se, si prolem habuerint, posteritati relinquant. Si vero non habuerint, duobus, quibus voluerint, heredibus, qui diutius manserit post se derelinquat. Sit autem terra illa libera ab omni secularis rei negotio, preter pontis et arcis restaurationem, et contra hostes expeditionem. Scripta est autem haec cartula et corroborata virorum nominibus, que hic infra signo crucis Christi prenotata esse conspiciuntur. Þiſ rýndon þara tpegrna hida land gemæpu to pulſþingstune æræst of ýmel mope up onð long holan bpoces þæt hit cýmeð to monning hæma ðice 7 ƿpa onð long þær ðices þæt on þone ralt heppað. 7 ƿpa onð long þær heppaðer þæt on raltene bene onð long þære bene on þone heppað be pertan fugel mære onð long þær heppaðer on raltene pellan. of raltene pellan earst riht on ralt bpoc 7 ƿpa onð long ralt bpoces eft on hymel mor æt þuðu fonda. Eaðrig ƿær se fonda man 7 pulſgyuu ƿær se oðer nu hæft æþelrige hit to þan þe þu ƿýlle.

Fo. 73.b.

✠ Ego OSUUALD ARCHIEPISCOPUS. ✠ Ego Gobingc diaconus.

+Ego ƿýnsige pnesbiter. +Ego leofstan diaconus.
 +Ego æþelstan pnesbiter. +Ego pulſhun clepicus.
 +Ego ælfyrge pnesbiter. +Ego Cýneþegn clepicus.
 +Ego eadgar pnesbiter. +Ego pulſgar clepicus.
 +Ego ƿiſtan pnesbiter. +Ego leofpine clepicus.
 +Ego eadƿarð pnesbiter. +Ego Uric clepicus.
 +Ego æþelrige pnesbiter. +Ego ælfnod clepicus.
 +Ego pulſƿearð diaconus. +Ego æþelpað clepicus.
 +Ego æþenic diaconus. +Ego pulſnod clepicus.

Æt

Fol. B. 73. } Æt cuddinaclea yphhtlafe 7 byphht
 æp 7 byphhtpine.

Ð Ego oruualbus archiepiscopus, ergo Christi
 ✠ crismate presul iudicatus, Dominice In-
 carnationis anno. DCCCC. LXXIII. annuente rege
 Anglorum Eadgaro, nec non et familie proger-
 nensis ecclesiae, quandam ruris particulam, unam
 videlicet mansam, in loco, qui celebri à soli-
 culis nuncupatur æt cuddinaclea vocabulo, cuidam
 ministro meo, nomine bpihtlaf, perpetua largi-
 tus sum¹ hereditatem, et, post vite sue terminum,
 duobus tantum heredibus immunem derelin-
 quat, quibus defunctis, ecclesiae Dei in proguina
 ceastre restitatur. Þis rýndon þære ape hibe land
 gemaru to cuddinaclea þ 1r þonne ærest on lýtlan
 mædpe þonne ond long þære hege þære on² cuggan
 hyl of cuggan hylle on pýtler leage þonne ofen þa
 rtræte on cýnelde peorþe of cýnelde peorþe sþa on
 þære lýtlan mædpe sþa on rpinær hearde 7 þær pýð
 utan. xii. æcras sþa æfter þære rtræte be þære pel-
 lan on runderlond of þon on omer lond þæt ahe puþu
 þæt cýmð eft to lýtlan mædpe 7 to þrým gemarum. Fo. 74
 7. xxx. æcras on þæm træm selban dal landes pýðutan.
 Þis þær gebon on pinriger gepitnesse decann 7 alpa
 þara munra æt proguina ceastre.

Bpihtlaf þær se forma man 7 nu hit stant his su-
 nan on handan byphhtpine 7 byphht mære.

1. Sic MS. nostr. 2. Vide fol. 159.

Fol. 74. }

hƿitintun ƿapðulƿe 7 leoronað.

Þ Christo, creaturarum propriarum omnia
 * ubique regna suo in mensura et pondere
 disponente sophermate, sanctarum precipui scri-
 pturarum oratores hoc statuerunt dogmatibus,
 quatinus, quicquid mortalium vellent addere
 necessitatibus, literarum apicibus necceretur, ne
 forte in posteris ratione adinvicem compactas
 oblivio sive potius insidiosa fraus deleat succe-
 dentium. Qua propter ego oruualo, superni re-
 ctoris fultus juvamine, archipresul, cum licentia
 æþelƿeði regis Anglorum, ac ælƿƿici ducis Mercio-
 rum, contuli cuidam consanguineo meo fideli,
 qui à gnosticis noto ƿapðulƿ nuncupatur voca-
 bulo, ob ejus fidele obsequium, quandam ruris
 particulam, quatuor videlicet mansas, quod so-
 lito vocitatur nomine hƿitintun, cum omnibus
 ad se rite pertinentibus pratis, pascuis, et silvis,
 ut ipse vita comite fideliter perfruatur, et, post
 vite sue terminum, duobus, quibuscumque volu-
 erit, cleronomis derelinquat. Quibus etiam ex
 hac vita migratis, rus predictum, cum omnibus
 utensilibus, ad usum primatis aecclesie Dei in
 plogupna ceastƿe restituatur immunis. Sit autem
 terra illa libera ab omni secularis rei negotio,
 preter pontis et arcis restaurationem, et pupli-
 cam expeditionem contra hostes. Þƿ ƿýnð þæƿa
 ƿeopeƿ hiða land ƿemæƿu æt hƿitintune æƿest on
 týðan lægh of týðan leage þæt dun be þæm ƿeaðan
 pege

pege þ þið pestan þone beoph þ on plum hýngc of
plum hýngce to calban pellan of calban pellan to
hneoblæge of hneob læge to þære hæh stræte and
lang stræte þ to spýner hearðen of spiner hearðan
to cūilde pýrðe. of Cýnlde pýrðe to þudu mæðpan
of þam mæðpan dun be þære hegec mepe þ in lan-
gan bñoc of þam bñoce in bñaðan monef ric and
lang rícer þ to þære hæh stræte and lang stræte
þæt in langan bñoc an lang bñoces þæt þið uran
holan ðene ofen þa stræte þæt eft ongeniht to
týðan læge.

Anno Dominice Incarnationis. DCCCC. LXXXIX.
scripta est haec scedula, et confirmata adstipu-
latione virorum illorum, quorum nomina híc
infra subscribuntur. *Gapduly pær se fopma man*
y nu hit stant hýr sunanan on handan.

+ Ego oruualb, gratia Dei archipresul, con-
fensi et subscripsi.

+ Ego æþelstan primus. + Ego pulfpeano diaconus.

+ Ego ælfrige pnesbiter. + Ego æþric diaconus.

+ Ego eadgar pnesbiter. + Ego Cýneþenz clepicus.

+ Ego pistan pnerbiter. + Ego pulfgan clepicus.

+ Ego æþelfrige pnerbiter. + Ego leofpine mona-
chus.

+ Ego æþelstan pnerbiter. + Ego Orrig monachus.

+ Ego Gobingc diaconus. + Ego pulfþic clepicus.

+ Ego leofstan diaconus. + pulfnoð clepicus.

+ pulfþine clepicus.

✠ Ego

Fol. B. 74. }

✠ **E**GO oruualbur, Domini predestinatione
archipresul, meo fideli clienti unam
largior curtam, in civitate peogepnensi, ælfrige
fruenti vocitamine, ut sospes illa perfruatur,
duobusque heredis post se relinquat, que de-
Fo. 75. incept in usum redigatur pontificalem. Eac pe
ppitað him þone cnopt into þam hagan þe is be-
astan pulfriger cnopte þæt he hæbbe hit sparnum to
bóc londe spa he ær hæfde to læn londe.

✠ Ego orpals archipontifex confirmavi et
subscripsi.

Þis is a gan tpegepa manna dæg 7 þa nam Eal-
dulfr hit 7 realde þam þe he polb to eapmigne lande.

✠ Ego pynrige pnerbiter. ✠ Ego pulfpeapto dia-
conur.

✠ Ego æþelstan pnerbiter. ✠ Ego æþenic diaconur.

✠ Ego ælfrige pnerbiter. ✠ Ego Cýneþegn cle-
picur.

✠ Ego æþelrige pnerbiter. ✠ Ego pulgan clericur.

✠ Ego eadgar pnerbiter. ✠ Ego leofpine clericur.

✠ Ego pistan pnerbiter. ✠ Ego orpiz clericur.

✠ Ego æþelstan pnerbiter. ✠ Ego pulfric clericur.

✠ Ego Godingc diaconur. ✠ Ego pulfnoð clericur.

✠ Ego leofstan diaconur. ✠ Ego pulfpine clericur.

Vitleah.

Fol. 75. }

ƿitleah. eadmær. 7 ƿulfrun.

ƿ Anno Dominice Incarnationis. DCCCC.
LXVIII. Ego oruuald, superni rectoris fultus
juvamine, presul, cum licentia EADGARI, regis
Anglorum, ac ælfhepe, ducis Merciorum, uno
ministro meo, qui à gnosticis nota eadmær nun-
cupatur vocabulo, ob ejus fidele obsequium,
quandam ruris particulam. IIII. videlicet man-
fos, quod solito vocitatur nomine ƿitleah, cum
omnibus ad se rite pertinentibus, liberaliter
concessi, ut ipse vita comite fideliter perfrua-
tur, et, post vite sue terminum, duobus, quibus
voluerit, cleronomis derelinquat, quibus etiam Fo. 75. b.
ex hac vita migratis, rus predictum, cum om-
nibus utensilibus, ad usum primatis ecclesie
Dei in plogopna ceastre restituatur immunis. His
metis prefatum rus hinc inde giratur.

Dir ƿyndon þa lond gemæpu æt ƿitleaz ærest of
gum ƿetæne gemæpe an siht ƿerð of siht ƿerð
an ƿearnhege of ƿearnhege an ƿerð ƿege of ƿerð
ƿege to ƿif acan of ƿif acan to þoþrum gemæpan
of þrum gemæpan to kyllan ƿygce ond long þære al-
dan bic of cýllan ƿygce an stan broc ond long broce
an tæder broc of tæder broce an beƿeríc of beƿeríc
on doƿeríc on long doƿeríc on ƿæferu. Eadmer ƿær
re forþma man 7 ƿulfrun is re oðer.

+ Ego oruuald episcopus consensi.

+ Ego ƿulfric ƿresbiter. + Ego Eadƿine clepicur.

+ Ego Eadgar ƿresbiter. + Ego ƿunstan clepicur.

+ Ego ƿistan ƿresbiter. + Ego ælfgar clepicur.

+ Ego

+ Ego ælfneb clepīcyr. + Ego urīc clepīcyr.
 + Ego æþelȝtan clepīcyr. + Ego pulȝheah clepīcyr.
 + Ego pulȝhun clepīcyr. + Ego leoȝpine clepīcyr.
 + Ego Bpīhȝtan clepīcyr. + Ego Tuna clepīcyr.
 + Ego ælfȝtan clepīcyr. + Ego pulȝnoð clepīcyr.
 + Ego pulȝȝap clepīcyr. + Ego Cæbpeapn clepīcyr.

Fol. B. 75. } Lapepn ȝ oddungalea. Cýneþegne p̃.

✱ **R**EGNANTE per aevum altithrono Deo,
 qui est spes omnium et in mare longe,
 Ego oruuold episcopus, ejus melliflua gratia an-
 nuente, antistes Huicciorum, cum licentia EAD-
 GARI, regis Anglorum, ac ælȝhepe, ducis Mer-
 ciorum, nec non et familiae piogopnenȝr eccle-
 sie, dabo cýneþegno aliquam partem terre juris
 mei, id est, duas et dimidiam scilicet manfas,
 duabus tamen in locis divisam, cui vocabulum
 est ODDUNCALEA. ȝ æt lapepn, cum omnibus ad
 se rite pertinentibus, liberaliter concessi, ut ipse
 vita comite fideliter perfruatur, et, post vite
 sue terminum, duobus, quibus voluerit, clero-
 nomis derelinquat. Quibus etiam ex hac vita
 migratis, rus predictum, cum omnibus uten-
 silibus, ad usum primatis aecclesie Dei in pio-
 ȝopna ceastȝe restituatur immunis. His metis
 prefatum rus hinc inde giratur. Ðȝr rȝnð þa land
 ȝemæpan to oddungga lea. æneȝt of stigelec on þ
 piðȝ onð long piðȝer þ on þane ȝnenan peg onð
 long peges on þa meapc þ spa to feopen ȝemæpan
 þ spa east pihte onð long peges on þa dīc of þam
 dīce

ðice onð eop leage þæt rpa ón longan ðíc onð long
 ðicer on eapð læge þæt spa be þam nah hege on cal-
 pan hýll. þonne ruð ruhte on cpoð hæma gemæpa
 onð long þær gemæper eft on stigelac. Ða land ge-
 mæpu æt þære healfe hibe æt laperu ærest of la-
 peru on þ þ ruþig onð lonð ruþiger on þ gnafe spa be
 þam gnafe ut pearðon þæt hit cýmð to þam hæfe
 rpa forð be þam æcer hege þ on sulig gnafe spa be
 þam gnafe on þa port stræt onð long stræte þæt
 hit cýmð to þam gnenan pege. onð long þær peger
 on hapu læh spa east ruhte be þære gebupa lonðe
 þ on fearu leage of þære leage on þæt mor þurh
 þone onuppan buruan onð long buruan eft on la-
 peru. Ðonne 1r ealler þær lander þe oruuoð biŕceop
 bocað cýneþegne þrinðe healfe hibe 7. vi. æcerar æt
 hapu lea 7. xl. æcera be æaftan laperu. 7 7e haga
 be ruðan býru 7e 1r. xii. gerða lang 7. viii. gerða
 brand. on þa gerð þýnce þ he þýnce þ þ land reo Fo. 76.b.
 unfor porht into þære halgan rtope. Anno Do-
 minicae Incarnationis. DCCCC. XLIII. scriptum
 est haec carta, his testibus consentientibus, quo-
 rum inferius nomina notantur.

- ✠ Ego pulfric p̃resbiter. ✠ Ego æþelstan clep̃icur.
- ✠ Ego ælfric p̃perbiter. ✠ Ego Eadwine clep̃icur.
- ✠ Ego Eadgar diaconur. ✠ Ego Brihstan clep̃icur.
- ✠ Ego ælfred clep̃icur. ✠ Ego pulfgar clep̃icur.
- ✠ Ego pulfhun clep̃icur. ✠ Ego p̃ynstan clep̃icur.
- ✠ Ego Cýnerie clep̃icur. ✠ Ego pulfeah clep̃icur.
- ✠ Ego Cýnerstan clep̃icur. ✠ Ego ælfstan clep̃icur.
- ✠ Ego Cýneþegn clep̃icur.

Fol. B.76. } Peoƿecan hýll ælƿpeoþ 7 eoðgeouu.

✠ Anno Dominicae Incarnationis. DCCCC. LXVIII. Ego oꝛuualo, sup̄ni rectoris fultus iuvamine, p̄sul, cum licentia ead̄garī, regis Anglorum, ac consensu ælƿhepe, ducis Merciorum, uno meo fideli, qui à gnosticis noto ælƿpeap̄o nuncupatur vocabulo, ob eius fidele obsequium, quandam ruris particulam. i. videlicet mansam, quod solito vocitatur nomine þeoƿecan Hýl, cum omnibus ad se rite pertinentibus, liberaliter concessi, ut ipse vita comite fideliter perfruatur, et, post vite sue terminum, duobus, quibus voluerit, cleronomis derelinquat. Quibus etiam ex hac vita migratis, rus predictum, cum omnibus utensilibus, ad usum primatis ecclesiæ Dei in pioȝopna ceastre restituitur immunis.

Fo. 77. Ðiſ rýndon þa ȝemæpo to ðeouetan hýlle. æper̄t o panðer ƿopða eart ƿeap̄o olluncȝer stete. þ̄ hit cýmeð to þære heȝce olluncȝer ðære heȝce þ̄ in lapepn. up be lapepn. þ̄ sƿa ȝuðen to ðæm ƿopða oſer ðæm ƿopða ollunc ȝtƿæte þæt on butan þa cotu þ̄ ȝƿa on ælley buƿnan olluncȝer buƿnan þ̄ sƿa on ðæt sic olluncȝer ȝicer þ̄ ȝƿa ƿið. suþan ðæm mope up bi ðæm æceƿ heȝe to ðære ȝtƿæt olluncȝer ȝtƿæte þ̄ sƿa on þa heȝce olluncȝer ðære heȝce noƿð ƿeap̄o þæt on ða ȝtƿæt olluncȝer ȝtƿæte eartƿeap̄o. þ̄ sƿa on ðone hýl olluncȝer heȝce þ̄ ȝƿa on lapepn olluncȝer ȝtƿeamer þ̄ ȝƿa noƿðen in ðone ƿop̄o

ƿorð 7 ða þreo æƿar on þam hýlle ƿoran on eaſt
healfe laƿern 7 on norð healfe ƿtæte. ælƿarð
ƿær ƿe ƿorpa man 7 nu hit ſtant hiƿ dohton on
handa 7 heo iƿ ƿe oðer man. ✠ Ego oruold epiſco-
pus conſenſi. ✠ Ego ƿulƿgar clepicyr.

✠ Ego ƿulƿric ƿƿerbiten. ✠ Ego Eadƿine clepicyr.

✠ Ego Eadgar ƿƿerbiten. ✠ Ego ƿiſtan clepicyr.

✠ Ego ƿiſtan ƿƿerbiten. ✠ Ego ælƿgar clepicyr.

✠ Ego ælƿed clepicyr. ✠ Ego Uƿic clepicyr.

✠ Ego æþelran ƿƿerbiten. ✠ Ego ƿulƿheh clepicyr.

✠ Ego ƿulƿhun clepicyr. ✠ Ego leorƿine clepicyr.

✠ Ego cýnerige clepicyr. ✠ Ego Tuna clepicyr.

✠ Ego Býrƿtan clepicyr. ✠ Ego ƿulƿnoð clepicyr.

✠ Ego ælƿƿtan clepicyr. ✠ Ego Eadƿearð clepicyr.

Fol.B.77. }

ƿulƿringetun. æþelpold.

✠ Ic oruold aƿce biƿceop þurh goder gief mid
geþaſunge 7 leaƿe Eaduuarðer angul cýninges
7 ælƿheƿer meƿcna heƿetogan 7 þær heoroder on
ƿeogorpa ceaſtpe landes ſumne dæl þ̅ ſýnð. ii. hiða
buton ix. æƿan þ̅ hæƿt ƿe aƿce biƿceop genumen
into cýmerige to hiƿ hame him to hƿæte lande þe
ƿam cuþum mannum ƿulƿringetun iƿ gehaten ſu-
mum cnihte þam iƿ noma æþelpold mid allum þin-
gum þe þærto belimpað ƿneolice hiƿ dæge ƿorðgeaƿ
7 æfter hiƿ dæge tƿam ýnƿ ƿearðum 7 æfter he-
ora ƿorð riþe to þære halgan ƿtope into ƿiogorpa
ceaſtpe þam biƿceope to bƿýce. ſie hit ælceƿ þinger
ƿneo buto ƿerðƿare 7 ƿalgeƿorc. 7 bƿýgc geƿeorc
7 cýncan laðe. þiƿ ƿær gedón ýmbe. viii. hund ƿin-
tra 7. vii. 7 hund ƿeoƿantig þær þæ drihtnes ge býrð
tíðe ƿær. Sancta Maria, 7 Sanctus Michahel, cum
Sancto Petro, 7 allum goder halgum gemiltƿien

Hemingi Liber de terris

þiſ halðendum. 7ieſ hpa buton 7eppih̄tum hit abpe-
can þýlle 7oð hine to rihtepe bote 7ecýp̄pe. amen.
Heſ iſ 7eo honð 7eten.

Æþelpoð iſ 7e 7opma man. ✠ Orpoð aſce bý-
7ceop.

✠ Ego pinſige p̄perbiteſ. ✠ Ego leoſſtan dia-
conuſ. ✠ p̄ynſtan clep̄icuſ.

✠ Ego pulſſic p̄perbiteſ. ✠ Ego æþelſige diaco-
nuſ. ✠ eadpine clep̄icuſ.

✠ Ego pulſeah p̄perbiteſ. ✠ Ego pulſpeaſ diaco-
nuſ. ✠ ælſſtan clep̄icuſ.

✠ Ego Eadgaſ p̄perbiteſ. ✠ Ego cýneþegn clep̄i-
cuſ. ✠ ælſnoð clep̄icuſ.

✠ Ego æþelſtan p̄perbiteſ. ✠ Ego pulſhum cle-
p̄icuſ. ✠ æþelpoð clep̄icuſ.

✠ Ego ælſſige p̄perbiteſ. ✠ Ego pulſgaſ cle-
p̄icuſ. ✠ pulſnoð clep̄icuſ.

✠ Ego eadpeaſ p̄perbiteſ. ✠ Ego Bp̄iſtan cle-
p̄icuſ. ✠ æþſic clep̄icuſ.

✠ Ego ælſgaſ diaconuſ. ✠ Ego leoſpine clep̄icuſ.

✠ Ego Gobingc diaconuſ. ✠ Ego Cýneſtan cle-
p̄icuſ.

Fol. 78. }

Æt 7p̄iman hýlle. behſtane 7 býphſtane 7 Godpine.

† **G**RATIA DEI SUFFRAGANTE, KOEN-
WALD, PRESUL hp̄iciorum, confert,
cum consensu fraterno civitatis uictorie, beh-
ſtano, ejuſdem monaſterii preſbitero, tribus in
locis, et tribus poſt ſe heredibus, ab tapanhalan,
cum hocaugmento pratorum, ac ſegetum, uniuſ
quoque

quoque cassatis ad grīmanhülle, usurpando filvis, pratis, ac pascuis, preter urbis pontifq; constructione, ac regali gymnasio, observans, per clavem apostolice auctoritatis Petri, ut heredes fideliter agant, fin alias vindicet Deus. Hec

cartula charaxata est anno Dominici Incarnat^{fic}ionis. DCCCC. L.III. et eisdem pontificis anno. xxviii. Ecce testes conscribentes, presbiteri, et levite, et clerici, cum ceteris, grates dabant dignissime.

✠ Koenpalb. ✠ Behstan. ✠ pulfric. ✠ æþelstan.
✠ pulfrnoð. ✠ ælfræd. ✠ pulfr. ✠ eadstan.
✠ Orpulf. ✠ ælfric. ✠ pulfrhun. ✠ cýnerige.
✠ Cýneþegn clepcur. ✠ ælfrtan.

Theaurizate vobis thesauros in celo, ubi est thesaurus tuus ibi erit et cor tuum, dixit Deus. pax in celo, pax in terra, pax in plebe Christiano, hodie, cras et cotidie, alpha & o. amen.

Fol. 78. } Æt cobestune. æþelmund 7 pulfrhelm
7 ælfrnoð 7 Godpine.

P Omnis usque opifici sit laus Deo patri, ejusque unigenito, cum Spiritu Sancto, qui vetiti ligni malo perditum crucis patibulo redemit genus humanum. cujus benignissime miserationis ope recreati, mortis secunde pena, que primi parentis incuria contigit, evadere multimodis speramus. Ipsius itaque annuente Fo. 78.b.
cle-

Hemingi Liber de terris

clementia, Ego ospalbus archiepiscopus, pontificali utique usus licentia, ut antecessores mei fecerunt, prebeo cuidam inter primates hujus regni nobilissimo, nomine æpelmundo, quinas telluris mansas, ubi dicitur æt cobertune, ut habeat et perfruatur diebus quibus vixerit, et secundus, qui ei successerit, heres, cui et donaverit. Decurso autem illorum duorum vite termino, Sancte ecclesie genetricis Dei Marie, que est in piogopnensi sita, monasterio prefatum rus ut tribuatur, sine detrimento omnium rerum ad se pertinentium, hominum, vel pecorum, seu ciborum, sicuti tunc temporis inibi fuerit, unius ex ipsius monasterii congregatione vite degente, cujus prenotaverint nominis titulum. revoluto demum ipsius fratris vite circulo, supra taxata tellus episcopali restituatur cathedre, absque ullius controversie obstaculo. Sit autem terra illa libera ab omni mundialis servitio, preter pontis arcisve restaurationem, et communem contra hostes expeditionem. Anno Dominicae Incarnationis. DCCCC.LXXXVII. scripta est et corroborata haec cartula, sub adstipulatione clerorum illustrium in eodem monasterio degentium, quorum onomata hinc infra crucis Dominice signo prenotantur.

✠Ego OSUUALDUS ARCHIPRESUL consensi et subscripsi.

✠ Ego æpelytan primus. ✠Ego ælfrige pperbitep.

✠Ego Eadgar pperbitep. ✠Ego cýneþeng clepicyr.

✠ Ego

- ✠ Ego pīstan pperbitep. ✠ Ego pulfgar clepīcū.
- ✠ Ego æpelfige pperbitep. ✠ Ego Orpī monachū.
- ✠ Ego æpelftan pperbitep. ✠ Ego leofpine monachū.
- ✠ Ego Gobingc diaconū.
- ✠ Ego pulfpc clepīcū.
- ✠ Ego leofstan diaconū.
- ✠ Ego pulfnoð clepīcū.
- ✠ Ego pulfpearð diaconū.
- ✠ Ego
- ✠ Ego æpelpic diaconū.
- ✠ Ego pulfpc clepīcū.

Fol. 79. }

Æt cobeſtune pulfheh.

D Anno Dominicae Incarnationis. DCCCC.
X LXXVII. Ego orpolb, superni rectoris ful-
 tus juvamine, archipreful, cum licentia E A D-
 G A R I, regis Anglorum, ac ælfhepe, ducis Mer-
 ciorum, uno fidele meo, qui à gnoſticis nota
 uulfeah nuncupatur vocabulo, ob ejus fidele
 obſequium, quandam ruris particulam, quinque
 videlicet manſas, quod ſolito vocitatur nomine
 æt cobeſtune, cum omnibus ad ſe rite pertinen-
 tibus, liberaliter conceſſi, ut ipſe vita comite
 fideliter perfruatur, et, poſt vite ſue terminum,
 duobus, quibus voluerit, cleronomis derelinquat.
 Quibus etiam ex hac vita migratis, rus predictum,
 cum omnibus utenſilibus, ad uſum primatis eccle-
 ſiae Dei in pioſopna ceaſtpe reſtituatur immunis.
 Ðīſ ſyñð þā ſonð gemæpo þe gebýpīað into cobeſt-
 tune æpeſt on gýtincgeſ æpýlm of gýtincgeſ æpýlm
 on noð bene on þone gþenen peg þ on þone hapan
 ſtan of þam hapan ſtane and lang gþenan pegeſ on
 ſcepe clīſ and lang ſcepe clīſeſ inon meoſ mæpe of
 meoſ

Hemingi Liber de terris

Fo. 79.b. meor mæne and lang bene on gelopon forð of geolo-
pon forða on þrist longan bene on long þrist lon-
gan bene to broccer flæde of broccer flæde and long
ecce þ on þa tpegen þornar of þam tram þornan on
pad beoph of pad beophce on lafercan beoph of la-
fercan beophge abi þam æcran hearðan þ on rcýt-
tan fæn of rcýttan fæn þ on gýtinc and long þ
eft on gýtincger æpým.

+ Ego Orpolb archiepiscopur. + Ego pulfpearb
diaconur.

+ Ego pýnrige pperbiter. + Ego cýneþegn cle-
picur.

+ Ego pulfþic pperbiter. + Ego leofþine clepicur.

+ Ego pulfheah pperbiter. + Ego Bpíhtan cle-
picur.

+ Ego æþelrtan pperbiter. + Ego pulfhun cle-
picur.

+ Ego elfrige pperbiter. + Ego pulfgar clepicur.

+ Ego Eadgar pperbiter. + Ego Cýnerstan clepicur.

+ Ego pistan pperbiter. + Ego Eadþine clepicur.

+ Ego Eadþearb pperbiter. + Ego pýnrstan clepicur.

+ Ego ælfgar diaconur. + Ego ælþnoð clepicur.

+ Ego Gobingc diaconur. + Ego æþelþic clepicur.

+ Ego leofrtane diaconur. +

+ Ego æþelrige diaconur. + Ego pulfnoð clepicur.

Nonðtun.

Cotton Library Ti-
berius A.13. Fol.B.79.

Nopðtun. býpēstan. 7 ælſtan.

P Anno Dominicæ Incarnationis. DCCCC.
LXXXIX. nostræque redemptionis, qui jura
divina humanaque proprio dispensat sophis-
mate, sue creature perpetualiter ne deficient
temporalem atque aeternam administrat alimo-

fic

niam; In cujus onamate, Ego orpalsus, Divina Fo. 80.
favente clementia archiepiscopus, quandam
particulam telluris de monasterio Sanctæ Ma-
riae in piogopna castello, videlicet unam mansam

fic

et dimidiam, in loco nuncupante nopðtun, býp-
stano condonavi, meo utique ministro. In ea
quippe ratione, ut ipse habeat et bene perfrua-
tur, et post se duobus, quibus cumque voluerit,

fic

derelinquat heredi . . . Sit autem terra illa libera
ab omni mundialis rei negotio, preter pontis et
arcis restaurationem, et communem expeditio-
nem contra hostes. Istis astipulatoribus corro-
borata est haec donatio, quorum nomina in
presenti pagina luculentissimis caraxantur api-
cibus. EGO OSVVALDUS, Christi largitione
archipresul, caractarem salvificae crucis im-
praefi.

+Ego æpelytan ppimus. +Ego pulſpeapð diaconus.

+Ego ælſrige pperbiter. +Ego Cýneþegn clericus.

Vol. I.

Y

+Ego

Hemingi Liber de terris

+ Ego Eadgar pperbiter. + Ego pulrgan clepicyr.
 + Ego pirtan pperbiter. + Ego leofpine monachur.
 + Ego æþelrige pperbiter. + Ego pulfric clepicyr.
 + Ego æþelstan pperbiter. + Ego ælfnod clepicyr.
 + Ego Godingc diaconur. + Ego pulfnod clepicyr.
 + Ego leofrtan diaconur. + Ego pulfrpine clepicyr.

Fol. 80. }

hinde hlýp ælfrilð 7 Cýnelm 7 æþelgerð.

Ð Ic orpald biſceop þurh godes giefre mid geþa-
 runge 7 leaſe eadgarer angul cýningcer 7 ælfr-
 heſer meſcna heſetogan 7 þær heonoder on pio-
 gorna ceaſtre lander ſumne dæl þ̅ rýnd. iii. huda þe
 fram cuþum mannum hinde hlep iſ gehaten ſumum
 riſe þær iſ noma ælfrilð for godes luſon 7 for un-
 cpe ſibbe mid eallum þingum þe þærto belimpað
 freolice hieſe dæg forgear 7 æfter hieſe dæge
 fram ýrre pearðum 7 æfter heona forðriþe to
 þære halgan ſtope into pigorna ceaſtre þam biſ-
 cope to brýce ri hit ælcer þinger freo butan ſerð-
 rare 7 pal gerorc 7 brýc gerorc 7 circanlade þiſ pær
 gedon ýmbe niȝon hund rintpa 7 reox 7 reoxtriȝ
 þær þe drihtner gebýrð tide pær. on þý ſeorðan
 geara þær þe orpald biſceop to folgaðe ſeng.
 Sancta Maria, 7 Sanctus Michahel, cum Sancto
 Petro, 7 eallum godes halgum ge miltien þiſ halben-
 dum. giſ hpa buton geppihtum hit abſecan wille god
 hine to rihtene bote gecerpe. amen.

Hef iſ ſeo hond ſeten orpalder biſcoper.

+ Ego pulfric pperbiter. + Ego Býphrtan cle-
 picur.

+ Ego eadgar pperbiter. + Ego pulrgan clepicyr.
 + Ego

& redditibus Eccles. Wigorniensis. 171

+ Ego æþelstan pperbitep. + Ego ælfgar clepcur.
 + Ego ælfræd clepcur. + Ego Vric clepcur.
 + Ego pulfhun clepcur. + Ego pulfheh clepcur.
 + Ego ælfrstan clepcur. + Ego leorþine clepcur.

Fol. B. 80. } hƿitan hlinc. býnihtmæn ⁊ ælmæn.

P Ego orpald, ergo Christi krismate pre-
 ✱ ful judicatus, Dominicae Incarnationis
 anno. DCCCC. LXIX. annuente regi Anglorum
 EADGARO, ælþhepe que Merciorum comite,
 nec non et familiæ piogornensis ecclesie, quan-
 dam ruris particulam, unam videlicet mansam,
 in loco, qui celebri à folliculis nuncupatur æt
 hƿitan hlince vocabulo, cuidam ministro meo,
 nomine býnihtmæn, perpetua largitus sum here-
 ditate, et, post vite sue terminum, duobus tan-
 tum heredibus immunem derelinquat. Quibus
 defunctis, ecclesie Dei in piogorna ceastre resti-
 tuatur. Þis þær gedon ýmbe. ix. hund pinta ⁊ ix.
 ⁊ fixtig on þý. x. an. geape þær þe orpald birceop
 to folgoþe fengc. Sanctae Mariae, ⁊ Sanctus Mi-
 chahel, cum Sancto Petro, ⁊ allum godes halgum
 ge multien þis haldbendum. gief hƿa buton geppnihtum
 hit abpecan pille hæbbe him wið god gemæne buton
 he to dæd bote gecýppe. amen. Ðis rýnd þa land
 gemæne to hƿitan hlince of portan mæne ond long
 ricef innan þone rýð bpoc and lang bpoces innan
 ceolmer gemæne and lang þær gemænes innan þa
 stræt and lang stræte in þa oðer díc and lang þære
 díc in hepe gnaƿun þurh hepe gnaƿun eft in por-
 tan mæne.

Fo. 81.

Hemingi Liber de terris

+ Her is reo honb reten. + OSVVALD BISCOP.
 + Ƴulfric pperbiter. + Eadgar pperbiter.
 + Ƴistan pperbiter.
 + Iohan pperbiter. + æþelstan pperbiter. + Ƴulfr-
 hun clepcur.
 + BƳihstan clepcur. + Cýneþegn clepcur. + ælfr-
 Ƴige diaconur.
 + ælfrstan clepcur. + Ƴulfrgar clepcur. + Ead-
 pine clepcur.
 + ælfrgar clepcur. + Ufric clepcur. + Ƴulfrheah
 clepcur.
 + penstan clepcur. + Ƴulfrheah clepcur. + Tuna
 clepcur.

Fol. B.81. }

Deoptlanbýrg. leorþine.

✠ REGNANTE in perpetuum Domino
 nostro Ihesu Christo per universa quadri-
 flui orbis climata. Anno ejusdem Incarnationis.
 DCCCC. LXXXV. Ego orpalsuþ, peogopnensis ecclesie
 sedem episcopalem gerens, trado cuidam meo fa-
 miliari amico, nomine leorþine, ejus¹ bene pro-
 merentibus meritis dimidiam manentem, ex se-
 ptemtrionali plaga ville, qui dicitur heoptlanbý-
 rg, tempore quo vixerit, et post se duobus de-
 relinquat heredibus. Quibus ex ^{hac} ac vita sublatis,
 restituatur supra memorate ecclesie. Sit autem
 terra illa libera ab omni secularis rei negotio,
 preter pontis arcisve restaurationem, et contra

1. Vide supra, p. 132. Bene autem tam illic quam & híc idem
 est quod *petitione*.

hostes

hostes communem expeditionem. Ðiſ rýnbón þa gemæru þe to þýrron lonbe gebýriþ ærfeſt of ſtupe on þa ðic æt ruð dene onð long ðiceſ to þæm heafðum a be þæm heafðum on þreo hlapar of þreom hlapan in þone peg onð long peger þ on þa alban ſtræte onð long þære alban ſtræte þ hit cýmeð to heortla forða of heortla forða þæt eſt on ſtupe.

Hi ſunt teſtes et conſentientes, quorum infra nomina notantur.

+ Ego orſuualður archipontifex confirmavi et ſubſcripſi.

+ pýnrige pperbiter. + æþelrige pperbiter.

+ Cýneþegn clepícuſ.

+ æþelſtan pperbiter. + Eaðparð pperbiter.

+ pulſgar clepícuſ.

+ ælfrige pperbiter. + Godingc diaconuſ. + leofpine clepícuſ.

+ piſtan pperbiter. + leofſtan diaconuſ. + Uſic clepícuſ.

+ Eaðgar pperbiter. + pulſpearð diaconuſ.

+ æþelpoð clepícuſ.

+ Æþelſtan pperbiter. + æþeric diaconuſ. + pulſnoð clepícuſ.

+ pulſpine clepícuſ.

Fol. 82. } Æt braban beorge. 7 æt holan fæſtene.
ælfpine. 7 æfæð 7 heora runu.

* **A** N N O Dominicæ Incarnationis. DCCCC.
LXXX.VIII. Ego orſpald, piogupne urbis
antifſtes, duas manſas, æt brabanbeophge 7 æt ho
len-

lenfesten, nepoti meo ælfrino, duobusque post
se, quibus voluerit, heredibus libens impertior,
et deinde ad usum prefate urbis episcopi red-
eat. Nam clerici ejusdem urbis capti tres man-
sas, æt spæclea, pro illa, quæ dicitur æt bpadan
bophge, 7 æt hollenfesten receperunt. ut, quandiu vi-
talis flatus alicui eorum super fuerit, habeant et
possideant, et deinceps ad usum ordine prefato
revertatur presulis. Haec autem mea facta
sunt . . ratione, ut annis singulis, pastione ad-
veniente, centum porcos usui eorum necessa-
rios, sine alicujus contradictione, pascantur.
Sancta Maria, 7 Sanctus Michahel, cum Sancto
Petro, 7 eallum guber halgum gemiltæie þis halben-
dum gif hpa butan gepýrhtum hit abþecan pille.
god hine to rihtepe bote geceþpe gif he þanne
nulle hæbbe him wið god gemæne on þam ytemestan
dæge hysis lises. Hi sunt testes hujus reconci-
liationis, quorum infra nomina notantur. Ego
oswaldus archipontifex consensi et subscripsi.
Ego Orpig.

- + Ego æþelstan pprimur. + Ego Godingc diaconur.
- + Ego ælfrinur pperbiter. + Ego leofstan dia-
conur.
- + Ego æþelstan recundū. + Ego pulfpanð diaconur.
- + Ego Cadgar pperbiter. + Ego æþenic diaconur.
- + Ego pistan pperbiter. + Ego leofpine clepcur.
- + Ego æþelrige pperbiter. + Ego Ufic clepcur.
- + Ego Cýneþeng clepcur. + Ego pulfnoð clepcur.
- + Ego purgar clepcur. + Ego pulfpine clepcur.

Farre-

Fol. B. 82. } Farrebupne pynre munuce 7 pulspynne.

† **A** NNO Dominicae Incarnationis. DCCCC. LXXVII. Ego OSUVALD, superni rectoris fultus iuvamine, archipresul, cum licentia EADVARDI, Regis Anglorum, ac ælthepe, ducis Merciorum, uni fratri me monacho, qui à gnosticis noto uuynre nuncupatur vocabulo, ob ejus fidele obsequium, quandam ruris particulam. III. videlicet mansas, quod solito vocatur. nomine parrebupne, cum omnibus ad se rite pertinentibus, liberaliter concessi, ut ipse, vita comite, fideliter perfruatur, et, post vite sue terminum, duobus, quibus voluerit, cleronomis derelinquat. quibus etiam ex hac vita migratis, rus predictum, cum omnibus utensilibus, ad usum primatis ecclesiae Dei in piogupna ceastre restituatur immunis. Donne 7 þær lander. III. hida þe orpald aþce birceop bocað pynre h7 munuce spa spa pulstan h7 fæder h7 hæfde. mid þær heopoder gepitnerre on piogopna ceaste. Ð7 7 seo hond reten. OSUVALD aþcebirceop.

+ pynre pperbiter. + leofestan diaconur. + Ead-pine clepicur.

+ pulspic pperbiter. + æþelre diaconur. + æþ-pic clepicur.

+ pulf beah pperbiter. + pulfpearð diaconur. + ælstan clepicur.

+ æþelstan pperbiter. + Cýneþeng clepicur.

+ ælnoð clepicur.

+ ælf-

Hemingi Liber de terris

+ ælfriȝe pperbiter. + pulfhun clepcur. + æþel-
pold clepcur.

+ Eadgar pperbiter. + pulfgar clepcur. + Ufíc
clepcur.

+ piſtan pperbiter. + Brihſtan clepcur. + pulf-
pine clepcur.

+ Eadpearð pperbiter. + leorþine clepcur.

+ ælfgar diaconur. + Cýneſtan clepcur.

+ Godingc diaconur. + pýnſtan clepcur.

Fol. 83. }

Æt pýðemæpe leaȝe. æþelmundo 7 Godþine.

†EGO OSVVOLD, ergo Chriſti křiſmate
archipreſul iudicatus, Dominicæ In-
carnationis anno. DCCCC.LXXVIII. annuente regi
Anglorum EADVVARDO, ælfepe que Mercio-
rum comite, nec non et familie piogopnenſis ec-
cleſie, quandam ruris particulam, unam vide-
licet manſam, in loco, qui celebri à ſoliculis
nuncupatur æt pýðe mæpeleage vocabulo, cui-
dam miniſtro meo, nomine æþelmund, perpetua
largitus ſum hereditate, et, poſt vite ſue termi-
num, duobus tantum heredibus immunis dere-
linquat. quibus defunctis, eccleſie Dei in piogup-
næ ceaſtpe reſtituatur. Ðiſ pær ȝedon ýmbe. viii.
hund pintpa 7 eahta 7 hund ȝeoſantig on þý eahtan
ȝeoþan ȝeape þe oſpold arceþyrceop to folȝoðe
ȝengc. Sanctæ Mariæ, et Sanctus Michahel,
cum Sancto Petro, 7 eallum ȝober halȝum ȝemilt-
ȝien þiſ halbendum. ȝieſ hpa butan ȝeppihum hit
abpecan

abrecan pille hæbbe him rið god gemæne buton he
to ðæð bote gecýrre amen. Ðis rýnð þære aþe
híde land gemæru æt rýðe mære leage ærfeð of
rreoner ðene þe ligeð of leðene. of leðene to þære
heafod ftrige þ̅ rpa in þa heah ftræt onð long þære
ftræte ofen býrce leage mýðde pearðne þæt cýmð
to ftrantuner gemæne onð long þær gemærfe in mar
þroc onð long þrocfe in leðene onð long leðene in
rreoner ðene. + Her is reo honð feten.

+ Orpalð arcebiſceop. + æþelſtan pperbiter.

+ Gobinge diaconur.

+ pýnrige pperbiter. + Eaðgar pperbiter. + le-
ofſtan diaconur.

+ pulfric pperbiter. + piſtan pperbiter. + æ-
þelrige diaconur.

+ pulfrheah pperbiter. + Eaðparð pperbiter.
+ pulfrparð diaconur.

+ ælfrige pperbiter. + ælfrgar diaconur. + pulfr-
hun clepcur.

+ Cýneþeng clepcur. + pýnſtan clepcur. + æ-Fo. 83. b.
þelpold clepcur.

+ pulfrgar clepcur. + eaðpíne clepcur. + Æþe-
ric clepcur.

+ leorþíne clepcur. + ælfrſtan clepcur. + Ælfr-
noð clepcur.

+ Cýneſtan clepcur. + Uþic clepcur. + pulfr-
noð clepcur.

Fol. B. 83. }

Teottingctun. 7 ælfrigerctun. ofilſe
7 leofan 7 pihtgape.

+ IC orpold býrceop þurh gober gief. mýð gepa-
funge 7 leaſe eaðgarer angul cýnncger 7
Vol. I. Z ælfrhe-

Hemingi Liber de terris

sic

ælfhefer meþna hepetogan 7 þær hieþodeþ on pio-
 gupna ceaſtre lanþeþ ſumne ðæl þ̅ ſynt. hiða on
 tþam tunum þe fþam cuþum mannum teottinȝc tun
 7 ælfriȝer tun ſint ȝe hatenne ſumum cnihte þam
 iſ orulſ nama fop ȝodeþ luſon 7 fop uncpe ſýmbe
 mið eallum þingum to fþeon þe þarto belimpað hiſ
 ðæȝe fopȝear 7 æfter hiſ ðæȝe tþam epfe pearþum
 þæt beo hiſ beapn ſpilc lengeſt mote ȝief þæt bið
 him ȝiefepþe æfter þicpa beapna ðæȝe fo ead leofu
 to hiſ ȝebedde hiſe ðæȝ æfter hiſe ðæȝe be cpeðe
 hiſe bpoþnum tþam ſpilc hiſe leofeſt ſý æfter
 hiepa ðæȝe eft into þære halȝan ſtope. Ðý hit æl-
 ceſ þinger fþeoh butan fepðfape 7 palȝeporc 7
 bpiȝcȝeporc. Þiſ þær ȝeþon ýmbe niȝon hund pin-
 tpa 7 niȝon 7 reoxtiȝ þær þe ðpihtneſ ȝe býnð tiðe
 þær. on þý niȝoðan ȝeape þær þe orpalð biſceop
 to folȝape fengc. Sancta Maria, 7 Sanctus Mi-
 chahel, cum Sancto Petro, 7 eallum ȝodeþ hal-
 ȝum ȝemiltȝien þiſ halþendum. ȝief hpa butan ȝe-
 ppihtum hit apendan pille ȝoð aþilȝie hiſ noman of
 liſer bocum 7 hæbbe him ȝemæne pið hine on þam
 ýtemeſtan ðæȝe þiſſer liſer buton he to pihtene
 bote ȝecýpne.

Fo. 84. + Ðer iſ reo honð ſeten orpalþer biſceoper. 7
 unna þær hieþodeþ on piogupna ceaſtre. + pulſpic
 ppeſbiteþ.

+ Eaðȝap ppeſbiteþ. + æþelȝtan ppeſbiteþ.

+ Bpihtan clepicur.

+ eadþine clepicur. + piſtan ppeſbiteþ. + pulſ-
 ȝap clepicur. + ælfȝap clepicur.

+ ælfneð clepicur. + Cýnriȝe clepicur. + eadþapnð
 clepicur. + pulſhun clepicur.

i. L. fýbbe.

+ ælf-

+ ælſſtan clepīcyr. + Tuna clepīcyr. + Uſic
clepīcyr. + pulſheah clepīcyr. + leoſpine clepī-
cyr. + pulſnoð clepīcyr.

Fol. 84. }

pyðmæpe lege. eadmæpe. 7 leoſpune.

† **E**GO orpolb, ergo Christi crismate pre-
sul judicatus, Dominicæ Incarnationis
anno. DCCCC. LXIII. annuente rege Anglorum
EADGARO, ac ælſhepe que Merciorum comite,
nec non et familie piogepnensis ecclesie, quan-
dam ruris particulam, unam videlicet mansam,
in loco, qui celebri à solicolis nuncupatur peode
mæpe leage vocabulo, cuidam ministro me, no-
mine eadmær, perpetua largitus sum heredi-
tate, et, post vite sue terminum, duobus tan-
tum heredibus immunem derelinquat. Quibus
defunctis, ecclesie Dei in piogupna ceastne resti-
tuatur. Ðiſ ſýnð þa lanð gemæpe æt peobemæpe
leage of sealter ſopða onð long glencer ꝥ hit cýmð
þær piþig mæper bƿoc ſceot of glencing þonan riht
to ceolan heafðan of ceolan heafðon to longan læge
of longan læge to bƿuttan geate of bƿuttan geate
to pærlaſer ðune ſuþepearðne of pærlaſer ðune on
miclan ſelð of miclan ſelðan on pen bƿoc onð long
pen bƿocer þæt hit cýmð to þan mepe on efen
cƿon mepe þonon onð long þær ealðen gemæper ꝥ
hit cýmð þær a ſoc bƿoc ſceot on glencing þonne
onð long glencing eft on rihter ſopða.

✠ Ego pulſnic pperbiter. ✠ Ego Cýnerige clepīcyr. Fo. 84.b.

✠ Ego ælſſic pperbiter. ✠ Ego æþelſtan clepīcyr.

Hemingi Liber de terris

✠ Ego Eadgar pperbiter. ✠ Ego Cýneþegn clep-
cur.

✠ Ego ælfred clepcur. ✠ Ego pulfgar clepcur.

✠ Ego Cýneftan clepcur. ✠ Ego Bphtan clepcur.

✠ Ego Eadwine clepcur. ✠ Ego pýnftan clepcur.

✠ Ego pulfhun clepcur ✠ Ego pulfheh clepcur.

Fol. B.84. }

montun beornege 7 býphstane.

† **D**ISPONENTE regi regum cuncta caeli
secreta, nec non, que sub celi cul-
mine aput homines mutantur, miro ordine gu-
bernante, cujus Incarnationis humane anno.
DCCCC.XC. Indictione. iiii. haec donatio, que in
ista cartula Saxonice sermonibus apparet, con-
firmata et donata erat. In urser bpihtner noman.
hælenber epister. Ic orpald arcebyrceop cýþu þæt reo
heo nædden æt plogurna cestne ge ealbbe geumge
me þaƿedan þ̅ ic moſte ge bocian tpa hida lander on
montune on þneopa monna dæg minum tƿam ge-
tneopum mannum beophnæge 7 býphstane tƿam ge-
broþrum 7 re elþna hæbbe þa þneo æceƿar 7 se iun-
gna þone feorðan geinnop ge utten ſpa to þam
lande ge býrige þ̅ mon nemneð oðre naman upp
þnop. 7 pe ealle halrgað on godes naman þ̅ hio næ-
nig mann þær nebeƿarige þa hple þe heo lifien 7
ofer heopa dæg ceƿne to þær honða þe heo unnen 7
hit reo þonne þam agen æghƿer to bƿucenne to
feon tƿegna manna dæg butan þam cƿc ſceatte
7 ic cýðe þ̅ ða ge broþra tƿegen me gerealdon. iiii.
pund licpýnðes feor pð fullan unnan. Et nunc ob-
secramus per misericordiam Dei, qui est pro-
prius

prius et verus Dominus omnium terrarum, que ad ecclesiam Dei pertinent, et per amorem Sanctae Marie, in cuius nomine consecratum est monasterium in plogupna ceafte, in quo fer-

vire debemus, ut haec nostra largitia ^{fic} five consentio inviolata permanere queat; et si quis de nostris successoribus hoc in aliquo foedare temptaverit, et nostre fraterne congregationis licentiam disrumpere, sciat, se rationem redditurum in tremendo examinis die, nisi prius satisfaciendo emendet. Ðis rýndon þara bpoþpa noman þe þar rýlene geþaƿeðæn 7 gerealdan 7 mro cƿister robe tacne geƿæstnodon.

- + Orpald. aƿce biſceop.
- + æþelſtan pꝛimus. + pulƿpearþ diaconuꝛ.
- + ælfrige pꝛeſbiter. + æþelric diaconuꝛ.
- + Eadgar pꝛeſbiter. + Cýneþegn clepícuꝛ.
- + piſtan pꝛeſbiter. + pulƿgar clepícuꝛ.
- + æþelrige pꝛeſbiter. + leoƿpine clepícuꝛ.
- + æþelſtane pꝛeſbiter. + pulƿric clepícuꝛ.
- + Godingc diaconuꝛ. + pulƿnoð clepícuꝛ.
- + leoƿſtan diaconuꝛ. + pulƿpine clepícuꝛ.

Ðaſ. v. bec locýaþ into bꝛeodune.

Fol. 85. } Æt cꝛoman Cýnelm 7 leoƿpine.

✱ **A** NNO Dominicae Incarnationis. DCCCC. LXVIII. Ego OSVUALD, superni rectoris fultus juvamine, preſul, cum licentia EADGARI, REGIS ANGLORUM, ac ælþhepe

ælfhepe, ducis Merciorum, unū meo ^{hic} fideli mi-
 nistro, qui à gnosticis noto cýnelm nuncupatur
 Fo. 85. b. vocabulo, ob ejus fidele obsequium, quandam
 ruris particulam. v. videlicet mansas, quod so-
 lito vocitatur nomine cþomman, cum omnibus
 ad se rite pertinentibus, liberaliter concessi,
 ut ipsa vita comite fideliter perfruatur, et, post
 vite sue terminum, duobus, quibus voluerit,
 cleronomis derelinquat. quibus etiam ex hac
 vita migratis, rus predictum, cum omnibus
 utensilibus, ad usum primatis ecclesiæ Dei in
 plogopna ceastre restituatur immunis. Eac þe him
 ppitað þa mædwe æt pīpīg fopda an ruð halwe þær
 peges swa seo nīpe dīc hit all hýmbutan beligeð hīr
 dæge 7 æfter twām yppearðum spīlcan spīlce he
 reolfe pille. His metis prefatum rus hinc inde
 giratur. Ðis rýndon þara. v. hīda land gemæpu æt
 cþomban æfter on pīnterburne ond long þære bur-

:h to þære ealban
 dīc þer peardre
 þ hit cýmeð on
 þonne mæn peg
 ond long þær mæn
 peges þ hit cý-
 með on bicce ræ-
 tan ond long bicce
 rætan þ hit cý-
 með

nan oð hit cýmeð to þæm mæn hege
 ond long þær mænes heges þæt hit cý-
 með up on þa dune fþom ðære dune
 pest peard þ hit cýmeð : ð on þæt lýtle
 nýðig of ðæm nīðige aberoldan of þære
 oldan þ on þone æter hege ond long þær
 æter heges þ hit cýmeð on pīppan leage
 ond long þære leage midde peardre þ
 hit cýmeð to þæm lýtlan peges ond long
 þær lýtlan peges þ hit cýmeð on þone
 norðan mæn peg ond long þær mæn peges þæt hit
 cýmeð on ægles lonan ond long þære lonan þ hit
 cýmeð eft in þa burnan. 7 xii. æfter mædwe hefto
 on þære nīpan mædwe.

✠ Ego

& redditibus Eccles. Wigorniensis. 183

+ Ego orpald episcopus consensi. ✠ æþelstan pper-
biter. ✠ Bpirstan clepcur.

✠ pulfric pperbiter. ✠ ælfred pperbiter. ✠ ælf-
stan clepcur.

✠ Eadgar pperbiter. ✠ pulfrhun clepcur. ✠ pulfr-
gar clepcur.

✠ Ego pistan pperbiter. ✠ Cynrige clepcur.
✠ Eadwine clepcur.

✠ pistan clepcur. ✠ Eadweard clepcur. ✠ leof- Fo. 86.
pine clepcur.

✠ ælfgar clepcur. ✠ pulfrheah clepcur. ✠ Tuna
clepcur.

Fol. 86. }

Peonedoc 7 dydbinc cotan hehstan 7 æþelpyn 7 æfob.

† **A**LLUBESCENTE ac consentiente EAD-
GARO basileo, ælfepeque Merciorum
comite, Ego OSUVALD, largiflua Dei cle-
mentia antistites, quandam rusculi partem. III.
scilicet mansas, duobus tamen in locis divisam,
cui vocabulum est penedoc, 7 æt dydbinc cotan, hæh-
stano, meo ministro, æternaliter concessi, et,
post vite sue terminum, duobus tantum here-
dibus immunem derelinquat, quibus defunctis,
ecclesie Dei in plogupna ceastre restituatur.
Dir syn þære trega hida land gemæra æt penedoc
æt ælstaney brycce þ and lang orpicer pulle þ hit
cymð on ducan seaðe of ducan seaðe þ hit cymð
on rischale of rischale þ hit cymð on þone lytlan
snæð feld þæt on þone hapan piþig perc þ hit cymð
to þan hæcce beruðan cranmepe þonan þ hit cymð to
pen

pen bpoce ond long pen bpoceƿ þ hit cymð on hina
 gemæne benopðan hege ſpa ƿopð be eaðƿeðeƿfelde
 þ hit cymð to þan byhte to ærc áƿalðe leage
 nonðe ƿearðe on þone ƿeƿt halh þ hit cymð on
 gýnðinc gærſtune ƿopð þonan þ hit cymð æt þære
 ſƿæte of þære ſƿæte þ hit cymð to ƿeƿt mæðƿan
 butan anſƿlang hina heƿð landeƿ betƿeonan þære
 ſƿæte 7 þære mæðe and lang nonð gearðeƿ þæt
 hit cymð beſuðan ſtan beopð in þone byht of ƿanð-
 ðinc hale ƿopð be þam gnafe þ hit cymð in þan
 ƿnæðe of þan ſnæðe þ hit cymð in þone nonðƿan
 ſtýƿecinc in þone ſƿin hagan of ſƿin hagan þ on
 realt leage of ſealt leage in þone hýpſt gearð þ

ſic

Fo.86.b. ƿopð þ ƿopð on þone hapan ƿiþiƿ þonon ond long
 þær ƿiþigeƿ þ on ofƿiceſ pulle ond long ofƿiceƿ pulle
 þ on ælƿſtanef bƿýcge ƿeodécinc leage 7 þ lýtle lin-

ſic

land eal butan anan hƿýcge þam ƿeƿt mæƿtan tƿe-
 gen æceƿar on gemang hina lande 7 ƿe ƿeƿtƿa eaſt
 healh 7 an ſtýcce þ ƿeƿt mæƿtan and ƿeo þƿiððe hind
 æt dýðinc cotan þ 1ƿ ſeðƿiððe æceƿ. Ðonne iſ eal-
 leƿ þær landeƿ þƿeo hiða. ii. æt ƿeneðoc. 7. 1. æt dý-
 ðinc cotan þe ofƿalð biſceop bocað hehſtane hiƿ
 þægne ðƿeoƿia manna dæg on þa gearð ƿýpce þ he
 ƿýpce þ þ land ƿeo un ƿop ƿopht into þære halƿan
 ſtope. Anno Dominice Incarnationis. dcccc.
 lxxvii. ſcriptum eſt haec carta, hiſ teſtiſ con-
 ſentientibus, quorum inferius nomina notantur.

✠ Ego ƿulƿƿic ƿƿeƿbíteƿ. ✠ Ego Bƿiðſtan cle-
 nicƿ.

✠ Ego Eaðƿan ƿƿeƿbíteƿ. ✠ Ego ƿulƿƿan cleƿnicƿ.

✠ Ego

& redditibus Eccles. Wigorniensis. 185

✠ Ego æþelstan pperbiter. ✠ Ego ælfgar clepcur.
 ✠ Ego ælfneþ pperbiter. ✠ Ego pulfheh clepcur.
 ✠ Ego pulfhun clepcur. ✠ Ego Ufíc clepcur.
 ✠ Ego ælftan clepcur. ✠ Ego leofpine clepcur.

Dær. 11. bec lociað into pyppel.

Fol. B.86. } Æt intan beorgan æþelstan.

† ANNO Dominicæ Incarnationis. DCCCC
 LXXVII. Ego Orpald, superni rectoris
 fultus iuvamine, archipreful, cum licentia EAD-
 VVARDI, regis Anglorum, ac ælfhepe, ducis
 sic

Merciorum, uno fidele meo, qui à gnosticis nota
 æþelstan nuncupatur vocabulo, ob ejus fidele
 obsequium, quandam ruris particulam, unam
 sic

videlicet mansam, quod solito vocitatur nomine
 æt intanbeorgan, cum omnibus ad se rite perti-
 nentibus, liberaliter concessi, ut ipse, vita comite,
 fideliter perfruatur, et, post vite sue terminum,
 duobus, quibus voluerit, cleronomis derelinquat.
 Quibus etiam ex hac vita migratis, rus predi-
 ctum, cum omnibus utensilibus, ad usum primatis
 ecclesie Dei in plogupna cestne restituatur im-
 munis.

Fo. 87.

✠ Orpald archiepiscopus. ✠ ælfgar diaconur.
 ✠ pulfgar clepcur.
 ✠ pynrige pperbiter. ✠ Godingc diaconur. ✠ Cý-
 nerstan clepcur.
 ✠ pulfpic pperbiter. ✠ leofesttan diaconur. ✠ Ead-
 pine clepcur.

Vol. I.

A a

✠ pulf-

Hemingi Liber de terris

- ✠ pulſheah pperbitep. ✠ æþelſige diaconuſ.
 ✠ pſnſtan clepīcuſ.
 ✠ æþelſtan pperbitep. ✠ pulſſeapð diaconuſ. ✠
 ælſnoð clepīcuſ.
 ✠ ælſſige pperbitep. ✠ kſneþeng clepīcuſ. ✠
 pulſnoð clepīcuſ.
 ✠ Eadgar pperbitep. ✠ leoſpine clepīcuſ. ✠ æ-
 þelpīc clepīcuſ.
 ✠ pīſtan pperbitep. ✠ Bpīhſtan clepīcuſ.
 ✠ Eadpað pperbitep. ✠ pulſhun clepīcuſ.

Fol. 87. }

Æt intan beoſgan pulſlæð.

† **R** EGNANTE in perpetuum Domino
 sic

Salvatore Salvatore ac redemptore
 noſtro Iheſu Chriſto, et univerſa terrarum re-
 gna mirabili maiſtatis ſue gubernante poten-
 tia, anno ejuſdem Domini noſtri Iheſu Chriſti
 Incarnationis. DCCCC.LXXX.III. Ego oſpābuſ, gra-
 tia Dei annuente, epiſcopali ſublīmatuſ in ſede,
 que eſt in plogepnenſi monaſterio, quod eſt ſitum
 sic

intur ſineſ Merciorum, nec minus archipreſula-
 tuſ adeptuſ culmen in Eboraca, noſðan hſmbpo-
 rum civitate, largior cuidam matrone, nomine
 pulſlæð, terram. III^{or}. manentium, ubi dicitur
 æt intanbeoſgan, ut habeat et poſſideat diebuſ
 vite ſue, et, poſt temporis ſui decurſum, ſine
 ulla verborum retractione ſupra memorate re-
 ſtituatur eccleſie. Sit autem terra illa libera ab
 Fo. 87. omni ſeculariſ rei negotio, preter pontiſ et
 arcis

arcis restaurationem, et expeditionem contra hostes. Confirmata est autem haec cartula testimonio eorum, quorum nomina hīc infra subposita sunt.

✠ Ego Ospalbus archipontifex consensi et subscripsi.

✠ Ego pynsige pperbiter. ✠ Ego leofstan diaconus.

✠ Ego æþelstan pperbiter. ✠ Ego pulfpearð diaconus.

✠ Ego ælfrige pperbiter. ✠ Ego æþenic diaconus.

✠ Ego æþelrige pperbiter. ✠ Ego kýneþeng clericus.

✠ Ego Eadgar pperbiter. ✠ Ego leofpine monachus.

✠ Ego pistan pperbiter. ✠ Ego pulfgar clericus.

✠ Ego æþelstan pperbiter. ✠ Ego pulfþric clericus.

✠ Ego Eadpearð pperbiter. ✠ Ego æþelpalð clericus.

✠ Ego Gobingc diaconus. ✠ Ego pulfnoð clericus.

✠ pulfþine clericus.

Fol. B. 87. } Æt lenc. garðulf 7 leoflæd.

† **D**OMINI ac redemptoris nostri universa orbis terrarum regna gubernante clementia, quosdam de pulvere suscitavit egenos, ut sedeat cum primatibus, alios vero de stercore sublevari pauperes, ut teneant folium glorie ejus. Ex quibus licet indigno mihi archipresuli OSVALDO tantum sue miseri-

cordie impartire dignatus est munus, ut, preter spem, basilicam, quam in episcopatu nostro, scilicet in ptogopnensi monasterio, in honore genetricis Dei Marie constitui, ad finem usque perducerem, anno Dominicae Incarnationis. dcccc. lxxx.iii°. Quo scilicet anno ego supradictus OSVVALDUS contuli cuidam consanguineo meo, nomine GARDULFO. v. mansas ruris, ubi dicitur, æt lenc, vita trium hominum, sub testimonio ælfhepe, ducis Merciorum, cum pratis, pascuis atque silvis. Ipsam autem terram omnibus diebus vite sue possideat. quod si ei super vixerit, conjux sua, si in viduitate manere decreverit, vel magis nubere voluerit, ei tamen

fo. 88. ^{fic} viro, qui episcopali dignitati supradicte ecclesie sit subiectus, eandem tellurem in hereditate accipiat. Quod si filium eis Deus donaverit, tertius possessor accedat. Sin autem proles defuerit, et ex alio viro genuerit, id est fiat. Hisque ab hac vita subtractis, restituatur ecclesie supra memorate. Sit autem tellus ipsa libera ab omni mundiali negotio, preter pontis arcisve restaurationem, et communem publice rei expeditionem. Si quis vero huic nostre donationi aliquid falsitatis vel contradictionis machinatus fuerit, deleatur memoria ejus de terra viventium, et nomen ejus non requiratur à generatione in generationem. Corroboratur de-

I. F. idem fiat.

nique

^{sic}
 nique hec cartula adstipulationem eorum, quo-
 rum nomina subposita hic conspiciuntur.

✠ Ego OSVVALDUS, Christi largitione ar-
 chipontifex, cum caractere sancte crucis corro-
 boravi. + pīnŕige pperbiter.

+ ƿulŕŕic pperbiter. + æþelŕige pperbiter. + le-
 oŕpine clepīcūŕ.

+ ælŕŕige pperbiter. + ƿulŕŕearb diaconūŕ.
 + ƿulŕŕgar clepīcūŕ.

+ æþelŕtan pperbiter. + æþelŕic diaconūŕ. + ælŕ-
 ŕtan clepīcūŕ.

+ Gobingc diaconūŕ. + Cýneþenŕ clepīcūŕ. + Cý-
 neŕtan clepīcūŕ.

+ leoŕŕtan diaconūŕ. + ƿulŕhun clepīcūŕ. + ælŕ-
 noð clepīcūŕ.

+ æþelŕolb clepīcūŕ. + Uŕic clepīcūŕ. + ƿulŕ-
 noð clepīcūŕ.

Fol. 88. }

† MID týþe 7 mīð ġeþaŕunge eadġaper cý-
 nenger 7 ælŕheper meŕna ealdermanner 7 Fo.88.b.
 þær heoroder æt ƿiogorŕna ceaŕtre ic oŕƿalb þurh
 þaŕum ġiŕlan ġoder cýŕte to biŕcope ġehaðoð ŕumne
 ðæl landeŕ þ̅ ŕýnb. iiii. hiða æt þorŕnbune æþelŕtane
 minum þegne hiŕ ðæġ ŕŕeoh ælceŕ þeopulð cunðeŕ
 þeopeteŕ ġeup̅e buton þŕeom þingum anŕ cŕŕc ſceat
 7 þ̅ he mīð eallum cŕæŕte tŕuġa on ġeaŕe ænetom
 æþe 7 oþŕe ŕiðe to ŕipe 7 æŕteŕ hiŕ ðæġe tŕam
 mannum ſpýlce him ġecŕemeŕt ŕý 7 æŕteŕ heopa
 ŕoŕð ŕiþe þam biŕcope to bŕýce into ƿiogorŕna cea-
 ŕtre. Ðiŕ ŕýnb þa land ġemæra to þorŕnbune onð
 long

Hemingi Liber de terris

long amman bpoces þæt hit sticað in pibelan onð long
 pibelan þæt hit cymð to opeðer hamme of opeðer
 hamme onðeopelmeþ dic of ðeopelmeþ dic on inc se-
 tena gemæpe of inc setena gemæpe in þa rtræt of
 þære rtræte in þorahæma dic of þære dic in þæt ric
 of þam rice þæt hit sticað in amman bpoc. 7 xii. æ-
 cpaþ on inc setena lande 7 reopubung on gemænan
 gpaþe to þorðune. Donne 17 ealles þær landes. iii.
 hida þe oþpað biſceop bocað æþelſtane hiſ ðegne
 on þa gepað pýpce þæt he pýpce þæt þæt land ſeo unſop
 popht into þære halgan ſtope. Anno Dominicae

ſic

Incarnationis. DCCCC. LXIII. ſcriptum eſt hec
 carta, his teſtibus conſentientibus, quorum infe-
 rius nomina notantur.

+ Ego pulſpnic pperbiter. + Ego pulſhūn clepicy.
 + Ego ælſpnic pperbiter. + Ego Eaðpine clepicy.
 + Ego eadgar pperbiter. + Ego Cýnerige clepicy.
 + Ego ælſpned clepicy. + Ego æþelſtan clepicy.
 + Ego Cýneſtan clepicy. + Ego Cýneþeng clepicy.
 + Ego pulſgar clepicy. + Ego pýnſtan clepicy.
 + Ego Bpūhſtan clepicy. + Ego pulſheh clepicy.

Fo. 89.

Fol. 89. }

Æt þunef homme leopenaðe.

✠ **D**O MINI ac redemptoris noſtri uni-
 verſa orbis terrarum regna guber-
 nante clementia, quosdam de pulvere ſuſcitāt
 egenos, ut ſedeant cum primatibus, alios vero
 de ſtercore ſubleuat pauperes, ut teneant ſo-
 lium glorie ejus. Id circo ego Ealbulſ, gratia
 Dei archipreſul, cum conſenſu et teſtimonio
 fami-

familiae, que est in piogopna civitate, quandam ruris particulam, quod à gnosticis hunerhom appellatur. XL. videlicet agnos, cuidam militi, nomine leofenað, cum piscatione, et cum omnibus ad illud rite pertinentibus, perpetua largitus sum hereditate, et, post vite sue terminum, duobus tantum heredibus immunem derelinquat. Quibus defunctis, ecclesie Dei in piogopna ceastre restituatur. Þiſ 1ſ ſeo Ʒeƿaðneſ þe ealbulſ aƿcebiſceop hæfð Ʒeƿað to ſetneſſe þa hſile þiſ land un aƷan ſe. þ 1ſ þ leofenað Ʒ hiſ tpe-Ʒen Ʒſſe ƿapdeſ æſteſ him Ʒe ſſyllan ælce Ʒeaƿe. xv. leaxaſ Ʒ þa Ʒode þam biſcope þe þonne beo into piogopna ceastre Ʒ þiſ beo Ʒelæſt on ſopme ſæſte- neſ dæg Ʒ to þam biſcope Ʒebſoht. Anno Domini- cæ Incarnationis. DCCCC. xcvi. corroborata eſt ſcedula adſtipulatione eorum, quorum nomina ſubpoſita hîc conſpiciuntur.

✠ Ego EALDULFUS, Chriſti largitione archipontifex, cum caractere ſancte crucis cor- Fo. 89.b. roboravi.

- + Ego æþelſiſe ƿneſbiteſ. + æþeſic diaconuſ.
- + Ego ælſſiſe ƿneſbiteſ. + CſneþenƷ cleſicuſ.
- + Ego hæhƿað ƿneſbiteſ. + ƿulſƷan cleſicuſ.
- (1) + Ego æþelſtan ƿneſbiteſ. + leoſſine monachuſ.
- + Ego dauð ƿneſbiteſ. + ƿulſſic cleſicuſ.
- + Ego Gobingc diaconuſ. + ƿulſnoð cleſicuſ.
- + Ego leoſſtan diaconuſ. + ƿulſſine cleſicuſ.

Æt

Fol.B. 89. } Æt tibelminc tune. ælſpeapb 7 ælſ-
pine 7 pulſpape.

✠ **A**NNO Dominice Incarnationis. DCCCC
LXXVII. Ego Oſpald, ſuperni rectoris
fultus juvamine, archipreſul, cum licentia EAD-
V VARDI, Regis Anglorum, ac ælſhepe, ducis
Merciorum, uno fidele meo, qui à gnoſticis nota
AELFVVEARDO nuncupatur vocabulo, ob
ejus fidele obſequium, quandam ruris particu-
lam, quinque videlicet manſas, quod ſolito vo-
citur nomine æt tibelminc tune, cum omnibus
ad ſe rite pertinentibus, liberaliter conceſſi,
ut ipſe, vita comite, fideliter perfruatur, et, poſt
vite ſue terminum, duobus, quibus voluerit, cle-
ronomiſ derelinquat. Quibus etiam ex hac vita
migratis, ruſ predictum, cum omnibus uten-
ſilibus, ad uſum primatis eccleſie Dei in
progenia ceſtpe reſtituatur immunis. Ðiſ ſyn-
don þapa. v. hida land gemæpe æt tibelminctune æ-
neſt on ſtupe ond long ſtupe on gean ſtream ondo-
ſep þurpan ont long doſep þurpan on geanſtream
æt þa deoſan ſuph of þæpe deoppan ſeph on þæpe
randune of ſandune on hon pýtte of hon pýtte on
Fo. 90. þ þiðig ond long þiðig þ eſt in ſtupe.

+ Ego Oſpald archiepiſcopuſ.

+ pýnriſe pperbitep. + ælſgar diaconuſ. + pulſ-
hun clepicuſ.

+ pulſpic pperbitep. + Gobingc diaconuſ. + pulſ-
gar clepicuſ.

+ pulſ-

¶ redditibus Eccles. Wigorniensis. 193

- + pulfheh pperbiter. + leofstan diaconur. +
Cýneftan clepícur.
+ æþelſtan pperbiter. + æþelſige diaconur.
+ Eadwine clepícur.
+ ælfſige pperbiter. + pulfpearþ diaconur.
+ pýnftan clepícur.
+ Eadgar pperbiter. + Cýneþeng clepícur. + ælf-
noð clepícur.
+ piſtan pperbiter. + leofwine clepícur. + æþe-
pic clepícur.
+ Eadpearþ pperbiter + Bpíhftan clepícur. +
pulfnoð clepícur.

Fol. 90. }

Æt blace pellan. ælfnoð 7 æþelpic. 7 leofſæt.

✠ **E**GO OSUUALD, ergo Chriſti kriſmate
archipreſul iudicatus, Dominicæ In-
carnationis anno. DCCCC.LXXVIII. annuente regi
Anglorum EADVVARDO, ælſepe que Mercio-
rum comite, nec non et familie piogepnenſis ec-
cleſie, quandam ruris particulam, duas videli-
cet manſas in loco, qui celebri à ſoli-
culis nuncupatur æt blace pellan vocabulo, cui-
dam miniſtro meo, nomine ælfnoð, perpetua
largitus ſum hereditate, et, poſt vite ſue termi-
num, duobus tantum heredibus immunem dere-
linquat. Quibus deſunctis, eccleſie Dei in piogur-
na ceaſtpe reſtituatur. Ðiſ pær gedón ýmbe. viii.
hund píntra 7 eahta 7 hund reoſantig on þý eahta
teoþan geape þe oſpolþ ancebýrceop to folgoðe

ƿenc. Sancte Mariæ, ⁊ sanctus Michachel, cum
 sancto Petro, ⁊ eallum ȝoðer hallȝum ȝemiltȝien
 þis haldbendum. ȝief hƿa biuon ȝeppihutum hit abpe-
 Fo. 90. b. can pille hæbbe him wið ȝoð ȝemæne buton he to ðæs
 bote ȝecȝrpe. amen.

Ðis ȝyndon þa land ȝemæru æt tƿedinc tune of
 buddan broce ƿerst nihte on þæt ȝic þ̅ ȝƿa be þæm
 heafdum on þone ðic onð long ðicel on þone broc
 onð long brocel on þone stanhtan ƿorð of ðæm
 ƿorða onð long ƿeȝer to middel niþige ƿest onð long
 niþer on þone ƿytte of þæm ƿytte on þone ðic þ̅ on
 mæn þorne of þæm þorne norð on þone hƿitan stan
 of þæm stane onð long ðicer þe hƿio ðic ƿor ƿcoten
 ƿæne on þæt niþig to ylman ðuner ȝemæne onð long
 niþiger on þone ðic of þæm ðice to þæm mæðpum
 wið ȝuðan þa mæðpa bi þara acra heafdum ⁊ ſƿa on
 þæt niþig onð long niþiger on þa ȝonð ȝeaðar ¹ of
 ðæm ȝeaðum of þæm ȝeaðum onð long þær niþer
 eaſt nihter on buddan broc up onð long brocel þ̅
 hit cȝmæþ on anne micelne ðic eaſt niht in ƿor onð
 long ƿor on aldan ſtobb þon on ƿest onð long niþi-
 ȝer in þone broc ƿoritu on ȝean þ̅ oðer ȝemæne.
 ⁊ þ̅ mȝlen ſtall ⁊ vi. æcra þærto. ⁊ vi. ƿorþa tƿu-
 ȝer ælce ȝeape on bloccan lea. Her is ȝeo honð
 ȝeten.

+ Orpolð ancebiȝceop. + ælȝar diaconus. +
 Cȝneſtan clepicius.

+ ƿȝniȝe ƿreȝbiter. + ȝoðingc diaconus. + ƿȝn-
 ſtan clepicius.

+ ƿulȝric ƿreȝbiter. + leorſtan diaconus. + Eað-
 pine clepicius.

+ ƿulȝheh ƿreȝbiter. + æþelȝiȝe diaconus. + ælȝ-
 ſtan clepicius.

1. Sic. MS. nostr.

+ ælȝ-

+ ælfriðe pperbiter. + pulfrapð diaconur. + U-
fīc clepīcū.

(2) + æþelstan pperbiter. + pulfrhun clepīcū.
+ æþelpoð clepīcū.

+ Eadgar pperbiter. + Cýneþenð clepīcū. + æ-
þenīc clepīcū.

+ piðtan pperbiter. + pulfrgar clepīcū. + ælf-
noð clepīcū.

+ Eadrapð pperbiter. + leofpīne clepīcū. + pulfr-
noð clepīcū.

Fol. 91. } Ontætlinctune 7 æt neopebolban. eadpīce.

✠ **I**N urres drihtnes noman hælendes cūster. Ic
OSVVALD arcebīscop mið geþaſunge 7
leafe. þær appýrðan hīreðes on pioðerna ceastre
geiunger gealder gebocie ſumne ðæl landes minum
holban 7 geðſioþan þegne þām 1r eadpīc noma on
tſam ſtopum þpīora hīða landes on tſepa monna
ðæg tſa on tætlintune 7 ane æt ¹ mopebolban 7 þ in
lonð þærto. þe leofīnc hæbbe fop hīr eadmodne hep
ſumnerre þ 1r þ he hæbbe 7 pel bpuce hīr ðæg 7 æf-
ter hīr ðæg anum epſepande þām þe him leoferte
re 7 him to ² gearman pille 7 he hit hæbbe to fſpion
ælces þīnges butan geþeopce 7 bſýð geþopce 7 fepð

rocne. þīr þær gebon þu geape þe āgān fſpon þær
cūster gebýrðtīðe nīgon hunð pīntſa 7 an 7 hunð
nīgontī pīntſa on þapa bpoðpa gepitnerre þe hīora
naman hep beneoðen appitene ſtandað. + Ic OS-
VVALD epcebīscop mið cūster poðe tacne þar-
ſýlene geſefīnade.

+ Ego æþelſtan pſpīum. + Ego æþelpīc diaconur.

1. L. mopebolban. 2. Potius, gearmian.

renc. Sancte Mariæ, ⁊ sanctus Michachel, cum
 sancto Petro, ⁊ eallum godes hallgum gemiltien
 þis halvendum. gief þa buton geppihtum hit abpe-
 Fo. 90. b. can pille hæbbe him wið god gemæne buton he to dæd
 bote gecyrrne. amen.

Ðis gýndon þa land gemæru æt tredinc tune of
 buddan broce þes rihte on þæt ric þ̅ þ̅a be þam
 heafdum on þone dæc ond long dices on þone broc
 ond long broces on þone stanihtan forð of ðam
 forða ond long weger to middel rihte þes ond long
 rihtes on þone wýtt of þam wýtte on þone dæc þ̅ on
 mæp þorne of þam þorne norð on þone hritan stan
 of þam stane ond long dices þe hris dæc for scoten
 wæpe on þæt riht to ylman duner gemæne ond long
 rihtes on þone dæc of þam dæce to þam mædum
 wið ruðan þa mæda bi þara acra heafdum ⁊ swa on
 þæt riht ond long rihtes on þa rone weðas ⁊ of
 ðam weasum of þam weasum ond long þæs rihtes
 east rihtes on buddan broc up ond long broces þ̅
 hit cymæþ on anne micelne dæc east riht in for ond
 long for on alban stobb þon on þes ond long rihtes
 in þone broc fortu on gean þ̅ oðer gemæne.
 ⁊ þ̅ mylen stall ⁊ vi. æcras þærto. ⁊ vi. forða tru-
 res ælce gearpe on bloccan lea. Her is seo hond
 reten.

+ Orpold arcebiſceop. + ælfgar diaconus. +
 Cýneſtan clepicus.

+ wýnſige ppeſbiter. + Godingc diaconus. + wýn-
 ſtan clepicus.

+ wulfſic ppeſbiter. + leofſtan diaconus. + Ead-
 pine clepicus.

+ wulfheh ppeſbiter. + æþelſige diaconus. + ælf-
 ſtan clepicus.

r. Sic. MS. nostr.

+ ælf-

+ ælfriðe pperbiter. + pulfrpanð diaconur. + U-
ric clepicur.

(2) + æþelstan pperbiter. + pulfrhun clepicur.
+ æþelpoð clepicur.

+ Eaðgar pperbiter. + Cýneþenð clepicur. + æ-
þenic clepicur.

+ riðtan pperbiter. + pulfrgar clepicur. + ælf-
noð clepicur.

+ Eaðpanð pperbiter. + leofpine clepicur. + pulfr-
noð clepicur.

Fol. 91. } Ontætinctune 7 æt neopebolðan. eadrice.

✠ IN urres drihtnes noman hælenðes cniðter. Ic
OSVVALD arcebiſcop mið geþaſunge 7
leafe. þær arpyrðan hiweðes on riogerna ceaſtre
geiunger gealdeſ gebocie ſumne ðæl lanðes minum
holðan 7 gethiopan þegne þæm 1^r eadric noma on
tream ſtopum þriopa hiða lanðes on tpepa monna
ðæg tpa on tætlintune 7 ane æt 1^r mopebolðan 7 þ 1^r
lonð þærto. þe leofinc hæðe for his eadmodne her
ſumnerre þ 1^r þ he hæbbe 7 þel bruce his ðæg 7 æf-
ter his ðæg anum erfeapnðe þæm þe him leoferte
re 7 him to 2^r gearman pille 7 he hit hæbbe to frion
ælces þingces butan geþeorce 7 brýð geþorce 7 ferð

rocne. þis þær gedon þu gearne þe āgān fron þær
cniðter gebýrðtibe niðon hund pintera 7 an 7 hund
niðont 1^r pintera on þara broðra gepitnerre þe hiora
naman her beneoðen arpitene ſtandað. + Ic OS-
VVALD arcebiſcop mið cniðter riode tacne þær-
rylene geſefnabe.

+ Ego æþelſtan pprim. + Ego æþelric diaconur.

1. L. neopebolðan. 2. Potius, gearman.

B b 2

+ Ego

Hemingi Liber de terris

+ Ego ælfryge pperbitep. + Ego Cýneþeng.
 + Ego Eadgar pperbitep. + Ego pulfgar clepicur.
 + Ego æþelfryge pperbitep. + Ego leofþine clepicur.
 + Ego Godingc diaconur. + Ego pulfþric clepicur.
 + Ego piſtan pperbitep. + Ego pulfnoð clepicur.
 + Ego æþelftan pperbitep. + Ego pulfþine clepicur.
 + Ego leofſtan diaconur. + Ego Godþine clepicur.

þar. iii. ' bét lociað into tpebin tune.

Fol. B. 91. }

Æt eaftune. Cýnulþ.

† **A**NNO Dominice Incarnationis. dcccc.
 lxxvii. Ego OSVVALD, ſuperni
 rectoris fultus iuvamine, preſul, cum licen-
 tia EADVWARDI, regis Anglorum, ac ælfhepe,
 ducis Merciorum, uno miniſtro meo, qui à gno-
 ſticis nota cýnulþ nuncupatur vocabulo, ob ejus
 fidele obſequium, quandam ruris particulam. i.
 videlicet manſam, quod ſolito vocitatur nomi-
 ne æt eaftune, cum omnibus ad ſe rite perti-
 nentibus, liberaliter conceſſi, ut ipſe, vita co-
 mite, fideliter perfruatur, et, poſt vite ſue ter-
 minum, duobus, quibus voluerit, cleronomiſ de-
 relinquat. Quibus etiam ex hac vita migratis,
 ruſ predictum, cum omnibus utenſilibus, ad
 uſum primatiſ eccleſie Dei in pioſopna ceaſtpe
 reſtituatur immunis. Hiſ metiſ prefatum ruſ
 hinc inde giratur.

✠ Ego Orpald archiepiſcopuſ conſenſi et ſub-
 ſcripſi.

i. Pro, béc.

✠ Ego

- + Ego pŷnŷige monachus. + Ego ælfŷige monachus. + pulŷŷic clepŷcur.
 + Ego pulŷheh monachus. + Ego leoppine monachus. + Cŷneŷeng clepŷcur.
 + Ego æþelŷtan monachus. + Ego ælfŷgar monachus. + pulŷhun clepŷcur.
 + Ego æþelŷige monachus. + Ego æþelŷic monachus. + Eadgar pperbiter.
 + Ego æþelŷtan monachus. + Ego Bŷihŷtan clepŷcur. + pulŷgar clepŷcur.
 + Ego pulŷpeard monachus. + Ego Eadpeard clepŷcur. + leoŷtan diaconus.
 + Ego Eadŷine clepŷcur. + Ego æþelpold clepŷcur. + Tuna clepŷcur.
 + Ego Godingc clepŷcur. + Ego ælfŷtan clepŷcur. + Cŷnŷtan clepŷcur.
 + Ego ælfŷtan clepŷcur. + Ego pulŷnoð clepŷcur. + punŷtan clepŷcur.

Fol. 93. } Æt clifŷponða. æþelŷenðe 7 eadŷlæbe.

✠ **D**OMINI ac redemptoris noŷtri univerŷa orbis terrarum regna gubernante clementia, quosdam de pulvere fulcitat egenos, ut ŷedeant cum primatibus, alios vero de ŷtercore ŷublevat pauperes, ut teneant ŷolium glorie ejus. Id circo Ego oŷpalbus, gratia Dei annuente epiŷcopali ŷublimatus in ŷede, que eŷt in pŷogopnenŷi monaŷterio, quod eŷt ŷitum intra fines Merciorum, nec minus archipreŷulatus adeptus culmen in Eboraca, noŷðan hŷymbŷopum civitate, largior cuidam miniŷtro meo, nomine æþel-

Hemingi Liber de terris

æþelpað, tres mansas ruris, ubi dicitur æt clif-
 fopða, vita trium hominum, cum pratis, pas-
 cuis, et aquis. Finitoque illorum vite curriculo,
 ad usum primatis in piogetna ceastre redeat
 immunis ecclesie. Sit autem terra illa libera
 ab omni mundiali negotio, preter pontis arcisve
 restaurationem, et communem publice rei ex-
 peditionem. Si quis vero huic nostre dona-
 tionis aliquid falsitatis vel contradictionem ma-
 chinatus fuerit, deleatur memoria ejus de terra
 viventium, et nomen ejus non requiratur à ge-
 neratione in generationem. Þiſ rýndan þa land
 gemæpu into clifffopða of stræt fopða ont long
 þæpe mýcelan stræte. of þæpe stræte on puggan
 floh. and lang brocer on þone gpenan peg. and lang
 þæpe bene þ on broom hlinc. of broom hlince and lang
 þæpe bene innan stupe and lang stupe þ cýmð innan
 æene and lang æene þ eft innan stræt fopða. mid
 pepe 7 mid mýlene ge inner ge utter spa to þæm
 þpeom hīðan gebýrige. Anno Dominice Incarna-
 tionis. DCCCC. LXXXVIII. corroborata est haec
 fcedula adstipulatione eorum, quorum nomina
 subposita hīc conspiciuntur.

Fo. 93. b.

✠ Ego OSVVALDUS, Christi largione ar-
 chipontifex, cum carractere sancte crucis cor-
 roboravi.

✠ Ego æþelſtan pprimur. ✠ Ego æþelpic diaconur.

✠ Ego ælfrige pperbiter. ✠ Ego orpig monachus.

✠ Ego Eadgar pperbiter. ✠ Ego Cýneþeng cle-
 picur.

✠ Ego piſtanuſ pperbiter. ✠ Ego pulfgar clepicur.

✠ Ego

℥ redditibus Eccles. Wigorniensis. 199

✠ Ego æþelſrige pperbiter. ✠ Ego leofþine monachus.

✠ Ego æþelſtan pperbiter. ✠ Ego pulſþic clepicyr.

✠ Ego Godingc diaconur. ✠ Ego pulſnoð clepicyr.

✠ Ego leofſtan diaconur. ✠ Ego ælſþapd clepicyr.

✠ Ego pulſþeapd diaconur. ✠ Ego pulſþine clepicyr.

Fol. B. 93. }

Æt cloptune. eadpice.

✠ **C**HRIſTO creaturarum propriarum omnia ubique regna ſuo in meſura et pondere diſponente, ſophiſmate Sanctarum precipui Scripturarum oratores hæc ſtatuerunt dogmatibus, quatenus, quicquid mortalium vel-
lent addere neceſſitatibus litterarum apicibus neceſſeretur, ne forte in poſteris rationes ad in-
vicem compactas obliuio, ſive potius inſidioſa fraus deleat ſuccedentium. Propter quod ego
OSVVALDUS, largiſſua Dei clementia archi-
preſul, quandam ruriſculi partem, tres videlicet manſas et dimidiam, in loco, quem illius terre
ſolicule cloptun vocitant, 7. VI. æcþaſ mæþpan for
ongean þa mýlne æt eanulſeſtune 7 heaþe mýlene
æt blunþeſige into cloptune libenti concedo ani-
mo, cum omnibus ad eum utilitatibus rite per-
tinentibus, cum conſulto atque permiſſione ve-
nerabilis þiogopnenſium familiae, eadpico, meo vi-
delicet miniſtro, pro ejus humili ſubjectione
atque famulatu, ut, vita comite, illo feliciter,
abſque ullius refragatione, perfruatur, duobus-
que, quibus cumque decreverit, poſt metam
proprii

Fo. 94.

proprii aevi cleronomis relinquat. Deinceps reddatur antique matri Sancte Marie Dei genetrici basilice. Sit autem hoc predictum rus liberum ab omni mundiali servitio, cum campis, pratis, pascuis, excepta sancte Dei basilice suppeditatione ac ministracione. Anno Dominicae

^{fic}
Incarnationis. DCCCC.LXXXVIII. . . craxata est ista cartula his testamentorum astipulatoribus, quorum nomina in subsequen-
tibus particulata paginis aperte videntur.

^{fic}
✠ Ego OSVVALDUS largione archipontifex cum carrectere sancte crucis corroboravi.

✠ Ego æþelstan pprimur. ✠ Ego æþelric diaconur.

✠ Ego ælfrige pperbiter. ✠ Ego Cýneþeng clepcur.

✠ Ego Eadgar pperbiter. ✠ Ego pulfgar clepcur.

✠ Ego pistan pperbiter. ✠ Ego orpiz monachus.

✠ Ego æþelrige pperbiter. ✠ Ego leofpine monachus.

✠ Ego æþelstan pperbiter. ✠ Ego pulfric clepcur.

✠ Ego Gobizc diaconur. ✠ Ego ælfrnoð clepcur.

✠ Ego leofstan diaconur. ✠ Ego pulfrnoð clepcur.

✠ Ego pulfrpand diaconur. ✠ Ego pulfrpine clepcur.

Fol. 94. } Et chroþda. 11. lnda phtelme 7 pht-
flade 7 god hyfe. alia manu

✠ EGO OSVOLD, gratia Dei episcopus,
cum consensu ac licentia EADGARI,
regis Anglorum, et ælfhepe, ducis Merciorum,
quandam

quandam ruris particulam, quod à gnosticis æt
cliffopða appellatur. 11. videlicet manfas, cui-
dam ministro meo, nomine pihtelm, cum om-
nibus ad illud rite pertinentibus, perpetua lar-
gitus sum hereditate, et, post vite sue termi-
num, duobus tantum heredibus immunem de-
relinquat. Quibus defunctis, ecclesie Dei in
piogopna ceastpe restituatur. Fo. 94. b.
Ðonne 1ʃ þær lander
ealley þe orpald biʃcop bocað pihteline hiʃ þegne on
þægepaþ pýpce þ he pýpce þ þ land rýun ʃoppophʃ into
þape halgen stope þpeona manna bæʒ oþer healf hið
gebæl lander ʒ healf hið on þære ege. Anno Do-
minicæ Incarnationis. DCCCC. LXVI. scripta est
haec cartula, his testibus consentientibus, quo-
rum inferius nomina notantur.

✠ Ego OSVVALD episcopus hanc consen-
sionem signo crucis Christi confirmo.

✠ Ego pulʃpic pperbiter. ✠ Ego æþelstan pperbi-
ter.

✠ Ego Eadgar pperbiter. ✠ Ego ælʃstan clepicur.

✠ Ego ælʃgar pperbiter. ✠ Ego pulʃhæh clepicur.

✠ Ego ælʃþeð clepicur. ✠ Ego Bpūhʃtan clepicur.

✠ Ego pulʃhun clepicur. ✠ Ego pulʃgar clepicur.

✠ Ego Vʃic clepicur. ✠ Ego leofpine clepicur.

Ðar þpeo bec lociað into ʃtæræt ʃopða.

Fol. B. 94. }

Æt tū dinc tūne 7 æt facanlea. æþeleapdo 7 æþelmære.

✠ **A** NNO Incarnationis Dominicae. DCCCC.
LXVIII. Ego Oſwald, gratia Dei huic-
fic

ciorum episcopus, cum consensu et unanima li-
centia venerande familie in piogepne ceastre, nec
non et eadgar, regis totius bryttannie, terram
aliquam juris nostri, id est, manfas. vii. in loco,
qui dicitur æt tū dinctune, concedo Aþeleapdo,
meo fideli, ea vero, ut habeat et perfruatur dies
suos, &, post vite sue terminum, duobus tan-
Fo. 95. tum heredibus immunem derelinquat, quibus
defunctis, ecclesie Dei in piogupne ceastre resti-
fic tuatur. Sit autem terra ista libera omni regi,
nisi ecclesiastici censi. Þonne 1r ealler þær lander
æt tū d. v. 7 æt facanlea oþer healf hīd þe oſwald
byrceop bocað æþeleapde mid hīr hlaforðer leofe
þreopa manna dæg on þa gepað pýnce þ he gepýnce
þ þ land 7re unfor porht into þære halgan stope 7e
þe hīr gehaldan wille 7od hīne 7e halde 7e þe hīt
þence to pendenne hæbbe hīm 7emæne wīð þone hý-
stan on þan ýtemestan dæge þýrre līfes. Scripta
est haec carta, his testibus consentientibus,
quorum inferius nomina notantur.

+ Ego O S V V A L D episcopus consensi.

+ Ego pulfric pperbiter. + Ego Eadwine clepicur.

+ Ego Eadgar pperbiter. + Ego penstan clepicur.

+ Ego pistan pperbiter. + Ego ælfgar clepicur.

+ Ego æþelstan pperbiter. + Ego Vric clepicur.

+ Ego

+ Ego pulfhun clepīcū. + Ego pulfheh clepīcū.
+ Ego Bpīhstan clepīcū. + Ego leoƿpine clepīcū.
+ Ego Cynrige clepīcū. + Ego Tuna clepīcū.
+ Ego ælfstan clepīcū. + Ego Eaðƿarð clepīcū.
+ Ego pulfƿar clepīcū. + Ego pulfnoð clepīcū.

Fol. 95. } Ættibantune. eaðrice 7 pulfƿune.

† **A** NNO Dominicae Incarnationis. DCCCC.
LXXX.V. Ego OSVVALD, superni re-
ctoris fultus iuvamine, archipresul, cum licentia
æþelƿeð, regis Anglorum, ac ælfƿiç, ducis Mer-
ciorum, uni ministro meo fideli, qui à gnosticis Fo. 95 b.
noto Eaðric nuncupatur vocabulo, ob ejus fidele
obsequium, quandam ruris particulam, quin-
que videlicet mansas, quod solito vocitatur no-
mine tībantun, cum omnibus ad se rite perti-
nentibus, liberaliter concessi, ut ipse, vita co-
mite, fideliter perfruatur, et, post vite sue ter-
minum, duobus, quibus cumque voluerit, clero-
nomis derelinquat. Quibus etiam ex hac vita
migratis, rus predictum, cum omnibus uten-
silibus, ad usum primatis ecclesie Dei in
piogopna ceastre restituatur immunis. Sit au-
tem terra ista libera ab omni secularis rei ne-
gotio, preter pontis et arcis restaurationem, et
publicam expeditionem contra hostes. ✠ Ðir
rynd þa land ƿemæru into eanulfestune 7 into tīdan
tune þonne fehð hit ærest on donðan ƿorða. of
dodðan ƿorða on cýngces bƿoc. 7 lang bƿoces on þa
dīc. of þære dīc on þone hlap. of þam hlafe on þone
C c 2 peg.

peg. of þam pege on loc retena gemæne. of þam
gemæpum on þone hpyge peg. of þam hpyge pege
innan pest boc. of þam bocce on salt mæpe. of salt
mepe on clæg boc. 7 lang bocce on þa stpæt ond
lang stpæte on stpæt fopð. up 7 lang stpæmer þ
hit cymð eft on doððan fopð. þonne is þær lander
fif hida þe ospald arcebiscop bocað eadrice hir þegne
geneortune gefip spa spa he hit ær hæfde to lan
lande. mid þær heopoder gepitnerre on wogorna ce
astpe. ðer is reo hand setene.

+ Ego Orpald arcebiscop. + pynlige pperbiter.

+ ælfrige pperbiter.

+ æþelstan pperbiter. + æþelrige pperbiter. +

Eadgar pperbiter.

Fo. 96.

+ Ego pistan pperbiter. + Ego Cýneþeng clepicur.

+ Ego Eadpald pperbiter. + Ego pulfgar clepicur.

+ Ego Godingc diaconur. + Ego leofpme clepicur.

+ Ego leofstan diaconur. + Ego pulfþic clepicur.

+ Ego æþelstan pperbiter. + Ego æþelpold clepicur.

+ Ego pulfpeapd diaconur. + Ego pulfnoð clepicur.

+ Ego æþepic diaconur. + Ego pulfpine clepicur.

Fol. 96. } Æt tidingctune eadrice 7 pulfpune.

✠ **A** NNO Dominicae Incarnationis. DCCC
LXXVII. Ego Orpald, superni rectoris
fultus iuvamine, archipresul, cum licentia Ead-
paldi, regis Anglorum, ac ælfhepe, ducis Mer-
ciorum, uni ministro meo fideli, qui à gnosticis
nota EADRIC nuncupatur vocabulo, ob ejus
fidele obsequium, quandam ruris particulam.

fic

III. videlicet manfas, quod solito vocitatur no-
mine

mine tidingetun, cum omnibus ad se rite pertinentibus, liberaliter concessi, ut ipse, vita comite, fideliter perfruatur, et, post vite sue terminum, duobus, quibus voluerit, cleronomis derelinquat. Quibus etiam ex hac vita migratis, rus predictum, cum omnibus utensilibus, ad usum primatis ecclesie Dei in piogorna ceastre restituatur in-
munis. Þonne is þær landes. iii. hida þe ospald an-
bisceop bocað eadrice his þegne genertune gefyr
sra sra he hit ær hæfde to lan lande mid þær heoro-
des gepitnerre on piogorna ceastre. Her is seo
hond seten.

+ Orpold ancebircceop. + pulfric pperbiter. +
ælfyge pperbiter.

+ pynryge pperbiter. + pulfheah pperbiter. +
æþelstan pperbiter.

+ Eadgar pperbiter. + æþelryge diaconur. + Cý- Fo. 96. b.
nestan clepcur.

+ pistan pperbiter. + pulfpeard diaconur. + pyn-
stan clepcur.

+ Eadward pperbiter. + pulfhun clepcur. + E-
adwine clepcur.

+ ælfgar diaconur. + Cýneþeng clepcur. + ælf-
stan clepcur.

+ Gobingc diaconur. + pulfgar clepcur. + Uric
clepcur.

+ leofstan diaconur. + leofwine clepcur. + æþel-
pold clepcur.

+ æþelric diaconur. + ælfnod clepcur. + pulf-
nod clepcur.

Fol. B. 96. } Æt eanulfer tune. Eadpice 7 pulfrpunc.

† ^{fic} **A**LLUBESCENTE hac consentiente
EADGARO basileo, Ælthene que Mer-
ciorum, Ego orpold, largiflua Dei clementia an-
tistes, quendam rusculi partem. III. scilicet
mansas, tribus tamen in locis divisam, cui voca-
bulum est, æt eanulfer tune. oþer healfe his 7 æt
uþeran stræt forða on þære gerýndreban hibe þone
oþerne æcer 7 æt rathan leage þone þriddan æcer
felð lander. 7 healfe þone pubu on east healfe þær
peger 7 þone æt þære eorð býrig. 7 on east healfe
æfene eahta æceras mæðpa 7 forne gean biccen clife.
XII. æceras mæðpa 7 þreo æcras benorðan æfene to
mýlln ftealle. EADRICO, meo compatri, æter-
naliter concessi, et, post vite sue terminum, duo-
^{fic} rum derelinquat cleronomo, eorumque vite fini-
to curriculo, ad usum primatis in plogopna ceastre
redeat immunis. Þonne is ealles þær lander þreo
hida þe orpald byrcop bocað eadpice his þegne on þa
gepad pýnce þ he pýnce þ þ land reo unfor porht
into þære halgan stope tpegra monna dæg æfter
him. Anno Dominicae Incarnationis. DCCCC.
LXVI. scripta est hec carta, his testibus consen-
tientibus, quorum inferius nomina notantur.

Fo. 97.

† Ego Ospald episcopus hanc consentientem
^{fic} signo crucis Christi confirmo.

† Ego pulfric pperbiter. † Ego eadpinc clericus.

† Ego eadgar pperbiter. † Ego ælfgar clericus.

† Ego

+ Ego pūstan pperbiter. + Ego Uric clepīcur.
 + Ego æþelstan pperbiter. + Ego Eadpārð clepīcur.
 + Ego ælfred pperbiter. + Ego Tuna clepīcur.
 + Ego pulfhun pperbiter. + Ego pulfah clepīcur.
 + Ego Bpūhstan pperbiter. + Ego leorþine clepīcur.
 + Ego pulfgar clepīcur. + Ego penstan clepīcur.
 + Ego ælfstan clepīcur. + Ego pulfnōð clepīcur.

Fol.B.97. } Bpūhstan pyle. ælfrice 7 leorþine.

R Anno Dominicae Incarnationis. DCCCC
 LXX.III. consistente in civitate Lundonia
 rege Eadgaro, cum plurimis utriusque ordinis
 personis, OSVVALDUS archiepiscopus cuidam
 viro, bþphtic nuncupato. v. manfas dedit terre
 in loco, quem bþphtapelle vocitant folicule, ut
 vivens teneat, et post se uni suorum, cui magis
 voluerit, derelinquat, sic que eo defuncto, de-
 nuo ad jus ecclesie plogennensis deveniat. Hoc
 vero actum est sub prefati regis testimonio,
 Dunstanique archipresulis, atque ælfhepe ducis,
 reliquorum etiam, tam episcoporum quam no-
 bilium, attestatione virorum.

Fol.B.97. } Æt goldorpan. leorþarð.

✠ **R** EGNANTE in perpetuum Domino no-
 stro Ihesu Christo, cujus Incarnationis
 humane anni laterculo. DCCCC.LXXX.VII. ^{fic} indicti
 vero. xv. Ego OSVVALDUS archiepiscopus,
 cum

cum licentia illius familie, que sita est in þio-
gupa ceastre, terram. v. manentium, ubi ruri-
culi golbhopa dicunt, leofþanþo, fidei meo ho-
mini, tradendo concedo, sibi dies suos perfru-
endum, et, post se, uni heredi tradendum, ea
tamen conditione interposita, ut ipse mihi sub-
ditus sit, qui tunc terram habeat, quam diu
vixerim, et semper possessor terre illius reddat
tributum ecclesiasticum, quod cunc sceat dicitur,
to þipigþune, et omni anno unus ager inde are-
tur to þipigþune, et iterum metatur, et suus
heres veram amicitiam habeat cum Domino
ecclesie. Sin autem, sit terra in potestate illius
Fo. 98. ecclesie. ipse etiam leofþanþo mihi tradidit decem
libras, ut sibi sui que heredi eo liberius possi-
deatur; et nunc in omnipotentis nomine preci-
piendo obsecro, ut ex utraque parte ista tra-
ditio vel conditio conservetur, et conservantibus
hoc divina clementia multiplicetur.

✠ Ego OSVVALD archiepiscopus hanc me-
am donationem propria manu confirmo et sub-
scribo. ✠ Ego pulþpanþo diaconus.

✠ Ego æþelstan pperbiter. ✠ Ego æþelric dia-
conus.

✠ Ego ælfrige pperbiter. ✠ Ego Cýneþen clepicus.

✠ Ego Eadgar pperbiter. ✠ Ego pulþgan cle-
picus.

✠ Ego piþtan pperbiter. ✠ Ego leofþine clepicus.

✠ Ego æþelrige pperbiter. ✠ Ego orþig clepicus.

✠ Ego æþelstan pperbiter. ✠ Ego pulþric clepicus.

✠ Ego

⁊ redditibus Eccles. Wigorniensis. 209

✠ Ego Godingc diaconur. ✠ Ego pulfnoð clericur.

✠ Ego leofstan diaconur. ✠ Ego pulfpine clericur.

Fol. 98. }

Langanbun.

✠ Anno Dominice Incarnationis. DCCCC.
LXVIII. Ego Oſpald, ſuperni rectoris ful-
tus iuvamine, preful, cum licentia eadgarī, regis
Anglorum, et ælfhepī, ducis Merciorum, uno

ſic
fidei meo, qui à gnoſticis nota býpnpic nuncu-
patur vocabulo, ob ejus fidele obſequium, quan-
dam ruris particulam. III^{or}. et dimidium vide-
licet manſos, quod ſolito vocitatur nomine
æt longanbune, cum omnibus ad ſe rite perti-
nentibus, liberaliter conceſſi, ut ipſe, vita co-
mite, fideliter perfruatur, et, poſt vite ſue ter-
minum, duobus, quibus voluerit, cleronomiſ
derelinquat. quibus etiam ex hac vita migratiſ, Fo. 98.b.
rus predictum, cum omnibus utenſilibus, ad
uſum primatiſ eccleſie Dei in peogopna ceaſtre
reſtituatur immunis. Ðīr pær gedon on nýnriſger
gepýtnerre munecer 7 on ealpa munuca æt peogopna
ceaſtre. Hiſ metiſ prefatum ruſ hinc inde gi-
ratur. Ðīr rýndon þa land gemæpu to longanbune.
æpeſt on þone mepe þonn̄ of þam mepe peſt be þam
hæfdan þonn̄ innan anne rice þonn̄ and langc riceſ
þæt cýmð to þam hop pýtte þonn̄ norð and langc
duner þonn̄ ut æt þær cnoſter heafod þæt rſicað
on þære lace þonn̄ up ond long dune uſe peapðpe þ
cýmð to þære pýlle þonn̄ and lang ape rſige þ cýmð
on þone bpadan pæn peg þonn̄ and lang þapa ſupa

Vol. I.

D d

þ

þ hit cymð up to þā nigce þonn of þām nigce
þ hit cymð to þā ealban gapan þænn of þan gapan
innan þone mepe.

Fol. B. 98. }

Býnning peopð.

CH R I S T O creaturarum propriarum om-
nia ubique regna suo in mensura et pon-
dere disponente, sophismate sanctorum pre-
cipui Scripturarum oratores hoc statuerunt do-
gmatibus, quatenus, quicquid mortalium vellent
addere necessitatibus, litterarum apicibus nece-
retur, ne forte in posteris rationes ad invicem
compactas oblivio, siue potius infidiosa fraus
deleat succedentium. Propter quod, ego Of-
patous, Domini nostri providentia, archiponti-
fex, aliquam telluris partem, æt bynnýnec pýpðe,
cuidam tribuo militi, ælþeapnð utenti nomine,
tali scilicet conditione, ut ipse, vita comite, ha-
beat, et bene perfruatur, post terminum vero
Fo. 99. proprie vite, nulli prefatum rus commendet,
nisi militi meo, eadpíne appellamine, si ipse tunc
temporis superstes vixerit. Et ipse uni è duo-
bus suis fratribus, quem elegerit, derelinquat
post se. Deinceps reddatur antique matri
Sancte Marie Dei genetrice basilice. Maneat
igitur prenominata tellus libera ab omni mun-
dialium servitute tributorum, exceptis Sancte
Dei ecclesie necessitatibus atque utilitatibus.

Anno Dominice Incarnationis. DECCC. LXXX.
caraxata est ista cartula, his testamentorum asti-
pulatoribus, quorum nomina in subsequen-
preti-

pretitulata paginis aperte videntur. ✠ Ego
Ospald, Christi dapfilitate ecclesiarches, cum
crucis caractare configillavi. ✠ Ego pynrge
presbiter.

✠ Gaopeano presbiter. ✠ ælfrige presbiter.

✠ pulfheah presbiter. ✠ Cynpegn clepicur.

✠ ælþetan presbiter. ✠ ælmoð clepicur.

✠ pulfpeano^{fic} dic. ✠ Aþelpolo clepicur.

✠ Cynstan clepicur. ✠ pulfhun clepicur.

✠ æþenic dic. ✠ Godincg diaconur.

✠ Eadpinc clepicur. ✠ leorstan draconur.

✠ æþelfige diaconur. ✠ leorþinc clepicur.

✠ pulfgar clepicur. ✠ ælþetan clepicur.

Fol. 99.

}

Dægles forþ.

✠ **A** LMA et individua ubique inlocaliter
regnante Trinitate, ^{fic. corrige, annuente.} nec ne æþelpebo

^{fic} albuscente ac favente, per omniparentis nutum,
totius Albionis basileo, æþepe que, Merciorum Fo. 99. b.
comite, consentiente, Ego Ospaldus, largiflua
Dei clementia, archipreful, quandam rurisculi
partem, tres scilicet manfas, in loco, quem il-
lius terre folicule DE GILES FORD vocitant,
libenti concedo animo, cum omnibus ad eum
utilitatibus rite pertinentibus, cum consultu
atque licentia venerabilis plogopnensium familiae,

1. Ita quidem nota interlinearis Apographi Gravesiani. Sed nec
ne, pro nec non, rectissime se habet.

Hemingi Liber de terris

æþelſtano, meo videlicet carnaliter fratri, pro
ejus humili ſubjectione atque famulatu, ut, vita
comite, illo feliciter perfruatur, abſque ullius
refragatione, duobuſque, quibus cumque decre-
verit, poſt metam proprii ævi, cleronomiſ re-
linquat, finitoque illorum vite curriculo, ad
uſum primatiſ in piogopna ceaſtpe redeat inmu-
niſ æccleſie. Sit autem predictum ruſ liberum
ab omni mundiali ſervitio, cum campis, ſilvis,
pratiſ, paſcuiſ, excepta Sanctæ Dei baſilicæ ſup-
peditatione ac miniſtratione. Hoc quippe per
omnipatrantis noſtri ſalvatoriſ flagito ac om-
nimodo poſco majeſtatem, ut nemo noſtrorum
ſucceſſorum, alicujus ſuaſione, hanc noſtram
flocci pendat vel inmutet donatiunculam. Si
quis autem contumax ac rebellis hoc noſtrum
donum decreverit perverſa frangere mente,
ſciat, ſeſe ſubinde dampnandum, in tremendi
exameniſ die, ex auctoritate principis apoſtolo-

ſic

rum Petri, tartariſque tradendum ſatelliti-
buſ, niſi in hac vita priuſ Deo hominibuſque
congrua emendaverit ſatiſfactione. Ðiſ rýndan
þa lanð gemæpe into ðægler forðe. æpeſt on bla-
dene bepeſtan tunc 7 benopðan and lang þær riceſ to
bægen pelle of begen pelle up to cýnger feþð ſtæte
and lang ſtæte to ðune manneſ tpeope. of ðune
manneſ tpeope and lang ſtæte eaſt to nunnena be-
orge. of þam beorge peſt to babban beorge of
þam beorge eſt into bladene beſuðantunc. Anno
Dominice Incarnationiſ. DCCCC LXXIX. indiçt.

VII.

VII. scripta est hæc cartula, his testibus astipulantibus, quorum nomina infra craxata cernuntur.

✠ Ego OSVUALDUS, Christi largitione archipontifex, cum caractare sancte crucis corroboravi. ✠ pynryge presbiter.

✠ pulfþic presbiter. ✠ pulfþearþ diaconus.

✠ pulfheah presbiter. ✠ æþelpic diaconus.

✠ ælryge presbiter. ✠ Cýneþeng clepicus.

✠ Eaðgar presbiter. ✠ pulfhun clepicus.

✠ piþtan presbiter. ✠ leofþine clepicus.

✠ Eaðpærþ presbiter. ✠ pulfgar clepicus.

✠ æþelstan presbiter. ✠ ælþstan clepicus.

✠ ælrgar diaconus. ✠ Cýnestan clepicus.

✠ Godingc diaconus. ✠ Eaðþine clepicus.

✠ leofstan diaconus. ✠ æþelpoþ clepicus.

✠ ælþnoþ clepicus.

✠ æþelryge diaconus. ✠ Ufþic clepicus. ✠ pulfnoþ clepicus.

Fol. 100. } Eoplangelab. ealhstan. æþelstan.

✠ Anno Incarnationis Dominicae. dcccc
LXVIII. Ego Ospalþ, superni rectoris fultus iuvamine, presul, cum licentia EADGARI,

regis Anglorum, uno meo fideli, qui à gnosticis noto EALHSTAN nuncupatur vocabulo, ob ejus fidele obsequium, quandam ruris particulam. VIII. videlicet mansas, quod solito vocitatur nomine EO 7 LANGE LADE, cum omnibus utensilibus,

silibus, ad usum primatis ecclesie Dei in plogon-
 na ceastre restituatur immunis. His metis pre-
 fatum rus hinc inde giratur. Ðir sýnð þa land
 Fo.100.b. gæmæne æt eoplangelabe of eoplange labe and lang
 blabene of blabene and lang riþiger þ̅ on fugel mæne
 midne of fugel mæne þ̅ on þone oþerne fugel mæne
 of fugel mæne þ̅ on gild beoph of gild beoph and
 lang realt stræte to þan stane of þan stane to þan
 oþeran stane þ̅ swa to þan þriððan stane 7 to þan
 feorðan stane of þam stane to þære ghenan strige of
 þære strige to lafencan beoph of lafencan beoph on
 þone ealban peg þ̅ ofen þone bnoc þ̅ eft on þone eal-
 dan peg of þam ealban peg þ̅ forð on lang dune a bi
 heafðan þ̅ hit cýmð to þan ealban rlo of þan rlo to
 þan lýtlan beophe of þan beorge on þ̅ ric ond long
 rices ofen þone bnoc to heort pellan of heort pellan
 to hpete pellan. 7 þ̅neo æcepar eapð lander of hpete
 pellan ábi þan eapð lande to þan, to bnocenan beorge
 of þan beorge forð on geriht on þæt ric of þam
 rice be þan heafðan þ̅ hit cýmð to muley hlape
 7 þ̅neo æcepar þonne adune and lang þære fuph þæt
 hit cýmð to blabene swa and lang blabene þ̅ hit cýmð
 eft to eoplan gelabe.

+ Ego ofpolb episcopus consensi. + Eadweard cle-
 nicur.

+ pulfric pperbiter. + pulfgar clepicur.

+ Eadgar pperbiter. + Eadwine clepicur.

+ pistan pperbiter. + pistan clepicur.

+ ælfred clepicur. + ælfgar clepicur.

+ æþelstan pperbiter. + Uric clepicur.

+ pulfhu clepicur. + pulfheh clepicur.

+ Cynerige clepicur. + leofwine clepicur.

+ Byph-

& redditibus Eccles. Wigorniensis. 215

+ Byphtan clepicur. + Tuna clepicur.
+ ælftan clepicur. + Fulfnoð clepicur.

Fol. 101. } Cungle.

✠ **E**GO Ospalð, largo Christi carismate pre-
sul dicatus, Dominice Incarnationis
anno. DCCCC. LXII. annuente rege Anglorum
eabgapp, ejusque utriusque ordinis optimatibus,
quandam ruris particulam. III. videlicet casta-
tas, quos olim quedam possidebat matrona, no-
mine althōnyð, in loco, qui celebri à folliculis
nuncupatur cungle vocabulo, cuidam regis mi-
nistro, nomine alppolð, perpetualiter concedo,
ut ipse, cum omnibus utensilibus, eam, quamdiu
vixerit, habeat, et, post obitum ejus, mater, si
superstes fuerit, eandem recipiat. si alias, post
obitum ipsius, ad usum pontificis in prigonna cea-
stre redeat immunis. Aecclesie vero munus et
sepultura presulis in peogepna ceastre ditioni de-
veniat. alias plena gloriatur libertate, excepta
expeditione, rata pontis arcisve constructione.
Si quis autem hanc nostram donationem in al-
liud, quam constituimus, transferre voluerit,
privatus consortio sancte Dei aecclesie, aeter-
nis barathri incendiis lugubris jugiter cum Juda,
sic i
Xpo proditore, ejusque complicitibus, puniatur,
si non satisfactione emendaverit congrua, quod
sic
contra nostrum deliquit decretum.

Tebecel

Fol. 101. }

Tebeces leage. 7 æpf leage.

fic

ALDESCENTE ac consentiente eabgaro
basileo, ælfepe que Merciorum comite,
ego Ospald, largiflua Dei clementia antistes,
quandam rurisculi partem. iiii. scilicet mansas,

fic

duabus tamen in locis divisam, cui vocabulum
est teobeces leage 7 æt æpf leage pulspico eterna-
liter concessi, et, post vite sue terminum, duo-
bus, quibus voluerit, cleronomis derelinquat,
eorumque item finito curriculo, ad usum pri-
matis in peogopna ceastre redeat immunis.

Ðiſ rýndon þa land gemæru þe ýmbbe lýcgceað
teobeces læge. tıman hýll of tıman hýlle on pıban
bene of pıbban bene on orlan mepe of orlan mepe
on bıopanſeað of bıopanſeaðe to ulan beaphe abe
þæpe æfſce on hþırchalh of hþırchalh on eaman
bþoc of eaman bþoce on þone bıc of þon bıce on
rcıpholter peg of ſcýp holter pæge on ealban læge
of ealban læge on forpıt healh of forpıt halh abe
eþæfſce on rmeþe metue of rmeþe metue on teobe-
ces bþoc of þam bþoce on bıunan hýl. Ðiſ rýnð þa
land gemæra to æpſ læge fıolomeper forþ of fıo-
lomeper forþe on fæpın læge of fepın læge on orlic
peg of orlic pege to þæpe bþaðan ſþæte of þæpe
ſþæte on cıfer bþoc of þam bþoce on bıoton halh
of bıotan hale in fuccer tþeope of fuccer tþeope
in mæp forþ of mæp forþ on cnollan gæte in þa
bıopan bæce of þam bıopan bæce in þane ealban peg
of þam ealban pege in fıolo meper forþ.

Donne

& redditibus Eccles. Wigorniensis. 217

Donne 17 ealler þær lander. 1111. æt teodeceſ læge.
1. æt æpſlæge. 1111. þe oſpald biſceop bocaþ pulſpice.
þneopa manna dæg on þa gepað peopce ꝥ he peopce
ꝥ þæt land reoun for poht into þære halgan ſtope.
Anno Dominice Incarnationis. DCCCCLXIII.

ſcriptum eſt hec cartula, is teſti . . . conſenti-
entibus, quorum inferius notantur.

+ pulſpic pperbiter. + ælſtan clepicyr. + pi-
ſtan clepicyr. + pulſheh clepicyr.

+ ælſped pperbiter. + æpelſtan clepicyr. + ead-
gar diaconur.

+ Cynſtan clepicyr. + Cynſige clepicyr. + Ead-
pine clepicyr.

+ æpelnoð pperbiter. + Cýneþegn clepicyr.
+ Bephſtan clepicyr.

+ pulſhun clepicyr. + ælſpic diaconur. + pulſgar
clepicyr.

+ Sic pariter lupō pax, vita longa ſaluſque.

Jungere gaudemus lapidem diſjungere nec ne
laxatur pius hiſ vinctis, noſtri memor & ſit.

Fol.B.102. }

hintuna. xii. hiðe. ſtæræt forða. xvi. hiðe. Æl- Fo.102.b.
reſt. xv.

Cotton Library }
 Tiberius A. 13. } Fol. 103.

INTO FÆRINGG FICAN.

Fo. 103.

Fubu tun.

✠ **E**GO Aethelbalth, non solum Mercen-
 sium, sed et universarum provinciarum,
 quae communi vocabulo dicuntur Suthengli,
 Divina largiente gratia, Rex, reverentissimo
 sic comiti meo, mihiq; satis caro, filio, quondam
 Huuiciorum Regis, OOSHERES, AETHILRICAЕ,
 terram viginti cassatorum, in possessionem Ec-
 clesiasticae rationis atque regule, cum consensu
 vel Episcoporum vel optimatum meorum, lar-
 fic
 gamentis benivolentia donans concedo. Est
 autem idem ager qui traditur in regione, quae
 antiquitus nominatur Stoppingas, in loco, qui
 vetusto vocabulo dicitur uuibutuun, juxta flumi-
 num, quem priores nostri appellare solebant, et
 adhuc nominatur aeluinnae. Omnem itaq;
 hunc agrum intra terminos, ab antiquis pos-
 sessoribus constitutos, cum campis, et saltibus,
 et pratis, nec non et universis, qui ex eo pro-
 venire possint, necessariis reddituum usibus, ita
 nimirum praefato comiti meo aethilricae, in jus
 Monasticae rationis, rogatus ab eo tradens lar-
 gior, ut et ipse, quamdiu vita comite voluerit,
 prospere possideat, et cuicumque placuerit, vel
 se vivente vel obeunte, ea conditione, qua sibi
 tradi-

traditum acceperit, licenter omnino nobis concedentibus libens tradat.

✠ Ego æthilbalth hanc donationem meam subscripsi.

✠ Ego uuor episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego pīot abbas consentiens subscripsi.

✠ Ego uuilfrīth comes consensi et subscripsi.

✠ Ego sigibeo comes consentiens subscripsi.

✠ Ego oba comes consensi et subscripsi.

✠ Ego beorcol comes consentiens subscripsi.

✠ Ego heardberht, frater regis, subscripsi.

✠ Ego eadberht comes subscripsi.

✠ Ego tēpra consentiens subscripsi.

✠ Ego aduulf consentiens subscripsi.

✠ Ego ceoba consentiens subscripsi.

✠ Ego sƿonglic consensi et subscripsi.

✠ Ego beonna consensi et subscripsi.

✠ Ego uuilfrīht episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego cuthred abbas consentiens sub.

✠ Ego eobe abbas consentiens subscripsi.

✠ Ego æthiluuald abbas consentiens subscripsi.

✠ Ego aelbƿeo consentiens sub.

Fol. B. 103. } ✠

Hamtun. 7 ƿehha leah.

✠ **I**N nomine Domini nostri Ihesu Christi.
Ego Offa, Dei dono rex Merciorum, dignum duxi, ut aliquid, quamvis minus dignum, pro absolutione anime mee, ex perceptione

^{fic}
 terrigenis regni ad utilitatem ecclesiasticae li-
 bertatis tribuerer. Id circo ^{fic}tern̄. xvii. ma-
 nentium, hoc est, in *Domtune*. xii. in *rahhaleage*
 quinq;, quam videlicet terram *haðonebur* hu-
 milis episcopus, omnisque congregatio simul
^{fic} cum eo in *uegernensiū* deder. propinq. meae
eanburge abba tempore dierum illis possidendam,
 Fo. 104. Ego quoque augere curabo, sicut dixi, pro re-
 medio anime mee, et pro spe superne remun-
 rationis, in sede regali sedens die secundo na-
^{fic} tivitatis Domini. Id est, eo die, quo primicerii
 martirum beati Stephani nati celebratur. In
tamouuon die. Consentientibus mecum episcopis
 atque principibus meis, quorum infra signa et
 nomina pro firmitatis stabilimento litteris no-
 tabo, privilegium libertatis ecclesiasticae terre
 illius libenter subscribens perdonabo, ut sit
 omni tributo regaliū operationum refectioni-
 numque in perpetuum libera, tantum ut Deo
 omnipotenti, et ecclesie Sancti Petri, quae sita
 est in *uegerna* civitate, sit subiecta.

✠ Ego *orfa*, Christo concedente, rex, pri-
^{fic}
 vilegium libertatis praescripti telluris manu
 propria pro confirmatione signo sanctae crucis
 munio.

✠ Ego *cýneþrið*, Deo donante regina Mercio-
 rum, consensi et subscripsi.

✠ Ego *eaðbephtur* episcopus consensi et sub-
 scripsi.

✠ Ego

& *redditibus Eccles. Wigorniensis.* 221

✠ Ego hýgeheþtur episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego haþoneþur episcopus consentiens subscripsi.

✠ Signum manus bponbani principis.

✠ Signum manus beþhtuualbī principis.

✠ Signum manus eabbalbī principis.

✠ Conscripta est haec cartula libertatis et

testimonium privilegionis anno ab Incarnatione

Christi. DCC.LXXXI. Indictione quarta, die nata
Sancti Stephani martyris.

Fol. B.104. } ¹ Spæt ƿopb.

✠ **I**N nomine ² Domini. Certe fugitiva et
caduca itaque est status istius mundi, et
omnia quae videntur hīc vento velocius ad fi-
nem trahunt, et quae non videntur fixa ac man-
sura in aeternum permaneant. Ideo cum istis
temporalibus ac transitoriis hujus saeculi divi-
tiis aeterna praemia, ac semper gaudia manen-
tia, studeamus in caelestibus comparare, vocante
nos ad se Domino nostro Ihesu Christo, qui ait;
*venite ad me omnes, qui laboratis, et honorati estis, et
ego reficiam vos.* Qua de re ego BERHTUULF,

1. Sic in MS. Gravefiano, pro Spæt ƿopb. 2. Vide Dug-
dalii *Antiquities of Warwickshire*, p. 514. ubi partem hujus
Chartæ habemus.

gratia

Hemingi Liber de terris

gratia Divina largiente, rex Merciorum, de remedio anime meae praecogitans, ¹ diemque

tremendum ² distincti examinis ante ³ oculis
cordis mei componens, cogitavique, quod ⁴ aliquit de istius mundani regni perceptione pro

⁵ memetipsum in perpetuam elemosinam, ac libertatem ecclesiasticam, Deo vivo in aeternum erogarem; ideo, cum consensu et licentia episcoporum et principum meorum, et omnium seniorum gentis nostrae, donabo HEABERHTO, meo venerabili episcopo, hujus libertatis privilegium, et ejus familie in uuegerna caestre, illius Monasterii bi earene, quod appellatur urepa r̃rpet̃ r̃op̃b, cujus quantitas est. xx. manentium,

eo quod placabile pecunio acceptus fui, id est, x. libris argenti; ea conditione, ut libera permaneat in sempiternum. Soluta et liberata sit ab omni iugo humane servitutis, ab omnibus saecularibus tributis et vectigalibus, cum cunctis utilitatibus ad illam ecclesiam recte pertinentibus, ⁶ campis vel filviunculis, pascuis vel pratis, fluminibus vel piscationibus, ab opere regali et pastu regis et principis, vel juniorum

eorum, ab hospitorum refectione, vel venatorum etiam, equorum regis, ⁷ falconum et ancipitruum, et puerorum qui ducunt canes. Quid

1. Deest *que* in Dugdallo. 2. *Distincti* D. 3. *Oculos* D. 4. *Aliquid* D. 5. *Memetipso* D. 6. *Scil. campis* D. 7. *Falconum* D.

plura? ab omni tribulatione ^{fic} noti et ignoti,

magni et modici, libera ^{fic} consistit in aevum, quamdiu fides Christiane religionis apud Anglos in ² Brittannia insula permaneat. Si quis vero regum aut principum, vel praefectorum, aut aliqujus gradus homo hanc nostram conscriptam libertatem per diabolicam gastrimoniam deceptus frangere vel minuere temptaverit, sciat, se separatum à consortio Sanctorum omnium in die magni judicii et in aeterna dampnatione dampnandum cum diabulo et angelis ejus, nisi ante

fic. i. e. ἡμεῖς παύσεσθαι.

hic theo ponto cratore, et hominibus cum bona satisfactione emendaverit. Hii testes adfuerunt, quorum nomina hic infra flavescunt. Gesta est autem haec donatio anno Domini Incarnationis DCCC°. XLV°. Indictione VIIIª. in loco regali qui dicitur TOMEUORDIG, in Nativitate Domini.

✠ Ego beþtþulꝛ, rex Merciorum, hanc meam largifluam libertatem, cum vexillo sanctae crucis Christi roboravi, ut fixa permaneat in aeternum.

✠ Ego ræþpýð regina consensi & subscripsi.

✠ Ego hunbeþht episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego heabeþht episcopus consensi et subscripsi.

Hemingi Liber de terris

✠ Ego cionneb episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego behtneb episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego cuppulꝛ episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego pihtneb episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego eanmud abbas consensi et subscripsi.

✠ Ego æþelpulꝛ presbiter consensi et subscripsi.

✠ Ego behtpic, filius regis, consensi.

✠ Ego mucel dux consensi et subscripsi.

✠ Ego humbeht dux consensi et subscripsi.

✠ Ego ælꝛtan dux consensi.

✠ Ego cýnebeht dux consensi.

✠ Ego æþelpulꝛ dux consensi.

✠ Ego mucel dux consensi.

✠ Ego rigeþeþ dux consensi.

✠ Ego dubba dux consensi.

✠ Ego albbeht dux consensi.

✠ Ego ælꝛpeþ. ✠ Ego pꝛglar.

✠ Ego picga. ✠ Ego eabpulꝛ.

✠ Ego æþelheah. ✠ Ego pulꝛpeþ.

✠ Ego eabgar.

Fol. 106. }

Offan ꝥneols.

✠ **I**N nomine Dei summi. Tempora temporibus subeunt, et vicissitudinum spatiis evenit, ut prisca jam dicta inrita fiant, nisi scri-

ptis confirmemur. Quare, ego HEADOREDUS, Deo dispensante, supplex huiciorum episcopus, infimul etiam, cum consensu et consilio totius fa-

familiae meae, quae est in uuegerna civitate constituta, diligentissime scrutans, cogitavi atque de pace vel statu ecclesiastica rimatus sum. Equidem de aliquibus agellis conflictationis quaerulam cum orfano, rege Merciorum, dominoque dilectissimo nostro, habuimus. Aiebat enim, nos, sine jure hereditario, propinqui ejus, AEDELBALDI scilicet regis, hereditatem sub dominio injusto habere, id est, in loco, qui dicitur æt beapum. xc. manentium, et in aliis multis locis, hoc est, æt r̥t̥pet̥r̥op̥da xxx. cassatos. æt r̥tupe xxxviii. Simili etiam vocabulo æt r̥tupe inur̥mepum. xiiii. manentium. æt b̥peodune. xii. in ðomtune. xvii. cassatorum. Hæc autem

praefata contentionis causa in sinodali consiliabulo demissa in loco, qui dicitur æt b̥pegent r̥op̥da. Reddidimus quoque illo jam nominato regi orfan, monasterium illud celeberrimum æt bapum, sine ullo contradictionis obstaculo, ad habendam, vel etiam, cui dignum duxisset, adtribuendum, semperque perfruendum, justis ejus heredibus libentissime concessimus, et in australe parte fluminis ibi juxta quod dicitur ear̥en. xxx. cassatos addidimus, quam terram mercati sumus digno praetio à c̥ynepulfo, rege uueyr̥æxna. Qua propter . . . idem ille praefatus rex orfa, ad se compensationis satisfactionem, et pro unanimitate firmissime pacis, praefata loca æt r̥t̥pet̥r̥op̥da, æt r̥tupe, æt b̥peodune, in

Fo. 106. b.

Domtune, æt r̃tupe, in usmepum, extra omni controverfionis et ammonitionis causa, ea liber-

tate ad supra dictam ecclesiam ^{fic} noam, id est,

in uuegerna civitate ^{fic} libertas concessit, ut nullo

maiore cessu alicujus rei essent subiecte, quam

^{fic} praememorata fedis episcopalis. Nec non et

^{fic} trium annorum ad se pertinentes pastiones, id est. vi. convivia libenter concedendo largitus est. Nunc ergo ego or̃ra, Dei gratia, rex pre-

^{fic} scripta libertatem terrarum, pro remedio animae meae concessam, in Synodo æt b̃p̃egent for̃ba, una mecum confedente iamberhto archiepiscopo, nec non omnes episcopi, abbates et principes consenserunt et subscripserunt, propria manu sign. sacratissime crucis Christi pro firmitatis stabilimento conscripsi. Conscripta est haec cartula æt b̃p̃egent for̃ba, anno ab Incarnatione Christi. DCCLXXXI. Indictione. iiii^{ta}.

Fo. 107.

+ Or̃ra, rex Merciorum. + Iænbeþht archiepiscopus.

+ B̃p̃op̃ba princeps.	+ Eaðbeþht episcopus.
+ Beþhtuualb princeps.	+ H̃ygebeþht episcopus.
+ Eaðbalb presbiter.	+ Aepelmoð episcopus.
+ Esne presbiter.	+ Ec̃gbalb episcopus.
+ Eaðbalb presbiter.	+ Eeoluul̃f episcopus.

i. Hoc est, *nostram*.

+ Eab-

+ Eadbeht presbiter, + Heapopedus episcopus.
 + Diepa episcopus. + Gylhepe episcopus.
 + AEþeluulf episcopus. + Eadbeht episcopus.
 + Heapoped episcopus. + Albbeht episcopus.

Fol. 107. } Scotta pīð.

✠ **R**EGNANTE inperpetuum Domino u-
 niversitatis creatore. Ego offa, rex
 Merciorum, aliquam partem ² terræ, id est.
 xxxiii. cassatorum, in jus ecclesiasticae libertatis
³ pio gepnensis concedens libentissime largior.
 ejusdem agelli nomen est scottapīt. quem tamen
 agrum fluvio, quem dicunt afen, constat inter-
 lui; isdem vero subregulus tres postea cassatos
 ruris silvatici ⁴ largiendo rogatus addidit. usi-
 tato nomine hnuthyrte dici solet. istis termini-
 bus cingitur praefata ruus. inprimis balganbuun. ⁵ babbanduun. ⁶ billesleah. perþgar. horentill. ⁷ babbanduun. Hoc
 est, in ⁸ occidentale parte fluminis. in ⁹ orien-
 tale plaga ¹⁰ puban þengar. hpuccgan bpoc. bpom
 hlincey ¹¹ deonu. inde ¹² onrtype postea tragitur. In
 longitudine rtype urque in aene;

1. Habemus etiam in Cod. Nero E. i. fol. 107. 2. Terrarum N.
 3. Plogornensis largior æt scotta pīð. quem N. 4. Largiendo
 addidit æt hnuthyrte. Istis terminis praefatum rus cingitur.
 in primis balganbun N. 5. Babban bun N. 6. Occidentali N.
 7. Orientali N. 8. Puban N. 9. Dene N. 10. Onstye. onb
 longes stye usque in aene. Addidit etiam predictus Offa. III.
 cassatos in alio loco silvatici ruris usitato nomine hellepelege,
 pro remedio sue anime, in civitate pegornensi. His terminis
 cingitur.

Hemingi Liber de terris

- ✠ Ego ofra, rex Merciorum, consensi et subscripsi.
- ✠ Ego ecguuine episcopus consensi et subscripsi.
- ✠ Ego æþelpeapnð propriam donationem et subscripsi.
- ✠ Ego æþelmund consensi et subscripsi.
- ✠ Ego æþelberht consensi et subscripsi.
- ✠ Ego æþelric consensi et subscripsi.
- ✠ Ego orpudu consensi et subscripsi.

Fol.B. 107. }

Scotta nīþ.

✠ **R**EGNANTE in perpetuum Domino universalis creatore. Ego ofra, rex Merciorum, aliquam partem terrae, id est. xxx.iii. cassatorum, in jus æcclesiasticae libertatis possessionis concedens libentissime largior. ejusdem vero agelli nomen est ƿcottapn. quem tamen agrum fluvio, quem dicunt aren, constat interlui. isdem vero subregulus tres postea

cingitur. æpesc of leontan þ cume on blacan mep. þon þ cume in ða geapan linde. þonon þ cume on linoƿpnde. ƿpa þ cume on cionðan. of ceonðan þ cume on neoðmone. þonon þ cume on þa gneatan ac. þonon þ cume in ða neatan sole. þon þ cume on cæpſ ƿytt. ƿpa þ cume in ufan mep. of ufan mep. þ cume eft on leontan. + *Ego ofra rex.* + *Ego ecgƿine episcopus.* + *Ego æþelpapnð.* + *Ego æþelmund.* + *Ego æþelberht.* + *Ego æþelric.* N. omiſſis nimirum eorum nominibus, qui primæ Chartæ de Scotta nīþ subscripserunt, & secunda Charta ita concepta, ut pro parte primæ hoc in Codice habeatur.]

caf-

castatos ruris in alio loco silvatici largiendo rogatus addidit, usitato nomine Hellelelege. hoc largitus sum pro animae meae in civitate ^{fic} geornensis æcclesie dici solet. Istis terminibus cingitur. æper̃t of liontan þæt cume in blacanmære of blacanmære þ̃ cume in geapanlinde. of þære geapanlinde þæt cume in lind p̃p̃r̃ðe. of lin p̃p̃r̃ðe þæt cume in ciondan. of ciondan þæt cume in hriodmone. of hriod mone þæt cume in þa gneatan ac. of þære gneatan ac. þæt cume in þa neadan role. of þære neadan role. þæt cume in cær̃p̃r̃p̃t of cær̃p̃r̃p̃t̃te. þæt cume in ur̃an mepe of ur̃an mepe þæt cume eft in liontan ;

✠ Ego ofra, rex Merciorum, consensi et subscripsi.

✠ Ego ecgpine episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego æþelpar̃d propriam donationem et subscripsi.

✠ Ego æþelmuð consensi et subscripsi.

✠ Ego æþelberht consensi et subscripsi.

✠ Ego æþelpic consensi et subscripsi.

Fol. 108. }

¹ Hnut h̃p̃f̃t.

† **R**EGNANTE inperpetuum Domino nostro Ihesu Christo, ² cunctaque non solum caelestia sed etiam terrestria legibus æqui-

^{fic} tatis inperium gubernante." Cujus videlicet anno Incarnationis humanae. DCCC. LXXII. in-dictione. v. Ego ³ p̃ep̃f̃er̃ð, ⁴ gratia Dei largi-

1. Habetur quoque in Cod. Nero E. i. fol. 107. 2. Desunt N. 3. p̃ep̃f̃p̃r̃ð N. 4. Desunt N.

flua,

fo. 108. b. flua, gratuitoque munere ab intonante ac re-
gnante¹, Epicciorum² antistes, et unianimo li-
centia illius familia in peogepna cærte, aliquam
juris nostri canpulfo, regis ministro, pro sua ami-
citia et placabili³ pecunio. xx. ³ manecufis auri
probatissimi, donans⁴ concedo, id est, duas mansi-
ones on hnut hýppte, sibi dies suos feliciter possi-
dendum. et post se tribus⁵ heredibus, qualibuf-
cumque voluerit, reliquendum. ea vero ratione,
ut, temporibus supradictorum heredum trans-
actis, hæc præfata terra, sine contradictione
unius cujusque, ad illud monasterium, quod no-
minatur rþætforþ, reddatur. Hoc est autem
sic supra nominatus episcopus potissimum consen-
tiebat proxima afflictione et immenso tributo
barbarorum, eodem anno, quo pagani federunt
in Lundonia; et ideo nunc rogamus et obse-
cramus cujuslibet persone homines, ut hæc no-

1. Episcopus, et unanima licentia peogepnensis familie, ali-
quam terram juris nostri N. 2. Pecunia N. 3. Mancusis N.
4. Trado. II. mansas on hnut hýppte, diebus suis feliciter possi-
dendam. N. 5. Heredibus derelinquat. Quibus defunctis, ad
rþætforþe restituatur. Episcopus namque hoc potissimum sen-
tiebat, pro immenso tributo barbarorum, eodem anno quo pagani
sedebant in Lundonia; et ideo nunc rogamus unius cujusque
personas hominum, ut hoc nostrum donum inviolabile servet.
+ Ego perrýpþ hoc nostrum datum confirmo. + Ego aþelhapþ
prepositus. + Ego beornþenþ. + Ego eatþenþ. + Ego pulf-
hepe. + Ego abhepe. + Ego eabþalþ. + Ego beþthelm.
+ Ego heþneþ. + Ego eapeþ. + Ego burþeapþ. + Ego pi-
heapþ. + Ego beornþenþ. + Ego æþeþeþ. + Ego pýnn-
helm. N:

stra

stra consentio inviolata ac stabili^{fic} post^{fic}erum per-
severet. Augentibus et servantibus hoc donum
divina benedictio amplificetur. Minuentibus ac
spoliantibus ultio demonicae inponetur, nisi^{fic}
dignæ, ut optamus, satisfactione coram Deo et
hominibus emendaverit. Testibus autem hiis
consentientibus, quorum nomina infra signaculo
alme crucis karaxantur.

✠ Ego peppen^{fic}ð, melliflua dona Dei omnipotentis largiente, episcopus hanc donationem signo sanctae crucis confirmo.

✠ Ego æþelheapð prepositus consen.

✠ Ego beornpænð presbiter consen.

✠ Ego eatpænð presbiter consen.

✠ Ego pulþhepe presbiter consen.

✠ Ego ahhepe presbiter consen.

✠ Ego eadpald. ✠ Ego piꝛgheapð.

✠ Ego bephthelm. ✠ Ego beornpænð.

✠ Ego hehpeð. ✠ Ego piꝛgbeþht.

✠ Ego eapeð. ✠ Ego æþepeð.

✠ Ego bupgheapð. ✠ Ego pynhelm.

[Fol. 110.] } ¹ Æt yuðham 7 muctune. æþelstane
7 leoflæbe 7 ælfrice.

† ² **I**N nomine sanctae et individue Trinitatis Dei, quicquid humana incipit machinatio inchoare, oportet primitus pantorum conditori commendare. quia, quod divinus sermo demonstrat, divino constat propalare ecce divinitas cunctis in propatulo euangelico paradigmata clamat alacriter verbo imperantis dicens, *dote et dabitur vobis*. Quapropter videlicet ego ospolbus archipresul, cum consensu ac licentia monastece conversationis sanctae et intemerate virginis Mariae, cuius monasterii episcopalis cathedra constat ³ Sancto Petro apostolo Deo auctore consecrata, confert fraterno

1. Exstat item in Cod. Nero E. 1. fol. 107. ubi sic inscribitur: Suðam. 7 Muctun æþelstane, omittis 7 leoflæbe 7 ælfrice. 2. In nomine Domini. Ego ospalþ archipresul, cum consensu monastice conversationis sancte et intemerate N. 3. Sancto Apostolorum principi consecrata, æþelstano meo fideli amico terram. IIII. manentium, duobus tamen consistentem. æt suðham. II. 7 æt muctune. II. sibi quamdiu vixerit, binisque post se heredibus possidendam, ea ratione, ut possidentes in omnibus sint semper Episcopo subditi. Acta est hec donatio in pignaculo. anno Dominice Incarnationis. DCCCC.LXV. testimonio horum: + Ego ospalþ byrceop. + æstan primus. + eadgar pperbiter. + ælfr pperbiter. + æþelst pperbiter. + Godsing diaconus. + leofstan diaconus. + cineðen clericus. + pulgar clericus. + leofpine clericus. + pulfrine clericus. + Godpine clericus. N. Et tunc sequitur Charta de Stoce cadmæpe.

concor-

concordantis familiae colloqui æþelstano valde fideliter hæctenus promerenti, terram quatuor manentium, duobus in locis consistentem. ad suðham duas, nec non et in alio loco duas, ubi nuncupatur æt muctune. sibi, atque binis post se heredibus, possidendam. eam videant dominantes rationem interpositam, ut Dei nutu totomentis ac corporis conainine pontifici vera et non fraudulenta fidelitate oboediant. Acta est denique hæc donatio in metropoli huicciorum, anno Dominicae Incarnationis. DCCCCLXV. sub testimonio horum virorum, quorum nomina hîc infra subscribuntur.

+ Ego ospolo archipresul hanc donationem confirmavi.

+ æþelstan primus. + Eadgar presbiter. + goding diaconus.

+ ælfrige presbiter. + Eapelfrige presbiter. + leofstan diaconus.

+ æþelpic diaconus. + pulfric clepicus. + pulfric Fo. 110. b. noð clepicus.

+ Cýneþeng clepicus. + pulfric pine clepicus. + godpine clepicus.

+ pulfric gar clepicus.

+ leofric pine clepicus.

Fol. B. 110. } Æt stocce. eadmaþe 7 býnebtmaþe.

P EGO Ospolo, largo Christi carismate presul dicatus, Dominicae Incarnationis anno. DCCCCLXVII. annuente rege Anglorum

[Fol. 110. } ¹ Æt suðham 7 muctune. æþelstane
7 leoflæbe 7 ælfrice.

† ² **I**N nomine sanctae et individue Trinitatis Dei, quicquid humana incipit machinatio inchoare, oportet primitus pantorum conditori commendare. quia, quod divinus sermo demonstrat, divino constat propalare ecce divinitas cunctis in propatulo euangelico paradigmata clamat alacriter verbo imperantis dicens, *dote et dabitur vobis*. Quapropter videlicet ego ospoldus archipresul, cum consensu ac licentia monastece conversationis sanctae et intemerate virginis Mariae, cuius monasterii episcopalis cathedra constat ³ Sancto Petro apostolo Deo auctore consecrata, confert fraterno

1. Exstat item in Cod. Nero E. 1. fol. 107. ubi sic inscribitur: Suðam. 7 Muctun æþelstane, omisiss 7 leoflæbe 7 ælfrice. 2. In nomine Domini. Ego ospold archipresul, cum consensu monastice conversationis sancte et intemerate N. 3. Sancto Apostolorum principi consecrata, æþelstano meo fideli amico terram. IIII. manentium, duobus tamen consistentem. æt suðham. II. 7 æt muctune. II. sibi quamdiu vixerit, binisque post se heredibus possidendam, ea ratione, ut possidentes in omnibus sint semper Episcopo subditi. Acta est hec donatio in pignaculo. anno Dominice Incarnationis. DCCCC.LXV. testimonio horum: + Ego ospold byrceop. + æstan primus. + eadgar pperbiter. + ælfr pperbiter. + æþelst pperbiter. + Gobing diaconus. + leofstan diaconus. + cineðen clericus. + pulgar clericus. + leofpine clericus. + pulspine clericus. + Gobpine clericus. N. Et tunc sequitur Charta de Stoce eadmæne.

concor-

concordantis familiae colloqui æþelstano valde fideliter hæctenus promerenti, terram quatuor manentium, duobus in locis consistentem. ad suðham duas, nec non et in alio loco duas, ubi nuncupatur æt muctune. sibi, atque binis post se heredibus, possidendam. eam videant dominantes rationem interpositam, ut Dei nutu toto mentis ac corporis conamine pontifici vera et non fraudulenta fidelitate oboediant. Acta est denique hæc donatio in metropoli huicciorum, anno Dominicæ Incarnationis. DCCCCLXV. sub testimonio horum virorum, quorum nomina hîc infra subscribuntur.

+ Ego ospolb archipresul hanc donationem confirmavi.

+ æþelstan primus. + Eabgar presbiter. + goding diaconus.

+ ælfrige presbiter. + Eapelfrige presbiter. + leofstan diaconus.

+ æþelric diaconus. + pulfric clepicus. + pulfr-Fo. 110. b. noð clepicus.

+ Cýneþeng clepicus. + pulfrpine clepicus. + godpine clepicus.

+ pulfrgar clepicus.

+ leofpine clepicus.

Fol. B. 110. } *Æt ftoce. eadmæne 7 býnebtmæne.*

P EGO Ospolb, largo Christi carismate presul dicatus, Dominicæ Incarnationis anno. DCCCCLXVII. annuente rege Anglorum

eaðgaro, ¹ ejusque utriusque ordinis optimati-
bus, ² quandam ruris particulam. ³ VI. videlicet
cassatos, in loco, qui celebri à folliculis nuncu-
patur æt sfoce vocabulo, cuidam ministro meo
nomine eadmar ³ perpetualiter concedo, ut ha-
beat et possideat, cum omnibus ad illud rite per-
tinentibus, et, post vite sue terminum, duobus
tantum heredibus immunem derelinquat. Qui-
bus defunctis, ⁴ ecclesie Dei in plogopna cealtpe
restituatur. ⁵ Si hyt ælcer þinger fpeoh buton
fepð fope 7 palgepeonce 7 brycgepeonce. Sancta
maria 7 sancte michahel cum sancto petro 7 eal-
lum goder halgum gemilofsige þis healdbendum gif hpa
butan gepyphtrum hit abrecan pylle hæbbe hé pið
god gemæne on þam ytemýstan þisfes lyses buton he
hit ær gebete. ðer is seo hand seten. + Ospold
bisceop.

+ pulfric presbiter. + pulfhun clepicur. + byph-
stan clepicur.

+ Eaðgar presbiter. + ælfrstan clepicur. + ælf-
gar clepicur.

1. Defunt N. 2. VI. *manentium* æt sfoce *cuidam mini-*
stro N. 3. *Libenter concedo. et, post vite* N. 4. *Ecclesie* peo-
gonnenli *immunis restituatur* N. 5. Horum omnium, ad
hanc chartam pertinentium, loco hæc habemus in Cod. N.
desideratis nimirum quibusdam:

. on þ ge pad pync þ he pync. þ
þæt land gy unforponht. into þære halgan sfoce.

+ Ospold byrceop. + pulfric pnerbiter. + eadgar pp.
+ pirstan pp. + ælfric cl. + ærtan pp. + pulfhun. cl.
+ ælfrstan cl. + eopine cl. + pynrtan cl. + Vric cl.
+ leofpine cl.

+ pirstan

& redditibus Eccles. Wigorniensis. 235

+ piſtan preſbiter. + pulſgar clepicyr. + uric
clepicyr.

+ ælſneo clepicyr. + eadpine clepicyr. + pulſ-
heah clepicyr.

+ æpelſtan preſbiter. + pynſtan clepicyr. + leor-
pine clepicyr.

Fol. III. } ¹ Æt pæcgles pȳpðe æpelſtane.

✠ **A** N N O Dominicae Incarnationis. DCCCC
LXXXI. ² noſtreque redemptionis, qui
jura divina humanaque proprio diſpenſat ſo-
phiſmate, ſue creaturae perpetualiter ne defi-
ciant temporalem atque eternam adminiſtrat
alimoniam. In cujus onomate, " Ego Oſpabuf,
³ omnipotentis Dei juffu" archipreſul, modicam
telluris particulam trium ⁴ caſſatorum, in loco,
qui ab incolis noto pæcgles pȳpðe vocitatur appel-
lamine, meo fideli largior militi, æpelſtan utenti
nomine, duorum ſcilicet addendo diebus homi-
num. quam preſatam tellurem meus anteceſſor,
dilectus Deo pontifex coenpabuf, ſuo prius per
⁵ tria hominum ſpatia donayerat ⁶ patri. poſt
metam vero iſtorum cleronomorum, ad uſum
primatis in pio gepnceſtne immunis redeat aec-

1. Habemus quoque in Cod. Nero E. I. fol. 107. 2. Deſunt
N. 3. Deſunt N. 4. *Caſſatorum* æt pæcgles pȳpðe æpel-
ſtano meo fideli amico largior. Et poſt ſe cleronomis duobus.
Eandem tellurem meus anteceſſor dilectus N. 5. *Trium* N.
6. *Patri.* quibus deſunctis, ad pio gepnneſem immunis redeat
eccleſiam. + Ego oſpabo biſceop. + pynſi pneybiter. + pul-

clesie. Istis astipulatoribus corroborata est haec donatio, quorum nomina in presenti pagina luculentissimis caraxantur apicibus.

+ Ego Ospalbus, Christi largitione archipresbiter, characterem salvifice crucis inpressi.

+ pnsige presbiter. + pulſeah presbiter. + ælſrige presbiter.

+ eadgar presbiter. + piſtan presbiter. + eadpeapſ presbiter.

+ æbelftan presbiter. + ælſgar diaconus. + Goding diaconus.

+ leorſtan diaconus. + æbelyſe diaconus. + pulſpeapſ diaconus.

+ æbepic diaconus. + Cýneþeng clericus. + pulſpine clericus. + pulſhun clericus.

+ leorſpine clericus. + leorſpic clericus. + pulſgar clericus.

+ uſic clericus. + Cýnſtan clericus. + ælſnoð clericus. + pulſnoð clericus.

Fol.B.III. }

¹ Æt cumtune. ² eabpige.

REGNANTE in perpetuum Domino ³ Salvatore ac redemptore nostro Ihesu Christo, et universa terrarum regna mirabili maiestatis sue gubernante potentia. propter quod"

fæh pnesbiter. + Wlſhæh pnesbiter. + ælſfi pnesbiter. + eadgarþ pnesbiter. + Goding¹ diaconus. + pulſgarþ diaconus. + pulſpine clericus. + pulſgar clericus. + Vſic clericus. + pulnoð clericus. N. reliquis omiſſis nominibus.

1. Habetur quoque apud Cod. Nero E. 1: fol. B. 107.

2. Eabpie N. 3. Defunt N.

ego

ego ospalbus, ¹ largiflua Dei clementia", ² archipresul, quandam rurisculi partem, unam videlicet mansam, in loco, quem illius terre folicule cumtun vocitant, libenti concedo animo, cum omnibus ad eum rite pertinentibus, cum consultu atque permissione venerabilis pigopnensium familiae, eadpio, meo videlicet ministro, ut habeat et possideat diebus vitae sue, et, post temporis sui decursum, duobusque, quibuscumque decreverit, post metam proprii aevi cleronomis relinquat, et postea supra memorate restitatur aecclesie. Sit autem terra illa libera ab omni mundialis rei negotio, preter pontis arcisve restorationem, et expeditionem contra hostes. Anno Dominice Incarnationis. DCCCC LXXXVIII. corroborata est haec cartula testium, quorum nomina hic infra subscribuntur.

+ Ego ospalbus, largitione archipontifex, cum caractare Sancte crucis corroboravi.

+ æpeltan primus.

1. Defunt N. 2. Archiepiscopus, quandam ruris particulam. I. videlicet mansam æt cumtune, fideli concedo animo eadpio, meo firmo ministro, quamdiu vixerit. Et, post metam proprii aevi, duobus tantum cleronomis derelinquat. quibus defunctis, ecclesie pigopnensi restitatur. Sitque omnis rei libera, preter arcis pontis ve constructionem, et communem contra hostes expeditionem. Anno Incarnationis Dominice. DCCCC. LXXXI. scripta est hec carta. + Ospalb byrceop. + æltan primus, + ælfsi pperbitep. + eadgip pp. + pistan pp. + æpelli pp. + Gobing diaconus. + leofstan diaconus. + Cýneðen clericus. + pulgari clericus. + pulpyi clericus. + pulnoð clericus. N.

+ ælf-

+ ælfrige presbiter. + Gobinc diaconus. + pulf-
gan clericus.

+ Eadgan presbiter. + leofstan clericus. + of-
piz monachus.

+ pistan presbiter. + pulfpano clericus. + leof-
pine monachus.

+ æpelryge presbiter. + æpelpic clericus. + pul-
fnpic clericus.

+ æpelrytan presbiter. + Cýneþegn clericus. + pulf-
noð clericus.

Fol. 112. }

P Aeterno ² genitore, cum ³ indita prole,
sanctoq; ⁴ paraclyto in tribus tripudiante
personis, atque in una usia deifice omnia secu-
lorum jura sola sua gubernante potentia. Cujus
sermo est quicquid mortalium subjacet visibus,
nec non queque clandestinis nature clausulis ho-
minum abduntur obtutibus. In cujus onomate,
Ego ospalbus, Dei munificentia archipresul, modi-
cam telluris particulam, id est, unam mansam,

1. Habetur etiam in Cod. Nero E. 1. fol. B. 107. in quo
inscribitur, CVM TVN Pulfhelm. 2. Genitori N. 3. Inclita N.
4. Paraclito, laus et honor. in cujus onomate Ego OSWALDUS
modicam ruris partem. 1. videlicet mansam, meo fideli artifice,
pulfhelm utenti vocitamine, et post se. Illius heredibus. Et post
illorum vitam, usui monastico in pignacestne restituatur N.
Deinde testes sequuntur, duodecim duntaxat, hoc scilicet or-
dine: + Oypals hyrceop. + pynsi pperbitep. + ælfsi pp.
+ eadpano pp. + æstan pp. + pulfpano diaconus. + Go-
ding diaconus. + æpelpic diaconus. + leofstan diaconus.
+ pulfgan clericus. + pulnoð cl. + Gobpine cl.

spon-

spontanea concessi donatione meo fideli artifice,
pulfhelm ntenti vocitamine, pro ejus humili fa-
mulatu, atque studio dignoq; pretio. ut, quamdiu
vita illius comes fuerit, libere habeat beneque
perfruatur. et, post metam proprii aevi, cuicum-
que decreverit, relinquat heredi, post cujus ter-
minum, pristinae sancte Dei genetricis ecclesie
immunis restituatur. Scripta est autem haec
cartula anno Dominice Incarnationis. DCCCC
LXXXII. his testibus consentientibus, quorum
nomina inferius scripta cernuntur. + Ego of-
palsur archipresul donavi.

+ Ego pinsinur primus consensi. + ælfrinur
presbiter.

+ Ego Eadpæpð presbiter. + æaðgar presbiter.

+ Ego æþelstan presbiter. + pīstan presbiter. + Cy-
neþegn clericus.

+ Ego pulfpeapð diaconus. + pulfgar clericus. + u-
ric clericus.

+ Ego gobinc diaconus. + pulfnoð clericus. + tuna
clericus.

+ Ego æþelpic diaconus. + pulfþine clericus.

+ Ego leofstan diaconus. + Godþine clericus.

Fol. B. 112. } Æt cumtune ealhþeode.

✠ Anno Dominicae Incarnationis. DCCCC.
LXII. Ego ² ofpolsur, superni rectoris ful-
tus juvamine, praesul, cum licentia eadgarī, re-

1. Habemus itidem in Cod Nero E. 1. fol. B. 107. 2. Of-
pols, consentiente eadgaro ælferæ Merciorum Comite, quan-
dam ruris particulam. 1. videlicet mansam æt cumtune, meo
fideli

gis Anglorum, ac ælþhepī, ducis Merciorum, uni Levitarum meorum, qui à gnosticis noto ealhþeþð nuncupatur vocabulo, ob ejus fidele obsequium, quandam ruris particulam, unam videlicet mansam, quod solito vocitatur nomine cumtūn, cum omnibus ad se rite pertinentibus, liberaliter concessi, ut ipse, vita comite, fideliter perfruatur, et, post vite sue terminum, duobus, quibus voluerit, cleronomis derelinquat. quibus etiam defunctis, rus predictum, cum omnibus utensilibus, ad usum primatis aecclesie Dei in peogopna ceastre restituitur immunis.

✠ Ego Ospalbur, Dei providentia archipresul, hanc meam donationem confirmavi. ✠ Ego pulþpic presbiter.

✠ Ego æþelnoð presbiter.	✠ Cynstan clericus.
✠ ælþneð clericus.	✠ Eadþine clericus.
✠ pulþhun clericus.	✠ ælþstan clericus.
✠ beþhstan clericus.	✠ æþelstan clericus.
✠ Cynsige clericus.	✠ Cýneþegn clericus.
✠ pulþgar clericus.	✠ ælþpic diaconus.
✠ pýnstan clericus.	✠ eadgar clericus.
✠ pulþhæh clericus.	✠ pulþpic clericus.

fideli amico, ealhþeþð nominatur, quantum temporis vixerit. Et post se duobus heredibus. quibus defunctis, ecclesie peogopnensi restituatur N. Tum etiam testes habemus, duodecim scilicet tantummodo, hac serie: + Ospalþ birceop. + pulþpic pp. + æþelnoð pp. + ælþneð cl. + pulþhun cl. + cýnsi cl. + cýnstan cl. + eadþine cl. + ælþstan cl. + cýneðen cl. + eadgar cl. + pulþpic cl.

Ðij

Fol. 113. }

Ðiſ rýnd þa land gemær into riðianðune. Æneſt
 of anna fopða innan tilnoþ and lang tilnoþer to
 pacley cumbe betpeoh pacley cumbe 7 ealðen flæde in-
 nan mænanlea fram mænanlea on hopſpege. of hopſ-
 pege innan gatan ſtize þanon innon benebſoc of
 benebſoce innon tilnoþ 7 long til noþer to halgan
 pýllan of þære pýllan in hſeob cumb ðanon in þa
 mærbic. and lang þære bic to enicteſ ſeppege of
 þam pege on ealðan ſtanpege of ſtanpege on pore-
 cumber . . . heafdon 7 ſpa on ruð healſ þær mo-
 ner to poſan æc fram þære æc þurh þone ſceagan
 on flobleah þanon on beampeg fram þam pege on
 buccan flæð 7 ſpa eft on bean peg and lang ðær . . .
 pegeſ to coley burſnan fopða fram þam fopða innon
 cýpnéa 7 lang éa to mæſ cumbe lang cumber to lind
 ofſer heafðan 7 ſpa to þam ſulanpege to nata lea-
 her ærce fram þam ærce to buððan heale fram þam
 heale and lang mæppegeſ to býncſer heale 7 ſpa to
 pican ſtapele of þam ſtapule in catteſ hline fram
 þam hline innan mærbſoc and lang bſoceſ to mæſ-
 fopða of þam fopða to ſceapan ecge 7 ſpa on þone Fo. 113. b.
 gſenan peg and lang pegeſ to pealleher pege 7 þanon
 on ſtanihtan peg to alpe pýllan of alpe pýllan to þære
 ealðan bic and lang bic ofſer huniburſnan in þa ofſe
 ealðan bic 7 ſpa in þone mýlen pol of þam pole to
 þære poſt ſtſæte and lang ſtſæte to þam þopne
 ðn annanðune of þære ðune into annanſunðele 7
 ſpa æfteſ ſtſæte in annanſopð.

Fol. B. 113. }

Nomina episcoporum huic-
ciorum post raxulfum.

De regibus merciorum.

Boſel	Penba	xxxii
Oſtfor	Peaba	iii
Ecguine	ſulſhene	xvii
Vuifſrit	Æþelneð	xxviii
Milneð	Cenpeð	v
Vuermund	Ceolneð	vii
Tilhepe	Æþelbalð	xi
Deaþoneð	Oſſa	xxxviii
Deneþeþt	Ecſeþ	c. xli. ðieſ
Deaþeþt	Coenulſ	xxv
Alchuine	Ceolpulſ	ii
ſeſſriþ	Beornulſ	iii
Æþelhun	Lubeca	i
Cinepolð	ſiglaſ	ii
	Ecþeþt	i
	ſiglaſ	v
	Beþtþulſ	xiii
	Burðneð	xxv
	Ceolpulſ	v
	Æþelneð.	

Fol. 114. }

A ÐA Ð re æreſta man þæſ geſceapen on ne-
 opna pange. ⁊ for hiſ ſylſeſ ſynnum þanan
 aþræþeð on þaſ þræc þopulð. ⁊ on eall þa earſþa
 þe re for hiſ ſynnum ⁊ ure ſylſþa ſiþþan ðrugon.
 ⁊ he þa ſiþðan þa geſean þæſ heoſanlican eþleſ þe
 he

he ær sceapode geseon nemehte; Ða Ða he on ne-
 orxn̄a ponge pær. he pæf mid heortan clānnessē. ⁊
 mid heoron licne gesihðe. eabīgna engla gesea. ⁊
 godes word gehierde? ac eft þa he hider abnæfed
 pæf, fram þam mōdes leohte. þe hemto gefylled
 pær ær? he pearð micles sýþþan lange benumen;
 We þa sýþþan of þæf ylcan monnes flæsce on þæf præc
 lican word acende wordan? ⁊ we þe geahsodan beon
 þæne hefenlican ebel? ⁊ we geahsodan his ge ceaster
 papan beon godes englar? ⁊ we geahsodan þæra engla
 gesean beon þa gasta word fæstna ⁊ full fremedna
 manna; Ac flæsclice men for þon þe hý þa unge
 synelican þing ne magan angietan? hie þon tpeo-
 giað hpæþer hit soð sý þe ne sý. þ hý mid lic ham
 licum eadum ne geseoð; Ac adam se ærsta monn
 ne þorste he nat weogan þeah þe he ut abnifen pære
 of neornna ponges gesean? ⁊ þeah he hit ne ge sape
 þa? he ge munde swa þeh þ ilce þ he ær geseah. ⁊
 þ he ær forlett; Ac þa sýþþan þa þe he gestrýnde
 þa hit na negemundan? ac þeh hý gelyfðan be his
 segene þe hit ær geseah. un * tpeogend licor. þon þa * Fol.B.
 heora segene eft gelyfðan. þe æfter heom acende 114.
 pæron; ⁊ sýþþan æg hpyle fæder þeh sæde his suna.
 ⁊ þone æfteran áá tpeode má þon þæne æppan. for
 þon hiora nænig þær on pæf. agþer gemid faule ge-
 mid lic haman swa swa adam pæf; Aepesýnt þam geli-
 cost gesceapene on þýsse wordde. þe sum cýning
 hate sum for wordt pif don on carcern. ⁊ þ sý
 bearn eacan. ⁊ heo þon cen ne cniht. ⁊ se þon sý
 þær afeðed oð he sý tpentig rintre oððe gýt yl-
 dna; Hpæt he þon noht oþres nepat. butan þ he
 þær inne geseah; Ðeah þe his modor him secge?
 Ðæt heo gesaue. sun non ⁊ monan. ⁊ steor pan ⁊
 H h 2 itreamar.

streamar. muntar. 7 felbas. fleotende fixas 7 fleo-
 genbe fugular. 7 ynnende hors. pyrmas 7 pilb deor.
 7 eall þ þe geseoð? ic pat þ hine pile tpeogan. hpæ-
 ðer heo him soð secge; 7 gif se cniht cþerne þer-
 inne gestryneð. 7 þam segð þ he sylf nege saupe. ac
 his modor him sæde. þ heo hit eal sylf gesape. he
 þon gyt spý þor tpeoð þon se æppa; Hu ne mæg se
 cýning þon þæne tpeon eaþe gebetan. on lucan þæs
 carcernef durnu. þon magon hy þæt eall geseon. þ
 him ær gesæb þæs; Ðæt is þon þam gelicost þe pe
 nu on carcerne betýnebe sýn on þýsse populbe. 7 eft
 þon se gaste pyrð ut of þam lichaman alæb þe he
 * Fol. 115. nu mid befangen is. þon bið * us gesapen þus ær ge-
 sæb þæs. þeah ðe pe hit nu ge ontrypan. for þý þe
 pe hit geseon ne magan; Ac ealles to lýtel and gyt
 bið þeh on þæs mannes heortan þenele soþes gely-
 ran. þe he sylf his agenum eazum eal ne gesape. þ
 so þes is geporben; La Hpæt bið betpeonan man-
 nes 7 nýtenes andgyte? gif he nat. ne pítan nele.
 butan þ he on stapað; Ac se bið píta ye þe soþer
 gelyfð. 7 se þe fela pat þæs ðæt ær pær. 7 æfter
 gepeorðan sceal; 7 rputule eac mag gecnapan be
 mistlican tacnan se þe pile soð pítan. þ þa habbað
 god lean æfter heopa lif fæco þa þe pilsomes gy-
 mað. þa hpile þe hy libbað. 7 þa ðe gode hyrað.
 7 godes lage healbað. 7 soþes gelyfað 7 georne þ
 smeageað. 7 sylfe pe gesapon þæs sputele býsene; pe
 gesapan for of æt sumra þæra býrgenan þe gode
 pel ge cpeomban? manege in gefectan lic hamlice
 hæle. 7 þær purðan hale þe ær pæran limm laman?
 þæs þe pe sylfe. pítan ful georne; Blinde gefectan
 þ hy locedan brade? 7 halte purðan hale. 7 mistlice
 gebrocabe hæle geforan þurh godes mihta. æt hal-
 gna

Ʒpa manna banan; Be þam man mæg Ʒecnapan. 7
 be ma þinga þ þær fýndan mihta. mæþa 7 mýþþa.
 þær ða motan puman æfter heora lif fæce þe
 Ʒodes willan pýrcað. 7 riðomes Ʒýmað. þa hpile þe
 hý libbað; Ac þa beoð adpealde 7 þurh deofol be-
 fpicene þe þæs ne Ʒe lýrað? ac penað þ se man fcyfe
 deaðlice fpýltan efne fpa nýten. 7 fýþþan ne þoltan.
 ne *ýrme ðe ne mýrðe. ne ænig lean habban þær ^{*Fol.B.}
 ðe he porhte on lifes fæce. þa hpile þe he mehte; ^{115.}
 Ac fo þis þic fecge. of eorþan Ʒepurðan ærfeft. Ʒe-
 porhte þa ðe pe fýlfe ealle of coman. 7 to eorþan
 pe fcyfan ealle Ʒeþeorþan. 7 fýþþan habban fpa ece
 riðe áá butan ende. Ðpa ece bliffe. Ðpa hpæþer pe
 on life. æron Ʒe earnebon; G O D U R E Helpe;
 A M E N ;

Ðis fýndan þa land Ʒemæro to clue. ænor of
 norð týrl. on mæn cumb. of þam cumb on Ʒrena
 peg. of þam peg on cocca býrig. Of þæra býrig
 on hengfter heafod. Of þam heafde on cippan-
 ham. Of cippanham on tocca býrig. Of þære býrce
 on hinde hlep. Of hinde hlepe on mýle pýlla. Of
 þære pýllan on fcin pýllan. Of þære pýllan on fearn-
 flæd. Of þam flæde on feopen pegar. Of þam pe-
 gan on pata cumb. þer rtondað apeltreo. 7 mapel-
 treo toƷæðene Ʒepæxen. Of þam treopan on pulf-
 læge. Of þære læge on þa aldan dic. Of þære dic
 on palhpæg. Of þam peg on cælf hýl. Of þam hýlle
 on fina mæde. Of þære mæde on hpeolpeg. Of þam
 peg on rproger læge. Of þære læge on aldan dic.
 Of þære dic on alpugan þorn. Of þam þorne on
 honta hlap. Of þam hlape on rpel hongre. Of þone
 hapan rtan. Of þam rtane on ruð týrl. Of ruð
 týrl

*Fol.116. tȳnl to þam hopf pole æt rtoce ; * Ðiſ rȳnbān þa
 land gemæpo to Penſaxan. Of Temedan into Mæb-
 ley bæce. Of Mæblerbæce. to rȳrchala. Of rȳr-
 chala. to Ða poche ſæla. Of þa poche ſælan. in Ða
 hrȳcgeſ. Ða hrȳcgaſ. forð into Copnbæceſ. Of
 Copnbæce into kolberþnoc. Of kolberþnoc into eal-
 der pælle rice. Of ealder pelle rice. into þa mæn
 gærbān. Of þa mæn gærbān. into kælſlægeſ for-
 dān. Of kælſlægeſ fordbān. into dunne bæce. Of
 dunni bæce. up into pudepælle rice. Of Ðæpe pude
 pælle. to Ðan lām pȳtte. Of Ðan lām pȳtte. riht
 into ehcteieſ pælle. Of ectneſ pælle rice into Ðæpe
 ealða ſpæt. Ða ealða ſpæt. to Ðan blacan mepe.
 Of Ðan blacan mepe. into ſpengeſ burpa. Of ſpen-
 geſ burpa. into ſoln hæma þnoc. Of ſoln hæma
 þnóc. into ruð forþer þnoc. Of ruð forþer þnoc.
 to Ðan lange rice. Of Ðan lange rice. to Ðæſ læſ
 ende. Of Ðæſ læſ ende. to rihtlægeſ hȳll. Of riht
 lægeſhȳll. into Cipicce laeſer þnóc. Of Cipiccelaeſer
 þnóc. into ſtoctun. Of ſtoctun. in dunni bæceſ
 þnóc. Of dunni bæceſ þnóc into deope bæc. Of de-
 opī bæcen. up to Ðan biſcan. Of Ðan biſcan. to
 hlubi læge. Of hlubi læge. abun to Ðan ſulan ſenne.
 Of Ðan ſulan ſenne. riht into Ða hecge. Of Ða
 hecge. to Ða poſe ac. Of Ða poſæ ac. in Ðæpe poſt
 ſpæt. Of Ðæpe poſt ſpæt. to Ðæſ lȳtleſ riceſ
 hæſde. Ðæt lȳtle rič. into temeda ———.
 Temeda up into mæbler bæc.

Fol. B. 117. }

This is so much ob-
literated, that it can-
not be transcrib'd.

Dated A. D. 1005.

REGNANTE inperpetuum Domino no-
stro Ihesu Christo

INCI-

Fol. 118. }

INCIPIT CODICELLUS POSSESSIONUM
 HUIUS ECCLESIE, QUALITER PRI-
 MITUS DEO ET SANCTE MARIE A
 RELIGIOSIS HOMINIBUS DONATE,
 ET POSTMODUM AB INIQUIS QUE-
 DAM¹ SUNT INJUSTE VI, SIVE
 FRAUDE ABLATE.

PLURIMAS TERRARUM POSSESSIONES,
 que nunc ab aliis injuste possidentur, et
 villas quam plures ad hanc ecclesiam jampri-
 dem iuste pertinere, tam feniorum² et² pre-
 decessorum nostrorum relatu, quam etiam lit-
 terarum et testatorum ferie didicimus, quas
 postea et regalium vectigalium importabilis
 exactio, et potentissimorum hominum impia di-
 reptio inique distraxit, et à monasterii posses-
 sione abstraxit. Sicuti factum est temporibus
 ADELREDI, regis Anglorum, vastante et de-
 populante hanc patriam pagano rege Dano-
 rum, SWEIN nomine, cum maximum et fere
 importabile tributum tota Anglia reddere co-
 geretur. Ob huius itaque tam gravis tributi
 exactionem, omnia fere ornamenta huius ec-
 clesie distracta sunt, tabule altaris, argento et
 auro parate, spoliatae sunt, textus exornati, ca-
 sic

1. Set pro *sunt* in Mon. Angl. Vol. I. p. 128. 2. Deest Mon. Angl.
 lices

lices confracti, cruces conflate, ad ultimum etiam terre et villule pecuniis distracte sunt. Simili modo etiam actum est regnante Cnut, filio suo, et ad huc graviora vectigalia super addita sunt temporibus regni filii Cnut, cujus nomen erat HARDEcnut, qui etiam totam istam provinciam¹ hostile exercitu ferro et igne depopulavit.

Fol. 118. b. }

DE EADEM RE.

DE his autem terris et villulis, que quondam ad hanc ecclesiam pertinere noscuntur, sed post potentum hominum rapina injuste ab hujus monasterii possessione direpta, ut prediximus, habentur, succinctim narrare ordimur, prout seniorum nostrorum relatione didicimus, vel notariorum cartis inserta repperimus.

Fol. B. 118. }

ITEM.

PRIMITUS ultra fluvium Tamede narrationis nostre exordium sumamus, sicque per Sabrinam ordinate revertentes, sermonis seriem pro posse nostro contexamus.

Fol. B. 118. }

DE PEONEDOC.

DE Peonedoc jam dicamus. Hanc villam NORDMANNUS monasterio dedit cum filio suo, quem cum eadem terra ad altare obtulit, monasticis disciplinis Deo perpetualiter servire, terramque ipsam, in usus tam ejus quam

ceterorum fratrum cum testamenti cyrographo, domno W. tunc decano, postea autem venerando episcopo devotus dedit. Extiterat quidem hec terra et antea de possessione monasterii, sed vi, ut prediximus, ablata, ad ipsum N. heredum successionem pervenerat, quique eam sic restituit. Hanc villam RAWULFUS vicecomes, adjutorio et fortitudine WILLELMI comitis Herefordensis, cum pluribus aliis terris monasterio abstulit. nec multo post comes ipse, iusto Dei iudicio, exul interiit, et R. idem, carcere mancipatus publico, terras, possessiones, et cuncta, que habebat, perdidit. Hacque ex causa sancta ecclesia possessione ipsius ville caruit.

Fol. B. 118. }

DE ACTUNE.

QUIDAM quoque minister, Orduu nominatus, vir videlicet magna largitate et laudabili probitate extiterat, qui cum per multum tempus villam quandam, vocabulo ACTUN,

fic

Fo. 119.

ad jus ecclesie² Wigornensi ex antiqua temporum recordatione pertinentem, tenuerat, ante finem vite ejus, divino redactus instinctu, Wlftano ad huc³ priori existenti, ad ecclesiasticam hereditatem, sicut prius fuerat, concedendo sic perpetualiter permisit. Sed post ea vero abbas⁴ Ægelwinus super veniens, vi magne iniquitatis

1. Rawulfus idem carceri Mon. A. 2. Wigornensis M. A. 3. Priore M. A. 4. Ægelwinus M. A.

illata,

illata, loco rite hereditario villam illam abstulit. à quo etiam non multo post Vrsō vicecomes eam arripuit, et ad dotem filie sue condonavit.

Fol. 119. } DE SCDELDESLÆHGE.

SCeldeslæhge vero quidam, nomine SIMUND, ex concessione fratrum, illo in tempore in Wigorna manentium, tam diu tenuit, et servitium statutum illis inde reddidit, quousque Franci supervenerunt, et eum illo bono et pluribus aliis privaverunt.

Fol. 119. } DE CLIFTUNE ET EASTHAM.

TEMPORIBUS regis ATHELREDI, CLIFTUN, & HOMME, et EASTHAM, et BUFAWUDA, et TEMEDEBYRIG, et CYR, cum omnibus eis subjacentibus et pertinentibus, ecclesie nostre WIGORNE subiacebant. Sed cum hec provincia fuerat depredata, et atrocissime devastata, et Dani terras multorum hominum, nobilium et ignobilium, divitum et pauperum, et fere istius provincie omnium rapientes caperent, et violenter possiderent: Comes HACUN, et sui milites, has predictas terras, et alias perplures crudeli vi rapientes invaserunt, et raptas pro suis propriis possederunt. Quod denique uxor ejus GUNNILD injuste factum fuisse recognoscens, pro servitio terræ quam

I i 2 . dam

dam imaginem Sancte MARIE nobis aurifice
 sic
 ornare fecit: sicque tamen terras usque huc
 loco sancto alienavit.

Fol. 119. b. }

ITEM PROEMIUM.

HIS, ut credimus, veraci stilo exaratis, cun-
 ctisque, qui legere voluerint, pro posse
 notificatis, ad illas terras, que inter
 Tamedam et Sabrinam site sunt, vertimus elo-
 quium nostre pusillitatis. Illud tamen in nostre
 premittimus narrationis exordio, ut si quis ea,
 que dicturi sumus, meditatus fuerit, scireque
 plenissime studuerit, hunc libellum nostrum le-
 gere non renuat, sed omni mentis devotione
 legat, in quo procul dubio inueniat, quo² gres-
 sum sue, ut ita dixerim, meditationis figat, et
 que vera esse pro certo agnoscat, quibus etiam
 fidem adhibere debeat. Et si ea, que in illo
 scripta fuerint, subtiliter legendo perspexerit,
 nil falsitatis, verum ut se rei veritas habet re-
 perire poterit.

Fol. B. 119. }

DE LAUVERNA.

INTER alios, rebus pollentes secularibus,
 erat vir quidam nimium opulentus, no-
 mine KINWARDUS, cujus parentes, priusquam
 mortis iura subissent, ex hac nostra ecclesia di-
 versas terrarum possessiones habuere, pro qui-

1. Illas terras que M. A. sine punctis. 2. Gressus M. A.

bus, secundum factam conventionem, quam fecerunt cum illis qui nos precessere, fidele servitium exhibuere. Quibus defunctis, ipse factus illorum heres non solum hereditatem suscepit, verum etiam terras, quas ipsi ante ex hoc monasterio possidebant, recepit, ea scilicet ratione, ut, dum rerum necessitas exposceret, conventionem, quam ille jam fecerat, sine dilatione persolveret. Quarum videlicet terrarum una est, que ab incolis ejusdem loci Lauuern nominatur. que etiam non longe ultra amnem Sabrinam sita est. Hanc ille, quoad vixit, possidebat, et pro ea fidele servitium nobis exhibebat. Morte vero sibi super veniente, illam nobis restituit. quam nos suscipientes, ut propriam habere cepimus; verum non diu sub nostra ditione tenere potuimus. Instigante enim Diabulo, frater vicecomitis Ursonis, **RODERTUS** nomine, nobis abstraxit eam injuste; nec solum illam, sed et alias quam plures, de quibus nunc loqui omittimus, oportunis vero in locis de ipsis nullatenus tacebimus.

Fo. 120.

Fol. 120. }

DE CLOPTUN.

ALTER quidam, **ÆLFGEARDUS** vocabulo, magnis pollens divitiis existerat, qui **EDGITHE** venerande regine camerariam, Mahtildam nomine, uxorem ducebat. Huic, summissa prece nos roganti, modicam villam, que

que cloptun dicitur, concessimus. pro qua ipse tot annis, quot eam habebat, bene nobis et fideliter serviebat. Sed URSO vicecomes eandem postmodum sibimet adquisivit, tale servitium pro ea se exhibiturum promittens, quale ille prius exhibuit. Jure jurando illud promisit, sed nondum persolvere voluit.

DE RYDMER LEGE.

Fol. 120.

PRO alia similiter terra, que ab indigenis est RYDMerlehege nominata, juxta duddanæreo sita, spondit, se servitutum esse; verum per omnia immemor factus est promissionis sue.

Fol. ibidem. }

DE COD DARYCGE.

Fo. 120. b.

QUIDAM dives secularis prepositus, nomine EARNWI, loci hujus extitit. Hic fratrem sibi vehementer karum, cui erat vocabulum SPIRITUS, habuit, qui nimis diligebatur à duobus regibus istius patrie, Haroldo scilicet et Hardecnut. Ipse autem à fratre suo supradicto terram codderycce, causa hospitalitatis, suscepit, ea conditione, ut vel quando ad fratrem veniret, vel ab eo recederet, ibi hospitari posset. Quo facto, ille denique ex tota Anglia fuit expulsus, et in exilium ejectus; & Ricardus Scrob postea terram illam invasit, et per hoc Wigornensi monasterio usque ad huc subtracta et elongata persistit.

DE

Fol.B. 120. } DE ¹ ÆLFINT. ET DE SAPIAN.

BRIGHTEGUS episcopus suo in tempore villas, que vocitantur Ælfintun et Sapi-
an, cuidam viro, qui sororem suam duxerat
uxorem, licentia fratrum hujus loci post posita,
concessit. Quibus defunctis, ² Ricad, filius
Scrob, Sapien invasit, et eam, quamdiu vixerat,
injuste tenuit, filioque suo in fine vite sue ³ de-
relinquit. Ælfintun vero Agelricus, ipsius epi-
scopi germanus, sibi arripuit, ac brevi post tem-
pore suo filio Godrico dedit. Quam ab eo diu
possessionem injuste Rauulfus de Beornaco, Do-
mini sui, comitis scilicet Willelmi, roboratus
fortitudine, sibi vi abstulit, sed ejus possessor
diu non extitit. Pro re namque, ignominiosita-
te plena, ut ecclesiasticarum possessionum in-
vasor, ipsius Dominatum perdidit. Deinde vero
Radulfus de totancia ⁴ eundem, ut potuit, à
rege adquisivit, ac non multo post Sanctum
Ebrulfum inde donavit. Tali utique modo ha-
rum dominatu villarum locus iste sanctus caruit,
et adhuc caret.

Fol.B. 120. } DE ÆSTLEGE.

IDEM quoque RAULF quandam aliam vil-
lulam, ÆSTLEH appellatam, à quodam

1. Ælfintun, & de Sapien M.A. 2. Ricard M.A. 3. Dereliquit
M.A. 4. Eandem M.A.

Dano,

Dano, OCEA nomine, injuste arreptam, et injustius possessam, similiter invasit, et ab ecclesie possessione et dominatione, vi et fortitudine Domini sui Willelmi comitis suffultus, subtraxit, sicque hec sancta ecclesia jus dominationis ejusdem ville injuste perdidit.

Fol. ibidem. } DE RIBETFORDE.

SIMILI modo villam, que RIBBETFORD^{fic} dicitur, cujus villani captatorias sepes piscium et alias venatorias instaurare debita lege debebant, operaque nostra, ubicunque eis precipiebatur, exercebant, prius Dani, post TURSTAN Flandrensis monasterio vi abstulit, sicque ejus usque nunc dominatum perdidimus, ipseque non multo post et ipsam et omnem terram suam perdidit, exilioque multatus est. Sic qui parum Deo injuste abstulit, omnia sua juste perdidit.

Fol. 121. } DE WITLÆGE.

VILLAM etiam, qui dicitur Witlæge, Aldredus episcopus et Wulstanus tunc temporis prior, obtentu Edrici cognomento Silvatici, presbitero ejus Earnwio præstiterunt. Quam postea Rawulfus de Beornegia vi monasterio et sibi abstulit; sed parvo² post non fo-

1. *Que* M. A. 2. *Post tempore non* M. A.

lum illam, sed etiam omnem suam terram perdens, carcerali custodia multatus est, Deo sibi dignam ultionem reddente.

Fol. 121. }

DE GRIMMANHYLLE & EARESBYRIG.

HAS equidem villas, Grimmanhyll & earesbyrig nuncupatas, temporibus regis EDWARDI monasterio subjacentes, et per inedicibile temporis spatium jure et propria dominatione monasterii habitas et possessas, Urso vicecomes invasit, postquam vicecomitatum suscepit. Exiit enim tunc ex parte ambitiosus captor terrarum fere ubicumque potuit; sed post modicum temporis, per Dei misericordiam, semet ipsum justius aliquantulum optemperavit. Cui denique ville supra nominate (nec sine nimio timore) concessæ fuerunt, ab his videlicet, qui tunc temporis res monasterii gubernandas habuerunt. Nam illis et valere et nocere, si vellet, potuit; atque hoc plurimum ipsi metuentes, concesserunt ei, ^{Fol. 121. b.} que ab illis habere voluit. His itaque ipse susceptis utens ut propriis, omne debitum servitium exinde tamen indeficienter persolvit regis. Nos autem hac de causa terris prenotatis, et, ut premonstratur, à sancto loco alienatis, has etiam nunc terras, quas diximus, litteris

1. Nulla puncta in M. A. 2. Ex hoc M. A.

supponere curavimus, quoniam minus servitium,
quam inde debetur, nos jam habere sentimus.

Fol. 122. }

PREFATIO.

HACTENUS, ut timidus nauclerus, erga
litora remigium temptando locutionis
nostre cimbam circum duximus. nunc autem,
ut ita dicam, latum pelagum intrantes, opus
est, ut rationis veritati, quasi radio solari, aciem
mentis pervigili obtutu infigamus, ipsamque
Dominam nostram, que stella maris vocitatur,
(cujus sacratissimi monasterii possessioni hec
omnia iniquorum hominum rapinâ ablata sunt,)
indefessis precibus interpellemus; quatinus esse
nobis dignetur in hoc cepto itinere ductrix et
tutrix, ne nos tempestas timoris potentissimo-
rum hominum à recto deviare compellat, vel
aura falsitatis interveniens navem frangendo
in profundum demergat, seu procella minarum
absorbeat, immo ipsa suffragante caribdim avaritiae
sirtisque favoris et false gratie¹ devitan-
tis, studiosum lectorem ad litus destinatum cum
tranquillitate fermocinatione nostra transve-
here valeamus. Jam ergo incipiamus in ori-
entali parte fluminis magni, Sabrine scilicet,
terras ad istam ecclesiam jure pertinentes de-
scribere; qualiter ve quocunque modo ablatae
sunt, prout seniorum nostrorum relatione didi-
cimus, sive ipsimet scire potuimus.

1. *Devitantes* M.A.

ITEM

Fol. 122. }

ITEM DE EADEM.

AC primo videndum, que terre trium heredum temporibus accomodate sint, post quorum decessum juri monasterii redderentur, que ve postea juxta hanc conventionem reddite, que ve injuste sunt retente, sive ipsorum, qui eas exigere deberent, negligentia, sive denegate sint iniquorum hominum potentia.

Fol. ibidem. }

DE SALAVVARPE.

TERRA, que dicitur SALEWARPE, ad jus monasterii pertinere certissimum est. Nam Godwinus quidam, frater LEOFRICI comitis, ejusdem villule possessor, infirmitate tactus, cum ad extrema ductus esset, à pie memorie Wulstano, tunc temporis monacho et decano, postea vero episcopo, et à venerabili Wilstano, qui postea abbas Gloceastre claruit, oleo unctus est, penitentia que sibi injuncta, de terra illa ab ipsis calumniatus est. Qui statim eam de jure ecclesie esse recognovit, eamque bono animo eis tradidit in jus ecclesiasticum possidendam, penitentiam agens, quod tam diu eam retinuit. Post mortem autem ejus, filius ejus, nomine AGELWINUS, qui à Danis obses manibus truncatus est, testamentum patris sui irritum faciens, adjutorio patruui sui,

Fo. 122.b.

1. Patris sui, comitis videlicet, & jam dicti M. A.

comitis videlicet jam dicti LEOFRICI, eandem terram monasterio auferens, suo juri addixit. Nec multum post ea, justo Dei judicio, ipsam, et omnia, que habebat, cum vita sua perdidit, morteque ignominiosa in casa bovarii sui vitam finiens, vix duorum servorum ministerio sepulture traditus est.

Fol. B. 122. }

DE HEAMTUNE.

TERRA, que dicitur Heamtun, monasterio juste subdi debere nullus ambigere debet. Nam Wulstanus episcopus eam ab ERNGEATO, filio GRIM, juste per placita requisivit et proclamavit, sed eam minime adquirere potuit, eo quod ipse EARNGEATUS adjutorio comitis LEOFRICI fulciretur, suaque vi eam retinuit. Unde et ipse W. episcopus filium ejus monachum facere recusavit, cum ab eo plurimum rogaretur, sed rogavit, ut ipse primitus monasterio rectitudinem consentiret, terramque illam, aut totam, aut saltem partem ejus, que dicitur Thittan Apel Treo, monasterio cum filio donaret. Quo renuente, ac dicente, quod filii ejus eam post se habere deberent, ac sic ad monasterium reverti deberet, discesserunt super hac re non concordati, sicque post parvum tempus nec unus ex tota ejus progenie remansit, qui ei in hereditatem suc-

Fol. 123.

cederet, sicque hec terra, sicut et cetera ejus substantia, in manus extraneorum venit, et monasterium nostrum ad huc eam expetit.

Fol. 123. } DE VVARESLEAGE.

TEMPORIBUS ALFSTANI prioris et WITHERICI prepositi, villa, que dicitur Waresleah, nostre fuerat proprie dominationi subiecta, quam postea ¹ quidam episcopus Wulstanus, consilio et obtentu consiliariorum obtinatumque ejus, ALFWINO, filio Brihtmarī, ut petiit, concessit. Ipse itaque eam possidendo tenuit quamdiu vixit. Ac sic post mortem ejus URSO vicecomes omnes terras, quas ipse habebat, invadens, monasterii ² juri subtraxit, sicque ejus dominatum perdidimus.

Fol. 123. ¹ } DE CEADDES LÆGE
& de BROCTUNE.

NONNULLARUM vero terrarum possessiones comes LEOFRICUS, defuncto patre suo LEOFWINO, ex hoc possidebat monasterio. Ex quibus duas, Wulfardilea, et ³ Blare Wælle nominatas, quas diu injuste tenuerat, nobis reddidit; ceteras vero, Cædeslæh videlicet, Beolne, Broctun, et For Feld, in fine vite sue se ⁴ redditurum nobis spondit. Cujus spon-

1. Quidem M. A. 2. Jus M. A. 3. Blakewelle M. A. 4. Redditurum M. A.

Fo. 123. b.

fionis uxor illius, GODGIVA nomine, non immemor, post mortem domini sui, prefati scilicet ducis, ad nos venit, et, pro remedio anime ipsius et sue, tria pallia, cortinas duas, bancalia duo, candelabra duo, bene et honorifice parata, et bibliothecam, in duabus partibus divisam, nobis obtulit; testemq; se esse dicens promissionis, quam vir suus, dum adhuc viveret, nobis promisit, pro eisdem terris pretium unoquoque anno dare, ut sibi licentiam concederemus, petivit; idque etiam, quoad viveret, ut licenter faceret, postulavit, ea ratione, ut, post mortem ejus, terras, cum omnibus, que in illis inveniremus, sub nostra ditione haberemus. Cui, quod devotis quesivit petitionibus, mente promptissima annuimus. Verum non elapso longi temporis spatio, eduuinus et Morkere duces, instinctu diabolico, easdem terras omnemque substantiam illius abstulerunt, ad sui (ut postmodum patuit) non solum confusionem, verum etiam ad honoris, in quo diu fuerant, celerem amissionem. Nam alter eorum, EDWINUS videlicet, à suis peremptus, alter vero in captivitate mortuus est.

Fol. B. 123. }

DE HEADDES OFRE.

VILLA, que HEADDES OFRE nominatur, ad orientem Wic sita, juri monasterii Sancte Marie juste subdi deberet. Nam
Briht-

Brihtwinus quidam predives, qui eam hereditate parentum suorum ¹ possidebat liberaliter, habens videlicet potestatem donandi sive vendendi eam cuicumque vellet, utpote paternam hereditatem, nulli inde ² aliquid servitium nisi regi faciens, cum filio filii sui, Edwino nomine, eandem terram Deo et Sancte Marie obtulit, eundemque nepotem suum monachum fecit. Filius ejus etiam, Brihtmarus nomine, pater ipsius jam dicti Edwini monachi, cum heres patris extitisset, capitulum monachorum intravit, ipsamque villam monasterio dedit, monachisque eam comendavit. Sed postquam Normanni hanc patriam devicerunt, Willelmus comes eam monasterio abstulit, eamque cuidam ministro suo dedit, Gilleberto nomine, sicque dominium ipsius ville perdidimus, ipseque Willelmus comes, qui istam et plures alias terras Deo et Sancte Marie injuste abstulit, justo Dei judicio, non multo post exul à patria ignominiosa morte vitam finivit, et, qui monasteria Dei exhereditare non timuit, Deo sibi digna factis reddente, nullum in hac terra heredem sui honoris ex omni sua cognatione habuit, quia filius ejus, paterne hereditatis parvo tempore dominus, pro traditione, quam regi facere voluit, ³ publica custodia mancipatus, omne vite sue explevit tempus ergastulo religatus, omnisque

1. Comma non post *liberaliter*, sed mox post *possidebat*, ponitur in Mon. Angl. 2. *Aliquod* M. A. 3. *Publicæ custodiæ* M. A.

ejus progenies illa hereditate lege publica privatus est.

Fol. 124. } DE ODDUNCGALEA.

ERAT quidam clericus, ¹ Kinethegen vocatus, genere et sapientia clarissimus, et per totam hanc diocesim bonitatis scientieque sue fama nominatissimus. Hic sæpe veniens ad Godwinum, virum venerabilem, et hujus monasterii tunc temporis decanum, terram unius cassati, que ab incolis ODDUNCGALEA dicitur, in usus proprios quesivit; cui, quod petebat minime denegare volebat, (nam illum strenuum magneque prudentie virum esse sciebat,) concessit sine dilatione, ea tamen ratione, ut. v. solidos pro eadem terra persolveret anni cuiusque revolutione. Quam conventionem ipse, quamdiu vivebat, mente devotissima persolvebat. Verum eodem substracto ex hac luce, qui de ejus genere superstites fuere, hanc eandem terram sibi usurpavere, nec postmodum servitium aliquod pro eo nobis exhibere voluere. Tali modo hac terra caruimus, et servitio, quod pro illa habere debuimus.

Fol. 124. } DE CROHLEA.

TEMPORE illo, quo DANI hujus patrie possessores ² fuerunt, villa, que dicitur CROHLEA, à dominico victu monachorum hoc

¹. Kinethegen M. A. ². Fuerant, M. A.

modo ablata est, licet servitio ecclesie adhuc, Deo largiente, mancipata sit." Nam SIMUND quidam, genere Danus, miles LEOFRICI, comitis Merciorum, possessor existens alterius Crohlea, predictæ jam vicine, ut illius generis homines erant soliti, nostre tunc proprie ville dominatum avare cupiebat. Quam cum adipisci nullo modo posset, vi et potentia sua et Fo. 124. b. domini sui eam tot damnis et placitis pejoravit, ut fere eam colonis destitueret. Hinc facto placito, precibus domini sui, predicti comitis, Ægeluunus, prior istius monasterii, ei terram ipsam concessit possidendam vite sue spatio, ea tamen conventionem, ut pro ea ipse ad expeditionem terra marique (que tunc crebro agebatur) monasterio serviret, pecuniaque placabili sive caballo ipsum priorem unoquoque anno recognosceret.

Fol. B. 124. } DE BRADICOTE.

VILLAM, que dicitur bradicote, beatus OSVALDUS cuidam presbitero, Godingo nomine, ea concessit ratione, ut, quicquid in scripturis necesse esset, absque ulla scriberet contradictione. Cui conventioni libens assensum prebebat, multosque postmodum huic monasterio libros scribebat. Susceptam vero villam, quamdiu vivebat, nimium super hoc dato

gaudens possidebat. Eo autem mortuo, superstites generis ipsius tamdiu illam habuerunt, quousque Franci ejusdem terre dominatum sua vi nobis abstulerunt.

Fol. ibidem. } DE HÿMELTUNE, &
SPÆCLEA, & WLFRINTUNE.

EO tempore, quo Brihtegus episcopus hujus loci episcopatum tenebat, cognatos et parentes suos ex hujus ecclesie possessione hereditare instituit, qui ipse de provincia Occidentalium Saxonum genus ducens, scilicet de bæruuicscire, parentele ¹ cognatione vel hereditatem in hac provincia minime habuit. Accepit autem membra capitalis ville que halhega dicitur, et dedit Agelrico fratri suo, eumque inde locupletavit, scilicet has villulas, que sic appellantur, hÿmeltun, et Spæclea, et wulfrintun, et unam hidam in villa, que vocatur huuitintun. Et postea comes Willelmus, ipso Ægelrico vivente, hec omnia diripuit, et sue potestati subjecit; sicque à sancti loci hujus possessione usque modo alienantur, servitium tamen inde ii qui habent se facere debere monasterio profitentur.

I. Cognationem M. A.

DE

Fol. 125. } DE LAPPA 7URDIN.

IDEM vero episcopus Brihtegus quodam in tempore ad Saxoniam Gunnilde, Cnuti regis filie, ductor extitit, cum eam imperator Cono uxorem duceret, et quendam ministrum sibi valde carum, hearleuunum nomine, socium itineris secum habuit. A quo episcopus predictus quam nimium est rogatus, ut aliquas locupletationes terrarum sibi tribueret. Quod libenter ipse episcopus concessit, et quandam villam, que lappapurðin appellatur, dimidium scilicet hibe, sibi tradidit, ea tamen conditione, ut monasteriali juri ad festivitatem assumptionis Sancte Marie solidum unum daret, et sic hactenus hujus ruris possessione sancta ecclesia caret.

Fol. ibidem. } DE RÆFNES HYLLE.

VILLAM etiam, Ræfneshyl nomine, dedit idem episcopus cuidam cognato suo, vocabulo Brihtþinne, quam post eum vicecomes Urfo invasit, taliterque hanc suam possessionem sancta ecclesia¹ dimisit.

Fol. ibidem. } DE ²ELMLÆGE.

VILLAM, que dicitur ²Elmlæge, Brihtegus episcopus cuidam ministro suo dedit; sed

1. *Amisi* M. A. 2. *Emlaege* M. A.

Livingus episcopus postea eam iuste placitando monasterio restituit. Qui tamen postea hominum suorum precibus devictus, cuidam militi suo Ægelrico, cognomento Kiu, suo die possidendam accomodavit, ea lege, ut, post obitum suum, ad monasterii dominationem redire deberet absque omni placito et contradictione, anathemate perpetuo ligans illum, qui amplius eam à monasterii jure retineret. Post ejus obitum, ad monasterium quidem rediit, et Withericus modò prepositus super eam fuit, sed Rodbeartus, dispensator regis et frater vicecomitis, per potentiam regis monasterio abstulit, sicque à nostra dominatione discessit.

Fol.B. 125.

} DE CEORLATVNA.

VILLA, que dicitur Ceorlatun, ad jus ecclesie pertinere nulli dubium est. Nam dimidia ejus pars ad huc monasterio subjacet: altera vero medietas, licet ab alienis possideatur, monasterio servire debere¹ non contra dicit. Hanc autem partem istius ville quam Francigeni possident, scilicet. vii. hidas, quidam dives homo trium heredum temporibus possidendam pecunia sua adquisivit. Quo defuncto, filius ejus ei in hereditatem successit. Ipsoque mortuo, Godricus quidam, cognomento Finc, eam possedit. Hoc etiam vita subtracto, Wlsta-

1. *Nemo contradicit* M. A.

nus episcopus eam recepit, et quia ei quidam Francigeni, qui hereditates Anglorum invaserunt, contradicere nitebantur, regem adiit, ei-que calicem aureum magni pretii dedit, et, accepto brevi ejus sigillato super hac re, rediit, eamque suscepit et possedit. Postea vero Robertus, regis dispensator, frater Ursonis vicecomitis, eam invasit, adjutorio suffultus regine, sicque eam perdidimus; servitium tamen inde ecclesie se facere debere profitebatur et velle.

Fol. B. 125. } DE BENNINGVVVRTHE.

BRIGHTEGUS episcopus dedit terram. v. hidarum æt benningspūðe. Atsere cognato suo, qui etiam camerarius episcopi fuit; ipsoque adhuc vivente, Urso vicecomes illam ab illo vi subtraxit, eamque possedit, sicque monasterium injuste terram perdidit. Fo. 126.

Fol. 126. } ITEM DE BENNING-
VVYRTHE.

ALIA autem pars ejus terre à quodam alio, Ænngrim nomine, possidebatur, qui servitium ecclesie inde faciebat. Hic dum taliter fieri de vicino suo videret, Ægeluuium abbatem adiit, qui illis temporibus pro nimia seculari prudentia judex fere totius Anglie erat, et à rege plurimum honorabatur, petiitque suffragium. Quod dum ad tempus invenisset, ei servire instituit

tuit pro eadem terra, ipsamque sic à nostra dominatione subtraxit. Sed Sancta Dei genitrix non diu passa est fraudatorem sue possessionis impune gaudere, immo, ut Scriptura dicit, *incidit in foveam quam fecit*. Nam unde ad tempus habuit presidium, inde majus postea suscepit periculum. Circumventus siquidem dolis et ingeniis ipsius abbatis, post parvum tempus de terra, scilicet beningpunde, expellitur, omnibus tamen vicinis injuste hoc fieri acclamantibus, quamvis nihil proficerent, quia potentiâ et ejus affluentiori eloquentiâ, quâ plurimum vigeat, (unde etiam et ab ipsis Francigenis timebatur) mox pressi tacerunt. Hoc igitur modo, hanc terram perdidimus, et abbatum Eueshamii dominationi subdita fuit.

Fol. 126. } DE CONFLICTU WLSTANI
EPISCOPI & AGELVII ABBATIS.

POSTQUAM Ægelpii abbatis Eoueshamii, terrarumque, quas ipse vi vel fraude monasterio huic injuste subtraxit, mentionem fecimus, plura de eo, et quis qualisve fuerit, et quomodo ipse terre à domino nostro Wlstanio episcopo innumeris et frequentibus placitis in manu ejus proclamate sint, scribere dignum duximus, * ne forte quis sequentium credat, ipsum dominum episcopum eas silentio negligenter preterisse. Devicta nanque patria ² hec à Nor-

* Fol. B.
126.

1. *Domnum* M. A. 2. *Hac* M. A.

mannis, perditisque cunctis melioribus baronibus istius provincie, cepit ipse abbas multum crescere seculari potentia, eo quod ingenio et calliditate et scientia secularium legum, ¹ qua sola studebat, cunctos precelleret. maxime quia domnus episcopus Wlstanus, qui solus illo honorificentior ex omnibus in vicinio restabat, totum se Dei servitio mancipabat, nec ullo modo, cum plurimum quidem posset, secularibus negotiis implicare se vellet: immo, ne occasione aliqua honoris aut potentie ² eis implicaretur, quasi mortem devitabat, apostolici memor precepti, *nemo militans Deo implicet se negotiis secularibus*, et cetera. Hinc factum est, ut ipse jam dictus abbas, cum quasi sub obtentu sue protectionis plurimos hujus provincie divites homines sibi attraheret et paulatim subderet, tum etiam quosdam milites et homines episcopi cum terris suis hoc modo sibi conjungeret, nunc consanguinitatis occasione, nunc vicinitatis affinitate, suam eis protectionem contra Normannos ³ spondens. Quos cum primo sic decepisset, non multo post astutia sua illos circumveniens, terra omnibusque rebus suis defraudavit. Unde non minima altercatio inter ipsum et dominum episcopum excrevit hac de causa. Sed, ut Scriptura dicit, *filius hujus seculi prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt*, ipse astutia sua sanctum virum seducens, nunc

1. Quæ M. A. 2. Ejus M. A. 3. Spondet M. A.

servitium spondens, nunc aliarum terrarum
 damnum se illaturum minans, usque dum vixit
 sermonem infinitum protraxit, servitium tamen
 ei pro eisdem terris demum fecit, et de suo
 dominio eas recognovit, licet eas dimittere
 nollet. He sunt terre, quas ipse de hoc mona-
 sterio et de victu fratrum possidebat: Actun,
 *Fol.127. Eaeresbyri, ¹ Bennigpupðe, * et in civitate domos
 quam plures, et in Warepiscire Mylecota et We-
 stun, et de episcopatu Eopnilad, et Dæigles-
 ford. Cum autem in longum de his terris in-
 ter ipsos altercatio protraheretur, abbas ipse
² podagri dolore corripitur, et defringitur, suo
 pontifici nec pacatus, nec absolutus ab ipso.
 Pro cuius anima cum ipse reverentissimus epi-
 scopus Wlstanus, compassionis visceribus per-
 motus, orationes peculiare instantissime cre-
 bro faceret, subito et ipse ³ podagri dolore in
 crure et pedibus invaditur, in tantum, ut non
 solum à medicis, qui ad eum curandum condu-
 cebantur, curari non posset; immo etiam de-
 speraretur, et à curatione cessaretur. Qui mox
 ut humana sibi suffragari non posse sensit auxi-
 lia, ad nota orationum confugit subsidia, et
 (ut ipse nobis referre sepius solebat) nocte qua-
 dam sibi ⁴ orante divinitus revelatum est, quod
 hanc infirmitatem ideo incurrisset, quia pro
 ipsius abbatis anima preces peculiare faceret;

1. Benningwunthe M. A. 2. Podagrae M. A. 3. Podagrae M. A.
 4. Oranti M. A.

dictumque est ei, ut, si curari vellet, dimitteret. Quod cum suis primo mane narraret, et, ut sibi preceptum fuerat, ab ejus memoria agenda cessaret, statim, absque humane medicine adminiculo, intra paucos dies sanus effectus est. Unde colligere possumus, quante dampnationis sit, terras et possessiones monasteriorum invadere, et monasteriis auferre, quando etiam pro ipsis raptoribus exorari Deus aversatur. Sed de his satis. jam propositum persequamur. Successit igitur in abbatis regimine ipsi Ægeluuius abbas Walterius, qui cum omnes terras, quas predecessor ejus sic adquisitas possederat, et ipse possideret, Odo quidam episcopus Baiocensis et comes ¹ Cantuarianus, frater scilicet Willelmi regis, omnes terras, quas ipse abbas sepe dictus Ægeluuius possidebat, absque terris, que ² . . . juste ad abbatiam pertinerent, à rege, fratre videlicet suo, postulavit, et accepit, nostrasque ³ * terras, quas ipse sic ³ possiderat, cum ⁴ Fol. B. aliis invasit; sicque eas perdidimus: vix tamen ^{127.} dominus episcopus servitium de aliquibus eis adquisivit, ipseque, qui eas primitus monasterio abstulit, nihil preter peccatum inde habuit.

1. Cantuariensis, Mon. Angl. 2. Sine punctis in M. A. 3. Possederat M. A.

Fol.B.127. } DE HEREFORD SCIRE.

POST QUAM REX EADMUNDUS, cui prenomē erat Latus Ferreum, bellum contra Cnut ter in uno anno commiserat, et Angliam secum postremo partitus fuerat, provincia vicecomitatus de Herfordscire comiti Ronig, cui sic vocabulum erat, tradita fuit. Qui denique et sui, quos habebat, milites terras, quas-
 cunque potuissent, arripientes, ecclesie de Wireceastre, has etiam terras et villas, cum omnibus eis subjacentibus, abstulerunt, scilicet Pencofan, et Cogre, et Upledene, et Aclea, et Ræcesford, quasdam propter debilitatem eorum, qui eas fervare debuissent, quasdam vero propter regis vectigalia sepe supervenientia et importabilia, quasdam autem propter alia innumerabilia injuriarum incommoda. Super his igitur talibus et tantis amissionibus, et sancti loci privationibus, nos omnipotentem Dominum, et totius boni heredem, ejusque piissimam genitricem sanctam Mariam, nec non beatum OSVVALDUM, patronum uirgornensis
 ecclesie atque advocatum, inobliviscentibus precibus invocamus, quatinus sancte sue misericordie respectu has terras ablatas per aliquem bonum hominem juri ecclesie, cui debentur, quandoque restituant, et eos, qui consilium vel
 auxi-

auxilium ad hoc impendere studuerint, inefficientem mercedem habere perpetualiter concedant.

Fol. B. 127. }

DE SCROP SCIRE.

COMES QUIDAM, SVVEGEN nomine, adeo deditus erat vane glorie, adeo letifera peste fatigabatur superbie, ut, filium * se ^{Fol. 128.} esse comitis Godwini, ¹ omnimodis negaret. De stirpe vero Cnuti, regis strenuissimi, se esse profitebatur, illumque suum patrem, et de nullo alio se genitum fore mentiendo testabatur. Quam nimie arrogantie vanitatem mater illius, ² conjux videlicet prefati ducis Godwini, exhorrescens, multis ex occidentalium Saxonum parte adductis nobilibus feminis, se matrem illius, et Godwinum patrem ejus esse, magnis juramentis et illarum probavit testimoniis. Obstitit ille, et de eorum stirpe dixit se originem non duxisse. Iste idem, de quo loquimur, sanguine sanguinem tangens, iniquitati videlicet iniquitatem addens, ut superbie et vane glorie,

fic etiam carnis illecebris : ^{nimia} ³ quadam animi ^{protervia} devotione serviebat. Siquidem abbatissam de monasterio, quod Leomynstre dicitur, vi abstractam, quod dici nefas est, suo per totius

1. Omnimodo M. A. 2. Conjux M. A. 3. Quadam animi devotione (omissis vocibus supra lin.) serviebat; scilicet abbatissam in Mon. Angl. M m 2 anni

anni curriculum conjugio sociavit. Verum hanc Deo et hominibus rem nimium detestabilem venerabiles viri, Edefius, Cantuarie archiepiscopus, et Lifingus, hujus Uuigornensis ecclesie episcopus, nullatenus ferentes, illum pro tali facto vehementer increpare cepere, et, nisi ab hoc citius resipisceret opere, eum se velle excommunicare jure jurando dixere. Quorum in-

demum

crepationem ipse ^{demum} non modicum pertimescens, licet invitus, à tam Deo re perosa cepit se abstinere. Verum, ad vindictam hujus talis increpationis, per illum, et per alios suos amicos eque sibi potentes, his terris, Mærebroc videlicet, et Hoptun, et Uferecleobyrig, cum multis aliis in Scrobscire sitis, caruimus.

Fol. 128. } DE STÆFFORD SCIRE.

VILLA, QUE DICITUR SVVINFORÐ, SITA in stæffordscire, et alie ville site in uuigereceastrescire, que ita nominantur, Clent

* Fol. 128. & Terdebiggan, ad jus monasterii * quondam pertinere ² domini Wlstan episcopi didicimus relatione, qui pius pater quomodo adquisite, et quomodo iterum ablata fuerunt, hoc modo sepius narrare solebat. Dixit enim, quendam decanum loci istius extitisse, Ægelsium nomine, nobilem valde, et prudentem tam in monasticis

1. *Demum* supra lin. omittit Mon. Angl. 2. *Domni* M. A.

quam

quam in secularibus actionibus, in tantum, ut etiam inter consiliarios regis connumeraretur, et esset inter eos satis conspicabilis. Hinc factum est, ut in divitiis et ¹ peccuniarum abundantia plurimos majoris ordinis precelleret. Unde et ab ipso rege Athelredo has predictas villas emit. cc. libris argenti in jus perpetuum monasterii, ipseque quoad vixit tempore eas possedit. Mortuo autem rege Athelredo, facta est magna turbatio patrie, certantibus de regno Eadmundo filio ejus, et Cnut rege Danorum. Manente vero regni, ut jam dixi, discidio, defunctus est ipse Ægelsinus decanus. Quo mortuo, quidam malignus homo, ² Æuic nomine, qui fuit vicecomes in Stæffordscire illis temporibus, easdem villas invasit, et quia non erat qui justitiam sancte ecclesie faceret, regno ³ utique, ut sepe dixi, turbato, nec adhuc sub uno rege stabilito, à possessione hujus monasterii ipse Dei inimicus eas villas alienavit. Unde huc usque sub manu vicecomitis de Stæffordscire sunt omnes eedem ville, licet quedam in ⁴ hac vicecomitatu sint site.

Fol. B. 128. } DE WEREVVICSCIRE.

TEMPORE quo Cnut, Rex Danorum, hac patria devicta, vectigal importabile toti Anglorum regno imposuerat, ablate sunt he

1. Cum simplici c in M.A. hic & infra. 2. Einc M. A. 3. Ubi-
que, M. A. 4. Hoc M. A. villule

Fo. 129.

villule in Uuareuuicscire à monasterii possessione, vi et fraude malignorum Danorum, quorum potentia eo tempore terrori erat indigenis hujus patrie. Nomina autem terrarum hec sunt: Ludingtun, & Dræitun, et. III. hide ad Lockeslea, et Lappapudⁱⁿ, et dimidia Mylecote. Constituerunt enim, ut, siquid vectigalis¹ ad III^{am}. constituti diei deesset, quisquis prius pecuniam pro ea solveret, ejus possessioni subjaceret. Hac calliditate inventa, quisquis aliquam terram de monasterio concupierat, pecunia data vicecomiti, vectigali² refugato etiam satis tempestivo, quod male concupierat, pro libitu injuste rapiebat. Sed Deus hanc sui rapinam absque ultione non dimisit. Nam unusquisque eorum, qui huic fraudi operam dederunt, digna ultione³ perpercussi, aut luminibus privati, aut paralisi dissoluti, aut in insaniam versi sunt, plurimi etiam semet ipsos interfecerunt. Eo quoque tempore Eduuinus, frater Leofrici comitis, isto modo invasit has villas, que his nominibus appellantur: Bikemerse in Uuareuuicscire, et Wicbald in hoc vicecomitatu, et alias de quibus jam diximus in Scropscire. Set ipse diu hac rapina gavisus non est. Nam ipse non multo post à Grifino, rege⁴ Brittorum, ignominiosa morte peremptus est. Ad cujus.

1. *Ad terminum constitui* M. A. 2. *Refutato etiam si satis* M. A.
 3. *Percussi* M. A. 4. *Brittonum* M. A.

xxx^{mum}. diem pius pater Wlstanus, tunc ^{hic} tempore prior hujus monasterii, et Wlstanus prepositus, qui postea fuit abbas Gloceastre, cum venissent ad Alritune expetentes terras monasterii, vix pratum solummodo ad Marnanclive acquirere potuerunt, villas vero nullomodo acquirere valuerunt, sed usque hodie injuste retente sunt, quod Deus emendet cum sibi placuerit. Ægeluius quoque, abbas Eouelhamii, prosperis successibus in tantum ^{accrescens} in seculo, ut sub rege Wilhelmo seniore judex factus esset provincie, cum dimidiam partem, que ante à * monasterio ablata fuerat, ipsius ville, que My-
lekota dicitur, ab ipso, qui eam possederat, suis ingeniiis, ut solebat, adquisisset, instabat, quantum poterat, ut etiam medietatem ejus, que adhuc monasterio subjacebat, acquireret. Tandemque, adquisitis fautoribus quibusdam etiam ex consiliariis episcopi pecunia sua, spondens quoque, se nominatam pecuniam unoquoque anno pro ea persolvere; insuper etiam et ejus terre medietatem, que ante ablata fuerat, post certum annorum spatium se promisit velle monasterio redintegrare, suorum precibus et consiliis victus quievit episcopus. Accepta vero terra, abbas vix anno uno conventionem tenuit. Fracta autem conventionem, et ipse morte multatus est. Post cujus obitum, ut jam diximus,

Fol. B.
129.

Odo episcopus, frater regis, eandem terram, sicuti et omnes alias, quas tenebat, preter abbatiam, invasit, sicque à monasterii dominio deviavit.

Fol. B. 129. } **DE OXANFORD SCIRE.**

IN vicecomitatu Oxenfordensi due ville ditioni hujus monasterii adiacebant, que his nominibus vocantur, Hædrop & ¹ Kidingtun, quas rex gloriosissimus Offa Deo et sancte Dei genitrici, ad usus fervorum Dei, qui in hoc monasterio Deo servire studuerint, regali munificentia donavit. Has postea iniquissimi Dani, cum hanc patriam invasissent, suis dolis et fraudibus et seculari potentia à monasterii possessione abstulerunt.

Fol. B. 129. } **DE GLOECEASTRE SCIRE.**

EO tempore, quo **EDRIC**, cognomento Streona, id est, adquisitor, sub rege primus Athelredo, et postea aliquandiu sub Cnut

*Fol. 130. omni * Anglorum regno præerat, et quasi sub-

regulus dominabatur, in tantum, ut villulas ^{fic} vilis, et provincias provinciis pro libito adjungeret, (nam vicecomitatum de Wincelcumb, que per se tunc erat, vicecomitatui Gloeceastre adjunxit) hic, tanta fretus potentia, ab hujus monasterii possessione, Leoffigo episcopo existente,

1. Kidigtun, M. A. 2. Villis M. A.

vi et fortitudine sua. ¹¹¹^{es}. villas abstulit, que his nominibus appellantur, Bæcces-horpe, 7 Æsige, 7 keingaham. Sed non multo post ¹ ipse etiam omnia sua cum vita perdidit. ² Namque, jubente Cnut rege, occisus, atque extra murum Lundonie ignominiose projectus, nec etiam sepulture judicatus est dignus, Deo sibi dignam ultionem reddente, ut, qui multorum monasteriorum destructor, et cunctorum fere extiterat oppressor, à cunctis etiam ad sepulturam sperneretur. Simili modo, tempore Willelmi regis, Roggerius de Juri invasit terram in Gloceastre-scire, que Hamtun nominatur, ³ domino Wlftano episcopo existente in legatione regis apud Ceastram, et quia regnum erat adhuc turbatum, et de episcopatu etiam inter Thomam archiepiscopum et dominum nostrum altercatio, nulla hinc eo tempore poterat esse ⁴ discussio. Hinc factum est, ut usque hodie monasterium inde spoliatum est. Nec ipse impune super rapina gavisus est. Nam vivens, cum esset ditissimus et pincerna regis carissimus, regalem incurrit iram, vixque fuga vitam ad modicum protexit, omnesque suas possessiones permaximas perdidit, et exul à patria ignominiose post parvum tempus obiit.

1. Etiam ipse M.A. 2. Jubente namque M.A. 3. Domino M.A.
4. Discussio M. A.

Fol. 130. } **ENVCLEATIO LIBELLI.**

HUNC libellum, de possessionibus hujus nostri monasterii, ego ² Hemingus monachus et sacerdos quamvis indignus, et conservus fervorum Dei habitantium IN monasterio sancte Dei genitricis Marie, sito in urbe, que Anglice uigornaceaster nominatur, multorum ³ antiquorum hominum, et ⁴ maxime ⁵ domini Wlstan episcopi, piissimi patris nostri, edoctus relatione, et corroboratus auctoritate, quedam etiam ex nostra memoria ipsemet, quibus aut interfui, aut que nostra etate facta sunt, intermiscui, ut pote de terris, quas Francigeni invaserunt, que omnia tanto certius dico, quanto ea nostra memoria recolit facta, ea maxime intentione composui, ut posteris nostris claresceret, que et quante possessiones terrarum ditioni hujus monasterii adjacere, ad victum dumtaxat fervorum Dei, monachorum videlicet, jure deberent, quamque injuste vi et dolis spoliati his caremus. Quid vero utilitatis hoc meo labore exerceatur, Dei pietas melius novit, cui totum committo. Quantum tamen ad meam attinet dispositionem hec est, ut, si quando, Dei gratia concedente, cor regis justitia, qua

1. Hæc etiam Enucleatio exstat in Thesauro Hiccesiano, Vol. III. p. 256. 2. *Hemmingus* M. A. & Thes. Hicces. 3. Deest in Thes. Hick. 4. *Maximi* Th. H. 5. *Domni* M. A.

nunc¹ marcescit, consolidetur, lexque, que nunc injustis principibus confusa est, justitia fulciente stabilietur, sciat five episcopus, five decanus, vel aliquis prelatus hujus monasterii, dum tempus aptum invenerit, quomodo eas² proclamet, quomodo eas expetat, ne ignorantie nebulis absconse, penitus ex memoria deleantur. Cognitis enim causis, personis, et temporibus, quibus aut per quos, quove modo ipse terre, vel possessiones à monasterii dominatione ablate sint, satis melius et convenientius quilibet earum³ proclamatur, et ad jus monasterii quo juste suppetere deberent, strenuus et justus exactor, suam componet^{*} orationem, et compositam majori auctoritate diligenter et nominatim singulis expressis causis, personis, temporibus, fulcire prevalet proclamationem. Noverit autem studiosus lector, me hoc opus non mea presumptione, sed plurimorum rogatu, maxime tamen ipsius reverentissimi patris nostri jam dicti et sepe nominandi, + domini videlicet Wlstanis episcopi, jussione incepisse, cujus orationibus suffultus, veraciter credo ad finem usque me perduxisse. Solebat namque, inter jocunda ammonitionis sue colloquia, quæ nobiscum, ut pius pater, frequenter habere delectabatur, non quidem me solum expresso nomine, sed cunctos fratres, quos forte

1. Marcescit Th.H. 2. Proclamat M. A. 3. Proclamator M. A.
4. Domni Th.H.

casus sibi presentaverat, pigritie et desidie arguere, cur nos, otio torpentes, res, precedenti sive nostro tempore gestas, de possessionibus dumtaxat ecclesie nostre nollemus litteris ¹ commendare, cum nos et plura oculis nostris facta vidissemus, et ipse, ut pote ² vir venerande feneclutis et ³ canicie, multa posset recolere, que plurimorum non erant recondita memorie. Aiebat etiam, non minimum posteritatis nostre temporibus, si litterali memorie commendaretur, huic monasterio evenire posse, Deo donante, proficuum, sicut è contrario, si negligetur, accideret damnum, dum nullus superesset, qui memoria recolere posset, aut ei etati rerum gestarum veritatem vel ordinem narrare nosset. His siquidem adhortationibus plurimum instigatus, ad postremum etiam ejus precepto constrictus, et auctoritate corroboratus, hoc opus aggredi sum exorsus, in jubentis magis orationibus quam in propriis viribus confisus. Erat namque idem reverentissimus pater noster, licet secularium rerum minime cupidus, hujus monasterii plurimum studens semper utilitatibus, et ne ^{*} sua, ut quorundam predecessorum suorum, negligentia, comissa sibi ecclesia damnum ⁴ aliquid posteris temporibus pateretur, pro posse suo precavebat providus. Unde et scrinium monasterii coram se referari fecit, dili-

*Fol. B.
131.

1. *Commendare* M. A. & Th. H. 2. *Cur pro vir* in Th. H. 3. *Canicie* M. A. 4. *Aliquod* M. A.

genterque omnia antiquorum privilegia et testamenta de possessionibus hujus ecclesie per-
scrutatus est, ne forte custodum negligentia
putrefacta, aut iniquorum avaritiâ forent dis-
tracta. Cumque ex parte, ut putaverat, rep-
perisset, ¹ curavit studiose et putrescentia repa-
rare, et, que inique distracta ² fuerant, strenue
acquirere, adquisita vero insimul congregare,
congregataque in duobus voluminibus studuit
ordinare. In uno quidem ordinavit omnia primi-
tiva testamenta et privilegia, in quibus ³ mane-
festabatur, quomodo vel per quos primo ter-
rarum possessiones huic monasterio date sint;
in altero vero cyrographa, quibus beatus Os-
vvaldus archiepiscopus, cum adiutorio regis
Ædgari, terras, injuste à viris potentibus ali-
quanto tempore possessas, ditioni ecclesie atti-
tulavit, easque regali auctoritate, et senatorum
consensu, et principum patrie testimonio, data
unicuique cyrographi cautione, post duorum vel
trium heredum tempora, juri ecclesie absque
contradictione reddendas, cyrographorum etiam
exemplaribus in scrinio sancte ecclesie ob testi-
monium collocatis, suis scriptis successoribus
manifestavit. Quibus ordinatis, precepit, cun-
cta eodem ordine in bibliotheca sancte ecclesie
scribi, quatinus etiam si, ut assolet, continge-
ret, quod aliqua negligentia testamentales sce-
dule perderentur, earum exemplaria saltem

1. Curavit M. A. & Th. H. 2. Fuerunt M. A. 3. Manifestabatur M.
A. & Th. H. inibi

inibi conscripta nullatenus oblivioni traderentur. Hoc quoque juxta velle et imperium suum
 *Fol. 132. patrato, precepit * ad huc, omnia privilegia et
 cirographa terrarum, que proprie ad victum
 monachorum pertinent, separatim ex his congregari, eaque similiter in duobus voluminibus
 eodem ordine adunari, quod in hoc codicello,
 ejus, ut predixi, imperio, pro modulo mee parvitatis,
 studiosus lector fecisse me animadvertere potest. Deprecor ergo, ut, si cui hic parvitatis
 mee labor cordi sedet, orationis mercedem mihi peccatori impendere non deneget.

Si cui vero ^{fic} dispicet, aut superfluum judicat,
 sciat, me non fastidiosus et desidiosus, sed strenuus
 et studiosus laborasse, eisque, qui pro sancte
 matris ecclesie ² proficuo et augmentatione
 non solum strenue certare, verum etiam, si
 necesse erit, et semet ipsos impendere non dubitant,
 hoc opus sacrasse. Annuat queso omnipotens Deus,
 ut sancte ecclesie honor et potestas jugiter crescat
 et augmentetur, ad laudem Domini nostri Ihesu Christi,
 qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus
 in secula seculorum. Amen.

1. *Displicet*, M.A. 2. *Proficuo* M.A. & Th.H. 3. *Et pro me* in M.A.

Fol. 132. } INDICULUM LIBERTATIS DE OSVVALES LAVVES HUNDRED, QUE à toto vicecomitatu Uuireceastre sacramento juris jurandi firmate est Willelmo seniore regnante.

IN vicecomitatu uuireceastre habet sancta Maria de Uuireceastre unum hundred, quod vocatur Oswaldes lau, in quo jacent. ccc. hide, de quibus episcopus ipsius ecclesie, à constitutione antiquorum temporum, habet omnes red-ditiones focarum, et omnes consuetudines inibi pertinentes ad dominicum victum, et regis servitium, et suum, ita ut nec vicecomes, nec aliquis regalis servitii exactor possit ibi habere ullam querelam, neque in placitis, neque in aliqua re, teste vicecomitatu. Et he predicte. ccc. hide fuerunt de ipsius dominio ecclesie, et quocunque modo prestite fuissent, et cuicumque prestite fuissent, ad serviendum inde *epi-
scopo, ille, qui eam prestitam terram tenebat, nullam omnino consuetudinem sibimet retinere poterat, nisi per episcopum; neque terram retinere, nisi usque ad impletum tempus, quod ipsi inter se constituerunt, et nusquam cum hac se vertere poterat, nec jure hereditario eam usurpando retinere, aut feudam suam eam clamare poterat, nisi secundum voluntatem episcopi, et secundum conventionem, quam cum

Fol. B.
132.

1. Sic MS. nostr.

illo fecerat. Hoc testimonium totus vicecomitatus Uuireceastre, dato sacramento juris iurandi, firmavit, exhortante et adlaborante piissimo et prudentissimo patre, domino Wulstano episcopo, tempore regis Willielmi senioris, coram principibus ejusdem regis. Remigio scilicet Lincolnienſi episcopo, et comite Walterio Giffardo, et Henrico de Fereris, et Ada fratre Eudoni dapiferi regis, qui ad inquirendas et describendas possessiones et consuetudines, tam regis quam principum suorum, in hac provincia, et in pluribus aliis, ab ipso rege destinati sunt, eo tempore, quo totam Angliam idem rex describi fecit. Unde super hac re facta ab ipsis inquisitione, et testimonio totius vicecomitatus sacramento firmato, in autentica regis cartula hoc testimonium scribi fecerunt, et regali suaque auctoritate stabilitum deinceps, absque querela et calumnia, eandem libertatem firmam episcopo de ipso hundred, et terris ad eum pertinentibus, permanere, rege annuente, judicaverunt. Ad hujus rei confirmationem exemplar ejus in autentica regis cartula, ut predixi, scriptum est, que in thesaura regali cum totius Anglie descriptionibus conservatur.

Fol. 133. } DOMUS IN WIRECEASTRE,
QUE PERTINENT AD MONACHOS.

ISTE mansiones de dominico victu monachorum sunt, que pertinent ad Hallege et ad Teotintune, in quibus ipsi habent facam et focam, nec prepositus regis quicquam se intro-mittet.

Wlfgat tenet unam, que nichil reddit
Isti sunt nisi servitium.
servien- Ælfuine unam similiter.
tes, qui Ræfuine. 1. similiter.
nihil red- Ægelricus. 1. similiter.
dunt Eouerlin. 1. similiter.
nisi ser- Ælfricus. 1. similiter.
vitium. Aldredus. 1. similiter.
Reinbaldus. 1. similiter.

¶ Edricus. 1. et hec reddit. xvi. denarios.
Warner. 1. et hec reddit. xvi. denarios.
Anna. 1. et hec reddit. vi. denarios.
Thurburne. 1. et hec reddit. xxiiii. denarios.
Lifgiue. 1. et hec reddit xxiiii. denarios.
Edpine. 1. et hec reddit. xxiiii. denarios.
Ælfric. 1. et hec reddit. xxiiii. denarios.
Ræfuine. 1. et hec reddit. xii. denarios.
Edgiue. 1. et hec reddit. xxiiii. denarios.
Wlfgat. 1. et hec reddit. xxiiii. denarios.
Orduui. 1. et hec reddit. xii. denarios.

Hemingi Liber de terris

¶ Iste mansiones sunt ultra Sabrinam.
 Theodoricus. 1. et hec reddit. x. denarios.
 Ælfuine. 1. et hec reddit. xiiii. denarios.
 Ældred. 1. et hec reddit. x. denarios.
 Duo naute duas, et hec reddunt. xxiiii. denarios.

¶ ET ECCLESIE.

Ecclesiam de Sancto Andrea tenet Vhtredus clericus.

Ecclesiam de Sancta Elena tenet Fridericus, ad quam pertinent. iiii. mansiones.

Ecclesiam da Sancto Martino tenet Colebrandus presbiter.

Has mansiones monachi tenent in burgo regis.

Æilfi tenet. 1. hec reddit regi. 1. denarium, et obolum, et semel in anno servitium, et monachis. vi. denarios.

Hemming. 1. hec reddit. 1. denarium, et simile servitium, et monachis. v. denarios.

Bureuuald. 1. hec reddit. 1. denarium, et servitium simile, et monachis. viii. denarios.

Serlo. 1. hec reddit. xv. denarios, et servitium simile, et monachis nichil nisi servitium.

Goduuine. 1. hec reddit. 1. denarium, et servitium similiter.

Toui. 1. hec reddit obolum, et quadrantem, et servitium.

Fol. B. Eduuinus. 1. hec reddit. ii. denarios, et servitium, et monachis nichil.

& redditibus Eccles. Wigorniensis. 291

Spilemon. 1. hec reddit. 1. denarium, et servitium sim. et monachis. xx. denarios.

Hathepulf. 1. hec reddit. 1. denarium, et servitium, et monachis. xii. denarios.

Edpine presbiter dedit. 1. hec reddit. ii. denarios, et servitium, et hec wafta est.

Ægelpine. 1. hec reddit. ii. denarios, et servitium, et monachis nichil.

Leofricus dedit. 1. hec reddit. vii. denarios et obolum.

Fol. B. 133. } DE OSWALDES LAWE
Hundret.

alia mantus.

ISTI juraverunt ex parte episcopi. Reoland. Trokemardtune. Adam de Lent. Normannus, pincerna episcopi. Ex parte prioris. Willelmus Rupe. Rodbert le parler. Ricard de Grimelei. Testes. Algarus, cononicus de Lantona & dapifer episcopi, qui juramentum suscepit in loco episcopi Johannis. Thomas, abbas de Perfora. Godefrid archidiaconus. Laurentius, prior de Coventre. Gilbertus, prior de Æstlei. Willelmus de Bello campo. Rand. de Lent. & fratres ejus, Walterus & Alfred. Nicholaus de Muttuine. Adam de Cromb, & filii ejus, Thomas & Simd. Willelmus de Edmundscote, & filius ejus Simd. Walterus de Dovervile. Garm. de Circhulle. Willelmus le brun. Walterus de Ribesford. Fulc. filius Edwini. Pe-

trus de Vpetun. Ivo, capellanus episcopi. Ebrond decanus. Rodbertus presbiter. Nicholas Blace. Willelmus de Lei. Hugo puher. Ælfred de la berte, & filii ejus, Rodbertus & Osbernus. Edricus de timber hangel. Morice de Ambreslei. Jordanus de Rinhale. Willelmus de Chereswalle. Willelmus filius Alberti. Osbernus de Abetot. Willelmus filius Beornard. Osbernus filius Edwini albi. Hugo filius Lithegrimi, & filius ejus Petrus. Alaard filius Wlfrici prepositi. Thurben le bedel. Ric. de Pimplintun, prepositus ejusdem hundredi. Monachi. Ric. cantor. Andreas. Gervasius. Nicolaus. Walterus. Walcelin. de Euesham. Rodbert. de Wuttun. Rod. le cint. Rand. presbiter de Lei, et Mauricius filius ejus.

Fol. 134. } INDICULUM LIBERTATIS
de OSVVALDES LAVVES hundred.

DOMINO MEO KARISSIMO REGI ANGLORUM EDGARO, Ego OSVVALDUS, uuigornensis ecclesie episcopus, omnium que mihi, per ipsius clementiam, munerum tradita sunt, apud Deum et apud homines gratias ago. Igitur, si Dei misericordia suppeditet, coram Deo et hominibus perpetualiter ei fidelis permanebo, reminiscens, cum gratiarum actione, largiflue benignitatis ejus, quia per meos illud, quod magnopere expetebam, mihi concessit

cessit inter nuntios, id est, reverentissimum Dunstanum archiepiscopum, et venerandum Atheluuoldum Uintonie episcopum, et virum magnificum Brihtnothum comitem, quorum legatione et adjutorio meam et sancte Dei ecclesie querelam suscepit, et secundum consilium sapientum et principum suorum juste emendavit, ad sustentamen ecclesie, quam mihi benigne et libens regendam commisit. Quare, quo modo fidos mihi subditos telluribus, que mee tradite sunt potestati per spatium temporis trium hominum, id est, duorum post se heredum, condonarem, placuit tam mihi, quam ipsis fautoribus et consiliariis meis, cum ipsius domini mei regis licentia et attestazione, ut fratribus meis, successoribus scilicet episcopis, per cirographi cautionem apertius enuclearem, ut sciant, quid ab eis extorquere juste debeant, secundum conventionem cum eis factam, et sponfionem suam, unde et hanc epistolam, ob cautelae causam, componere studui, ne quis, maligne cupiditatis instinctu, hoc sequenti tempore mutare volens, abjurare à servitio ecclesie queat. Hec itaque * conventio cum eis facta * Fol. B. 134. est, ipso domino meo rege annuente, et sua attestazione munificentie sue largitatem roborante et confirmante, omnibusque ipsius regiminis sapientibus et principibus attestantibus et consentientibus. Hoc pacto eis terras sancte ecclesie sub me tenere concessi. hoc est, ut
omnis

omnis equitandi Lex ab eis impleatur, que ad equites pertinet, et ut pleniter persolvant omnia, que ad jus ipsius ecclesie iuste competunt, scilicet ea que Anglice dicuntur, ciric sceott,

i. chelon

ȝ toll, ȝ tacc, i.e. Spinsceade. et cetera jura ecclesie, nisi episcopus quid alicui eorum perdonare voluerit, seseque, quamdiu ipsas terras tenent, in mandatis pontificis humiliter cum omni subjectione perseverare etiam jure jurando affirmant. Super hec etiam ad omnis industrie episcopi indigentiam semetipsos presto impendant, equos prestant, ipsi equitent, et ad totum piramiticum opus ecclesie calcis, atque ad pontis edificium, ultro inveniantur parati. Sed et venationis sepem domini episcopi ultronei ad edificandum repperiantur, suaque, quandocumque domino episcopo libuerit, venabula destinant venatum. insuper, ad multas alias indigentie causas, quibus opus est domino antistiti sepe frunisci, sive ad suum servitium, sive ad regale explendum, semper illius archiductoris dominatui et voluntati, qui episcopatu presidet, propter beneficium, quod illis prestitum est, cum omni humilitate et subjectione subditi fiant, secundum ipsius voluntatem, et terrarum, quas quisque possidet, quantitatem. Decurso autem prefati temporis curriculo, videlicet duorum post eos, qui * eas modo possident, heredum vite spatio, in ipsius antistitis fit

*Fol. 135.

fit arbitrio, quid inde velit, et, quomodo sui velle fit, inde ita stet, five ad suum opus eas retinere, si sic sibi utile judicaverit, five eas alicui diutius prestare, si sic sibi placuerit, velit. ita dumtaxat, ut semper ecclesie servitia pleniter, ut prefati sumus, inde persolvantur. Ast si quid prefatorum, delicti prevaricantis causa, defuerit virum, prevaricationis delictum, secundum quod presulis jus est, emendet, aut illo, quo antea potitus est, dono et terra careat. Si quis vero, diabolo instigante, quod minime optamus, extiterit, qui per nostrum beneficium ecclesiam Dei fraude, seu vi, sua possessione, aut servitio debito privare temptaverit, ipse nostra, omnique benedictione Dei, et sanctorum ejus privetur, nisi profundissima emendatione illud corrigere studeat, et ad pristinum statum

^{fic}
quod defraudavit redigat. Scriptum est enim, *raptores et sacrilegi regnum Dei non consequenter.* Nunc autem, propter Deum, et Sanctam Mariam, in cujus nomine hoc monasterium dictum est, moneo et precipio, ut nullo modo quis hoc prevaricare audeat, sed, sicut à nobis statutum est, ut prefati sumus, perpetualiter maneat. Qui custodierit, omni benedictione repleatur, qui vero infringerit, maledicetur à Domino et ab omnibus Sanctis. AMEN. Gratanter, reverentissime Domine, quo, tantis tue donis clementie, secundum quod totius creatoris

*Fol. 135. b. toris cosmi est velle peditus sum mee operam voluntatis, ut pro te tuisque Deum jugiter interpellem, devotus impendam, * meosque successores ad hoc hortari studebo, ut Domini misericordiam pro te deprecari non desinant, ut Christus pace qui perhenni regnat ethrali in arce te consortio dignum haberi dignetur Sanctorum omnium in aula celesti. Valeat in eum, qui hoc studuerit servare decretum. Harum textus . . . epistolarum tres sunt ad pretilationem et ad signum. una in ipsa civitate, que vocatur uuigraceaster. altera cum venerabili Dunstano archiepiscopo in Cantuaria. tertia cum Atheluuoldo episcopo in Uuintonia civitate.

Fol. B. 135. } **CONVENTIO · INTER
WLSTANVM EPISCOPVM ET WAL-
TERIVM ABBATEM.**

HEC est confirmatio conventionis, facte inter episcopum Wlstanum, et Walterium abbatem de Eouesham, de. xv. hidis in Heamtone, et. iiii. in Bennincuuÿrthe. Hoc est, quod ipse abbas recognovit, teste omni conventu uuigornensis ecclesie, et multis fratribus de Eouesham, et Remigio episcopo, et Henrico de Fereris, et Waltero Giffardo, et Adam, regis principibus, qui venerant ad inquirendas terras

1. Vide supra, fol. B. 36.

comitatus, quod ille. xv. hide iuste pertinent
ad Ofualdes laue hundredum episcopi, et
debent cum ipso episcopo censum regis solvere,
et omnia alia servitia ad regem pertinentia, et
inde idem requirere ad placitandum, et de. iiii.
hidis predictis in Bennincuuÿrthe similiter. sed
episcopus ibi plus calumpniabatur, quia recla-
mabat totam ipsam terram ad suum dominium;
sed quia ipse abbas hoc humiliter recognovit,
rogatu ipsorum qui * affuerunt, ipse episcopus *Fol. 136.
permisit illam terram ipsi abbati et fratribus,
tali pacto, ut ipse abbas faciat inde tam hono-
rabilem recognitionem et servitium, sicut ipse
ab ipso episcopo et quamdiu requirere poterit.
Hujus conventionis testes sunt prenominati ba-
rones regis, et alii quorum nomina hîc ha-
bentur.

✠ Serlo abbate de Gloecestre. ✠ Nigellus
clericus Remigii episcopi.

✠ Ulf monachus Remigii episcopi. ✠ Wlfi
presbiter.

✠ Ranulf monachus ejusdem. ✠ Edric de
Hindelep.

✠ Alfuinus monachus de Sancto Remigio.

✠ Godric de Piria.

✠ Ailricus archidiaconus. ✠ Ordric niger.

✠ Fridericus clericus. ✠ Alfuinus filius
Brihtmer.

Fol. 136. }

HENRICUS, rex Anglie, Waltero de Bellocampo ⁊ Coll. Wirecestresire, salutem. Precipio vobis, ne amodo faciatis episcopum Wigornie geldare de terra sua de Wirecestresira, nisi pro. ccc. ⁊ quater. xx. ⁊ vii. hidas, ⁊ dimidia. T. episcopo Sar. apud Wintoniam.

Fol. B. 136. }

DESCRIPTIO TERRE EPISCOPATUS WIGORNENSIS ECCLESIE, SECUNDUM CARTAM REGIS QUE EST IN THESAURO REL.

ECCLESIA sancte MARIE de Wirecestre habet. i. hundret, quod vocatur Ofualdes lau, in quo jacent. ccc. hide, de quibus episcopus ipsius ecclesie, a constitutione antiquorum temporum, habet omnes redditiones focharum, et omnes consuetudines inibi pertinentes ad dominicum victum, et Regis servitium et suum: ita ut nullus vicecomes ullam ibi habere possit querelam, nec in aliquo placito, nec in alia qualibet causa. hoc attestatur totus Comitatus. He predicte. ccc. hide fuerunt de ipso dominio ecclesie, et siquid de ipsis cuicumque homini quolibet modo attributum

1. L. hidis. 2. F. regali, vel regio seu regis. nisi relicta malis.

vel

vel prestitum fuisset ad serviendum inde episcopo, ille, qui eam terram prestitam sibi tenebat, nullam omnino consuetudinem sibimet inde retinere poterat, nisi per episcopum; neq; terram retinere, nisi usque ad impletum tempus, quod ipsi inter se constituerant; et nusquam cum ea terra se vertere poterat.

Fol. B. 136. }

DE KEMES HEGE.

IN ipso hundret tenet episcopus ejusdem ecclesie **CHEMESHEGE**. Ibi xxiiii. hide

In Dominico sunt Hyde

geldabiles. De his hidis sunt. v. uaste. De hoc manerio tenet Urso vicecomes. iii. Bereuic

fic

de vii. hid. Mucenhil, Stoltun, Ulfrintun. De ipso manerio tenet Rogerus de Laci. ii. hidas ad Ulfrintun, et Aiulfus de eo. Tempore Regis Eduuardi fuerunt in dominio, et Alricus eas tenebat etiam tempore Regis W. et reddebat inde omnes consuetudines firme, sicuti reddebant antecessores sui, excepto rustico opere, sicut deprecari poterat à preposito. De hoc manerio tenet Wallterius pubier. ii. hidas ad Witinton. In dominio fuerunt T. R. E. Alricus tenuit eadem ratione, qua supra dictas hidas.

Sulur

Fol. 137.

}

DE WIKE.

IN eodem hundred tenet isdem episcopus Wike. Ibi. xv. hide geldabiles. In dominio sunt. iiii. hide. 1. virgata minus. De hoc manerio tenet Urso vicecomes. v. hidas ad Holte. Ailricus tenuit supra dicta ratione. Isdem Urso tenet. 1. hidam ad Witlega, et Walterius de eo. Aruvinus presbiter tenuit, reddens omnes consuetudines ecclesie de firma. Isdem Urso tenet. 1. hidam ad Kekincuuike, et Walterius de eo. Ulfinus tenuit, reddens omnem consuetudinem preposito firme. Isdem Urso tenet. 1. hidam ad Cloptune. Brihtmar tenuit, reddens omnia ut supradicti^{fic}. Isdem Urso tenet. iiii. virgatas terre ad Lauuerne. Sauuinus de dominio episcopi. Ibidem habet Urso. 1. virgatam de dominio episcopi, valens. vi. solidos^{fic}. Isdem Urso tenet. 1. hidam ad Gremanhil, et Godefridus de eo. Eddit tenuit, reddens quod supradicti. De eodem manerio tenet Robertus dispensator dimidiam hidam ad Lauuerne. Cheneuuardus tenuit, et deserviebat sicut episcopus volebat. De ipso manerio tenet Osbernus, filius Ricardi. 1. hidam Codrige. Ricardus tenuit, ad servitium quod episcopus voluit.

DE

Fol. 137. } DE FLEDEBERIE.

IN eodem hundredo tenet isdem episcopus
FLEDEBERIE. Ibi. XL. hide geldabiles.
In dominio sunt. vii. hide. Et presbiter habet di-
midiam hidam. De hoc manerio tenet episcopus
de Hereford. v. hidas ad Inteberche. Walterus
episcopus tenuit T. R. E. ad omne servitium epi-
scopi de Wirecestre. De ipso manerio tenet Ur-
so. v. hidas ad Abbeleng. Godricus tenuit, servi-
ens inde episcopo, ut poterat deprecari. Isdem
Urso tenet. vii. hidas ad Biscopefleng, et Alu-
redus de eo. Franc tenuit. v. hidas, faciens
omne servitium, et episcopus habebat. ii. hidas
in dominio. De eodem manerio tenet Rod-
bertus dispensator. v. hidas, ad Pidele, et More,
et Hille. Cheneuuardus tenuit eo modo, quo
aliam supra dictam. De ipso manerio tenet
Alricus archidiaconus. i. hidam ad * Bradelega. * Fo. 137.
Aldredus archiepiscopus prestitit suo ' prestito, B.
tempore R. E. et quando voluit, iuste ei ab-
tulit. De eodem manerio tenet Rogerus de
Laci. x. hidas ad Bishamtone, et. ii. Francigeni
de eo. Presbiter habet dimidiam hidam. Qua-
tuor liberi homines tenebant de episcopo T. R.
E. reddentes omnem Socam, et Sacam, et Cir-
cet, et sepulturam, et expeditiones, et navigia,
et placita ad predictum hundredum; et, nunc
faciunt similiter, qui tenent.

i. L. preposito.

DE

Fol.B.137.

} DE BREODUN.

IN eodem hundredo tenet isdem episcopus Breodun. Ibi. xxxv. hide geldabiles. In dominio sunt. x. hide. Ad hoc manerium jacent. iiii. hide ad Teotintune, et. 1. hida ad Mut-tune, et sunt de victu monachorum. De hoc manerio tenet Ailricus archidiaconus. ii. hidas ad Codestone. Hanc terram prestiterat Bricstec episcopus Dodoni, sed Aldredus archiepiscopus derationavit eam contra filium ejus T. R. Willelmi. De ipso manerio tenet Urso. vii. hidas ad Ridmerlege, et Willelmus de eo. ii. hidas ex istis. Atfor et Goduvinus tenuerunt de episcopo, et deserviebant. Isdem Urso tenet. ii. hidas ad Peonedoc. Goduvinus tenuit easdem supradicta ratione. Isdem Urso tenet. iiii. hidas ad Wasseburne. Almer tenuit, et postea monachus factus est; episcopus vero terram suam recepit. Isdem Urso tenuit. iiii. hidas ad Westmonecote. Brihtuvinus tenebat, et inde episcopo serviebat, sicut deprecari poterat. De eodem manerio tenet Durandus. ii. hidas ad Nortune. Leouvinus tenuit, et inde radman episcopi fuit. De ipso manerio tenet Brihtric, filius Algar, de episcopo. 1. hidam ad Bisclege; et inde firmabat ipsum episcopum omni anno, et tamen reddebat ad Socam episcopi, quicquid debebat ad servitium Regis. modo est in manu Regis Willelmi.

1. F. tenet.

DE

Fol. B. 137. }

DE RIPPEL.

IN predicto hundret tenet isdem episcopus Fol. 138.
Rippel, cum. 1. membro Upton. Ibi. xxv.
hide geldabiles. In dominico hyde. De hoc
manerio tenet Odric. 1. hidam ad Crombe. Al-
dredus archiepiscopus de eo jure accepit. Ibi-
dem ad alia Crumbe tenet Siuuardus. v. hidas.
Hanc terram tenuit Sirof de episcopo, T. R. E.
quo mortuo, dedit episcopus filiam ejus cum
hac terra cuidam suo militi, qui et matrem
pasceret, et episcopo inde ferviret. De ipso
manerio tenet Rogerius de Laci. iiii. hidas ad
Hilcrombe. De eodem manerio tenet Urso.
1. hidam ad Holfæst; ii. presbiteri tenuerunt
de episcopo. De ipso manerio tenet Radulfus
Cynhülle
de Bernai. 1. hidam ad Cumhille. Alricus te-
nuit T. R. E. et faciebat inde servitium episco-
pi. De eodem manerio tenet Brihtric, filius Al-
gar. 1. hidam ad Burgelega, eodem modo, quo
supradictam.

Fol. 138. }

DE BLOKELAI.

IN eodem hundret tenet isdem episcopus
Blokelai. Ibi. xxxviii. ¹ hidas geldabiles. In
dominico ² xxv. hide et dimidia. De hoc ma-
nerio tenet Ricardus. ii. hidas ad Dicford. Al-

1. L. hide. 2. At xv. hide solummodo in libro de Domes day.

De hoc
manerio
tenet Ur-
fo. v. hidas
in Dorne.

uardus tenuit, et servitium reddidit. Anfgot tenet. i. hidam et dimidiam de propria terra villanorum. Ad supradictum manerium jacet. i. hida ad Leacumbe, pertinens. . . ad victum monachorum. Stefanus filius Fulcheredi tenet. iiii. hidas ad Eilesford. Heruardus tenuit. v. hidas ad Eunilade. Has. ii. terras, Eilesford et Eunalade, tenuit abbas de Euelham de episcopo de Wirecestre, quousque episcopus Baio-censis de abbazia accepit; et ipse terre fuerunt de victu monachorum.

Fol. 138. } DE TREDINTON.

IN eodem hundret tenet isdem episcopus Tredintun, cum. i. membro Tidelminton. Ibi. xxiiii. hide geldabiles. i. ex his est uuafta. In dominico hide. Ad Blakeuuelle sunt. ii. hide pertinentes ad victum monachorum. De eodem manerio tenet Gillebertus filius Tuoldi. iiii. hidas ad Lungedon. Leuricus prepositus tenuit, sicut episcopus voluit.

Fol. 138. } DE NORWIKE.

IN eodem hundret tenet isdem episcopus Noruuike, cum. i. membro, Tibtone. Ibi. Fo. 138. b. ¹ xxv. hide geldabiles. In dominico. 3. hide et dimidia. Ad ipsum manerium pertinent in Wirecestre ⁹⁰ quater. xx. et x. domus. De his ha-

bet episcopus in dominio. xl.v. nil reddunt nisi opus in curia episcopi. Urso tenet. xx.iii. domus ex his. Osbernus filius Ricardi. viii. Walterus Puchier. xi. Rodbertus dispensator. i. De Burgo Wirecestre habuit episcopus, T. R. E. tertium denarium, et modo habet cum rege, et comite. et tunc habebat. vi.l. modo habet viii. libras. Ad eundem manerium pertinent in Wic iii. domus. reddunt. iii. mittes falis, et de fabrica plumbi. ii. solidos. In foro de Wirecestre tenet Urso de episcopo. xxv. domos, et reddit per annum c. solidos. De eodem manerio tenet Urso. v. hidas ad Hindeleb et Alcrinton, et Godefridus de eo. Edricus sterman tenuit, et deserviebat cum aliis servitiis, ad Regem et episcopum pertinentibus. Isdem Urso tenet. i. hidam et. iii. virgatas ad Wermendun, et Estun; et Rodbertus de eo. Hec terra fuit, et est, de terra villanorum. Isdem Urso tenet. i. hidam ad Cudeleia. Ælfgive monialis tenuit, sicut deprecari poterat. De ipso manerio tenet Ordric. iii. hidas, et. i. virgatam, ad Estune. Hec terra fuit, et est, de dominio manerii capitali. Ordric tenet. i. hidam ad Oddunclei. Turkil tenuit, et inde episcopum servivit. Alricus archidiaconus tenet. i. hidam ad Huntintune. Uluricus tenuit, sicut rusticus serviens. De eodem manerio tenet Walterus Puchier. i. hidam et dimidiam ad Widinton et Radeleag. Alricus tenuit, sicut superiores. Isdem Walterus

tenet. iiii. hidas ad Circehille. Atfor tenuit, ut
supradicti. Idem Walterus * tenuit. iiii. hidas
ad Bradecote. Brihtuuoldus presbiter tenuit,
et deservivit ut episcopus voluit. Herlebaldus
tenet. i. hidam ad Piriam. Godricus tenuit ad
voluntatem episcopi.

Fol. B. 138.

} DE TERRA MONACHO- RVM, VFERABIRI, SECGESBARVE, &c.

* VFERA-
BIRI.† SECGES-
BARVE.

* Fol. 139.

* SCEPWE-
SETVN.† HERE-
FORTVN.* GRIME-
LEGE.* HALL-
HEGA.

IN eodem hundredo tenet ipsa ecclesia * Ou-
reberia, cum Penedoc. Ibi. vi. hide gelda-
biles. Ipsa ecclesia tenet † Secgesbarue. Ibi.
iiii. hide geldabiles. Doddus tenuit, et est de
victu monachorum. Aldredus * archiepiscopus
derationatus est à Brihtrico filio ejus. Ipsa ec-
clesia tenet * Scepuuestun. Ibi ii. hide gelda-
biles. Ipsa ecclesia tenet † Herefortun, cum
Wiburgestoke. Ibi. iiii. hide geldabiles. Ipsa
ecclesia tenet * Grimelege. Ibi. iiii. hide gelda-
biles. 1. ex his. iiii. hidis tenet Rodbertus dis-
pensator, et vocatur Cnihteuic. Hec hida T.
R. E. reddebat in predicto manerio Sacam et
Socam, et omne Regis servitium, et est de do-
minio victu monachorum; sed prestita fuit
cuidam Edgive moniali, ut haberet, et deser-
viret, quamdiu fratres voluissent, et carere pos-
sent. Crescente vero congregatione, tempore
R. W. reddidit, et ipsa adhuc vivens inde est
testis. Ipsa ecclesia tenet * Halhegan, cum
Brade-

1. F. tenet.

Bradeuuesham, Ibi. vii. hide geldabiles. Ad hoc manerium pertinent in Wic. x. domus de. v. solidis, et salina reddens. l. mittes salis. De hac terra ¹ tenet. ii. radmanni ad Ræueneshyll dunhamstye. ii. hidas. De hoc manerio tenet Walterus de Burh dimidiam hidam in Herebérie. Alricus tenuit, et est de terra villanorum. De ipso manerio tenet Rogerus de Laci. iii. hidas, et dimidiam, ad Himelton, et Spelea. Himelton fuit uasta. Hanc terram tenuit Alricus de dominico victu monachorum, et inde faciebat seruitium, ad voluntatem eorum. De eodem manerio tenet Hugo de Grentesmaistnil dimidiam hidam ad Lapeuuerthe, et Baldeuulinus de eo; et fuit, et est, de Soca episcopi. De hac terra per singulos annos redduntur. viii. denarii ad ecclesiam de Wirecestre, pro circette et recognitione terre. Ipsa ecclesia tenet *CROPPE-
THORN. torn, et Neotheretone. Ibi. l. hide. Ibi sunt uaste. v. hide. De hoc manerio tenet Rodbertus dispensator. xi. hidas. Cheneuard et Godric tenuerunt et deserviebant, sicut ab episcopo deprecari poterant. De ipso manerio tenet Abbas de Euelsam. iiii. hidas in Benniguiurte; et ibidem tenet Urso vicecomes. vi. hidas. Atfor tenuit, et serviebat ut episcopo placebat.

Fol. B. 139.

} DE CLIVE.

IN Esch hundredo. Ipsa ecclesia tenet Clive, cum Lenc. Ibi. x. hide et dimidia. De hac terra sunt waste. ii. i. virgata minus. Ipsa ecclesia tenet Fepfetenetun. Ibi hide. i. ex his non geldabilis. Walterius puchier eam tenuit. alie. v. geldabiles. Ad hoc manerium pertinet. i. Bereunika, Crohlea. Ibi. v. hide geldabiles. Rogerius de Laci tenet, et Odo de eo. Simundus tenuit; de dominio fuit, et inde reddebat episcopo omne servitium et geldum, et nusquam se cum hac terra vertere poterat. Ipsa ecclesia tenet Hamberie. Ibi. xiiii. hide geldabiles. De hac terra sunt. ii. waste. Urso tenet de hac terra dimidiam hidam, et Radulphus de eo. Dicit vicecomitatus, quod de unaquaque hida terre, libera vel villana, que ad ecclesiam de Wirecestre pertinet, debet episcopus habere in die festo Sancti Martini. i. summam annone, de meliori, que ibidem crescit. Quod si dies ille non reddita annona transierit, qui retinuit annonam reddet, undecies persolveth; et insuper forisfacturam episcopus accipiet, qualem de sua terra habere debet.

DE CIRIC-
SCEATE.

DE

Fol. B. 139. }

DE STOKA.

IN CHAME hundredo. Ipsa ecclesia tenet Stoka, cum. ii. Bereuuitis, Estone et Bedindone. Ibi. x. hide. Ipsa ecclesia tenet Huertberie, in Cresselau hundret, cum. vi. Bereuuitis. Ibi. xx. hide. Ipsa ecclesia tenet Vluuardelei. Ibi. v. hide.

DE HE-
ORTLA-
BIRI.

DE WLF-
WARDI-
LEA.

Fol. B. 139. }

ALVIETHE CYRICE.

IN Chame hundredo. Ipsa ecclesia tenet Aluieuecerche, cum. iiii. Bereuuitis, Costone, Warstelle, Tonge, Ouretone. In his cum manerio sunt. xiii. hide.

Fol. ibidem. }

DE LINDERYGE.

SANCTA MARIA tenet in Dodintret hundredo Ardouelstone, et Cnistetone, de victu monachorum. Duo maneria sunt de xv. hidis.

Fol. ibidem. }

GLOECESTRE SCIRE.

IN GLOECESTRE Scira. Sancta MARIA de Wirecestria tenuit et tenet, in Bernintreu hundred, Huesberie. Ibi fuerunt, et sunt, l. hide. Ad hoc manerium pertinent hec membra, Henberie, Redeuuike, Stoke, Giete. Et ad hoc manerium pertinent vi. Rad-Chenistre habentes viii. hidas. De terra hujus manerii tenet

Fol. 140.

tenet Turstinus filius Roulf. v. hidas in Austre-
clive. Et Gillebertus filius Tuoldi. iii. hidas
et dimidiam in Comtona, et Constantinus. v.
hidas in Latona. De eadem terra hujus ma-
nerii tenet Osbernus Gifard. v. hidas, et nullum
servitium facit.

Fol. 140.

}

DE COLESBURNE.

IN RESPEGETE hundredo. Ipsa ecclesia te-
net Colesburne, et Suem. de ea non po-
terat recedere. Ibi. viii. hide geldabiles. Wal-
terius filius Rogeri tenet de ecclesia. Ipsa ec-
clesia tenet Aicote. Ailricus de ea. In Bege-
beri jacet. Ibi. i. hida. Ordric tenet de epi-
scopo.

AICOTE.

Fol. 140.

}

DE BEGES BERI.

IN Begesberi hundred. Ipsa ecclesia tenet
Bercheberi. Ibi. xxi. hide. De eadem terra
hujus manerii tenet Durandus de episcopo ma-
nerium de. iii. hidis, et. i. virgatam de terra in
Berneleis, et Eudo. vii. virgatas ibidem pro
manerio.

Fol. ibidem.

}

DE WIDINDONA.

IN Wacrescymbe hundredo tenet ipsa eccle-
sia Widindona. Ibi. xxx. hide. Tres ex his
nunquam geldaverunt. In eodem manerio sunt.
iii. Radchenistre, habentes ii. hidas et. iii. vir-
gatas

& redditibus Eccles. Wigorniensis. 311

gatas de terra. Et presbiteri habentes dimidiam hidam. De hac terra huius manerii tenet de episcopo Morinus. iij. hidas in Fuscote. Anschetillus. ii. hidas in Colesburne et Heldicote. Rodbertus. iiii. hidas et dimidiam in Doddesuuelle et Peclenurde. Schelinus. v. hidas in Nategrave. Drogo. x. hidas in Estone.

Fol. 140.

DE CLIVE.

IN TEOBOLDESTAN hundred. Ipsa ecclesia tenet Clive. Ibi. xxx. hide. De hac terra ejusdem manerii tenet de ecclesia Durandus vicecomes. vi. hidas in Sudham. Radulfus. iiii. hidas in Sapertone. Turstinus filius Roulf. vi. hidas in Godrintone. De eadem terra Bernardus et Rainaldus. vii. hidas in Stokes, et servitium Sancte Marie nolunt facere.

Fol. B. 140.

DE CONDICOTE.

IN WITELAI hundredo. Ipsa ecclesia tenet in Condicote. ii. hidas, et Osbernus de episcopo.

Fol. ibidem.

DE WARVIC SCIRA.

IN Waruic scira. Episcopus de Wirecestre tenet in Patelan hundred Hantone. Ibi sunt. xii. hide. Isdem episcopus tenet et tenet Stradforde. Ibi. xiiii. hide et dimidia. Monachi tenent Aluestone. Ibi sunt. xv. hide. In Alue-

Aluestone ⁊ tenet Brihtuinus T. R. E. vii. hidas et dimidiam. De hac terra habent monachi Socam et Sacam, et Tol, et Tem, et Cercet, et omnes alias forisfacturas, preter illas. iiii. quas rex habet per totum regnum suum. Hæc testantur filii ejus Leuvinus, Edmar, et alii. iiii^{or}. sed nesciunt de quo, an de ecclesia, an de Comite Leuric, cui seruebat, hanc terram tenuit. Dicunt tamen, quod ipsi tenuerunt eam de Comite Leuric, et quod volebant, cum terra se vertere poterant. Reliquas autem vii. hidas et dimidiam ⁊ tenet Bristnoldus et Aluui T. R. E. sed comitatus nescit, de quo tenuerint. Vlfstanus autem episcopus dicit, se hanc terram deplacitasse coram Regina Mathilde, in presentia. iiii^{or}. Vicecomitatum; et idem habet brevia Regis Willelmi, et testimonium Comitatus de Waruic.

Fol. B. 140. } DE LOCHELEA.

IN eodem hundredo tenent monachi. i. hidam in Loccheslega.

Fol. B. 140. } DE FLECHENHOV.

IN MERETVN hundredo tenet isdem episcopus in Flechenhou. ii. hidas, et dimidiam virgam terre, et Leouvinus de eo.

1. F. tenuit. 2. F. tenuerunt.

DE

Fol. ibidem. }

DE SPELESBYRI.

ISDEM episcopus tenet Speolesbyri in Oxen-
forde scire, et Urso de eo. Ibi sunt decem
hide geldantes.

DE OXEN-
FORD-
SCIRE.

Fol. 141. }

HE SUNT CCC^{te}. HIDE, QUE
PERTINENT AD OSVVALDES
LAVVES HVNDREDVM.

INTO Kemefige sunt xxiiii. hide. De his ha-
bet Walterus de Bealcamp. ix. et Hugo pui-
her. ii. et episcopus xiii. cum suis dominiis.

INTO Wike. xv. hide. De his habet Walte-
rus de Bealcamp. x. et dimidiam, et Nicolaus
dimidiam ad Lauuern, et Hugo filius Osberni.
i. ad Kobepe, et episcopus cum suo dominio. iii.

IN FLEDEBYRI. xl. hide. De his habet
episcopus de Herford. v. hidas, et Walterus de
Bealcamp. xxii. hidas, et Hugo de Laci. x. hi-
das, et episcopus cum suo dom. iii.

IN BREDVNE. xxxv. hide. De his habent
monachi de Wirecestre. iii. hidas, et Walterus
de Bealcamp. xvi. hidas, et rex. i. hidam, et
Gile. i. hidam, et episcopus cum suo domi-
nio. xiii.

Hemingi Liber de terris

IN RIPPEL et VPTVN. xxv. hide. De his habet Walterus de Bealcamp. vi. hidas, et Hugo de Laci. iiii. et Rex. ii. et episcopus cum suo dominio xiiii.

IN BLOCCELEA. xxxviii. hide. De his habet Walterus de Bealcamp. v. ad bæilesford. iiii. ad Eunilade. v. monachi. i. episcopus cum suis dominiis, et Dicford. xxiiii.

IN TREDINTVN. xxiii. hide. De his habent monachi. ii. hidas, ad Langedun. iiii. hidas, episcopus cum suis dominiis. xvii.

IN NORDEWIKE. xxv. hide. De his habet Walterus de Bealcamp. x. hidas. Rex. i. Hugo puiher. vii. et dimidiam, episcopus cum suis dominiis. vi. et dimidiam.

IN WEREBYRI et PENEDOC. vi. hide.

IN SEGESBEREWE. iiii. hide.

AD SCEPWESTVNE. ii.

AD HERFORTVNE cum WIBVRGA STOKE. iiii.

AD GRIMELEAGE. iiii. hide. Unam ex his habet Walterus de Bealcamp ad Cnihtepike.

AD HALLHAGAN cum BRADEWASSE. vii. hide. Ex his habet Walterus de Bealcamp hidam et dimidiam. Roger de Laci. iiii. hidas et dimidiam. Comes de Mellant. i. hidam.

AD

& redditibus Eccles. Wigorniensis. 315

AD CROPPEDORNE. l. hide. Ex his habet Abbas de EOVESHAM. v. hidas apud Hamtun geldantes, et. x. sunt quiete à geldo per brevem Regis. Idem Abbas habet. iiii. hidas ad BENINGWYRDE, et Walterus de Bealcamp. ix. hidas ad BENINGWYRDE, * et ad ELMELEGE, et Robert Marmiun. vii. hidas ad Ceorletune. Monachi xv. hidas.

* Fol. B.
141.

He sunt. ccc. hide ad Ofuualdes lauues hundred.

Episcopus habet in dominio xc. iiii.

Monachi. xl.

Walterus de Bealcamp. xx.

Alii barones. lxi. et Rex. iiii. He omnes sunt geldantes, et preter has. x. sunt quiete apud Hamtun à geldo per breve regis, ut supra diximus.

IN hundred de Kerfelau. habet episcopus in DE KINE-
Heortlabyri. xx. hidas. De his habet Walterus FOLKA.
de Bealcamp. v. hidas ad Wæreslege. Fol. B.
141.

Episcopo remanent in dominio xv.

IN eodem hundred habent monachi ad Wlfwardile. v. hidas.

IN Kamel hundred monachi habent Stokan. x. hidas. Et episcopus habet ad Ælfiðe cýrce. xiii. hidas.

Hemingi Liber de terris &c.

IN æsc hundret habent monachi ad Clive,
cum Leng. x. hidas. Ad Fepfintune. i. hidam
idem monachi habent. Hugo de Laci, Croh-
lea. v. hidas.

IN eodem hundret habet episcopus ad Hean-
byri. xiiii. hidas. De his habet Walterus de
Bealcamp dimidiam hidam.

IN Dudintreo hundret monachi habent. xv.
hidas, ad Eardulfeftun et Cnihtetun.

Summa in Kinefolka. Episcopus in dominio
habet. xli. monachi. xli. Walterus de Beal-
camp. vi. Hugo de Laci. v. Hugo puher. i.
que non geldat.

Summa hidarum, quas episcopus habet in
toto vicecomitatu, est. ccc. et quater. xx. et.
xvii. cum his, quas Abbas de Euesham tenet de
OSWALDES LAUUE.

HE-